

Møtebok: Styremøte 08/18 (25.10.2018)

Høgskulestyret ved HVL

Dato: 25.10.2018

Tid: 10:00-16:00

Sted: Styrerommet (A825), HVL campus Kronstad, Inndalsveien 28, Bergen

Innhold

Vedtakssaker

78/18 Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll	3
79/18 Orientering om regnskap 2. tertial, KD-rapportering (eksternregnskapet)	18
80/18 Internrapport inkl revidert budsjett og status tiltak årsplan 2018	53
81/18 Styringsmodell økonomi HVL - rekneskapsmodell	77
82/18 Budsjett 2020 - innspill til Kunnskapsdepartementet	85
83/18 Orientering om forslag til statsbudsjett 2019 Prop. 1 S	89
84/18 Internrevisjonsrapport utført våren 2018 om overtid ved HVL, samt revisjonstema for høstens internrevisjon	93
85/18 Internasjonaliseringsmelding for HVL	105
86/18 Godkjenning av endringer i eksisterende studium: Faglærerutdanning i musikk	140
87/18 Søknad om endring av navn på studieprogram til Bachelor i musikk: Community Music.	168
88/18 Godkjenning av nytt studium - Bachelor i Maritime Management ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap	172

Orienteringssaker

1/18 Orienteringar frå rektor, styremøte 08/18	229
--	-----

Arkivsak-dok. 17/00097-96 Arkivkode. 011
Saksbehandler Linda Marie Hvaal McGuffie

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 25.10.2018

78/18

GODKJENNING AV INNKALLING, SAKSLISTE OG PROTOKOLL

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner forslag til innkalling og saksliste til styremøte 08/18
2. Styret godkjenner protokoll frå styremøte 07/18.

Vi syner til vedteken møteplan og kallar med dette inn til styremøte 08/18.

Styremøtet finn stad torsdag 25. oktober (10:00-16:00),
i styrerommet (A825) på HVL campus Kronstad, Inndalsveien 28, 5036 Bergen.

Dersom du ikkje har høve til å møte ber vi om at du gjev melding til styresekretariatet
v/Linda McGuffie på telefon 55 58 75 39 eller e-post: lmhm@hvl.no.

Vedlegg:

Saksliste til styremøte 08/18
Protokoll frå styremøte 07/18

Saksliste til styremøte 06/18:

Vedtakssaker	
78/18 (B)	Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll
79/18 (O)	Orientering om regnskap 2. tertial, KD-rapportering (eksternregnskapet)
80/18 (O)	Internrapport inkl revidert budsjett og status tiltak årsplan 2018
81/18 (S)	Styringsmodell økonomi HVL - rekneskapsmodell
82/18 (S)	Budsjett 2020 - innspill til Kunnskapsdepartementet
83/18 (O)	Orientering om forslag til statsbudsjett 2019 Prop. 1 S
84/18 (O)	Internrevisjonsrapport utført våren 2018 om overtid ved HVL, samt revisjonstema for høstens internrevisjon
85/18 (S)	Internasjonaliseringsmelding for HVL
86/18 (B)	Godkjenning av endringer i eksisterende studium: Faglærerutdanning i musikk
87/18 (B)	Søknad om endring av navn på studieprogrammet Community Music til Bachelor i musikk: Community Music
88/18 (B)	Godkjenning av søknad om etablering av nytt studium - Bachelor i Maritime Management ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap
Orienteringssaker	
O-8/18	Orienteringar frå rektor, styremøte 08/18
O-8/18-1	Referat frå IDF-møte
O-8/18-2	Årshjul for styresaker
O-8/18-3	Langtidsplan for forskning og utdanning
Eventuelt	

MØTEPROTOKOLL

Høgskulestyret

Dato: 26.09.2018 kl. 10:30
Sted: Sogndal
Arkivsak: 17/00097

Tilstede: Arvid Hallén, Kari Kjenndalen, Aina Berg, Trond Ueland, Sissel Johansson Brenna, Tom Skauge, Gunnar Yttri, Christine Øye, Åse Neraas, Karin Stormo, Cecilie Engen Fredheim, Luna Karoline Lester Turøy, Thomas Mårstøl Reite, Gunnar Birkeland (unntatt sak 76,77 og O-7/18)

Møtende varamedlemmer: Håvard Ulstein

Forfall: Marit Ubbe

Protokollfører: Linda McGuffie

SAKSKART

Vedtakssaker

69/18	17/00097-92	Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll
70/18	18/04947-4	Strategi for HVL
71/18	17/10846-3	Eigarskap ved Høgskulen på Vestlandet – retningslinjer og oversikt over HVL sitt eigarskap i aksjeselskap
72/18	18/04371-2	Innspill til høringssvar - forslag fra utvalg om endring i stillingsstruktur
73/18	18/07552-1	Status kompetanse (fagleg/fakultetvise) og prosess for vidare arbeid med kompetanseutvikling
74/18	18/07634-1	Lokale lønnsforhandlingar i 2018
75/18	18/01366-3	Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018 (SHoT) - orientering til styret
76/18	18/07815-1	Utvikling av verksemdsmål for HVL
77/18	17/00146-39	Evalueringsav rektor sitt arbeid

Orienteringssaker

O-7/18	17/00146-38	Orienteringar frå rektor, styremøte 07/18
O-7/18-1	-	Referat frå IDF-møte
O-7/18-2	-	Årshjul og fastsetting av møtestad styremøter 2019
O-7/18-3		Signering av Magna Charta
Eventuelt		
E-7/18-1	-	Fotografering av styret
E-7/18-2	-	Eigenfinansierte stipendiatstillingar

Sogndal, 26.-27.09.2018

Arvid Hallén

69/18 Godkjenning av innkalling, saksliste og protokoll

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	69/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner forslag til innkalling og saksliste til styremøte 07/18
2. Styret godkjenner protokoll frå styremøte 06/18.

Møtebehandling

Styreleiar ønskte velkommen og orienterte om plan for møtet og styreseminaret. Det vart avklart at sak 77/18 handsamast i lukka møte.

Styret hadde ikkje merknadar til innkalling, saksliste eller protokoll.
To saker vart meldt til eventuelt i løpet av møtet.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret godkjenner forslag til innkalling og saksliste til styremøte 07/18
2. Styret godkjenner protokoll frå styremøte 06/18.

70/18 Strategi for HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	70/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner strategi for HVL 2019-2023 med rektors merknader.
2. Styret går gjennom strategien på nytt i 2021 og gjer eventuelle naudsynte justeringar

Møtebehandling**Møtebehandling**

Rektor presenterte saka. Styret fekk utdelt utkast til grafisk versjon av strategidokumentet i forkant av møtet.

Styret diskuterte saka og takka strategigruppa for det gode arbeidet. Styret var nøgd med prosess, format, språkføring og innhald på strategidokumentet, og sjølv om mange moment i strategien har fellestrekk med andre liknande institusjonar har ein lukkast med å framheve HVL sin eigenart.

Styret bad strategigruppa og rektor om å vurdere korleis dei følgande momenta kan ivaretakast i det endelege strategidokumentet:

- Gjere tydeleg kva vi legg i dei felles faglege satsingsområda.
- Tydeleggjering av samfunnsoppdraget.
- Kvalitetssystemet bør nemnast i utdanningskapittelet.
- Vurdere om den profesjons- og arbeidslivsretta profilen i tillegg til å gjelde overordna også bør inn som eige felles fagleg satsingsområde. Momentet må bli forsterka.
- Tydeleggjere at dei tilsette er vår viktigaste ressurs.
- Framheve samspel på tvers av studiestader som eit ledd i organisasjonsbygginga.
- Vurdere om lærarutdanninga bør framhevast særskilt i teksten.
- Vurdere ein setning om korleis det felles faglege satsingsområdet folkehelse skal rettast inn mot studentane.
- Vurdere om ein kan tydeleggjere koplinga mellom forskning, undervisning og internasjonalisering.

Styremedlemma vart oppmoda om å sende eventuelle konkrete forslag til språklege justeringar til strategigruppa i etterkant av møtet.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret godkjenner strategi for HVL 2019-2023 med styrets merknadar.
2. Styret går gjennom strategien på nytt i 2020/2021 og gjer eventuelle naudsynte justeringar.

71/18 Eigarskap ved Høgskulen på Vestlandet – retningslinjer og oversikt over HVL sitt eigarskap i aksjeselskap

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	71/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtek reglement og retningslinjer for høgskulen sin eigarskap som det går fram av denne styresaka, og ber om at desse vert lagt til grunn for eigarstyringa og for utvikling av eigarskapspolitikken.
2. Styret tar oversikta over høgskulen sin eigarskap i aksjeselskap til orientering.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka.

Styret diskuterte saka. Bra at ein no får eit permanent reglement for HVL sitt eigarskap, og nyttig for styret å sjå oversikta over dei selskapa HVL har eigarandelar i.

Styret samd i at hovudprinsippet for at HVL skal vere eigar i aksjeselskap må vere fagleg, men finansiell gevinst er ein bra bonus. Styret ser fram mot å få sak om eigarskapspolitikk til handsaming. Viktig at eigarskapspolitikken vert utforma slik at det blir mogleg å nytte eigarskap som strategisk verkemiddel.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret vedtek reglement og retningslinjer for høgskulen sin eigarskap som det går fram av denne styresaka, og ber om at desse vert lagt til grunn for eigarstyringa og for utvikling av eigarskapspolitikken.
2. Styret tar oversikta over høgskulen sin eigarskap i aksjeselskap til orientering.

72/18 Innspill til høringssvar - forslag fra utvalg om endring i stillingsstruktur

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	72/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret ber om at høgskulen gir høringssvar i samsvar med saksframstillinga og dei synspunkta som kom fram i styremøtet

Møtebehandling

Styreleiar innleia og rektor presenterte saka og prosessen for å samle innspel frå HVL til høyringa.

Styret diskuterte saka. Støtta for det meste dei innspela som låg føre i saksframlegget, men med nokre atterhald:

- Positivt at ein legg til rette for å nytte post dok som kvalifiseringsstillingar, meir bruk av fakultetsprofessor, og dessutan innføringa av ein fagstøttetige.
- Støttar at ein ber om ei tydeleggjering av kva ein vil med FL-stigen.
- Forskarkategorien kan bli meir relevant for HVL i framtida, sjølv om hovudmodellen for oss vil vere stillingar som kombinerer forskning og utdanning.
- En eventuell utfasing av dosentløpet vil få konsekvensar for våre tilsette. Bør be om ei tydeleggjering av korleis dosentane og førstelektorane sin kompetanse skal nyttiggjerast i den nye strukturen, og kva karrierevegar som skal vere opne for dei.
- Vi må ikkje kategorisk avvise eit tredje doktorgradsløp, men må problematisere kva konsekvensar det vil få for det tradisjonelle løpet, mtp. at den ordinære doktorgraden bør kunne fange opp hele bredden i fag og problemstillinger.

Det kom elles innspel på at ein bør sjå på måtar å sikre god involvering og engasjement i organisasjonen i høyringsprosessar som gjeld viktige overordna tema.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret ber om at høgskulen gir høyringssvar i samsvar med saksframstillinga og dei synspunkta som kom fram i styremøtet.

73/18 Status kompetanse (fagleg/fakultetvise) og prosess for vidare arbeid med kompetanseutvikling

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	73/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek saka til orientering.

Møtebehandling

Rektor innleia og Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, gav utdjupande informasjon.

Styret diskuterte saka. Styret takka for saka og for det innblikket i kompetansesituasjonen som den gir. Positivt at det er ein auke i tal førstekompetente.

Desse momenta kom opp i styrets diskusjon:

- Ein del av den kompetansen HVL har behov for finst ikkje på marknaden. Må vere kreativ og løysingsorientert i ekstern rekruttering og samstundes legge til rette for at ein kan bygge opp slik kompetanse internt.
- Opprykk får konsekvensar for arbeidsplanar, viktig at HVL har mekanismar på plass som sikrar at auke i forskingstid ikkje går negativt utover studietilbodet.
- I framtidige oversyn over kompetanse i organisasjonen ønsker styret i tillegg til fakultetsvise oversikter også tal for dei ulike studiestadene.
- Det kom innspel på at HVL bør vere ambisiøse og legge måltal for førstekompetente høgare enn der lista er lagt av KD.
- Viktig å ikkje sjå seg blind på kravet om førstekompetanse i universitetsakkrediteringssamanheng. For å levere utdanning og forskning av høg kvalitet treng vi også å byggje andre typar kompetanse i organisasjonen.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tek saka til orientering.

74/18 Lokale lønnsforhandlingar i 2018

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	74/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret tek vurderingane i saka til orientering.
2. Styret syner til rektors omtale i saka, og løyver kr. 1 500 000 til tilskot til potten. Tilskotet blir fordelt forholdsmessig på dei to avtalane.
3. Styret ber om å bli orientert om resultatet av dei lokale lønnsforhandlingane til styremøtet i januar.

Møtebehandling

Styreleiar innleia og Tage Båtsvik, organisasjonsdirektør, presenterte saka.

Styret gav honnør for at ein er godt i gang utviklinga av ein heilskapleg lønnspolitikk for HVL og at det er eit godt samarbeidsklima mellom partane. Fornuftig å skyte inn ekstra midlar til årets oppgjer for å gje eit større handlingsrom til å gjere strukturelle grep for å følgje opp den retninga som er lagt i lønnspolitikken.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret tek vurderingane i saka til orientering.
2. Styret syner til rektors omtale i saka, og løyver kr. 1 500 000 til tilskot til potten. Tilskotet blir fordelt forholdsmessig på dei to avtalane.
3. Styret ber om å bli orientert om resultatet av dei lokale lønnsforhandlingane til styremøtet i januar.

75/18 Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018 (SHoT) - orientering til styret

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	75/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saka til orientering

Møtebehandling

Rektor innleia og Bjørg Kristin Selvik, prorektor for utdanning, presenterte saka.

Styret diskuterte saka og var positive til at ein vil følgje opp resultata i læringsmiljøutval, på campus og i fakultet. Styret hadde elles følgjande kommentarar:

- Kunnskapsdeling på tvers av studiestader viktig i samband med vurdering av tiltak.
- HVL sitt fokus må vere på å skape gode læringsmiljø. Mange av problemstillingane kan ikkje HVL løyse aleine, i oppfølginga må ein samarbeide med andre aktørar, t.d. kommunane, samskipnaden, næringslivet osv.
- Resultata må sjåast i samanheng med studiebarometeret.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tar saka til orientering.

76/18 Utvikling av verksemdsmål for HVL

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	76/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret har følgande innspel til det vidare arbeid med verksemdsmål og årsplan for HVL (vedtakspunkt blir utforma i løpet av styreseminaret)

Møtebehandling

Styreleiar innleia.

Styret hadde i forkant av handsaminga av saka hatt styreseminar fordelt over to dagar. Styret gav ros for god metodikk i styreseminaret, positivt med oppsummering av bakgrunnsmateriale som utgangspunkt for diskusjonar i grupper og plenum. Styret positive til at ein køyrer liknande prosessar i styreseminar ved seinare høve.

I seminaret diskuterte styret ulike verksemdsmål knytt til dei ulike strategiske satsingsområda i den vedtekne strategien og gjorde ei prioritering av område som er viktig å legge inn i målstrukturen for 2019. Styrets innspel blir tatt med i det vidare arbeidet med årsplanar på institusjons- og fakultetsnivå. Styret får sak med utkast til årsplan til handsaming i november.

Det vart ytra ønske om at ein oppmodar dekanane om å delta på framtidige styreseminar.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styrets innspill i styreseminaret tas med i det vidare arbeidet med verksemdsmål og årsplan for 2019.

77/18 Evaluering av rektor sitt arbeid

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskulestyret	26.09.2018	77/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret sine innspel i saka dannar grunnlaget for styreleiar sin medarbeidarsamtale med rektor.
2. Styret peikar ut *NN* som representant frå styret til styreutval. Andre medlemmer er styreleiar Arvid Hallén og nestleiar Kari Kjenndalen.

Møtebehandling

Saka vart handsama i lukka møte. Styreleiar tek med seg innspela frå styret til medarbeidarsamtale med rektor.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

1. Styret sine innspel i saka dannar grunnlaget for styreleiar sin medarbeidarsamtale med rektor.
2. Styret peikar ut *Sissel Johansson Brenna* som representant frå styret til styreutval. Andre medlemmer er styreleiar Arvid Hallén og nestleiar Kari Kjenndalen.

Saknr	Arkivsak	Tittel
O-7/18	17/00146-38	Orienteringar frå rektor, styremøte 07/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek sakene til orientering.

O-7/18-1 Referat frå IDF-møte

Referat frå IDF-møte blei sendt ut til styret ved møtestart første dag.

O-7/18-2 Årshjul og fastsetting av møtestad styremøter 2019

Styret hadde ikkje kommentarar til årshjulet.

Styret hadde følgjande innspel til fastsetting av møtestad for 2019:

- Styret positive til at ein held fram med rullering på studiestad. Ein fordel at det nye styret får besøkt alle campus tidleg i sin funksjonsperiode.
- Gjere meir ut av det når ein har todagarssamlingar ved ulike campus, t.d. med å ha campusrelevante saker på sakskartet eller anna opplegg som gjer at styret kan bli betre kjent med studiestadene.
- Justere tidspunkta for todagarssamlingane så ein berre treng ei overnatting.
- Ein bør teste ut digitale styremøter.

O-7/18-3 Signering av Magna Charta

Rektor orienterte om besøk til Salamanca og signering av Magna Charta.

Styret var samd i at det er flott at HVL no har forplikta seg til dei same klassiske verdiane som understøttar fridom og autonomi i forskning og at ein er i godt selskap med mange andre (europeiske) institusjonar. Det vart peika på som viktig at ein syter for at desse verdiane også må vere synlege i HVL sin strategi.

Votering

Samrøystes.

Vedtak

Styret tek sakene til orientering.

Eventuelt

E-7/18-1 Fotografering av styret

I samband med styremøte 08/18 skal styret fotograferast og møtet blir difor

utvida med ein halvtime. Ny møtetid: 10:00-15:30.

E-7/18-2 Midlar til eigenfinansierte stipendiatstillingar

Saka vart meldt av Tom Skauge.

I det gamle HiB styret vart det sett av 20 millionar til universitetsfond. Oppmodar administrasjonen om å undersøke status på desse midla. Sidan HVL ikkje har fått KD-midlar til fleire stipendiatstillingar bør ein vurdere å be styret om å sette av midlar til eigenfinansierte stipendiatstillingar/universitetsambisjonen i budsjettet for neste år.

Rektor føl opp saka. Må klarast opp kor desse midla er bokført per i dag før ein kan legge fram noe konkret forslag på dette til styret.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/01072-5
Saksbehandler Frank Haugen

Arkivkode. 131

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

79/18

**ORIENTERING OM REGNSKAP 2. TERTIAL, KD-RAPPORTERING
(EKSTERNREGNSKAPET)**

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek saka til orientering

Samandrag

Tertialregnskapet vart sendt til Kunnskapsdepartementet (dvs. registrert i DBH) innan fristen 01.10.18. Iht. departementets brev, 22.08.18, er det tilstrekkeleg med ei forenkla rapportering av regnskapet for 2. tertial. Høgskulen har likevel valt å rapportere eit fullstendig regnskap, dette for å kvalitetssikre heile regnskapet. Regnskapet per 2. tertial trenger ikkje å vera styrebehandla før innsending. Signering av dette kan gjerast administrativt av rektor. Regnskap og leiarkommentarar er derfor til orientering.

Det blir elles gitt ein overordna status for dei interne budsjettområda i styresak 80/18 om internregnskapet.

Vedlegg:

- 1: Leiarkommentarar til rekneskapen for 2. tertial 2018
- 2: Innsendt regnskapsrapport til KD per 2. tertial 2018

Saksframstilling:

Bakgrunn for saken

Regnskapet pr. 2.tertial til KD gjeld all aktivitet, intern og eksternfinansiert. Fristen for å levere regnskapet var 1.oktober. Rektor har signert leiarkommentar til rekneskapet som ble levert i tide.

Eksternrekneskap

Høgskulen hadde per 31.08.2018 eit positivt driftsresultat på om lag 31,9 mill. kr, resultatet for same periode i 2017 var eit positivt resultat på 36,3 mill. kr. Resultatet i forhold til løyvinga er dermed redusert frå 2,91% per 2. tertial 2017 til 2,54% per 2. tertial 2018. Denne nedgangen skuldast i stor grad at høgskulen ikkje har fått like stor SAKS-løyving i 2018 som i 2017.

Høgskulen si økonomiske utvikling blir fortsatt vurdert som positiv, og dei fleste nøkkeltall bekreftar dette. Dei akkumulerte budsjettreservane vil gi høgskulen ein moglegheit til å foreta nødvendige omstillingar i et noko lengre tidsperspektiv. Vi veit imidlertid at store delar av avsetjingane er bundne opp i planlagde tiltak, jfr. avsetjingar knytt til fakulteta, og også igangsatte store investeringsprosjekt i høve til bygg.

Det vises elles til utfyllande informasjon i vedlegget med leiarkommentarar og vedlegget med sjølve regnskapet.

Rektor si vurdering:

Rektor visar til leiarkommentarane og ber styret ta saka til orientering.

Høgskulen på Vestlandet

LEIARKOMMENTARAR TIL REKNESEKAPEN FOR ANDRE TERTIAL 2018

Institusjonens formål

Høgskulen på Vestlandet (HVL) var nyoppretta frå 01.01.2017 då Høgskolen i Bergen, Høgskolen Stord/Haugesund og Høgskulen i Sogn og Fjordane fusjonerte. HVL er ein utdannings- og forskingsinstitusjon som tilbyr eit breitt tilbod av yrkesnære utdanningar gjennom produksjon og formidling av kunnskap og forskning. Høgskulen har sterke og innovative fagmiljø innan helse- og sosialfag, ingeniør- og naturvitskap, lærarutdanning, kultur og idrett samt økonomi og samfunnsvitskap. Høgskulen på Vestlandet har høge ambisjonar og vil som ein ny fleirkampusinstitusjon byggje sterkare og meir solide fag- og forskingsmiljø, og har ein ambisjon om å bli universitet. Kampusane er lokalisert i Førde, Sogndal, Bergen, Stord og Haugesund og til saman har HVL om lag 16.000 studentar. HVL har overordna strategisk ambisjon om å verte universitet med profesjons- og arbeidslivsretta profil.

HVL skal sjå utdannings- og kompetansebehova i vestlandsregionen under eitt, og ha større fagleg og administrativ kraft i samhandlinga med samfunns-, og arbeids- og næringsliv. Høgskulen på Vestlandet skal vere den føretrekte samarbeidspartnaren og skal setje spor i utviklinga av vestlandsregionen.

Rekneskapsprinsipp

Høgskulen har gjennomført statsoppdraget innanfor dei rammer som departementet har satt for institusjonen, ref. høgskulens løyvingsbrev for 2018. Det har ikkje vore tilhøve av vesentleg verknad for høgskulen sitt resultat og økonomiske stilling etter rekneskapsperioden sin slutt. Rekneskapet er avlagt i samsvar med reglane i dei statlege rekneskapsstandardane samt rundskriv frå Finansdepartementet og krav frå overordna departement.

Leiarkommentaren er satt opp i høve til dei rapporteringspunkt som er gitt av departementet i brev av 15.12.2017, 12.04.2018 og 22.08.2018. Institusjonens revisor er Riksrevisjonen.

Vurdering av institusjonen si drift i perioden

Høgskulen på Vestlandet vedtok den fagleg organisering og fakultetsstruktur i 2017, med oppstart frå 1.1.18. Den administrative leiinga vart tilsett første halvdel av 2018, og den administrative innplasseringa skal vere klar andre halvår 2018.

Totalt har Høgskulen på Vestlandet i 2018 fått løyving på om lag 1,9 mrd. kr. og har i tillegg mottatt 15 mill. kr. i SAKS-midlar, samt 0,545 mill. kr. i utviklingsmidlar til dykkarutdanninga (fagskuledrift). Høgskulen har også fått midlar til utvikling og drift av partnerskap i grunnskulelærarutdanninga på 7,5 mill. kr., samt midlar til utstyr til Gymnasbygget i Sogndal på 2,7 mill. kr. Av den samla løyvinga frå KD har vi pr. 2. tertial. inntektsført 63,5%.

Høgskulen hadde per 31.08.2018 eit driftsresultat på om lag 31,9 mill. kr, mens resultatet for same periode i 2017 var eit positivt resultat på 36,3 mill. kr. Resultatet i forhold til løyving er dermed redusert frå 2,91% per 2. tertial 2017 til 2,54% per 2. tertial 2018. Denne nedgangen skuldast i stor grad at høgskulen ikkje har fått like stor SAKS-løyving i 2018 som i 2017.

Av totale *inntekter* utgjer løyving frå KD 92,55 % av inntektene, tilskot/overføringar frå andre utgjer 4,89% og 2,56% er sals- og leigeinntekter og andre inntekter. Tabell 1 viser ein auke i inntektssida med 0,27% der inntekt frå løyving er auke med om lag 0,56%. Inntektsføring av løyving frå KD er noko endra i 2018 for å ha ein felles løysing i HVL, derfor er veksten lågare enn reelt for løyvinga. Dette vil ikkje vere noko problemstilling ved slutten av året då heile løyvinga frå KD vil vere inntektsført.

Høgskulen på Vestlandet

Inntektsfordeling	2. tertial 2017	2. tertial 2018	Endring i %
Inntekt frå løyving	1 247 672	1 254 671	0,56 %
Tilskot og overføringar frå andre	69 218	66 282	-4,24 %
Sals- og leigeinntekter	33 172	31 617	-4,69 %
Andre driftsinntekter	1999	3 091	54,64 %
Sum driftsinntekter	1 352 061	1 355 660	0,27 %

(Alle tal i heile tusen)

Totale driftskostnader utgjør 1.323,7 mill. kr. ref. tabell 2 og dette utgjør ein auke på om lag 0,6% i høve same periode i fjor.

Løn- og sosiale kostnader har auka med 5% og utgjør no 63,2 % av dei totale driftskostnadene, noko som er ein auke samanlikna med 2. tertial 2017 (60,6%). Sjå kommentar under tal tilsette.

Andre driftskostnader er redusert med 4,86% i forhold til same periode i 2017, noko som i all hovudsak skyldast ein reduksjon i kjøp av tenester som var nødvendig i samband med gjennomføringa av fusjon. Husleigekostnadane har auka med 1,05 % i perioden, frå om lag 227,25 mill. kr. i 2017 til om lag 229,64 mill. kr. i 2018. Husleigekostnadene utgjør no om lag 18,4% av løyvinga.

Avskrivningar er redusert med 18,85% i høve 2017 og skuldast vesentleg at dei stor investeringane til nettverk og IT/AV utstyr på Kronstad var ferdig avskrivne i 2017.

Tabell 2

Driftskostnader	2. tertial 2017	2. tertial 2018	Endring i %
Løn og sosiale kostnader	796 786	836 687	5,01 %
Andre driftskostnader	470 384	447 514	-4,86 %
Avskrivningar	48 557	39 537	-18,58 %
Sum driftskostnader	1 315 727	1 323 739	0,61 %

(Alle tal i heile tusen)

Den eksterne omsetjinga (her: all inntekt unntatt løyving frå KD) er på om lag 101 mill. kr, noko som er ein reduksjon på om lag 3,4 mill. kr. samanlikna med 2. tertial 2017. Denne reduksjonen skuldast i all hovudsak ein reduksjon i NFR-tilskot.

Tabell 3

Ekstern omsetning (eks. løyvingar frå KD) ref. note 1	2. tertial 2017	2. tertial 2018	Endring i %
1. Tilskot og overføringar frå andre statlege etatar	28 312	29 666	4,78 %
2. NFR	24 371	19 919	-18,27 %
3. Gåver	898	1 218	35,64 %
4. Tilskot til annan bidragsfinansiert aktivitet	14 562	13 859	-4,82 %
5. Tilskot/overføring frå EU	1 075	1 619	50,60 %
6. Oppdrags- sals og leigeinntekter	33 172	31 617	-4,69 %
7. Andre driftsinntekter	1 999	3 091	54,65 %
SUM	104 390	100 989	-3,26 %

(Alle tal i heile tusen)

Den samla bidrags- og oppdragsfinansierte verksemda (BOA) utgjør totalt 45,5 mill. kr (tilskot anna bidragsaktivitet og oppdrags- sals og leigeinntekter i tabellen over), som er ein reduksjon på om lag 2,26 mill. kr. samanlikna med same periode i 2017.

Av den samla BOA-verksemda utgjorde oppdragsverksemda (oppdrag- sals og leigeinntekter) om lag 31,6 mill. kr, noko som er ein reduksjon på om lag 1,55 mill. kr. samanlikna med 2017. Det har ikkje blitt avslutta nokon eksterne prosjekt i 2. tertial, og det har difor ikkje blitt regnskapsført overskot frå oppdragsverksemda til verksemdskapitalen.

Høgskulen på Vestlandet

Total opptent verksemdskapital utgjorde 64,1 mill. kr per 31.08.2018, noko som er om lag 6,5 % av totalkapitalen.

Innskottet i statens konsernkonto er auka med om lag 21 mill. kr. sidan 31.12.2017, og bankinnskottet utgjorde 701,2 mill. kr. ved periodens slutt. Likviditetsgraden (omløpsmidlar/kortsiktig gjeld) var på 1,84 per 2. tertial 2018 mot 1,81 for same periode i 2017.

Det er elles berre mindre avvik i høve til balansepostane i rekneskapet.

Endringane i avrekninga av den løyvingfinansierte verksemda vil bli kommentert i eit eige punkt.

Vesentlege avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatrekneskap

Høgskulen hadde budsjettert med eit ordinært driftsresultat for 2. tertial på om lag 20 mill. kr., mens resultatet vart om lag kr 31,9 mill. kr. Dette skuldast i stor grad at høgskulen ikkje har utbetalt så mykje som det var budsjettert med til ombygginga av Gymnasbygget, i tillegg til at kjøp av tenestar er lågare enn forventa.

Utvikling i avsett del av tilskot til løyvingfinansiert verksemd

Etter 2. tertial 2018 har HVL kr 290,5 mill. kr. i avsette midlar av KD-tildelinga. Ved årsskiftet i 2017 hadde høgskulen ein avsetnad på 258,7 mill. kr., noko som gjev ein auke på 31,8 mill. kr. Avsetningsnivået per 2. tertial utgjør 23,15% av dei totale KD-løyvingane per 2. tertial.

Tabell 4

Avsett del av løyvingfinansiert aktivitet	2. tertial 2017	31.12.2017	2. tertial 2018
I tusen kroner	246 432	258 660	290 474
I % av totale KD løyvingar i perioden	19,75 %	13,55 %	23,15 %

Avsetningsnivået er framleis noko høgt, men ser ein bort frå avsetnaden til bygg på om lag kr 101,6 mill. kr. samt ein positiv saldo knytt til investeringar knyta til dykkarutdanninga (21,5 mill. kr.) utgjør avsetnaden 13,3 % av dei totale KD-løyvingane for 2. tertial. Avsetningane knytt til Gymnasbygget i Sogndal og Kronstad 2 vil bli redusert etter kvart som arbeidet blir ferdig. Eit noko høgt avsetningsnivå er no naudsynt med tanke fullfinansiering av K2 og andre framtidige investeringsbehov i høve til nye bygg, samt høgskulen sin satsing mot universitetsstatus.

Gjennomførte investeringar i perioden og planlagde investeringar i seinare periodar

Høgskulen har i 2. tertial hatt totale investeringskostnader på om lag 18,8 mill. kr. (25,3 mill. kr i same periode i 2017). Det er forventa ein auke i investeringsnivået i samband med framdrifta av Gymnasbygget og Kronstad 2. Ein vil og ha behov for reinvestering av eksisterande utstyr i nær framtid.

Trender og utvikling i inntekter og sentrale kostnader

Høgskulen er ein ny institusjon, og det vil ta tid før organisasjonen å kome på plass. HVL oppfattar budsjettssituasjon som utfordrande då det frå regjeringa er komme signal om reduksjon i løyving til statlege verksemdar. Vi er usikker på om inntektsnivået er samanfallande med ambisjonsnivået i strategisk plan og utviklingsavtalen.. Auka innsats for å skaffe inntekter ut over statstilskottet vil også vera strategisk avgjerande for at høgskulen skal ha handlingsrom til å gjennomføre dei overordna målsettingane over tid.

Tal på tilsette per 2. tertial har økt med 40 årsverk, frå 1.640 per 31.12.17 til 1680 per 31.08.18, som er ein auke på 2,4%. Denne auka må sjåast i samanheng med økt tal tilsette stipendiatar og nye studieplasser i perioden som utløyser eit behov for meir personale. Styringsmessig er det viktig å balansere drifta inn mot 2019.

Høgskulen på Vestlandet

Studentdata for 2017 viser ein auke på 359,4 60-studiepoengseiningar i studiepoengproduksjon samanlikna med 2016, som direkte påverkar inntektene i 2019. Det er rimeleg å forvente ein auke i produserte studiepoengseiningar vidare også, men ein noko lågare vekst enn tidlegare år.

Høgskulen sin økonomiske stilling er god, og både avsetningane og likviditeten er på eit tilfredsstillande nivå, men vi er i ein situasjon der nye strukturar i verksemda må tilpassast dei økonomiske rammene.

Ressurskrevjande strategiske prioriteringar gjer det viktig med stram ressursstyring. Dette gjeld spesielt:

- vedteke bygging av nye lokalar med høge kostnader i forhold til inventar og innreiting, i tillegg til at det fører til faste auka husleigekostnader.

- Intern kompetanseheving og drift av PhD utdanningane i samband med universitetsambisjonen.

Faste kostnader aukar, noko som kan gjere det nødvendige omstillingsarbeidet utfordrande for å tilpasse aktivitetar til framtidige rammer.

Det blir elles vist til rekneskapen for 2. tertial 2018 med tilhøyrande noter.

01.10.2018

.....
Berit Rokne, rektor

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet og avlagt i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og etter de nærmere retningslinjene som er fastsatt for forvaltningsorganer med fullmakt til bruttoføring utenfor statsregnskapet i Bestemmelser om økonomistyringen i staten av 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er avlagt i henhold til punkt 3.4 i Bestemmelser om økonomistyringen i staten og retningslinjene i punkt 6 i Finansdepartementets rundskriv R-115 med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10 og sammenstilt med de tilsvarende kostnadene (motsatt sammenstilling). Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og tilskudd til ordinær drift fra andre departement er med mindre annet ikke særskilt angitt, å anse som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden midlene er bevilget. Bevilgninger og tilskudd til ordinær drift som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt C II Avregninger i del C SStatens kapital i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd til ordinære driftsoppgaver som gjelder vedkommende regnskapsperiode og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger som gjelder særskilte tiltak og som ikke er benyttet på balansedagen, er klassifisert som forpliktelse og presentert i avsnitt C IV i balanseoppstillingen. Dette gjelder også bevilgningsfinansiert aktivitet hvor det er dokumentert at midlene av bevilgende myndighet er forutsatt benyttet i senere terminer. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D III Kortsiktig gjeld i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital*. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

For eiendeler som inngår i åpningsbalansen er bruksverdi basert på gjenanskaffelsesverdi lagt til grunn for verdifastsettelsen, mens virkelig verdi benyttes når det gjelder finansielle eiendeler. Ved fastsettelse av gjenanskaffelsesverdi er det tatt hensyn til slit og elde, teknisk funksjonell standard og andre forhold av betydning for verdifastsettelsen. For tomter, bygninger, infrastruktur er gjenanskaffelsesverdien dels basert på

estimerer utarbeidet og dokumentert av virksomheten selv, og dels på kvalitetssikring fra og verdivurderinger utarbeidet av uavhengige tekniske miljøer. Verdi knyttet til nasjonaleiendom og kulturminner, samt kunst og bøker er i utgangspunktet ikke inkludert i åpningsbalansen. Slike eiendeler er inkludert i den grad det foreligger en reell bruksverdi for virksomheten. Finansieringen av varige driftsmidler, som er inkludert i åpningsbalansen for første gang, er klassifisert som en langsiktig forpliktelse. Denne forpliktelsen løses opp i takt med avskrivningen på de anleggsmidler som finansieringen dekker.

For omløpsmidler, kortsiktig gjeld samt eventuelle øvrige forpliktelser som inkluderes i åpningsbalansen, er virkelig verdi benyttet som grunnlag for verdifastsettelsen.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det er foretatt nedskrivning for påregnelig ukurans.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapi tal

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapi tal innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapi tal ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig

Resultatregnskap

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Org.nr: 917641404

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.08.2018	31.08.2017	31.12.2017	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	1	1 254 671	1 247 672	1 908 721	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	0	RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	66 282	69 218	125 970	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	31 617	33 172	79 967	RE.5
Andre driftsinntekter	1	3 091	1 999	4 742	RE.6
Sum driftsinntekter		1 355 660	1 352 061	2 119 401	RE.7
Driftskostnader					
Varekostnader		0	0	0	RE.9
Lønnskostnader	2	836 687	796 786	1 267 832	RE.8
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	0	0	RE.11
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	39 537	48 557	65 870	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	4,5	0	0	0	RE.13
Andre driftskostnader	3	447 514	470 384	727 513	RE.10
Sum driftskostnader		1 323 739	1 315 727	2 061 214	RE.14
Driftsresultat		31 921	36 334	58 187	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	6	0	3	5	RE.16
Finanskostnader	6	108	33	852	RE.17
Sum finansinntekter og finanskostnader		-108	-30	-847	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		31 814	36 304	57 340	RE.21
Avregninger og disponeringer					
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	-31 814	-36 256	-47 349	RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapi tal)	8	0	-48	-9 991	RE.26
Sum avregninger og disponeringer		-31 814	-36 304	-57 340	RE.24
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten					
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	0	0	0	RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9	0	0	0	RE.30
Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10	0	0	0	RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10	0	0	0	RE.33
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	0	RE.34

Balanse**Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet**

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0	0	AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	3	31	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	0	0	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		3	31	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	12 269	13 549	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	106 694	111 138	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	90 565	105 575	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Infrastruktureiendeler	5	0	0	AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		209 529	230 263	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer og aksjer og andeler	11	2 495	2 395	AIII.03
Obligasjoner		0	0	AIII.04
Andre fordringer		0	0	AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		2 495	2 395	AIII.1
Sum anleggsmidler		212 027	232 689	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12	0	0	BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	33 641	22 056	BII.1
Andre fordringer	14	34 910	87 212	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	3 319	3 856	BII.3
<i>Sum fordringer</i>		71 870	113 124	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	701 259	680 206	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	0	0	BIV.2
Kontanter og lignende	17	0	0	BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		701 259	680 206	BIV.4
Sum omløpsmidler		773 129	793 330	BIV.5
Sum eiendeler		985 156	1 026 019	BV.1

Balanse

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Innskutt virksomhetskaper				
Innskutt virksomhetskaper	8	0	0	CI.01
Opptjent virksomhetskaper	8	64 056	64 056	CI.03
Sum virksomhetskaper		64 056	64 056	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)		0	0	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	290 474	258 660	CII.02
Sum avregninger		290 474	258 660	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	209 532	230 294	CIII.01
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		209 532	230 294	CIII.1
IV Statens finansiering av særskilte tiltak				
Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring	15 III	0	0	CIV.01
Sum statens finansiering av særskilte tiltak		0	0	CIV.1
Sum statens kapital		564 062	553 010	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0	DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		43 179	146 394	DIII.1
Skyldig skattetrekk		68 265	44 597	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		38 476	44 500	DIII.3
Avsatte feriepengar		68 905	106 073	DIII.4
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15	136 512	56 657	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16	24 640	19 404	DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	41 117	55 384	DIII.6
Sum kortsiktig gjeld		421 094	473 009	DIII.7
Sum gjeld		421 094	473 009	DV.1
Sum virksomhetskaper og gjeld		985 156	1 026 019	SKG.1

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Kontantstrømpoppstilling for nettobudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Beløp i 1000 kroner	Noti	31.08.2018	31.12.2017	Budsjett 2018 T	Referanse
Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter					
Innbetalinger					
innbetalinger av bevilgning fra fagdepartementet (nettobudsjetterte)		1 296 437	1 861 133	1 300 000	KS.1A
innbetalinger av bevilgninger fra andre departementer (nettobudsjetterte)		0	0	0	KS.1B
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0	KS.2
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		30 101	72 242	7 365	KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0	KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer ¹⁾		70 620	130 191	80 000	KS.6
innbetaling av refusjoner		0	0	0	KS.9
innbetalinger knyttet til konsortie-/samarbeidsavtaler		0	0	0	KS.9A
andre innbetalinger ²⁾		21 558	41 601	900	KS.10
Sum innbetalinger		1 418 716	2 105 166	1 388 265	KS.INN
Utbetalinger					
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		878 141	1 193 626	830 550	KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		500 535	661 328	476 344	KS.12
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		1 234	-660	1 500	KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statstater		0	0	0	KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0	KS.14B
andre utbetalinger		-1 230	9 090	0	KS.15
Sum utbetalinger		1 378 680	1 863 384	1 308 394	KS.UT
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter *		40 036	241 782	79 870	KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
innbetalinger ved salg av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (+)		0	0	0	KS.16
utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler (-)		-18 776	-43 358	-20 000	KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler (+)		-100	659	0	KS.18
utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler (-)		0	0	0	KS.19
innbetalinger ved salg av obligasjoner og andre fordringer (+)		0	0	0	KS.21A
utbetalinger ved kjøp av obligasjoner og andre fordringer (-)		0	0	0	KS.21B
innbetalinger av utbytte (+)		0	0	0	KS.7
innbetalinger av renter (+)		0	5	0	KS.8
utbetalinger av renter (-)		-108	-53	0	KS.13
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-18 983	-42 747	-20 000	KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
innbetalinger av virksomhetskapskapital		0	0	0	KS.22
tilbakebetalinger av virksomhetskapskapital (-)		0	0	0	KS.23
utbetalinger av utbytte til statskassen (-)		0	0	0	KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0	KS.FIN
Kontantstrømmer knyttet til overføringer³⁾					
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre (+)		0	0	0	KS.3
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter (-)		0	0	0	KS.14BI
Netto kontantstrøm knyttet til overføringer		0	0	0	KS.OVF
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0	KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		21 052	199 035	59 870	KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		680 206	481 971	481 971	KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		701 259	681 006	541 841	KS.BEH

* Avstemming	Note	31.08.2018	31.12.2017	
avregning av bevilgningsfinansiert aktivitet		-31 814	-47 349	KS.27A
disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)				KS.27B
bokført verdi avhendte anleggsmidler		0		KS.28
ordinære avskrivninger		39 537	65 870	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler		0	0	KS.30
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)				KS.32
arbeidsgiveravgift/gruppeliv fort på kap. 5700/5309				KS.33
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-18 776	-43 358	KS.34
resultatandel i datterselskap				KS.35
resultatandel tilknyttet selskap				KS.36
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler		-20 762	-22 511	KS.37
endring i varelager		0		KS.38
endring i kundefordringer		-11 585	-11 557	KS.39
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		78 855	9 184	KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		0		KS.41
endring i leverandorgjeld		-103 215	146 394	KS.42
effekt av valutakursendringer		0		KS.43
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)		63 628		KS.44
pensjonskostnader (kalkulatoriske)				KS.45
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		18 883	43 548	KS.46
endring i andre tidsavgrensningsposter		24 283	101 560	KS.47
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter*		40 036	241 781	KS.AVS

Kontrollsum: Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter

0 -1

1) Regnskapslinjen gjelder tilskudd og overføringer som er en del av driftsinntektene til institusjonen og som kommer fra statlige etater eller virksomheter som skal behandles tilsvarende.

2) Regnskapslinjen gjelder innbetalinger som er en del av driftsinntektene og som etter sin art ikke skal føres på de øvrige linjene i avsnittet.

3) Avsnittet omfatter innbetalinger fra statskassen som gjelder tilskuddsforvaltning (bevilgninger over 70-poster) og utbetalinger til tilskuddsmottakere.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Prinsipp for bevilgningsoppstilling

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen er satt opp i samsvar med prinsippene som gjelder for føring av statsregnskapet. Dette innebærer at opplysningene knyttet til bevilgningsregnskap og kapitalregnskap er satt opp etter kontantprinsippet og gjelder for regnskapsterminen fra 1. januar til 31. desember.

Bevilgningsoppstillingens del I viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank.

Bevilgningsoppstillingens del III gir en oversikt over utbetalingene som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2018 for nettobudsjetterte virksomheter

Del III

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling	Referanse
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	1 285 938	BR11.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BR11.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BR11.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0	BR11.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0	BR11.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	7 254	BR11.016
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	2 700	BR11.017
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01	0	BR11.018
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				1 295 892	BR11.01
240	Fagskole/drif	61	Utviklingsmidler til dykkerutdanningen	545	BR11.019
2xx	Formålet virksomheten			0	BR11.019
2xx	Formålet virksomheten			0	BR11.019
Samlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				1 296 437	BR11.01A
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0	BR11.021
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0	BR11.021
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				0	BR11.02
Sum utbetalinger i alt				1 296 437,00	BR11.1

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.08.2018	
Oppgjørskonto i Norges Bank			
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	680 206	BR11.001
Endringer i perioden (+/-)		21 053	BR11.002
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank	17	701 259	BR11.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾			
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BR11.021
Endringer i perioden (+/-)		0	BR11.022
Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BR11.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet					
Konto	Tekst	Note	31.08.2018	31.12.2017	Endring
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	701 259	680 206	21 053
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningene spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.08.2018	31.08.2017	31.12.2017	Budsjett 2018 T2	Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>					
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	0	N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet *	1 285 938	1 242 841	1 845 579	1 255 000	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-18 776	-25 329	-43 358	-30 000	N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	0	N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	39 537	48 557	65 870	40 000	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	N1.6
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0	0	N1.7
- periodens tilskudd til andre (-)	3 879	-317	-317	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*	-55 608	-17 884	40 945	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	1 254 671	1 247 668	1 908 718	1 265 000	N1.10
* Vesentlige tildelinger skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.					
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>					
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement *	0	4	4	0	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/ varige driftsmidler av periodens bevilgning/ driftstilskudd (-)	0	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0	0	N1.18
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	4	4	0	N1.19
* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.					
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	1 254 671	1 247 672	1 908 721	1 265 000	N1.20
<i>Gebyrer og lisenser ¹⁾</i>					
Gebyrer	0	0	0	0	N1.861
Lisenser	0	0	0	0	N1.862
Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0	0	N1.86
<i>Tilskudd og overføringer fra statlige etater ¹⁾</i>					
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	30 672	30 227	50 568	0	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	-1 006	-1 915	-4 747	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	29 666	28 312	45 821	25 000	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	20 410	26 852	48 658	0	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	-491	-2 481	-3 208	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	19 919	24 371	45 451	25 000	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	49 585	52 683	91 271	50 000	N1.31
1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linjene N1.21 skal bare omfatte tilskudd/overføringer som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13. Midler som benyttes til investeringer, skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Oppdragsinntekter og salgs- og leteinntekter skal spesifiseres i de respektive avsnittene nedenfor.					
2) Vesentlige bidrag skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Linje N1.30 skal omfatte tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.					
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet ¹⁾</i>					
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	1 961	496	1 372	0	N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0	0	N1.22B
- periodens tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0	0	N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	1 961	496	1 372	1 000	N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning og fylkeskommunale etater	3 988	7 228	14 666	0	N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	4 195	3 761	5 465	0	N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	3 680	2 752	4 631	0	N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	185	584	726	0	N1.32D
- periodens tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	-150	-259	-259	0	N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	11 898	14 066	25 228	13 645	N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0	0	N1.35
+ periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0	0	N1.35B
- periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0	0	N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0	0	N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 621	1 075	3 623	0	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	0	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	-1 001	0	-539	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	1 619	1 075	3 063	1 000	N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere ²⁾	0	0	0	0	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	15 478	15 637	29 664	15 645	N1.38

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet. Avsnittet gjelder bidrag som tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07-13.

2) Gjelder tilskudd/overføringer som ikke omfattes av bestemmelsene i F-07/2013.

Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger ¹⁾

Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	1 218	898	5 036	1 000	N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	0	0	0	0	N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0	0	N1.42

Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	1 218	898	5 036	1 000	N1.43
---	--------------	------------	--------------	--------------	--------------

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktellesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.

Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	66 282	69 218	125 970	66 645	N1.44
---	---------------	---------------	----------------	---------------	--------------

* Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell omerkning av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter, jf. også note 9.

Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet ¹⁾

Statlige etater	10 301	8 532	22 152	8 000	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	2 443	3 537	6 408	3 500	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	162	-449	2 295	0	N1.51
Næringsliv/privat	4 898	6 421	13 062	6 500	N1.52
Andre	162	142	39	0	N1.54

Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	17 966	18 182	43 957	18 000	N1.55
---	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

1) Avsnittet skal omfatte oppdragsinntekter som omfattes av bestemmelsene i rundskriv F-07-13.

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgs- og leieinntekter 1	13 407	14 775	35 420	15 000	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	244	216	591	250	N1.58
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0	0	N1.57

Sum andre salgs- og leieinntekter	13 651	14 990	36 011	15 250	N1.59
--	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Sum oppdrags-, salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	31 617	33 172	79 967	33 250	N1.60
---	---------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Andre driftsinntekter

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0	0	N1.61
Øvrige andre inntekter 1	3 091	1 999	4 742	2 000	N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0	0	N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0	0	0	N1.63

Sum andre driftsinntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	3 091	1 999	4 742	2 000	N1.65
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. ¹⁾

Salg av eiendom	0	0	0	0	N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	0	0	0	0	N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0	0	N1.47

Sum gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. (linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0	0	N1.48
--	----------	----------	----------	----------	--------------

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell omerkning av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter.

1) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres

Sum driftsinntekter	1 355 660	1 352 061	2 119 401	1 366 895	N1.67
----------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	--------------

Kontrollsum	1 355 660	1 352 061	2 119 401	8 265
Differanse	0	0	0	-1 458 630

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	31.08.2018	31.08.2017	Referanse
Lønninger	596 680	572 881	N2.1
Feriepenger	73 926	71 459	N2.2
Arbeidsgiveravgift	103 240	98 377	N2.3
Pensjonskostnader ¹⁾	78 731	69 920	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-22 255	-22 756	N2.5
Andre ytelser	6 364	6 904	N2.6
Sum lønnskostnader	836 687	796 786	N2.7
Kontrollsum	836 687	796 786	
Differanse	0	0	
Antall årsverk:	1680	1563	N2.8

1) Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet)

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 12,35 prosent for 2018.

Premiesatsen for 2017 var 11,5 prosent.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)		
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)		
Administrerende direktør		

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte
Styremedlemmer fra egen institusjon		
Eksterne styremedlemmer		
Styremedlemmer valgt av studentene		
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon		
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer		
Varamedlemmer for studentrepresentanter		

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2018. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for regnskapsåret 2018. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner	31.08.2018	31.08.2017	Referanse
Husleie	229 642	227 246	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	3 385	3 256	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	26 626	29 801	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	5 640	4 899	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	10 833	9 377	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	0	0	N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	13 399	15 433	N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	62 339	80 602	N3.8
Reiser og diett	42 258	41 006	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	53 393	58 764	N3.10
Sum andre driftskostnader	447 514	470 384	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Kontrollsum	447 514	470 384	
Differanse	0	0	

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	F&U ¹⁾	Programvare og tilsvarende	Andre rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	124	0	0	124	N4.1
+Tilgang pr. 31.08.2018 (+)	0	0	0	0	0	N4.2
-Avgang anskaffelseskost pr. 31.08.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.08.2018	0	124	0	0	124	N4.4
-akkumulerte nedskrivninger pr 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	N4.5
-nedskrivninger pr. 31.08.2018 (-)	0	0	0	0	0	N4.6
-akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	-93	0	0	-93	N4.7
-ordinære avskrivninger pr. 31.08.2018 (-)	0	-28	0	0	-28	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr.31.08.2018 (+)	0	0	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.08.2018	0	3	0	0	3	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

Spesifikt

5 år / lineært

1) Forskning og utvikling er en del av statsoppdraget og skal ikke aktiveres ved universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr. 30.000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:

	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Immaterielle eiendeler	0	0	
Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler	0	0	N4.11

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

Tomter	Drifts-bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2017	0	16 789	8 816	0	0	192 845	296 706	515 155
+ tilgang nybygg pr. 31.08.2018 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.08.2018 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.08.2018 (+)	0	2 105	0	0	0	6 748	9 923	18 776
- Avgang anskaffelseskost pr. 31.08.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.08.2018	0	18 893	8 816	0	0	199 593	306 629	533 931
- Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2017 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- Nedskrivninger pr. 31.08.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- Akkumulerte avskrivninger 31.12.2017 (-)	0	-3 889	-8 167	0	0	-81 706	-191 131	-284 893
- Ordinære avskrivninger pr. 31.08.2018 (-)	0	-2 896	-489	0	0	-11 192	-24 933	-39 510
+ Akkumulerte avskrivninger avgang pr. 31.08.2018 (+)	0	0	0	0	0	0	0	N5.10
Balanseført verdi 31.08.2018	0	12 109	160	0	0	106 694	90 565	209 529

Avskrivningssatser (levetider)	10-60 år		20-60 år		Virksomhets-	
	Ingen avskrivning	dekomponert lineært	Ingen avskrivning	dekomponert lineært	spesifikt	3-15 år lineært
Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:						
Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
- bokført verdi av avhendte anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendte anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendte anleggsmidler".

Universiteter og høyskoler som kostnadsfører anskaffelser og påkostninger, skal oppgi anskaffelser av andre varige driftsmidler som har en kostpris større enn kr. 30.000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og økonomisk levetid over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger skal kostnadsføres som andre driftskostnader.

	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:			
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som forvalter egne bygg)	0	0	0
Teknisk data og undervisningsutstyr	0	0	0
Anleggsmaskiner og transportmidler	0	0	0
Kontormaskiner og annet inventar	0	0	0
Sum investeringer og påkostninger av varige driftsmidler	0	0	N5.15

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.08.2018	31.08.2017	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	0	3	N6.1
Agio gevinst	0	0	N6.2
Oppskriving av aksjer	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	0	3	N6.4

Finanskostnader

Rentekostnad	107	33	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Agio tap	0	0	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	108	33	N6.9

1) Spesifikasjon av utbytte fra eierandeler i selskaper mv..

Mottatt utbytte fra selskap XX	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap YY	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra andre selskap ²⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

2) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.08.2018	31.12.2017	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	3	31	17
Balanseført verdi varige driftsmidler	209 529	230 263	219 896
Sum	209 532	230 294	219 913

Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)

8

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2018:

219 913

Fastsatt rente for år 2018:

1,07 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital³⁾:

1 569

Beregning av rentekostnader på den kapitalen som er investert i virksomheten vises her i henhold til "Utkast til veiledningsnotat om renter på kapital"

3) Gjelder bare institusjoner som balansefører anleggsmidler. Beregnet rentekostnad på investert kapital skal kun gis som noteopplysning. Den beregnede rentekostnaden skal ikke regnskapsføres.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet**Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskapi tal (nettobudsjetterte virksomheter)***Beløp i 1000 kroner*

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskapi tal innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskapi tal tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskapi tal til å finansiere investeringer i randsone- virksomhet. Når virksomhetskapi tal er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskapi tal, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskapi tal er kapitalene knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskapi tal skal anses som bundet.

Innskutt virksomhetskapi tal:	Beløp	Referanse
Innskutt virksomhetskapi tal 01.01.2018	0	N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0	N8I.014
Kjøp av eierandeler i perioden (+)	0	N8I.015
Innskutt virksomhetskapi tal 31.08.2018	0	N8I.1

Bunden virksomhetskapi tal:

Bunden virksomhetskapi tal pr. 01.01.2018	2 395	N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	100	N8I.022
Salg av aksjer i perioden (-)	0	N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0	N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0	N8I.025
Bunden virksomhetskapi tal 31.08.2018	2 495	N8I.2

Innskutt og bunden virksomhetskapi tal 31.08.2018	2 495	N8I.sum
--	--------------	----------------

Annen opptjent virksomhetskapi tal:

Annen opptjent virksomhetskapi tal 01.01.2018	61 661	N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskapi tal (-)	0	N8II.012
Overført fra periodens resultat	0	N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskapi tal (+/-)	-100	N8II.014
Annen opptjent virksomhetskapi tal 31.08.2018	61 561	N8II.1
Sum virksomhetskapi tal 31.08.2018	64 056	N8.total

Nettobudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskapi tal på egne linjer under oppstillingen.
(Gjelder f. eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskapi tal til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Beløp i 1000 kroner

	Organisasjons- nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital**	Balanseført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)	Referanse
<i>Aksjer</i>									
Bergen vitensenter AS	989005049	2006	450	19,0 %	0	100	450	450	N11.010
Bergen Teknologioverføring AS	987753153	2015	5 266	3,8 %	0	100	1550	1550	N11.010
Greenstat AS	914875455	2016	100 000	1,5 %	0	100	150	150	N11.010
Ateno AS	965075909	2004	28	0,9 %	0	100	100	100	N11.010
Better Player as	918061827	2017	48 000	15,0 %	0	100	145	145	N11.010
Vitensenter i Sogn og Fjordane AS	920643515	2018	10	3,3 %	0	100	100	100	N11.010
<i>Sum aksjer</i>					0	600	2 495	2 495	N11.1
<i>Andeler (herunder leieboerimskudd)</i>									
Selskap 1					0	0	0	0	N11.021
Selskap 2					0	0	0	0	N11.021
Øvrige selskap***					0	0	0	0	N11.022
<i>Sum andeler</i>					0	0	0	0	N11.2
Balanseført verdi 31.08.2018					0	600	2 495	2 495	N11.3

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

*** Vesentlige poster spesifiseres i eget avsnitt under oppstillingen

(1) Rapportering av aksjer og andeler til statens kapitalregnskap skal følge reglene i kapittel 4.4 i Meld. St. 3

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet**Note 12 Beholdninger av varer og driftsmateriell**

	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	0	0	N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp. Det er bare forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, som skal rapporteres i denne noten. Forskudd til andre leverandører skal rapporteres som andre fordringer, (For eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter).

Note 13 Kundefordringer

Beløp i 1000 kroner	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Kundefordringer til pålydende	34 459	22 874	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-818	-818	N13.2
Sum kundefordringer	33 641	22 056	N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Beløp i 1000 kroner	30.04.2018	31.12.2017	Referanse
Fordringer			
Forskuddsbetalt lønn	161	209	N14.1
Reiseforskudd	587	94	N14.2
Personallån	380	137	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	28 073	81 569	N14.5
Andre fordringer	5 709	5 203	N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	34 910	87 212	N14.8

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (netto budsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres på egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.08.2018	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Ordinær drift	121 649		144 594	-22 945	N15l.011
Prioritert oppgave 2	0		0	0	N15l.011
Prioritert oppgave 3	0		0	0	N15l.011
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15l.012
SUM utsatt virksomhet	121 649	0	144 594	-22 945	N15l.1
<i>Strategiske formål</i>					
Prioritert oppgave 1	0		0	0	N15l.021
Prioritert oppgave 2	0		0	0	N15l.021
Prioritert oppgave 3	0		0	0	N15l.021
Andre prioriterte oppgaver ¹⁾	0		0	0	N15l.022
SUM strategiske formål	0	0	0	0	N15l.2
<i>Større investeringer</i>					
Investeringsmidler til dykkarutdanning	21 541		15 863	5 678	N15l.031
Investeringsmidler til Kronstad II Bergen	30 000		30 000	0	N15l.031
Investeringsmidler bygg Sogndal/Førde (inkl 2,7 mill kap 281)	41 609		39 563	2 046	N15l.031
Campusutviklingsfond	30 000		0	30 000	N15l.032
SUM større investeringer	123 150	0	85 426	37 724	N15l.3
<i>Andre avsetninger</i>					
Kap. 281 MARKOM 2020	3 897		1 105	2 792	N15l.041
Norgesuniversitetet	412		533	-121	N15l.041
UH Nett Vest	170		252	-82	N15l.041
Ny GLU prosjekt kap. 260	5 124		7 041	-1 917	N15l.041
Ny GLU prosjekt kap. 281	14 058		7 254	6 804	N15l.041
SAKS - fusjonskostnader	22 014		12 455	9 559	N15l.042
SUM andre avsetninger	45 675	0	28 640	17 035	N15l.4
Sum Kunnskapsdepartementet	290 474	0	258 660	31 814	N15l.KD
<i>Andre departementer</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0	N15l.051
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0	N15l.052
<i>Større investeringer</i>	0		0	0	N15l.053
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0	N15l.054
Sum andre departementer	0	0	0	0	N15l.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	290 474	0	258 660	31 814	N15l.5A

1) Vesentlig poster spesifiseres i egen oppstilling

Inntektsførte bidrag:

<i>Andre statlige etater</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0	N15l.061
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0	N15l.062
<i>Større investeringer</i>	0		0	0	N15l.063
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0	N15l.064
Sum andre statlige etater	0	0	0	0	N15l.6
<i>Norges forskningsråd</i>					
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0	N15l.071
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0	N15l.072
<i>Større investeringer</i>	0		0	0	N15l.073
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0	N15l.074
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0	N15l.7

<i>Regionale forskningsfond</i>				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0 N15I.081
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0 N15I.082
<i>Større investeringer</i>	0		0	0 N15I.083
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0 N15I.084
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0 N15I.8
<i>Andre bidragsytere³⁾</i>				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0		0	0 N15I.091
<i>Strategiske formål</i>	0		0	0 N15I.092
<i>Større investeringer</i>	0		0	0 N15I.093
<i>Andre avsetninger</i>	0		0	0 N15I.094
Sum andre bidragsytere	0	0	0	0 N15I.9
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	290 474	0	258 660	31 814 N15I.10
Tilført fra annen opptjent virksomhetskaptal, se note 8				0 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				31 814 N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (netto budsjetterte virksomheter), forts

Del II: Ikke inntektsførte ordinære bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver:⁴⁾

	Avsetning pr. 31.08.2018	Avsetning pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	70 510	672	69 838	N15II.011
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0	0 N15II.011
<i>Tiltak/oppgave/formål*</i>	0	0	0	0 N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	70 510	672	69 838	N15II.1
Andre departementer				
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	250	250	0	0 N15II.021
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0	0 N15II.021
<i>Tiltak/oppgave/formål*</i>	0	0	0	0 N15II.021
Sum andre departementer	250	250	0	0 N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
<i>Statens forvaltingsorgan</i>	45 962	41 480	4 482	N15II.061
<i>Nasjonale senter</i>	2 714	3 526	-812	N15II.061
<i>Tiltak/oppgave/formål⁶⁾</i>	0	0	0	0 N15II.061
Sum andre statlige etater	48 676	45 006	3 670	N15II.6
Norges forskningsråd				
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	12 227	-208	12 436	N15II.031
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0	0 N15II.031
<i>Tiltak/oppgave/formål⁶⁾</i>	0	0	0	0 N15II.031
Sum Norges forskningsråd	12 227	-208	12 436	N15II.3
Regionale forskningsfond				
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	-27	-148	121	N15II.041
<i>Tiltak/oppgave/formål</i>	0	0	0	0 N15II.041
<i>Tiltak/oppgave/formål⁶⁾</i>	0	0	0	0 N15II.041
Sum regionale forskningsfond	-27	-148	121	N15II.4
Andre bidragsytere³⁾				
<i>Kommunale og fylkeskommunale etater</i>	291	2 070	-1 778	N15II.051A
<i>Organisasjoner og stiftelser</i>	3 179	4 417	-1 237	N15II.051B
<i>Næringsliv og private bidragsytere</i>	-2 145	109	-2 254	N15II.051C
<i>Øvrige andre bidragsytere</i>	274	131	143	N15II.051D
<i>EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning</i>	0	0	0	0 N15II.051E
<i>EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål</i>	3 275	4 359	-1 084	N15II.051F
Sum andre bidrag¹⁾	4 875	11 085	-6 210	N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer²⁾	0	0	0	0 N15II.052

Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	4 875	11 085	-6 210 N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	136 512	56 657	79 855 N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger			
Tiltak/oppdage/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppdage/formål/giver	0	0	0 N15II.071
Tiltak/oppdage/formål/giver ⁵⁾	0	0	0 N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N15II.7
Sum ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver mv	136 512	56 657	79 855 N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak⁷⁾ med utsatt inntektsføring

	Forpliktelse pr. 31.08.2018	Forpliktelse pr. 31.12.2017	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15III.01
Tiltak/oppdage/formål				0 N15III.01
Tiltak/oppdage/formål				0 N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0	0 N15III.1
Andre departementer				
Tiltak/oppdage/formål	0	0	0	0 N15III.02
Tiltak/oppdage/formål				0 N15III.02
Tiltak/oppdage/formål				0 N15III.02
Sum andre departementer	0	0	0	0 N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger til særskilte tiltak	0	0	0	0 N15III.BST

1) Skal bare omfatte prosjekter som tilfredsstiller kravene til bidragsfinansiert aktivitet i rundskriv F-07/13.

2) Gjelder bidrag, tilskudd og overføringer som ikke tilfredsstiller kravene i rundskriv F-07/13.

3) I avsnittet "Andre bidragsytere" skal vesentlige poster spesifiseres etter bidragsyter i kategoriene "Utsatt virksomhet", "strategiske formål", "Større investeringer" og eventuelt "Andre avsetninger", jf. oppstillingen i avsnittet for NFR.

4) Avsnittet "Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver" i del II skal presentere ikke inntektsførte tilskudd, overføringer samt bidrag og gaver fra statlige etater og andre bidragsytere. Ikke inntektsførte bevilgninger skal spesifiseres i notens del III.

5) og 6) Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

7) Del III gjelder spesielle bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte tiltak hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal spesifiseres i denne delen. Denne delen skal også brukes til periodiseringer i delårsregnskapene. Periodiseringer bør ved behov angis på egen linje.

Generelle merknader:

I avsnittet "Inntektsførte bevilgninger og bidrag" skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av noten som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. Avsnittene gjelder tiltak som skal dekkes av den løpende driftsbevilgningen. I avsnittet "Utsatt virksomhet" skal institusjonene føre opp tildelinger til planlagt virksomhet som ikke ble gjennomført i perioden. I avsnittet "Strategiske formål" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Større investeringer" skal institusjonene føre opp avsetninger til investeringer med dekning over den løpende driftsbevilgningen som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre avsetninger" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

I notens del II er linjene som gjelder ikke inntektsførte bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og bevilgninger fra andre departementer som skal behandles tilsvarende, flyttet til notens del III. Større bevilgningsfinansierte tiltak med utsatt inntektsføring og bevilgningsfinansierte prosjekter hvor det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin eller senere fra bevilgende myndighets side, skal etter dette spesifiseres i notens del III.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter/Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Beløp i 1000 kroner

DEL I

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	671	564	N16.010A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	176	323	N16.010B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	82	835	N16.010C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	2 374	2 134	N16.010D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	16	0	N16.010E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.011
Sum fordringer	3 319	3 856	N16.1
Kontrollsum	3 319	3 856	
Diff.	0	0	

DEL II

Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	31.08.2018	31.12.2017	
Oppdragsfinansiert aktivitet - statlige etater ¹⁾	14195	10 994	N16.021A
Oppdragsfinansiert aktivitet - kommunale og fylkeskommunale etater ¹⁾	1485	1 855	N16.021B
Oppdragsfinansiert aktivitet - organisasjoner og stiftelser ¹⁾	855	1 139	N16.021C
Oppdragsfinansiert aktivitet - næringsliv/private ¹⁾	8073	5 416	N16.021D
Oppdragsfinansiert aktivitet - andre	32	0	N16.021E
Andre prosjekter ²⁾	0	0	N16.022
Sum gjeld	24 640	19 404	N16.2

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Beløp i 1000 kroner

	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Innskudd på oppgjørskonto i statens konsernkontosystem ³⁾	701 259	680 206	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank ^{1) 3)}	0	0	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank ¹⁾	0	0	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	701 259	680 206	N17.4

1) Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Bankinnskudd og andre beholdninger skal oppgis i tusen kroner med tre desimaler.

3) Skal samsvare med kontoutskrift for oppgjørskontoen fra Norges Bank.

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.08.2018	31.12.2017	Referanse
Skyldig lønn	31 992	37 312	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	2 341	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	-14 719	760	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	23 844	14 971	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ²⁾	0	0	N18.6
Sum	41 117	55 384	N18.7

Kontrollsum

41 117

55 384

Diff.

0

0

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

2) Gjelder midler som skal videreformidles til andre samarbeidspartnere i neste termin.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen. Se også note 20 om spesifikasjon av midler som er videreformidlet.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr: 31.08.2018	Regnskap pr: 31.08.2018	Avvik budsjett/ regnskap 31.08.2018	Regnskap pr: 31.08.2017
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1 265 000	1 254 671	10 329	1 247 672
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	66 645	66 282	363	69 218
Salgs- og leieinntekter	33 250	31 617	1 633	33 172
Andre driftsinntekter	2 000	3 091	-1 091	1 999
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>1 366 895</i>	<i>1 355 660</i>	<i>11 235</i>	<i>1 352 061</i>
Driftskostnader				
Varekostnader	0	0	0	0
Lønn og sosiale kostnader	830 550	836 687	-6 137	796 786
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0	0	0	0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	40 000	39 537	463	48 557
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0
Andre driftskostnader	476 344	447 514	28 830	470 384
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>1 346 894</i>	<i>1 323 739</i>	<i>23 156</i>	<i>1 315 727</i>
Driftsresultat	20 001	31 921	-11 921	36 334
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	0	0	0	3
Finanskostnader	0	108	-107	33
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>0</i>	<i>-108</i>	<i>107</i>	<i>-30</i>
Resultat av periodens aktiviteter	20 000	31 814	-11 813	36 304
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	-20 000	-31 814	11 813	-36 256
Tilført annen opptjent virksomhetskapital	0	0	0	-48
<i>Sum avregninger</i>	<i>-20 000</i>	<i>-31 814</i>	<i>11 813</i>	<i>-36 304</i>
Periodens resultat	0	0	0	0
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0	0
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	0	0	0	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet

Beløp i 1000 kroner

Indikator	31.08.2018	31.08.2017	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	<i>1 619</i>	1 075	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	19 919	24 371	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	1 961	496	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	<i>21 880</i>	24 867	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	11 898	14 066	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	29 666	28 312	N32.12
- oppdragsinntekter	17 966	18 182	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	<i>59 529</i>	60 560	N32.1

48 av 234

Inntekter	Regnskap			Budsjett 2018 T2	Merknad/referanse til kontantstrømpoppstillingen
	31.12.2016	31.12.2017	31.08.2018		
Driftsinntekter					
Inntekter fra salg av varer og tjenester	80118	72 242	30 101	7 365	KS.4
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	0	0	0	0	KS.5
Refusjoner ¹⁾	31778	0	0	0	KS.9
Andre driftsinntekter	41441	41 601	21 558	900	KS.9A+KS.10
Sum driftsinntekter	153337	113 843	51 659	8 265	
Inntekter fra investeringer					
Salg av varige driftsmidler	499	0	0	0	KS.16
Sum investeringsinntekter	499	0	0	0	
Overføringer til virksomheten					
Inntekter fra statlige bevilgninger	1846943	1 991 323	1 367 057	1 380 000	KS.1A+KS.1B+KS.6
Andre innbetalinger	0	0	0	0	KS.2+KS.3
Sum overføringer til virksomheten	1846943	1 991 323	1 367 057	1 380 000	
Finansielle aktiviteter					
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	0	659	-100	0	KS.18+KS.21A
Andre finansielle innbetalinger (f.eks. innbet. av rente)	33	5	0	0	KS.7+KS.8+KS.22+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	33	663	-100	0	
SUM INNTEKTER	2000812	2 105 830	1 418 616	1 388 265	
3. Netto endring i kontantbeholdning (2-1)	-131765	199 035	21 052	59 870	

Kontroller

Netto endring fra kontantstrømpoppstillingen
Samsvarstest tabell/oppstilling

0	199 035	21 052	59 870	KS.25
	0,00	0,00	0,00	

1) Merk at denne linjen ikke skal benyttes ved standardrefusjoner for arbeidsmarkedsstatk, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingskudd. Slike refusjoner skal inngå som utgiftsreduksjon (kredittpostering) på linjen for lønnsutgifter.

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

49 av 234

Utgiftsart/innteksart	Regnskap			Budsjett 2018 T2	Regneregler
	31.12.2016	31.12.2017	31.08.2018		
1. Utgifter					Merknad/referanse til kontantstrømpstillingen
<i>Driftsutgifter</i>					
Lønnsutgifter	1264583	1 193 626	878 141	830 550	KS.11
Varer og tjenester	802560	669 758	500 539	477 844	KS.12+KS.14+KS.15
Sum driftsutgifter	2067143	1 863 384	1 378 680	1 308 394	
<i>Investeringsutgifter</i>					
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	61975	43 358	18 776	20 000	KS.17
Sum utgifter til større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	61975	43 358	18 776	20 000	
<i>Overføringer fra virksomheten</i>					
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	2734	0	0	0	KS.14A
Utbetalinger til andre virksomheter	541	0	0	0	KS.14B+KS.14BI
Sum overføringer fra virksomheten	3275	0	0	0	
<i>Finansielle aktiviteter</i>					
Kjøp av aksjer og andeler	155	0	0	0	KS.19
Andre finansielle utgifter	29	53	108	0	KS.13+KS.21B+KS.23+KS.24+KS.24A
Sum finansielle aktiviteter	184	53	108	0	
SUM UTGIFTER	2132577	1 906 795	1 397 564	1 328 395	

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Inntektstype	Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2017	Regnskap 31.08.2018	Budsjett for 2018 T2	Regneregler
Bevilgninger til finansiering av statsoppdraget					
Bevilgninger fra fagdepartementet	1 114 104	1 886 206	1 233 909	1 255 000	N1.2+N1.8+N1.9+(N15.III.1)
Bevilgninger fra andre departement	125	4	0	0	N1.11A+N1.17+N1.18+(N15.III.2)
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	45 578	49 030	33 336	25 000	N1.21E+N1.30+(N15.II.6)
Tildelinger fra regionale forskningsfond	487	1 247	2 083	1 000	N1.22D+(N15.II.4)
Tildelinger fra Norges forskningsråd	15 534	48 064	32 364	25 000	N1.29A+(N15.II.3)
Sum bevilgninger til statsoppdraget	1 175 828	1 984 551	1 301 682	1 306 000	
Offentlige og private bidrag					
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	9 016	11 761	2 209	0	N1.32A+(N15.II.051A)
Bidrag fra private	10 140	13 027	4 562	13 645	N1.32F-N1.32A+(N15.II.051B+N15.II.051C+N15.II.051D+N15.II.052)
Tildeliger fra internasjonale organisasjoner	527	7 244	536	1 000	N1.35C+N1.36C+(N15.II.051E+N15.II.051F)
Sum bidrag	19 683	32 032	7 306	14 645	
Oppdragsinntekter m.v.					
Oppdrag fra statlige virksomheter	15 488	32 582	23 825	8 000	N1.49+(Note 15.021A-Note 16.010A)
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	1 426	7 940	3 752	3 500	N1.50+(Note 16.021B-Note 16.010B)
Oppdrag fra private	6 832	18 982	11 710	6 500	N1.52+N1.54+(Note 16.021C+Note 16.021D+Note 16.021E-Note 16.010C-Note 16.010D- Note 16.010E)
Andre inntekter og tidsavgrensninger	781 550	58 925	70 340	26 117	N1.48+N1.59+N1.65+N1.66+saldering mot tabell 1
Sum oppdragsinntekter m.v.	805 296	118 429	109 627	44 117	
SUM INNTEKTER	2 000 807	2 135 012	1 418 616	1 364 762	

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Balansedag 31. desember	Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2017	Regnskap 31.08.2018	Endring 2017 til 2018	Regneragler
Beløp i TNOK					
Kontantbeholdning					
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank	481 971	680 206	701 259	21 052	BIV.1
Beholdning på andre bankkonti	0	0	0	0	0 BIV.2
Andre kontantbeholdninger	0	0	0	0	0 BIV.3
Sum kontanter og kontantekvivalenter	481 971	680 206	701 259	21 052	
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår :					
Feriepenger m.v.	99 085	106 073	68 905	-37 168	DIII.4
Skatterekk og offentlige avgifter	20 062	89 098	106 741	17 643	DIII.2+DIII.3
Gjeld til leverandører	-970	142 538	39 860	-102 678	DIII.1-BII.3
Gjeld til oppdragsgivere	5 872	-2 652	-9 001	-6 349	DIII.06-BII.1
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	48 131	-31 828	6 207	38 035	DIII.6-BII.2-BI.1
Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår	172 180	303 229	212 712	-90 517	
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår:					
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	-2 822	-208	12 227	12 435	N15I.7+N15II.3
Prosjekter finansiert av regionale forskningsfond	-121	-148	-27	121	N15I.8+N15II.4
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	88 811	85 426	123 150	37 724	N15I.3
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	0	144 594	121 649	-22 945	N15I.1
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål	0	0	0	0	N15I.2
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	0	0	0	0	N15I.5+N15I.6+N15I.9
Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår	85 868	229 664	256 999	27 336	
Andre avsetninger:					
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	169 107	85 653	169 987	84 333	N15I.4+N15I.FPF+N15III.1+N15III.2+N15I.5+N15I.6+N15II.7
Fri virksomhetskapital	54 816	61 661	61 561	0	C.1-AIII.1
SUM andre avsetninger	223 923	147 314	231 548	84 333	
Langsiktig gjeld (netto)					
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	0	0	0	0	DIII.01-AII.1-AI.1
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0	DI.01+DII.1
Sum langsiktig gjeld	0	0	0	0	
SUM NETTO GJELD OG FORPLIKTELSER	481 971	680 206	701 259	21 152	

Kontroll

-0,18 -0,16

Forklaringer:

På linjen "Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål" skal virksomhetene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller til formål som ikke hører inn under de øvrige kategoriene.

På linjen "Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter....." skal virksomhetene føre opp avsetninger til utstyr til nybygg og andre formål i tilslutning til byggevirkomhet som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket av bevilgninger i de terminer investeringen er planlagt gjennomført.

På linjen "Andre avsetninger til vedtatte..." skal virksomhetene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til Institusjonenes planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført.

Regnskapstall i kolonne B må fylles ut manuelt.

Balanseoppstilling

Virksomhet: Høgskulen på Vestlandet

Beløp i 1000 kroner

	31.08.2018	31.12.2017	31.12.2016
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
<i>I Immaterielle eiendeler</i>	3	31	72
<i>II Varige driftsmidler</i>	209 529	230 263	252733
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>	2 495	2 395	3054
<i>Sum anleggsmidler</i>	212 027	232 689	255 859
B. Omløpsmidler			
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>	0	0	0
<i>II Fordringer</i>	71 870	113 124	21873
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>	701 259	680 206	481971
<i>Sum omløpsmidler</i>	773 129	793 330	503 844
Sum eiendeler	985 156	1 026 019	759 703
STATENS KAPITAL OG GJELD	31.08.2018	31.12.2017	31.12.2016
C. Statens kapital			
<i>I Virksomhetskapi tal</i>	64 056	64 056	57870
<i>II Avregninger</i>	290 474	258 660	207502
<i>III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>	209 532	230 294	252805
<i>IV Statens finansiering av særskilte tiltak med utsatt inntektsføring</i>	0	0	0
<i>Sum statens kapital</i>	564 062	553 010	518 177
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelser</i>	0	0	0
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>	0	0	0
<i>III Kortsiktig gjeld</i>	421 094	473 009	241526
<i>Sum gjeld</i>	421 094	473 009	241 526
Sum statens kapital og gjeld	985 156	1 026 019	759 703

Merknad: Regnskapstall i kolonne E må fylles ut manuelt.

Høgskulen på Vestlandet

Arkivsak-dok. 17/10061-27
Saksbehandler Elise Aabel Eriksen

Arkivkode. 113

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

80/18

INTERNRAPPORT INKL REVIDERT BUDSJETT OG STATUS TILTAK ÅRSPLAN 2018

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret tar internrapport per 2. tertial til orientering
2. Styret tar informasjon om revidert budsjett per 2. tertial til orientering
3. Styret tar status på tiltak i årsplan 2018 til orientering

Sammendrag

Det blir her gitt en overordnet status for de interne budsjettområdene per 2. tertial 2018. Områdene er delt inn i seks hoveddeler; de fire fakultetene, samt fellesadministrasjon og institusjonskostnader. I tillegg vises en felles oversikt for hele HVL. Statusrapporten sier også noe om bruk av avsetninger per 2. tertial per enhet. Rapporten viser et mindreforbruk i flere av enhetene ved høgskulen.

Det blir gitt en kort oppsummering av endringer i revidert budsjett, med hovedfokus på nye studieplasser tildelt i løpet av 2. tertial, samt lønnsoppgjør og bruk av reserve hittil i år.

Styret får status på tiltak årsplan 2018 i vedlegg 1. Denne har ikke direkte kobling til internregnskapet, men blir gitt som orientering uten eget saksframlegg som vedlegg til denne saken. En egen vurdering og evaluering av tiltak i årsplan 2018, vil bli gitt i egen sak til styret etter årsavslutning.

Vedlegg:

1. Status tiltak HVL årsplan

Utrykte vedlegg

- Sak 14/18 Revidert budsjett 2018: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0218/2018-02-innkalling-komplett.pdf#page=163>
- Sak 73/18 Lokale lønnsforhandlinger 2018: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0718/2018-07-innkalling.pdf#page=102>

Saksframstilling:

Bakgrunn for saken:

Eksternregnskapet per 2. tertial til KD gjelder all aktivitet, intern og eksternfinansiert (se sak 79/18). I internrapporten vises status regnskap mot internbudsjett på KD-bevilgning per 2. tertial ned på fakultets- og fellesadministrasjonsnivå, samt kommentarer på bruk av avsetninger. Internrapporten er en forenklet fremstilling av KD-rapporten som skal gi bedre økonomisk styringsinformasjon til fakultet og fellesadministrasjon. I del 2 omtales endringer i revidert budsjett og bruk av lønnsreserve. Orientering om status på tiltak i årsplan ligger som vedlegg 1. Denne har ikke direkte kobling til internregnskapet, men blir gitt som orientering uten eget saksframlegg som vedlegg til denne saken. En egen vurdering og evaluering av tiltak i årsplan 2018, vil bli gitt i egen sak til styret etter årsavslutning.

DEL 1 Regnskap mot budsjett per 2. tertial 2018

Regnskapsrapporten viser status regnskap mot internbudsjett på KD-bevilgning per 2. tertial ned på fakultets- og fellesadministrasjonsnivå, samt institusjonskostnader.

Høgskulen på Vestlandet som helhet:

Per 2. tertial 2018 har HVL et totalt mindreforbruk mot det interne budsjettet på 31,5 mill kr. Det største avviket er knyttet til felles institusjonskostnader, på totalt 28,3 mill. kr. Ellers er det bare mindre avvik ved de andre enhetene som til sammen utgjør mindreforbruket.

Tabell 1.1 Regnskap vs budsjett HVL per 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
Institusjonskostnader	416 964 817	445 296 181	-28 331 364	856 193 788*
Administrative fellestjenester	140 010 768	140 829 052	-818 284	226 908 150
FLKI	252 092 553	255 198 194	-3 105 641	427 700 452
FHS	184 741 831	179 794 800	4 947 031	293 154 883
FIN	148 707 837	149 223 517	-515 680	266 296 258
FØS	58 988 263	62 716 305	-3 728 042	97 457 469
Metningsd.-utd.	489 625	500 000	-10 375	22 031 000
SUM HVL	1 201 995 694	1 233 558 048	-31 562 354	2 189 742 000

Deler av mindreforbruket er knyttet til kostnader man vet vil oppstå i løpet av 2018, som for eksempel husleie, og man forventer også et større forbruk på SAKS-midler og strategiske midler i siste tertial. FLKI, FIN og FØS forventer alle å redusere mindreforbruket sitt mot årsslutt, men forventer likevel å gå i balanse eller med overskudd ved årets slutt. FHS forventer i utgangspunktet et merforbruk, men tilføring

av midler til lønnsjustering (både statlige forhandlinger og lokale forhandlinger) vil likevel føre til et forventet resultat forholdsvis nærme balanse også for FHS.

Totalt sett er det forventet at HVL vil ha et mindreforbruk ved årsavslutning. Under vises rapport for hvert enkelt område.

Fakultet for lærarutdanning, kunst og idrett.

FLKI har et mindreforbruk i forhold til budsjett per 2. tertial 2018 på ca 3 mill kr. Mindreforbruket er sammensatt av et merforbruk på lønnskostnader (8 mill kroner), og et mindreforbruk på driftskostnader (11 mill kroner). Merforbruket på lønn skyldes mange nytilsetninger i fakultetet. Samtidig er det belastet noe mindre lønnskostnader på eksterne prosjekt enn forventet. Mot årsavslutning er det forventet å kunne belaste mer lønn på eksterne prosjekter, men vi vil likevel måtte forvente et merforbruk på lønn som årsresultet for 2018. Noe av dette gjelder utbetalte lønnskostnader knyttet til tidligere års forpliktelser.

FLKI har hatt en økning i studiepoengproduksjon fra 2016 til 2017, som vil føre til økt budsjett i 2019, og deler av den økte lønnskostnaden forventes å kunne dekkes inn av dette. Det er også flere store satsinger innenfor eksternfinansiert videreutdanning ved FLKI fremover, med blant annet lærerspesialist og desentralisert kompetanseutvikling, som vil kunne øke dekning av lønnskostnader på eksterne prosjekt.

Mindreforbruket på driftskostnader er knyttet til flere forhold. Ny organisering på FLKI har medført mange nye ledere, og endelig struktur og budsjettfordeling var sent på plass. Det kan ha ført til at bruken av midler kom sent i gang og at det er et etterslep. I tillegg er driftskostnader også knyttet til avsetninger. Mange av prosjektene med overført balanse fra 2017 (avsetninger) ved FLKI har et budsjett knyttet til driftsmidler, ikke lønn. Per 2. tertial er det et mindreforbruk på bundne avsetninger på 4,7 mill, og mye av dette er knyttet til driftskostnader.

Dette mindreforbruket er forventet å øke mot årsavslutning, da mye av avsetningene er periodisert mot slutten av året, også med tanke på overføring til neste år.

Totalt sett er det forventet et mindreforbruk ved FLKI ved årsslutt. Det er forventet at FLKI vil redusere sin totale avsetning for inneværende år.

Fakultetet vil få overført lønnskompensasjon fra felles reserve på institusjonsnivå for både årlig statlig lønnsoppgjør (virkning fra 01.05.18) samt fra lokale lønnsforhandlinger (virkning fra 01.05.18 eller 01.07.18 avhengig av organisasjonstilknytning) i løpet av 3 tertial. Andel fra lønnsreserven som blir tildelt FLKI er på kr. 5,5 mill.

Tabell 1.2 Regnskap vs budsjett FLKI per 2. tertial 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
FLKI	252 092 553	255 198 194	-3 105 641	427 700 452

Fakultet for helse- og sosialvitenskap

FHS sin totale budsjettramme for 2018 er på 293 mill. inkludert lønnsreserven for 2018, og 11,5 mill. i avsetninger. FHS har per 2. tertial 2018 et reelt merforbruk på kr 3,85 mill., som i hovedsak skyldes merforbruk på lønn. I tillegg er det regnskapstekniske justeringer som gjøres i 3. tertial på 1,1 mill., som vil bli fjernet frem mot årsslutt. Til sammen utgjør det et avvik på 4,85 mill. Det er ført 1,2 mill. mindre fortjeneste på bidrags- og oppdragsvirksomhet enn forventet, men det forventes ført i 3. tertial.

FHS sine forpliktende avsetninger for nærregion Sogn og Fjordane for 2018 og 2019 beløper seg til kr. 7,5 mill., der kr. 4 mill. gjelder 2018 og kr. 3,5 mill. gjelder 2019. Per 2. tertial 2018 utgjør forbruket kr. 2 mill., ca 0,6 mill. lavere enn forventet per 2. tertial. Det vil ved årsslutt bli klart om deler av dette vil kunne overføres som frie avsetninger. Andre frie avsetninger fra 2017 er disponert i 2018 for å finansiere pågående prosjekt uten avsetninger grunnet driftsresultatet til avdelingen i Bergen i 2017.

Dersom forbruket fortsetter på samme nivå som per 2. tertial 2018 er det forventet at FHS ender med et reelt merforbruk på rundt kr. 5 mill. ved årsslutt. Grunnet bundne avsetninger til aktivitet i Sogndal og Førde, som vil vises positivt i regnskapet ved slutten av året er det forventet et regnskapsmessig merforbruk på ca 2 mill. ved årsslutt.

FHS vil få overført lønnskompensasjon fra felles reserve på institusjonsnivå for både årlig statlig lønnsoppgjør (virkning fra 01.05.18) samt fra lokale lønnsforhandlinger (virkning fra 01.05.18 eller 01.07.18 avhengig av organisasjonstilknytning) i løpet av 3 tertial. Andel fra lønnsreserven som blir tildelt FHS er på kr. 4,35 mill. Dette vil redusere merforbruket, men den totale kostnaden for lønnsoppgjøret inkludert lokale forhandlinger er ikke klar, så den faktiske effekten er fremdeles usikker.

Tabell 1.3 Regnskap vs budsjett FHS per 2. tertial 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
FHS	184 741 831	179 794 800	4 947 031	293 154 883

Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap

Ved FIN (uten Dykkerutdanningen) er det et positivt avvik (0,5 mill) per 2. tertial. Ved Dykkerutdanningen er det et merforbruk på 0,9 mill. kroner i samme periode. Det er et lite mindreforbruk på lønn, samt merforbruk på andre kostander, men forbruk mot budsjett er tilnærmet i balanse og det er ingen vesentlige avvik.

Det er noe usikkerhet når det gjelder prognose ved årsslutt, blant annet knyttet til inntekter og overføringer fra bidrags- og oppdragsvirksomhet (BOA). Det er likevel forventet et mindreforbruk totalt sett, det er usikkert hvor stort dette vil være, det vil si

et sted mellom 1 mill. og 5 mill. kroner. Av dette regnes ca 1 - 2 mill. kroner å være bundne avsetninger. Når det gjelder dykkerutdanningen isolert sett er det forventet et regnskap i balanse ved årsslutt.

FIN vil få overført lønnskompensasjon fra felles reserve på institusjonsnivå for både årlig statlig lønnsoppgjør (virkning fra 01.05.18) samt fra lokale lønnsforhandlinger (virkning fra 01.05.18 eller 01.07.18 avhengig av organisasjonstilknytning) i løpet av 3 tertial. Andel fra lønnsreserven som blir tildelt FIN er på kr. 3,6 mill. Dette vil øke mindreforbruket, men den totale kostnaden for FIN i lønnsoppgjøret inkludert lokale forhandlinger er ikke klar, så den faktiske effekten er fremdeles usikker.

Tabell 1.4 Regnskap vs budsjett FIN per 2. tertial 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
FIN	148 707 837	149 223 517	-515 680	266 296 258

Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap

FØS har per 2. tertial et mindreforbruk på ca 3,7 mill. kr, hvor ca 2 mill. kr er knyttet til lønn. Det er likevel faktorer som tilsier at det faktiske mindreforbruket er ca 1,5 mill. Det gjelder blant annet at fakultetet har lagt inn en risikobudsjettering på 1,6 mill. i desember, samt kostnader som er ført andre steder i organisasjonen, og skal flyttes over til fakultetet.

FØS hadde ved inngangen av året avsetninger på ca 5,7 mill. kr. Ca halvparten av dette vil bli brukt i 2018, resten overføres til 2019. Det er forventet at fakultetet vil redusere mindreforbruket frem mot årsavslutning, og at avsetninger vil bli redusert inn mot 2019 sett i forhold til 2018-nivået. FØS vil få overført lønnskompensasjon fra felles reserve på institusjonsnivå for både årlig statlig lønnsoppgjør (virkning fra 01.05.18) samt fra lokale lønnsforhandlinger (virkning fra 01.05.18 eller 01.07.18 avhengig av organisasjonstilknytning) i løpet av 3 tertial. Andel fra lønnsreserven som blir tildelt FØS er på kr. 1,65 mill. Dette vil øke mindreforbruket, men den totale kostnaden for FØS i lønnsoppgjøret inkludert lokale forhandlinger er ikke klar, så den faktiske effekten er fremdeles usikker.

Tabell 1.5 Regnskap vs budsjett FØS per 2. tertial 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
FØS	58 988 263	62 716 305	-3 728 042	97 457 469

Fellesadministrasjon

Fellesadministrasjon har bare mindre avvik per 2. tertial. Det er noe avvik mellom seksjonene, men det er likevel forventet at fellesadministrasjon som helhet vil gå i balanse, eventuelt noe mindreforbruk mot årsslutt. Et av de avgjørende

usikkerhetsmomenter er fellesadministrasjonen sin overføring av indirekte kostander og fortjeneste fra eksterne prosjekt fra fakultet og institusjonsprosjekt. Per 2. tertial er det budsjettert med inntekt som er noe høyere enn faktisk regnskap.

På lik linje med fakultetene vil også fellesadministrasjon få overført lønnskompensasjon fra felles reserve på institusjonsnivå for både årlig statlig lønnsoppgjør (virkning fra 01.05.18) samt fra lokale lønnsforhandlinger (virkning fra 01.05.18 eller 01.07.18 avhengig av organisasjonstilknytning) i løpet av 3 tertial. Andel fra lønnsreserven som blir tildelt fellesadministrasjon er på kr. 5 mill – som skal dekke lønnsøkning også i deler av institusjonskostnadene, for eksempel stipendiatbudsjettet. Dette vil kunne øke et eventuelt mindreforbruk, men den totale kostnaden for fellesadministrasjon i lønnsoppgjøret inkludert lokale forhandlinger er ikke klar, så den faktiske effekten er fremdeles usikker.

Tabell 1.6 Regnskap vs budsjett administrative fellestjenester per 2. tertial 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
Administrative fellestjenester	140 010 768	140 829 052	-818 284	226 908 150

Institusjonskostnader

Institusjonskostnader samlet sett er den største utgiftsposten ved HVL, med et totalbudsjett på 730 mill. kr (856 mill. inkludert avsetninger). Denne består av blant annet kostnader knyttet til rektoratet, råd og utvalg, tillitsvalgte, IT/Drift investering/driftskostnader samt felleskostnader knyttet til de ulike seksjonene i fellesadministrasjon. I tillegg består den av flere store poster som kommenteres nærmere under:

Husleie:

HVL har forpliktelser til husleie på totalt 350 mill. kr. Per 2. tertial er det bare mindre avvik her på ca 8 mill kr. Dette skyldes i hovedsak periodisering, og vil utjevnes ved årsslutt.

Stipendiatbudsjett:

Høgskulen har 92 KD-finansierte stipendiater i 2018. I tillegg kommer stipendiater finansiert av strategiske midler (15 stk) og stipendiater finansiert av eksterne midler. KD-finansierte stipendiater og stipendiater finansiert av strategiske midler sees i sammenheng, og føres som institusjonskostnad (stipendiatandel + plikttid). Totalbudsjettet her er på 69 mill. kr. Eksternfinansierte stipendiater føres på det enkelte fakultet/prosjekt.

Per 2. tertial 2018 er det ca 5 mill. kr i mindreforbruk på stipendiatbudsjettet knyttet til institusjonskostnader. Det er stort sett knyttet til sykemeldinger/permisjoner samt vakante perioder mellom stipendiatperioder. Det er forventet at det også vil være et

mindreforbruk her ved årsslutt. Viser for øvrig til forslag i styringsmodell i sak 81/18 om å øremerke mindreforbruk.

Strategiske midler og SAKS-midler

Budsjettet på strategiske midler og SAKS-midler som ligger på institusjonskostnader er kr 50,6 mill. kr, fordelt jamfør tabellen under:

Tabell 1.7 Regnskap vs budsjett SAKS- og strategiske midler per 2. tertial 2018

	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
SAKS-midler 2018	5 440 093	10 758 889	-5 318 796	30 170 000
Strategiske midler	15 022 070	13 600 000	1 422 070	20 400 000
SUM	20 462 163	24 358 889	-3 896 726	50 570 000

I tillegg til midlene som ligger på felleskostnader er det overført strategiske midler på kr 25, 2 mill. til fakultetene, så den totale summen for strategiske midler er 45,6 mill. Av det totale budsjettet er 12,5 mill. kr av SAKS-midlene overført som avsetninger fra 2017. Det er forventet at det vil være noe mindreforbruk ved årsavslutning både på SAKS-midler og strategiske midler. En stor andel av midlene skal videreføres til 2019.

Institusjonskostnader som helhet:

Totalt sett er det et mindreforbruk på institusjonskostnader på ca 28 mill. kr. Avvik på husleie er det største avvik på en enkeltenhet, ellers er avviket fordelt som mindre beløp på mange av enhetene under paraplyen Institusjonskostnader. Det er forventet at det også vil være et mindreforbruk per årsavslutning, men noe mindre enn per 2. tertial. Budsjettet for 2018 vil være grunnlag for budsjettering av 2019. Det vil da bli gjort en gjennomgang på om budsjettene og vurdert om det skal gjøres justeringer, eller om mindreforbruket i år er knyttet til at administrativ organisering ikke er på plass, og at man av forskjellige årsaker derfor har vært noe forsiktig med forbruket.

Tabell 1.8 Regnskap vs budsjett institusjonskostnader per 2. tertial 2018

Avdeling / enhet	Regnskap pr. 2. Tertial	Budsjett pr. 2. Tertial	Avvik hittil	Totalt Budsjett 2018
Institusjonskostnader	416 964 817	445 296 181	-28 331 364	856 193 788*

DEL 2 Revidert budsjett per 2. tertial 2018

Styret vedtok revidert budsjett i styremøte 02/18 sak [14/18¹](#). Dette er en orientering om endringer i budsjettet siden sist styresak og en saldering av overordnet budsjett pr.avdeling/fakultet.

Utgangspunktet for HVLs budsjett er i hovedsak statsbudsjettet kap 260 post 50. I tillegg kommer tildelinger fra andre kapitler, avsetninger, virksomhetskapital og ekstern finansiering.

Tabell 2.1 Disponible midler 2018

Disponible midler 2018	
Bevilgning fra KD, kap 260	1 905 586 000
SAKS-midler	15 000 000
Ekstraordinær tildeling til utstyr til Gymnasbygget (kap 281, post 50)	2 700 000
Ekstraordinær tildeling utvikl. Og drift av partnerskap i grunnskolelærerutd. (kap 281 post 01)	7 254 000
Sykepleie	547 000
Sum hovedramme 2018	1 931 087 000
Opptjent virksomhetskapital (aksjer og bundne er ikke inkludert)	61 661 000
Avsetninger 2017, inkl. metn.d.	146 534 000
Avsetning bygg (inkl. 30 mill ekstra)	99 666 000
Avsetning SAKSmidler fra 2017	12 455 000
Sum overføringer fra 2017	320 316 000
Ekstern finansiering og andre inntekter (estimer)	235 000 000
Sum estimerte eksterne inntekter (utenfor KD)	235 000 000
SUM disponible midler 2018	2 486 403 000

Følgende endringer er gjort siden sist styresak:

- Nye studieplasser (30) innen havteknologi disponeres av FIN og er fordelt til FIN. Gir en budsjettmessig økning i fakultetets basistildeling.
- Nye studieplasser (15) til sykepleierutdanningen i revidert nasjonalbudsjett er tilført FHS. Gir en budsjettmessig økning i fakultetets basistildeling.
- Reserve til lønnsoppgjøret. Ved budsjettbehandling for 2018 ble det satt av en lønnsreserve på 20,1 mill. Dette blir nå fordelt i tråd med tildelinger i budsjettfordelingsmodellen. Fordelingsnøkkelen er opprinnelig fordeling i budsjettfordelingsmodellen til fakultet og fellesadministrasjon inkludert stipendiatbudsjett. Lønnsreserven som fordeles skal dekke hovedlønnsoppgjøret i staten med virkning fra 1. mai, samt lokale forhandlinger med henholdsvis virkningskraft fra 1. mai (Akademikerne) og 1. august (LO/Unio/Ys). Totalt sett blir kostnaden for dette i 2018 19,9 mill,

¹ <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0218/2018-02-innkalling-komplett.pdf#page=163>

inkludert ekstra tildelinger til lokale forhandlinger (jmf Styresak [73/18²](#).)
Summen fordeles på følgende måte:

2018-effekt:	Enhet
5 526 000	FLKI
4 356 000	FHS
3 644 000	FIN
1 365 000	FØS
5 005 000	Felles inkl. stipendiat
19 896 000	SUM

- Enkelte saks- og strategiske midler er fordelt og tillagt budsjettrammene til fakultetene.
- Reduksjon i fellesmidler som følge av at SAKS-bevilgningen ble 2,7 mill. kr. lavere enn estimert ses på ved årsslutt og totalt forbruk av SAKS-midlene.

Saldering av overordnet budsjett per enhet (tabell 2.1) tar utgangspunkt i hovedrammen (1,93 mrd. kr.) og overførte midler fra 2017 (320 mill. kr.). Eksternfinansiering er holdt utenfor da det er låst til spesifikke tiltak ut fra tildelinger og gaver.

² <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0718/2018-07-innkalling.pdf#page=102>

Tabell 2.2 Saldering av overordnet budsjett per enhet

HØGSKULEN PÅ VESTLANDET - TOTAL BUDSJETTRAMME 2018								
	Fellesmidler	Adm. Fellestj.	FLKI	FHS	FIN	FØS	Metningsd- utld.	Høgskolen
	2*	1* og 4*	5*	6*	7*	8*		totalt
Rammebev. iht. Fordelingsmodell modul 1 (strategiske midler)/ Styresak 93/17 budsjett 2018 og 14/18 revidert budsjett	20 400 000		9 175 000	7 610 000	5 890 000	2 525 000		45 600 000
Rammebevilgning fra budsjettfordelingsmodell modul 2-5	649 411 501	220 249 150	350 636 452	269 431 883	245 017 258	87 867 469	6 168 000	1 828 781 713
Styresak 14/18 revidert budsjett SAKS-midler	17 715 000							17 715 000
Styresak 14/18 revidert budsjett 30 nye studieplasser til IKT (halvårseffekt)	675 000		300 000		300 000			1 275 000
(Blå bok) 30 nye studieplasser til Bachelor i Havteknologi (halvårseffekt)	580 000				515 000			1 095 000
RNB 18 - 15 nye studieplasser Sykepleieutdanning (halvårseffekt)	290 000			257 000				547 000
Styresak 14/18 revidert budsjett Mat og Helse			8 714 000					8 714 000
Ekstraordinær tildeling til utstyr til Gymnasbygget (kap 281, post 50)	2 700 000							2 700 000
Ekstraordinær tildeling utvikl. Og drift av partnerskap i grunnskolelærerutd. (kap 281 post 01)			7 254 000					7 254 000
Reduksjon pga lavere SAKS-bevilgning enn forventet	-2 715 000							-2 715 000
Ufordelte midler	224 287							224 287
Fordeelt lønnsreserve		5 005 000	5 526 000	4 356 000	3 644 000	1 365 000		19 896 000
Hovedramme 2018	689 280 788	225 254 150	381 605 452	281 654 883	255 366 258	91 757 469	6 168 000	1 931 087 000
*Overskudd oppdragsvirksomhet (generert egenkapital)	61 661 000							61 661 000
**Avsetninger (Overskudd / Underskudd) BFV 2017	154 458 000	1 654 000	46 095 000	11 500 000	10 930 000	5 700 000	15 863 000	246 200 000
Styresak 14/18 revidert budsjett ubrukte SAKS-midler fra 2017	12 455 000							12 455 000
Korrigerings ift. Oppsparte midler og ekstra inntekter	228 574 000	1 654 000	46 095 000	11 500 000	10 930 000	5 700 000	15 863 000	320 316 000
TOTAL BUDSJETTRAMME (uten virksomhetskapital) per enhet 2018	856 193 788	226 908 150	427 700 452	293 154 883	266 296 258	97 457 469	22 031 000	2 189 742 000

*Overskudd oppdragsvirksomhet er HVLs virksomhetskapital. Denne er kun synliggjort og vil ikke bli kommentert ytterligere i denne saken.

**Avsetninger til fakultetene inkluderer stipendiatene sine avsetninger. Disse skal flyttes til HVL fellesmidler hvor stipendiatene er budsjettert i 2018.

Tabell 2.3 Disponible midler per fakultet

HØGSKULEN PÅ VESTLANDET - TOTAL BUDSJETTRAMME FOR FAKULTETENE 2018					
	FLKI	FHS	FIN	FØS	Metningsd- utd
Budsjettfordelingsmodell modul 1 (strategiske midler)/ Styresak 93/17 budsjett 2018 og 14/18 revidert budsjett	9 175 000	7 610 000	5 890 000	2 525 000	
Budsjettfordelingsmodell modul 2-5 Rammebevilgning	350 636 452	269 431 883	245 017 258	87 867 469	6 168 000
Styresak 14/18 revidert budsjett 30 nye studieplasser til IKT (halvårseffekt)	300 000		300 000		
(Blå bok) 30 nye studieplasser til Bachelor i Havteknologi (halvårseffekt)			515 000		
RNB 18 - 15 nye studieplasser Sykepleieutdanning (halvårseffekt)		257 000			
Styresak 14/18 revidert budsjett Mat og Helse	8 714 000				
Ekstraordinær tildeling utvild. Og drift av partnerskap i grunnskolelærerutd. (kap 281 post 01)	7 254 000				
Fordelt lønnsreserve for 2018	5 526 000	4 356 000	3 644 000	1 365 000	
Hovedramme 2018	381 605 452	281 654 883	255 366 258	91 757 469	6 168 000
*Avsetninger (Overskudd / Underskudd) BFV 2017	46 095 000	11 500 000	10 930 000	5 700 000	15 863 000
*Korrigerer ift. Oppsparte midler	46 095 000	11 500 000	10 930 000	5 700 000	15 863 000
TOTAL BUDSJETTRAMME per fakultet 2018	427 700 452	293 154 883	266 296 258	97 457 469	22 031 000
**SAKS-midler: Canvas	600 000	500 000	400 000	250 000	
**SAKS-midler: Seminarer, samlinger, samkjøring, strategi	1 000 000	850 000	650 000	250 000	
**SAKS-midler: E-læring	1 700 000	1 500 000	1 200 000	800 000	
Strategiske midler videreført fra felles ved internoverføring til Senter for omsorgsforskning		500 000			
Disponible budsjettmidler som er budsjettet på andre enheter	3 300 000	3 350 000	2 250 000	1 300 000	0
TOTAL DISPONIBEL BUDSJETTRAMME 2018	431 000 452	296 504 883	268 546 258	98 757 469	22 031 000

*Avsetninger på fakultetene inkluderer stipendiatene sine avsetninger som nå hører til HVL felles. Ved FLKI inkluderes ikke Nasjonalt Senter for Mat Helse og fysisk aktivitet sine avsetninger i denne tabellen. Dette grunnet de ikke var en del av HVLs årsregnskap i 2018.

**SAKS-midler er ikke overført til fakultetenes rammer, men disponeres av fakultetene.

Ved disponible midler per fakultet er det tillagt års tildeling på 5,5 mill. kr. i strategiske midler som tidligere hørte til fellesmidlene. Tabellen under viser gjeldende endringer/tiltak.

Tabell 2.4 Strategiske midler overført til fakultet

Beskrivelse	FLKI	FHS	FIN
Strategiske midler studentgjennomstrømming	870 000	750 000	550 000
Strategiske midler smådriftsmidler	705 000	560 000	440 000
Strat.m. PhD-program/Utvikling av program til THOM-prosjekt (teknologi i helse og omsorg)	0	1 100 000	
TOTALT	1 575 000	2 410 000	990 000

SAKS-midlene er ikke overført til fakultetenes rammer og hører fremdeles til fellesmidler ved HVL for å holde en samlet oversikt. Noen av midlene disponeres dog av fakultetene etter viste summer i tabell 2.3 og vil bli belastet fellesmidlene etter hvert som fakultetene bruker av sine gitte rammer. Det vises ellers til styresak [14/18](#) om revidert budsjett for ytterligere detaljer.

Rektors vurdering:

Per 2. tertial 2018 har HVL et totalt mindreforbruk mot det interne budsjettet på 31,5 mill kr. Det største avviket er knyttet til felles institusjonskostnader, på totalt 28,3 mill kr. Ellers er det bare mindre avvik ved de andre enhetene som til sammen utgjør mindreforbruket. Det er forventet at HVL vil ha et mindreforbruk totalt sett ved årsslutt. Fellesadministrasjon, felles institusjonskostnader samt FLKI, FIN og FØS forventer alle et mindreforbruk mot årsslutt, mens FHS forventer noe merforbruk. Mye av mindreforbruket ved fakultetene er knyttet til avsetninger, og det er planlagt bruk av disse inn i 2019.

I revidert budsjett er basis til nye studieplasser til havteknologi (30) og sykepleierutdanning (15) fordelt, og lønnsreserven som ble satt av i vedtatt budsjett er fordelt ut til fellesadministrasjon og fakultetene på bakgrunn av rammefordeling i budsjettfordelingsmodellen.

Regnskapet for 2. tertial viser etter rektors vurdering en positiv økonomisk situasjon med totalt sett et mindreforbruk. Felleskostnader er jevnt over i balanse og fakultetene styrer mot, totalt sett, et mindreforbruk ved årsavslutning. Rektor vil ha spesiell oppmerksomhet mot FHS dersom det vil bli et merforbruk, det ligger til rette for et mindre merforbruk enn tertialrapporten viser, men det er likevel viktig å understreke at fakultetene, som hovedregel, bør komme inn på budsjett ved årsslutt for å unngå å dra med seg dette inn i nytt budsjettår.

Vedlegg 1 viser en statusrapport på tiltak til virksomhetsmål 1-6 i HVL sin årsplan. Rapporten er basert på innmeldt status for de ulike tiltak og er ikke bearbeidet. Rektor vil legge fram en evaluering og vurdering i egen sak for styret etter årsslutt.

Rektor ber styret om å ta saken til orientering.

Statusrapport tiltak årsplan HVL 2018

Verksamdmål 1: HVL skal vere ein samla institusjon

Tiltak 2018	Status per september 2018
Ferdigstille og setje i verk heile den faglege og administrative organisasjonsstrukturen	Fagleg organisasjonsstruktur: Faglege einingar vart supplert med ulike råd og utval i fakulteta i vårsemesteret. Eit mandat for fakultetsråd er vedteke no i oktober, og valordning for tilsettere representantar må vedtakast før iverksetting. Senterstrukturen er til vurdering. Administrativ organisasjonsstruktur: Administrativ organisasjonsstruktur vart vedteken i mars 2018, og bemanningsplan for administrative medarbeidarar vart godkjend i juni 2018. Det er tilsett nye administrative leiarar i alle stillingar, med unntak av einingsleiarar i biblioteket og på eksamenseininga, som er under tilsetting. Innplasseringsprosjektet er i gang, og arbeidet med innplassering av administrative medarbeidarar i er venta ferdigstilt i løpet av hausten.
Leggje til rette for å byggje felles kultur, gode arbeidsmiljø og utvikle sterke faglege og administrative fellesskap i og på tvers av organisatoriske einingar og nærregionar	Dei to store leiarsamlingane dette året har vore viktige verkstader for kulturbygging, nettverksbygging og felles dialog rundt strategiske utfordringar for HVL. Det same har strategiprosessen vore. I etableringa av store prosjekt har ein lagt vekt på å skape nye møte mellom tilsette. Felles utvikling av prosessar og forming av krav til roller er viktige kulturgrep. Ei rad einingar har igangsett eigne tiltak med fokus på fagleg samarbeid, kulturbygging, samhandlingskvalitet og arbeidsmiljø. Ved behov, og på førespurnad frå leiarar, har seks faglege og administrative einingar fått støtte i dette arbeidet - tilpassa behova i den aktuelle eininga, i dialog med leiarar og andre. Det er oppretta samhandlingsutval og campusråd
Satse på leiarutvikling for å ruste nye leiarar for utfordrande oppgåver i ei ny organisasjon	Leiarsamlingar: To leiarsamlingar med fokus på aktuelle strategiske, institusjonsovergrepande og leiingsfaglege tema er gjennomført. Leiarsamlingane har som formål å vere eit forum for dialog mellom leiarar på tvers av einingar og leiarnivå. Leiaropplæring:

	Månadlege frukostseminar for leiarar og to fordjupingskurs, er arrangert i år, med mål om å bidra til grunnleggjande opplæring i arbeidsgjevarrolla, rammer, verksemdstyring, lov- og regelverk av betydning for organisasjonsforståing og den daglege utøving av leing. Leiarane har også fått tilbod om å delta på tre webinar om bruk av utvalde administrative system. Videoopptak og materiale frå kurs for leiarar har som hovudregel blitt lagt ut i Leiarhandboka. Senter for nye medier har lagt til rette for digitale møtearenaer Leiarutvikling: Det er pt. etablert sju kollegarettleingsgrupper for leiarar, med ca 50 deltakarar. Etter behov og førespurnad har det vore gjennomført utviklingstiltak for leiargruppene på fakultetsnivå, med mål om å styrke leiargruppene i sitt arbeid gjennom gode og effektive arbeidsprosessar og strategisk orientering. Eit leiarutviklingsprogram er under utvikling, i samarbeid med ei referansegruppe med deltakarar frå høgskulen sitt leiarnivå, representant frå tillitsvalde og det leiingsfaglege miljøet ved HVL. Ein tek sikte på å starte programmet våren 2019. Det har blitt gjennomført eit prosjektleiarkurs for kvinner i regi av nærregion Sogn og fjordane. Senter for nye medier har lagt til rette for digitale møtearenaer
Gjennomføre strategiprosess på institusjons- og fakultetsnivå	Strategi for HVL2019-2023 vedteken av styret 26.9. Fakulteta sine strategiar er under arbeid, alle vil vere ferdige i løpet av 2018.
Vidareføre og vidareutvikle satsinga på digitalisering med vekt på infrastruktur, systemtilrettelegging og digital kompetanseheving	Omfanget av KD sin digitaliseringsstrategi og digitalisering som institusjonsbyggjande verkemiddel i HVL, peiker på sterk trong for prioritering i åra som kjem. Ein eigen prosjektmodell er under forming som grunnlag for porteføljestyling. Infrastruktur er gjennomgått, prosedyrer for utnytting av denne er for en stor del etablert og grunnlag for opprusting klarlagt. Konkrete satsingar er knytte til å skape kunnskapsgrunnlag for fagleg og administrativ ressursdeling på tvers av campus (døme: robotisering, samkøyring av sjukepleiefag, verktøy for samskriving og samhandling). Målretta kompetanseheving vert vesentleg for god avkastning på investeringane framover.
Setje i gang eit arbeid med å etablere eit system for digital verksemdstyring	Prosjektet Digital verksemdstyring (DVS) vert etablert i samsvar med Prosjektmodell HVL ² . Denne ligg føre seinast 1.12.2018. Førebuing til prosjektet DVS skjer gjennom samarbeid med andre institusjonar i UH-sektoren ³ og HVL-prosjektet «System for kvalitetsarbeidet i

	utdanningsvirksomheten ved HVL». IT-teknisk førebuing er starta. DVS er sterkt avhengig av at strategiske mål vert operasjonaliserte. Dette arbeidet er starta i styret, og må følgast opp både med omsyn til økonomiske, faglege og administrative mål. Eining for verksemdstyring hos økonomi- og arealdirektøren er prosjekteigar. Dataintegrasjon på tvers av kildesystem, datavarehus, analyse- og publikasjonsverktøy vert leverte av eller via avdeling for organisasjonsutvikling og digitalisering. Prosjektet held fram gjennom 2019.
Utvikle og innføre eit leiarsystem for informasjonstryggleik og gjennomføre tilpassingar til ny personvernlovgiving	Den overordna styrande delen av leiarsystemet for informasjonstryggleik vart vedteke av styret i mars 2018. Når den administrative organisasjonsstrukturen er ferdig implementert og funksjonen som informasjonstryggleiksrådgivar er besett, skal systemet vidareutviklast. I samband med utarbeiding av leiarsystemet vart det etablert et informasjonstryggleiksforum der alle sentrale administrative funksjonar i HVL er representert. Sidan mars 2018 har hovudfokuset til informasjonstryggleiksforumet vore innføringa av GDPR, den nye personvernloven. HVL har på plass dei samtykkeerklæringane og databehandlaravtalane som loven krev, samt inngått en avtale med ein ekstern advokat som fungerer som personvernombod inntil en permanent løysing er på plass.

Verksamds mål 2: HVL skal gjennom utdanning, forskning, innovasjon og samhandling bidra til berekraftig utvikling på Vestlandet

Tiltak 2018	Status per september 2018
Utvikle gode system og strukturar for å kunne hente inn og kartlegge informasjon om kompetansebehova i Vestlandsregionen	Gjennom partnaskapet i Kompetanseforum for Hordaland (Vestland) har vi tilgang til diskusjonar med partane i arbeidslivet i tillegg til analysegruppe som bidrar med informasjon om kompetansebehova. Videre benytter vi offentlige kilder og indekser som NHO kommunebarometer, Abelia sin omstillingsbarometer og liknande. Vi starter arbeidet med ein pilot på å utvikle ein mal for korleis vi kan bruke klyngeorganisering (her NCE MaritimeCleanTech) og katapultorndingen (her «Sustainable Energy) som utgangspunkt for skreddersydd kompetanseutvikling i nettverket. Dette ønsker vi å ta vidare ut mot dei andre samarbeidspartnarane i nye og eksisterande klynger og nettverkssamarbeid
Bidra i arbeidet med regionale kompetanseplanar	Deltaking i Kompetanseforum for Hordaland, dei regionale samarbeidsråda og fagspesifikke samarbeidsnettverk
Utvikle gode system for delte stillingar	Eit tiltak vi ikkje er komen i gang med.
Gjennomføre kandidatundersøking saman med studentsamskipnaden og andre utdanningsinstitusjonar	I september er det sendt ut ei kandidatundersøking til alle studentar som fullførte ein grad ved HVL (dei tre tidlegare høgskulene) i 2016. Undersøkinga vert gjort i regi av Saman Råd og Karriere i samarbeid med UIB, NHH og HVL. Rapport vil vere klar i november.

Verksamds mål 3: HVL skal ha fleire nasjonale og internasjonale FoU-miljø som støttar opp under universitetsambisjonen

Tiltak 2018	Status per september 2018
Leggje til rette for å auke den eksternt finansierte FoU-verksemda	Funksjonsplan for funksjonsområdet forskning og innovasjon. Det er satt av strategiske midlar til insentivordninger knytt til ekstern forskningsfinansiering. Frikjøp av personale og innkjøp av ekstern kompetanse i prosjektutviklingsfasen for miljø som søker midlar til EU-forskningsprosjekter, økonomisk støtte til utanlandsopphald for forskarar, knytt til arbeid med søknad om eksterne forskningsmidlar, og stipendiatstilling som eigenandel i søknad om eksternfinansierte forskningsprosjekt. HVL har rammebevilgning for 2018 for prosjektetableringsstøtte innenfor Forskningsrådets PES2020-ordning mot deltagelse i EUs rammeprogram Horisont2020. Styresak 19/18 Forskningsmelding HVL – orientering til styret. Planlagt sak til FI-utvalget i høst om vidare strategisk arbeid med ekstern finansiering.
Organisere, dimensjonere og auke kompetansen i dei administrative støttetenestene på ein måte som støttar opp under universitetsambisjonen	Resultatet av innplasseringa av administrative medarbeidarar vil gje eit første oversyn over kor høgskulen må satse på bygging og utvikling kompetanse i høve til universitetsambisjonen. Avdeling for HR og Avdeling for organisasjonsutvikling og digitalisering samarbeider om å leggje til rette for langsiktig kompetanse- og bemanningsplanlegging med tanke på framtidige endringsbehov som følgje av digitalisering og automatisering av administrative støttetenester.
Jobbe for å auke talet på KD-finansierte og eksternt finansierte stipendiatstillingar, og målrette bruken av rekrutteringsstillingar inn mot eigne ph.d.-program	Det er eit aktivt nettverksarbeid med politikarar (møte med Hordalandsbenken, Sogn og Fjordane, Rogalandsbenken). Som del av arbeidet med å auke ekstern finansierte forskning, blir det lagt vekt på å utnytte dei muligheitene som finnes for ekstern finansiering av stipendiatstillingar - også integrert i insentivordningane knytt til ekstern forskningsfinansiering. Dei KD-finansierte rekrutteringsstillingane er omfordelt mellom fakulteta for å møte NOKUT-krava til dei ulike programma fram mot universitetsambisjonen.
Etablere og vidareutvikle ph.d.-programma	Søknader om to nye ph.d.-studie er under evaluering hos NOKUT. Det er satt i gang arbeid for å sikre at HVL sine akkrediterte ph.d.-studie oppfyller dei reviderte krava for akkreditering av ph.d.-studie.

Etablere samarbeid og dialog med næringsliv og offentlig sektor om ordninga med næringsph.d. og offentlig sektor-ph.d.	Mulighetene for å søke næringsph.d. og offentlig sektor ph.d. er del av dialogen med våre samarbeidspartnerar til dømes kommunar, skuler og næringsliv. Forskingsavdelinga bidrar med informasjon til fagmiljø og samarbeidspartnerar om ordningane. Planlagt sak om temaet til FI-utvalet/sentralt ph.d.-utval i haust. Saken vil legge opp til eit systematisk arbeid for at det blir sendt fleire slike søknader der ph.d-studenten skal tas opp på HVL sin ph.d. programmer.
Etablere eit strategisk kompetansehevingsprogram	Omtala i styresak 73/18 Status kompetanse (fagleg/fakultetsvise) og prosess for vidare arbeid med kompetanseutvikling.
Oppmode forskarar til aktiv involvering av masterstudentar i FoU-prosjekt	Omtala i strategien. Har ikkje vært gjennomført eigne tiltak.

Verksamds mål 4: HVL skal prioritere internasjonalt forskings- og innovasjonssamarbeid og aktivitet, i tillegg til å auke internasjonalisering av utdanningane heime og ute

Tiltak 2018	Status per september 2018
Intensivere satsinga på prioriterte område innanfor EU og Horisont 2020	Gjennom avsette strategiske midlar til forskning er det tilrettelagt fleire ordningar med fokus på å stimulere til deltaking i EU/Horisont2020. Kontinuerleg fokus på å profesjonalisere den forskingsadministrative støtta. Forskningsrådgjevarteam følgjer opp søknader mot Horisont 2020. HVL blei medlem i Vest-Norges Brusselkontor i 2018. HVL vil delta i ny samarbeidsavtale for EU-eining Vest. Følgjer opp deltaking i ulike samarbeid og nettverk, bl.a. Stavangerregionens Europakontor, Horisont Vest, «Forsterka satsing på H2020 i Hordaland»/regionalt EU-rådgjevarnettverk. Ei eiga stilling knytt til satsing mot Erasmus+, KA2. HVL fekk i haust innvilga 2 søknader om strategiske partnerskap innan høgare utdanning (av 4 innvilga prosjekter nasjonalt) og 1 søknad om strategisk partnerskap innan grunnutdanning. Rutine for eksternfinansierte prosjekter – tverrfaglig administrativt team som skal støtte opp under søknader. Kompetanseutvikling i administrasjonen. Funksjonsplanen – fleire skal jobbe med oppfølging av eksternfinansierte prosjekter.
Setje i gang eit prosjekt for internasjonalisering av heile verksemda	HVL sin første internasjonaliseringsmelding blir lagt fram for styret i oktober. I tillegg til å gi status for internasjonalisering ved HVL vil meldinga peike på nokre sentrale utviklingsområder som vert utgangspunkt for internasjonaliseringsprosjektet.
Styrke og målrette tiltak for å auke den internasjonale mobiliteten i utdanningane, spesielt Erasmus+	I samband med ny administrativ organisering er det lagt til rette for ei tettare forankring av studentutveksling i fakulteta gjennom å kople studierettleiingstenesta til studentutveksling. Studierettleiarane er tettare på det einskilte studieprogrammet og kan rettleie studentane sine val av utvekslingsstad i høve til fagleg relevans og kvalitet. Dette vil forhåpentlegvis føre til auka mobilitet, både generelt men særskilt i høve til Erasmus+ kor kravet til førehandsgodkjend <i>Learning agreement</i> krev nær kjennskap til studieprogramma.

Verksemdsmål 5: HVL skal ha ein av dei leiande grunnskulelærarutdanningane i Norge

Tiltak 2018	Status per september 2018
Tydeleggjere høgskulen sin profil på grunnskulelærarutdanningane	Grunnskulelærarutdanningane er ein sentral del i strategiar, utviklingsavtalar og planar, og er slik sett eit klart synleg element i HVL si profilering. HVL og FLKI markerer seg ved å ha dei største grunnskulelærarutdanningane og er akkreditert for masterfag i 26 fag. Viktig for tydeleggjering av profilen er fastsetjing av fagtilbodet i 3. studieår og kva masterfag som skal verte tilbudd. Dette arbeidet er starta opp. Ansvarlege for utdanningane skriv blogg, fleire markerer seg gjennom kronikkar og liknande for å synleggjere og profilere utdanningane. HVL har arrangert kronikkurs for tilsette for å bidra til enklare synleggjering og planlegg å halde ei årleg konferanse.
Utvikle profesjonsrettleiarrolla for betre samarbeid med studentar og praksisskular, og betre relevans i utdanninga	Det er to større prosjekt som held på for å utvikle samarbeidet med praksisfeltet, det eigeninitierte partnerskapsskular og initiativet sentralt om lærarutdanningsskular. Utover det skjer den kontinuerlege utviklinga og forbetringa av samarbeidet med studentar og praksisskular. Profesjonsrettleiarrolla er ein sentral del her, ved å ha større høve, gjennom ressursar, til å pleie kontakten med studentar og praksisfelt. Dette vart nedfelt under året med GLU-prosjektet og vidareutvikla seinare. Når det kjem til relevans i utdanninga, så vil tilbakemeldingar frå studentar og praksisfelt vere viktige innspel i utforminga av utdanningane, og her har profesjonsrettleiar ei vesentleg rolle gjennom den utvida kontakten. Samtidig vil sjølve innrettinga på grunnskulelærarutdanningane, med ei felles progresjonstrapp for alle studentane, vere med på å sikre ei profesjonsforståing. Det er også starta opp eit gjennomstrømningsprosjekt som har fokus på utvikling av profesjonsrettleiarrolla
Leggje til rette for auka bruk av studentaktive læringsformer og digitale verktøy	Studentaktive læringsformer har vore viktige for utdanningane lenge. Eit sterkare fokus på læringsutbyttet i emne og program, vil nødvendigvis gjere undervisninga meir variert. I forskingsprogram og forskargrupper finn ein fleire som forskar på studentaktive læringsformer. GLU-prosjektet ga midlar til 11 prosjekt som er knytt til digitalisering av utdanningane. Dei fleste av dei har fokus på å utvikle meir studentaktivitet.
Organisere «Vestlandsklassar» på tvers av fleire campusar	Under GLU-prosjektet var det til saman fem fagmiljø som fekk midlar til å utvikle «Vestlandsklasser». Dette skal i hovudsak leggst til 3. året i utdanningane, dvs. studieåret 2019/20. Arbeidet ser ut til å vere i rute.
Leggje til rette for auka internasjonalisering	Grunnskulelærarutdanningane har ein modell som tilseier at for mange er masterfaget også utvekslingsfaget. Bakgrunnen er å ha ei meir naturleg kopling mellom forskning, internasjonalisering og utdanning. Det blir gjort

	eit arbeid knytt til forskingsprogram og grupper som skal knyte til seg masterstudentar og koplinga forskning/internasjonalisering. Det blir også gjennomgått avtalane som er per i dag for å sjå om det er nokon som må endrast på, m.a. som følgje av at avtalar var inngått som bachelorutdanning og ikkje som masterutdanning. Ein er og i gang med arbeid for å utvikla meir gjennomgåande avtalar med nokre utvalde utdanningsinstitusjonar for å leggja til rette for tosidig utveksling t.d. ved å skapa felles fag eller emne. Eid døme på dette er eit nystarta samarbeid med University College Via i Århus, Danmark.
Styrke rekrutteringsarbeidet, med særleg fokus på 1–7	Rekrutteringsteamet har levert ein analyse med forslag til tiltak som kan styrke rekrutteringsarbeidet til GLU generelt, med fokus på 1-7 og særleg campus Stord og Sogndal. Analysen vert lagt til grunn for dialog og vedtak i leiargrupper og utdanningsteam om kva tiltak ein skal satse på. Eit forslag er å lage rekrutteringsfilmar – gjerne campusspesifikke for å marknadsføre det særeigne ved kvar campus. Eit anna er å spisse marknadsføringa generelt for kvar campus og eit tredje er å rette marknadsføringa mot særleg aktuelle aldersgrupper for kvar campus.
Involvere studentane og skuleeigarar i vidareutviklinga av utdanningane	Eit viktig grep FLKI har gjort i organiseringa av utdanningsverksemda, er å opprette studieprogramråd. Dette gjeld også for grunnskulelærerutdanningane som dannar eit slikt råd saman med teiknspråk og tolking. Samansetninga av rådet er viktig, der studentane og eksterne er viktige medlemmar. Det er vidare tatt initiativ til og oppretta eit studentråd som går på tvers av studiestadane. Der møter prodekan for utdanningskvalitet og ein frå studieadministrasjonen på fast basis, der sistnemnde har ei kontaktrolle inn mot studentrådet. I tillegg møter dekan på minst eit møte i semesteret.
Førebu etablering av lærarutdanningsskular	Det er nedsett eit prosjekt som held på med førebuinga av etablering av lærarutdanningsskular. Eit ledd i dette er å informera skuleeigarar og andre interessentar om statlege forventningar til etablering av lærarutdanningskular. Det vert halde eit dialogmøte om dette med representantar frå dei tre fylkesmannembeta, samt KS og Utdanningsforbundet på fylkesnivå i mai. Oppfølgingsmøter med alle skuleeigarar i kvart av dei tre fylka er planlagde i løpet av hausten. tillegg gjer ein seg erfaringar med slikt samarbeid gjennom eit partnerskapsprosjekt med Bergen kommune.
Styrke rettleiarkompetansen på masternivå og leggje til rette for kopling mellom masteroppgåver i GLU og forskingsmiljøa	På same måte som FLKI oppretta studieprogramråd, har ein også oppretta forskingsprogramråd. FLKI har til saman fem forskingsprogram med om lag 50 forskargrupper knytt til desse og som vil spele ei viktig rolle i arbeidet med å legge til rette for både rettleiing av og kopling mellom masteroppgåver i GLU og forskingsmiljøa. GLU-prosjektet inviterte tidlegare forskargrupper til å kome med forslag til

	korleis løyse ein del av desse utfordringane GLU står overfor i åra som kjem. For å styrke rettleiarkompetansen, har FLKI sett ned ei arbeidsgruppe som held på å utvikle ein modell for masterrettleiing i GLU. Viktig for dette arbeidet er ekspertgruppa (oppnemnd av KD) sine råd.
Førebu tilsyn i 2019	NOKUT meldte tidlegare i haust om at tilsynet med grunnskulelærarutdanningane er utsette. NOKUT har tatt rådet den internasjonale rådgivingsgruppa har kome med på alvor og meldt om både utsetting og truleg endra tilsynsvariant. Prosjektlear for GLU-tilsyn vert i haust nytta til utvikling og implementering av nytt kvalitetssystem i HVL/FLKI og dermed i førebuinga av NOKUT-tilsyn i heile HVL.

Verksamds mål 6: HVL skal vere attraktiv og tett på studentane sine og vere kjent for kvalitet i utdanninga

Tiltak 2018	Status per september 2018
Arbeide målretta og systematisk med studentrekruttering til alle dei fem campusane og alle utdanningsnivå, med særleg merksemd og tiltak knytt til utdanningar og campusar med låg rekruttering	Det er satt i gang eit arbeid med evaluering av opptaket 2018 og langsiktig rekrutteringsstrategi i samarbeid med fakulteta og opptakskontoret
Gjennomgå studieporteføljen med omsyn til ønska profil, nivå og dimensjon på det samla studietilbodet til HVL, og setje i gang arbeidet med samordning av utdanningar for å utnytte fusjonsgevinstar	Det er sett ned ei arbeidsgruppe som skal foreslå modell for strategisk styring av studieporteføljen ved HVL. Gruppa vil ferdigstille eit forslag i løpet av 2018, dette sendes på høyring i januar og kjem til stryket i mars 2019. Fleire utdanningar ved FHS og FLKI arbeider med samkjøring - ferdigstilling av arbeidet må sjåast i samheng med at det vil kome nye nasjonale retningslinjer for utdanningane innan helse – og sosialfag.
Vidareføre og vidareutvikle tiltak for å auke gjennomstrøyming og redusere fråfall i utdanningane med særleg merksemd og tiltak i utdanningar som ikkje når kandidatmåltala	Det vart satt av strategiske midlar til dette. Alle fakultet søkte om midlar til velgrunna tiltak – og det er frå i haust arbeid i gang på alle fakultet. Meir detaljerte rapport vil ligge føre i mars.
Følgje opp Kvalitetsmeldinga frå KD	HVL har eit kontinuerleg arbeid med måla i Kvalitetsmeldinga. Det gjeld mellom anna gjennomstrøyming, engasjerande studie, digitalisering, variasjon i arbeids- og vurderingsformar, inkludering av studentane i det akademiske fellesskapet, internasjonalisering, samarbeid med arbeidslivet, lærarar med god pedagogisk kompetanse og verdsetting av undervisning. Fleire av desse område er nemnde under eigne punkt her.
Utvikle eit felles kvalitetssystem for HVL	Arbeidsgruppe starta arbeidet i vår. Arbeidet er organisert som eit prosjekt med fire delprosjekt. Rammeverk for system for kvalitetsarbeid er på høyring i oktober, og vil leggjast fram for styret i november. I arbeidet med utvikling har det i september vore avvikla kvalitetsdagar ved alle fakultet.

Etablere ei eining for UH-pedagogikk og ha kompetansehevingstilbud i UH-pedagogikk for tilsette på fleire nivå	En arbeidsgruppe under leiing av prodekan Gunn Haraldseid la i juni fram ein rapport om å etablere Eining for utvikling av undervisning og læring. Med mellom anna desse måla: leggje til rette for utdanningsfagleg kompetanseutvikling og leggje til rette for studentaktiv læring, bruk av teknologi i utdanningane og utvikling av fleksible utdanningstilbod I løpet av oktober vert eininga etablert som eit prosjekt der det vert engasjert prosjektleiar. Eininga vil vere fast etablert seinast august 2019.
Innføre ny læringsplattform for heile verksemda	Frå studiestart 2018 har HVL berre Canvas som læringsplattform. Studieåret 2017-18 vert denne prøvd ut i nokre utdanningsprogram og fag. Våren 2018 vart det gjeve opplæring i og informasjon om overgangen til tilsette. Det ser ut til at overgangen har gått utan die store problema. Det vert nytta strategiske midlar til superbrukarar.
Leggje til rette for å auke talet på digitale eksamenar, vidareføre og utvide prosjekt	Delen digitale eksamenar er aukande, men varierer mellom studiestader og fakultet og fag. Det er i 2018 brukt ressursar for å legge til rette for meir bruk av digital eksamen på campus Haugesund. Det er ein prosjektleiar for digital eksamen og i bemanningsplanen for studieadministrasjonen er det og ei stilling med særleg ansvar for dette.
Leggje til rette for å auke omfanget av e-læring	Det vart løyva strategiske midlar til e-læring. Alle fakultet har prosjekt i gang, Senter for nye medier er ei særleg ressurs i dette arbeidet. Konkrete tiltak vil omtalast i rapport 2018.
Setje i gang arbeidet med å utvikle system for meritering av framifrå underviserar	Viser til det som står om Eining for utvikling av undervisning og læring, denne eininga vil og ha ansvar for dette. Det er ei arbeidsgruppe i UHnett Vest knytt til dette – da det er krav at alle UH institusjonar skal ha slikt system i løpet av 2019.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/08390-1
Saksbehandler Kirsten Bakken

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

81/18

STYRINGSMODELL ØKONOMI HVL - REKNESKAPSMODELL

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret vedtek rekneskapsmodell slik den ligg føre i saksframlegget og vedlagte retningslinjer.
2. Styret gir rektor fullmakt til å godkjenne samla BOA-reglement for HVL.
3. Styret vedtek at implementering av regnskapsmodellen blir gjort i samsvar med saksframlegget.

Sammendrag

Saka omhandlar retningslinjer for korleis regnskapet blir del av styringsmodellen for økonomi. Det blir foreslått stor økonomisk sjølvstende til fakulteta med ansvar for meir- og mindreforbruk i høve til budsjett-tildelinga. Innhenting av meirforbruk/disponering av mindreforbruk skal inngå i fakultetet sitt neste årsbudsjett/årsplan.

Det blir foreslått at fortjeneste/overskot på eksternfinansiert prosjekt (BOA) blir tilbakeført til det fakultetet som er ansvarleg for prosjektet. Disponering må inngå i fakultetet sitt neste års årsbudsjett/årsplan.

Vedlegg:

Retningslinjer for styringsmodell – rekneskap

Utrykt vedlegg:

Sak 68/17 Intern budsjettfordelingsmodell: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2017-09-innkalling-oppdaterert-25.09.17.pdf#page=19>

Saksframstilling:

Bakgrunn for saken:

Styringsmodellen for økonomi innehold ulike deler.

I september 2017 vedtok styret budsjettfordelingsmodell for HVL (Sak 68/17). Dette var modell/prinsipp for korleis dei årlege tildelingane frå KD skal fordelast internt som budsjetttrammer.

Denne saka omhandlar styringsmodellen sine retningslinjer for handtering av rekneskap/rekneskapsresultat:

- Interne inntekter¹ – disponering av regnskapsresultat, og plan for regnskapsresultatet
- Eksterne inntekter² – disponering av resultat knytt til eksterntfinansiert aktivitet, plan for overskot/underskot, rekneskapsmessig fordeling av indirekte kostnader

Styringsmodell økonomi HVL

Jfr UH-lov §9-2 nr 2 har styret det samla ansvaret for institusjonen sin aktivitet, både faglig og økonomisk. I sak 68/17 vedtok styret den delen av styringsmodellen for økonomi som gjeld budsjettfordeling, den overordna budsjettfordeling av KD-løyvinga. Denne legg til grunn objektive indikatorar for fordeling til fakulteta av det enkelte års KD-tildeling til HVL. I tillegg legg modellen til grunn at styret skal kunne gjera strategiske tildelingar, basert på styringsmessige behov. Dette er del av styret sitt ansvar for å stimulere til å nå mål i strategiplanen, og eventuelt gjera skjønnsmessige tildelingar til ulike delar av organisasjonen. Dette kan både vera del av den årlege tildelinga frå KD, og disponering av tidlegare års avsetjingar.

Den delen av styringsmodellen for økonomi som gjeld handteringa av regnskapsresultat blir omhandla i denne saka (rekneskapsmodell). Denne vil også måtte vurderast med tanke på styret sin muligheit for å drive ei samla ressursallokering og styring.

Det er eksempel på verksemdar i sektoren der fakulteta har akkumulert avsetjingar fleire år på rad, og der styret har hatt lite økonomisk handlingsrom for institusjonen samla sett, og til disponering til felles investeringar og satsingar. Det er viktig å få ein god balanse mellom autonomi for fakulteta og styret sitt samla ansvar.

Det leggast her opp til ein styringsmodell knytt til regnskapsresultat der fakulteta har stor autonomi. Det betyr at styret i større grad må gjera prioriteringar i den årlege budsjett-tildelinga, enn gjennom disponering av regnskapsresultata.

¹ interne inntekter – ordinær tildeling frå KD, sals- og leigeinntekter, eigenbetaling studentar, refusjonar, øyremerka midlar frå KD, prosjektmidlar frå NUV

² eksterne inntekter – anna finansiering frå NFR, RFF, EU, andre offentlige, næringsliv, gåver

Styret godkjenner imidlertid kvart år rekneskapen, og kan gjera vedtak der regnskapsmodellen blir sett til sides.

Interne inntekter ³

Fakulteta og dei administrative einingane blir tildelt ei årleg KD-ramme basert på budsjettfordelingsmodellen sine kriteria og føresetnader. I tillegg blir enkelte andre inntekter definert som interne, bl.a. sals- og leigeinntekt. I årsavslutninga av rekneskapen vil ein summere samla inntekter og kostnader, og sjå dette i høve til budsjetttramma som er gitt, ein vil då finne meirforbruk eller mindreforbruk for året (resultatet). Meir- eller mindreforbruket vil påverke dei samla avsetjingane (akkumulerte resultat) for fakultetet (eller andre einingar).

Problemstillingar som er vurdert: skal einingane måtte ta fullt eller dels ansvar for meir- eller mindreforbruk i høve til budsjett, over kor mange år skal ein kunne planlegge disponering av eit mindreforbruk/betaling av eit meirforbruk, kor mykje mindreforbruk/avsetjingar kan akkumulerast.

Forslaget som ligg føre er at fakulteta skal ha stor autonomi, og at dei derfor fullt ut skal stå ansvarleg for fakultetet sin økonomi ved at 100% av eit årleg mindreforbruk eller meirforbruk blir rekneskapsført mot fakultetet sine akkumulerte avsetjingar. Både for fakultetet og styret er det viktig at regnskapsresultatet (meir- eller mindreforbruk) blir planlagt inn i neste års budsjett og årsplan. Dette er del av retningslinene for regnskapsmodellen. Det leggjast til grunn at antal år ein kan planlegge disponering av mindreforbruk eller betaling av meirforbruk vil kunne strekke seg over 3-4 år. I retningslinene ligg det ikkje inne nokon øvre grense for meir-/eller mindreforbruk. Dersom meir- eller mindreforbruk akkumulerer seg over år, utan at dette er del av ein plan vil dette bli handsama særskilt.

Det vil ikkje vil vera like naturleg med ein automatisk vidareføring av meir- eller mindreforbruk på fellesadministrasjon og felles institusjonskostnader, då desse områda er realbudsjettet. Det vil kvart år vere naudsynt med ein gjennomgang for å avklare om det er mindreforbruk på enkelte område som bør overførast til neste budsjettår.

KD-stipendiatar og andre eigenfinansierte stipendiatar er fellesbudsjettet. Det blir foreslått i retningslinene at mindreforbruk blir samla i ei eiga avsetjing og øyremerka til stipendiatformål som del av den årlege budsjetthandsaminga.

Eksterne inntekter ⁴

Det er tre hovudgrupper inntekter som kan gi overskot/forteneste og indirekte kostnader:

³ interne inntekter – ordinær tildeling frå KD, sals- og leigeinntekter, eigenbetaling studentar, refusjonar, øyremerka midlar frå KD, prosjektmidlar frå NUV

⁴ eksterne inntekter – anna finansiering frå NFR, RFF, EU, andre offentlege, næringsliv, gåver

- Inntekter på studiar og kurs der studentane eller deltakarane har ei eigenbetaling som dekker heile eller delar av kostnaden til HVL. Kan vera overskot. (Blir som oftast definert rekneskapsmessig som interne inntekter)
- Oppdrag (forskning eller utdanning) – overskot (må regnskapsførast mot institusjonen sin verksemdskapital, men kan tilbakeførast til fakulteta)
- Bidrag (forskning eller utdanning) – kan vera forteneste/overskot

Eksternfinansierte prosjekt inkl. eigenbetaling for studiar gir muligheit for å utvide den faglege aktiviteten og gir også større handlingsrom i høve til å dekke lønsforpliktingar. Det er eit mål å auke den eksternfinansierte aktiviteten ved HVL.

Problemstillingar som er vurdert: er om forteneste/overskot på eksternfinansierte prosjekt skal delast mellom institusjon og fakultet og fordeling av inntekter i internregnskapet for å dekke indirekte kostnader.

I dei tidlegare tre høgskulane var det ulike retningslinjer for desse problemstillingane.

Basert på den overordna målsettinga om å auke den eksternfinansierte aktiviteten, leggast det hovudvekt på å gi gode insitament for å ta initiativ og gjennomføre eksternfinansierte aktivitet. Det ligg derfor i forslaget at all forteneste og overskot på BOA-aktivitet blir tilbakeført til det fakultetet som er ansvarleg for BOA-prosjekta. Dette betyr, som omtala innleiingsvis, at styret i større grad må styre og gjera skjønsmessige ressursvurderingar i dei strategiske budsjett-tildelingane til fakulteta og felles institusjonskostnader, då det ikkje blir tilført midlar til institusjonsnivået i regnskapsavslutninga.

Det er pålagt å rekneskapsføre overskot på oppdrag mot institusjonen sin verksemdskapital. Enten må dette overskotet 'vekslast' mot felles avsetjingar eller at fakulteta kan belaste verksemdskapitalen.

Fakulteta sin forteneste/overskot på ekstern aktivitet og studiar med eigenbetaling må gå inn i fakulteta sin årsplan og årsbudsjett for neste år.

På alle eksternfinansierte prosjekt (oppdrag eller bidrag) skal det budsjetterast, og rekneskapsførast, indirekte kostnader (overhead). Det er forskriftsbestemt at alle kostnader skal framkomme i prosjektregnskapa inkl. eigenandelar. Dette gjeld også utdanningsprosjekt/kurs med eigenandel, som blir definert å vera aktivitet som går utover kravet om å fylle studieplassane vi har fått tildelt frå KD.

Definisjonen på indirekte kostnader er:

«Kostnader på individnivå, avdelingsnivå eller institusjonsnivå som ikkje direkte kan knytast til kjerneaktiviteten til HVL».

Mellom anna er dette:

- Kostnader til husleige, lys, oppvarming, vedlikehald og reinhald av lokale
- Administrasjonskostnader
- Bruk av bibliotek
- Generelle IT-kostnader

- Telefon/porto/kopiering
- Kontorrekvisita

Fastsetting av indirekte kostnader avgjer rektor i BOA-reglement. Dette vil bygge på TDI-modellen for forskning, egne satsar ved enkelte av søknadsorgan (NFR, EU) og elles ein generell sats på 40%.

Fordelinga internt av dei indirekte kostnadene mellom fakultet og felles budsjett vil bli gjort på bakgrunn av der kostnaden oppstår i organisasjonen.

For 2018 er denne fordelinga berekna til omlag 80% til felles og 20% til fakultet. Bemanningsplanane for administrasjon legg til grunn noko bevegelse av ressursar mot fakulteta. Det foreslåast derfor ein sjablongmessig fordeling på 75% til felles budsjett og 25% til fakultet, basert på hovudtrekka i kostnadsstrukturen.

Implementering rekneskapsmodell

Regnskapsresultat frå 2017 - overført til 2018:

I overgangen 2017/18 vart dei tidligare fagavdelingane slått saman til nye fakultet. Meirforbruk ved avdelingar vart dekkja av felles avsetningar, mens mindreforbruk og tidlegare års avsetningar vart i utgangspunktet tilført dei nye fakulteta. Fagavdelingar som ikkje hadde hatt denne ordninga, inngikk også i desse overføringane (gjaldt HSH). Dette utgjorde 74 mill. kr. Det ble gjort fordi det på det tidspunktet var uklart i kva grad midlane var bundne til pågåande/planlagde tiltak eller om dei var ubundne/frie. Denne gjennomgangen er gjort, og ein stor del av midlane var bundne, men det var også ubundne midlar. Rektor konkluderte til styret pr. 1.tertial at fakulteta beholdt alle avsetningane.

I 2017 hadde dei gamle fagavdelingane òg overskot på oppdrag. Her var det ulik praksis frå dei tidligare høgskulane på om dette vart tilbakeført frå institusjonen sin verksemdkapital. I 2017 var samla overskot på verksemdkapitalen ca. 6 mill. kr. I revidert budsjett i mars 2018 vart dette sett i samanheng med overføringa av dei store avsetningane, og vart som del av denne saka ikkje tilbakeført til fakulteta.

Regnskapsresultat frå 2018 – overført til 2019:

Meir- og mindreforbruk i det ordinære regnskapet til fakulteta (dei nye retningslinene), blir foreslått gjennomført i årsavslutninga for 2018.

Når det gjeld eksterne prosjekt er det i budsjettet for 2018 forutsatt at indirekte kostnader og overskot blir fordelt 50/50 mellom felles og fakultet. Dette vart gjort fordi retningsliner for regnskapsmodellen ikkje var vedtatt når budsjettet for 2018 vart vedteke. Dei indirekte kostnadene er fordelt 50/50 i regnskapet i 2018, men det leggst til grunn at tilbakeføring av eventuelt overskot på ekstern aktivitet tilbakeførast 100% til fakulteta, i tråd med framlagt modell gjeldande for rekneskapsåret 2019.

I rekneskapen for 2019 blir den nye rekneskapsmodellen, og føresetnadane i den, gjennomført på alle område.

Rektor si vurdering:

Rektor foreslår ein styringsmodell knytt til rekneskapsresultat der fakulteta har stor grad av autonomi på økonomiområdet. Det betyr at styret i større grad må gjera prioriteringar i den årlege budsjett-tildelinga, enn gjennom disponering av regnskapsresultata.

Styret godkjenner imidlertid kvart år rekneskapen, og kan gjera vedtak der regnskapsmodellen blir sett til sides dersom styret meiner dette er nødvendig.

Forslag til retningslinjer for regnskapsmodellen betyr at felles midlar til ekstraordinære infrastrukturtiltak og/eller andre felles strategiske institusjonskostnader/satsingar kan bli bygd opp ved :

- mindreforbruk knytt til felles budsjett og fellesadministrasjon
- styret sine årlege budsjettprioriteringar

Resultat knytt til ordinær aktivitet, og resultat av ekstern aktivitet, vil fakultetet i utgangspunktet disponere, og ikkje inngå i ei felles disponering.

I rekneskapen blir overskot, underskot, forteneste etc på prosjekt samla felles i fakultetet sitt rekneskap. Det er opp til dekan å fastsette disponering i neste års budsjett. Rektor vil framheve at ei ordning med tilbakeføring av heile overskotet til fakultetet er grunngjeve i at det skal vera eit insitament til å auke eksternfinansieringa, og nytte midlane strategisk i høve til denne målsettinga. Som del av senterorganiseringa må finansieringa av desse vurderast. Overskot på prosjekt kan vera ein del av dette. Det må bli ein del av saka om senterorganisering.

Rektor er klar over at fakulteta har ulike marknader å spele på med ulik betalingsmoglegheit, og ulike moglegheiter for å søke om bidrag til forskingsprosjekt. Dette vil kunne gi ulike rammebetingelsar for fakulteta samla sett fordi KD-inntektene blir fordelt etter felles fastsette kriterier. Dette er høve som må bli tatt med i vurderinga når budsjettfordelingsmodell og regnskapsmodell blir evaluert.

Retningslinjer for regnskapsmodell

KD-inntekt og andre interne inntekter :

1. Hovudregelen er at fakulteta tar med seg heile meirforbruket og mindreforbruket i høve til rekneskap/budsjett , som synes i årsregnskapet.
2. Hovudregelen er at fellesbudsjett og fellesadministrasjonen ikkje har ei ordning med overføring til neste år av meir- eller mindreforbruk. Rektor kan gi unntak. Samla sett blir fellesbudsjetta og fellesadministrasjon realbudsjettet, og ein styrer etter det årlege budsjettet. Rektor har det samla ansvaret for fellesadministrasjon og fellesbudsjett, og kan gjera omprioriteringar innanfor budsjetttramma.
3. Internfinansierte stipendiatar er knytt til fellesbudsjett. Mindreforbruk knytt til KD-stipendiatar og andre eigenfinansierte stipendiatar grunna vakansar, sjukemeldingar etc. blir samla i ei øymerka avsetning til stipendiatformål. Dette kan nyttast til å finansiere årlege kostnader til eigenfinansierte stipendiatar (etablerte eller nye) eller andre kostnader knytt til stipendiatane. Disponering blir ein del av rektor sitt budsjettforslag til styret.
4. Når meir- og mindreforbruk blir berekna blir strategiske midlar frå styret (og SAKS-midlar) halden utanfor. Desse midlane har den tidshorizonten som blir fastsett for dei ulike tildelingane. Dette gjeld både fellesbudsjett og fakultetsbudsjett.
5. Når meir- og mindreforbruk blir berekna skal øymerka midlar frå KD eller andre bli halden utanfor. Desse midlane blir alltid overført til neste år så sant ikkje tildelinga gir begrensingar.
6. Som del av årsplan/årsbudsjett/langtidsbudsjett må fakulteta lage ein plan for disponering av mindreforbruk eller innhenting av tidlegare års meirforbruk. Dette inkluderer ein gjennomgang av forpliktelser/tildelingar til spesielle formål som er gitt i tidlegare års budsjett. Dette blir del av styret si godkjenning av rekneskapen, årsplan og endeleg budsjett, vanlegvis tidleg i mars. Ein slik plan kan strekke seg over 3-4 år.
7. Dersom fakulteta akkumulerer mindreforbruk eller meirforbruk frå år til år, eller at interne forpliktelser blir større enn avsetningane – utan at dette er ein del av planen – vil dette bli ein spesiell del av styringsdialogen med rektor, og rektor/styret må gjera ei samla vurdering av situasjonen. Styret vil alltid kunne sjå bort frå desse retningslinene.
8. I årsavslutninga vil det bli rekneskapsført i høve til Statens Regnskaps-Standarder. Her blir spesielt nevnt SRS 25 pkt 12 der det står : «Ved årets slutt skal det avsettes for opptjent ikke avvirket ferie.» og vidare i SRS 25 pkt 17 «Verdien av opparbeidet fleksitid skal kostnadsføres og avsettes som kortsiktig gjeld i balansen. Verdien av opparbeidet fleksitid vurderes ved slutten av hver regnskapsperiode og eventuelle endringer i avsetningen resultatføres der de ansatte tilhører organisatorisk. Det er ikke krav om å avsette for påløpt pensjon og påløpte feriepenger av opptjent fleksitid.» Det vil si at endringa i desse størrelsane påverkar fakulteta og dei administrative einingane sine rekneskapsresultat.

Vedlegg 1 til sak 81/18

Eksterne inntekter - bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA) :

9. Alle eksternfinansierte prosjekt (bidrag- og oppdrag) skal i budsjett og rekneskap , budsjettere og regnskapsføre, indirekte kostnader. Enkelte eksterne søknadsparter har egne satsar for indirekte kostnader. I forskningsprosjekt benytter vi den satsen som kjem fram av TDI-modellen for å berekne indirekte kostnader. Dersom parten ikkje har eigen sats og at det ikkje er forskningsprosjekt, så er HVL sin faste sats 40% av samla lønnskostnader. Dette blir inntektsført i det interne regnskapet, og blir fordelt 75% til HVL fellesområdet og 25% til fakultet basert på ei vurdering av kor dei indirekte kostnadene oppstår/blir rekneskapsført.
10. Etter- og vidareutdanning (EVU) med eigenbetaling for studiet skal i budsjett og rekneskap , budsjettere og regnskapsføre, indirekte kostnader. Satsen for indirekte kostnader på 40% blir nytta inntil evt TDI-modell eller anna vurdering blir gjort av rektor. Dei indirekte kostnadene blir fordelt 75/25 til felles/fakultet basert på ei vurdering av kor dei indirekte kostnadene oppstår/blir rekneskapsført.
11. Forteneste og/eller overskot på BOA-prosjekt blir 100% tilbakeført til fakultetet. På same måte som for meir/mindreforbruk i høve til KD-tildeling må desse midlane også inngå i ein plan for disponering i fakultetet sitt årsbudsjett/årsplan for neste år. Ein slik plan kan strekke seg over 3-4 år.
12. Overskot på oppdrag skal i høve til lov/forskrift tilførast institusjonen sin verksemdskapital. Som hovudregel blir fakulteta tilført tilsvarende beløp av felles avsetningar, alternativt at fakulteta kan disponere verksemdskapitalen.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/08403-1 Arkivkode.
Saksbehandler Karianne Brøndbo Bergheim

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 25.10.2018

82/18

BUDSJETT 2020 - INNSPILL TIL KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret ber rektor ferdigstille brev til KD med utgangspunkt i tiltak/områder gjort greie for i saksframlegget.

Sammendrag

Høgskulen på Vestlandet er bedt av Kunnskapsdepartementet (KD) om å komme med innspel til budsjettprosess for 2020. I denne saka vert styret bedt om drøfte saka og gje innspel som kan takast med i brevet som skal sendast til KD innan 1. november.

Vedlegg:

Saka har ikkje vedlegg.

Saksframstilling:

Bakgrunn

Som del av Regjeringa og Kunnskapsdepartementet (KD) sin budsjettprosess for 2020 blir alle verksemdar som høyrer innunder KD bedt om å gje innspel til tiltak utover ordinær ramme i 2020. Frist er 1.november.

I denne saka blir det trekt fram tiltak/områder som Høgskulen på Vestlandet (HVL) vil spele inn til KD. På bakgrunn av dette saksframlegget og drøftinga i styret vil det bli utarbeida eit brev til KD. Brevet vil ha meir argumentasjon/bakgrunn enn det som står i dette saksframlegget.

1. Rekrutteringsstillingar

Høgskulen på Vestlandet har ein klar ambisjon om å bli universitet. Dette vil blant anna krevje ressursar til kompetanseheving av fagpersonale/rekrutteringsstillingar, fagleg utvikling og stipendiatar knytt til PhD utdanningane våre. Dei viktigaste tiltaka retta mot universitetsambisjonen er auka tal på rekrutteringsstillingar i form av stipendiatstillingar. Det er tidlegare antydninga eit mål å ha om lag 120 stipendiatstillingar, jfr. nivå på stipendiatstillingar ved større høgskular og nye universitet. På bakgrunn av dette målet søker HVL om 20 rekrutteringsstillingar i 2020.

2. Studieplassar

Med bakgrunn i regionen sitt behov for kompetanse, rolle i omstilling på Vestlandet, forventningar og større grad av internasjonalisering og vidare utvikling av studietilbod vil HVL søke om nye studieplasser i prioritert rekkefølge:

1. 60 studieplasser til Arbeidsplassbasert masterutdanning for lærarar, kategori D, 2 år. Ein arbeidsplassbasert masterutdanning er ei utdanning der studentane tileignar seg forskingsbasert kunnskap og systematisk behandlar erfaringar og kompetanse frå ein praktisk profesjonsutøving innanfor ramma av eit forskings- og/eller utviklingsarbeid knytt til praksis. Dette vil være eit viktig kompetansehevingstilbod for lærarar i praksis når grunnskulelærarutdanninga er blitt ein masterutdanning
2. 22 studieplasser for etablering av desentraliserte deltidstilbod innan vernepleie. HVL er i god dialog med fleire kommunar som etterspør dette, både på Vestlandet og i Hallingdal
3. 22 studieplasser for å auke kapasitetane innanfor desentraliserte deltidstilbod innan sjukepleie. HVL er i god dialog med fleire kommunar som etterspør dette
4. 10 studieplasser til årsstudiet i «Tolking i offentlig sektor», løfta til kategori D, 1 år
5. Det er underkapasitet på tolkar i heile Vestlandsregionen. Det er i dag bare OsloMet som har utdanningstilbod, dette dekkjer ikkje det nasjonale behovet. (NTNU og OsloMet vil også søke om dette)
6. 30 studieplasser til Masterutdanning i maritime operasjonar, kategori D, 2 år. HVL er en av fire institusjonar i landet som tilbyr utdanningar innan dette feltet

7. 10 studieplasser til Outdoor Education and Nordic friluftsliv, winter, 30 sp (dvs 20 studentar på 30 sp), kategori D. Tilbodet er primært retta mot internasjonale studentar, HVL har per i dag for få studietilbod til innreisande studentar
8. 20 studieplasser til Masterutdanning siviløkonom, kategori D, 2 år. HVL ønsker å etablere slik utdanning frå 2020
9. 30 studieplasser til Årseining i norsk, satsing mot internasjonale studentar som inneheld norsk språk, norsk samfunn, kulturforståing i skule og barnehage, kategori D

3. Styrking av samarbeid mellom HVL og praksisfelt

Utdanningar på bachelor og masternivå skjer i tett kontakt med praksisfeltet. HVL ynskjer i større grad å ha høve til å tilby praksisveileदारar opplæring. Innanfor ny 5-årig grunnskolelærarutdanning er dette behovet særleg stort. I tillegg ynskjer HVL å utvikle samarbeid mellom utdanning og praksis i utdanningar som ikkje har praksisopplæring i dag, som til dømes ingeniørutdanning.

4. Digitalisering

Tiltak knyt til digitalisering og samhandling vil vera heilt avgjerande for å hente ut både administrative og faglege synergieffektar, og til å få kompetanseutvikling, effektivisere prosessar og redusere reisekostnader. Utvikling, infrastruktur, vedlikehald og støttefunksjonar er kostnadskrevjande. HVL ber Kunnskapsdepartementet også vurdere denne delen av våre fusjonskostnader når det blir gjort vurderingar om ekstra tilskot.

5. Infrastruktur

Høgskulen på Vestlandet har stort arealbehov i form av både nybygg og renovering ved fleire av campusane. Tilskot vil kunne vere ei svært viktig støtte frå KD til å auke det økonomiske handlingsrommet. HVL vil søke om ekstramidlar til Kronstad 2.

6. Finansieringskategori

HVL spelar inn forslag til endra finansieringskategori og vil trekke fram følgjande utdanningsområder som vi opplever har manglande finansiering, med dagens finansieringskategori:

- Bachelor i nautikk er eit kostnadskrevjande studium som fram til 2020 er med i eit utviklingsprosjekt – Maritim kompetanse (Markom2020) – finansiert av KD. HVL søker med dette om ein trinnvis innføring av endra finansiering frå E til B. Kategoriendringa vil sikre ein bærekraftig maritim profesjonsutdanning og vil avvike behov for framtidige tilleggsløyving. Dette står dei fire institusjonane i MARKOM saman om.
- Bachelor i sosialt arbeid/sosionomutdanning er per i dag i finansieringskategori F, mens bachelor i barnevern og bachelor i vernepleie er i finansieringskategori E. Alle disse sosialfaglige utdanningane har relativt lik kostnadsstruktur og det er derfor ikkje grunnlag for at sosionomutdanninga får lågare finansiering. Vi søker om endringa frå kategori F til E

- Kategoriheving for Barnehagelærerutdanning frå kategori E til D. Barnehagelærerutdanningen er ei samansett utdanning med stort innslag av praktisk-estetiske fag, og underfinansiert med dagens plassering. Dette ble påpekt som eit viktig punkt i følgegruppa sin evalueringsrapport ved innføring av ny barnehagelærerutdanning.
- Studieprogram som fører fram til bachelor i ingeniørfag har høye kostnader til utstyr, laboratorier og felt- og praksisaktivitet. I disse studiane blir det lagt stor vekt på prosjektsamarbeid med eller praksis i nærings- og samfunnsliv. HVL søker derfor om at disse profesjonsstudiene løftas frå finansieringskategori E til D.
- Faglærerutdanningane blir femårige masterløp frå 2020. I den samanheng søker vi om kategoriheving frå kategori E til C for faglærerutdanningane i praktisk estetiske fag og faglærerutdanning i kroppsøving. Utdanningane vil være ressurskrevjande då mykje undervisning vil måtte gjerast i mindre grupper for å oppnå dybde og kvalitet i utdanningane.
- Kategoriheving frå kategori E til C, for Bachelor i Drama og anvendt teater og Bachelor i Community Music. HVL meiner at disse utdanningane er feilplassert i finansieringskategori E. Begge studiane er utøvande studiar innanfor kunstfaga, og er kostnadskrevjande utdanningar som inneberer mykje individuell- og gruppeundervisning. Utøvande studiar i musikk og anna er plassert i det statlige finansieringssystemet i kategori B, medan faglærerutdanning i musikk, dans og drama er plassert i kategori C, vi meiner at begge disse studiane bør settas i kategori B.

Rektor sin vurdering

Desse tiltaka/områda vert av rektor vurdert som heilt sentrale innspel til KD i den fasen HVL er i no, og dessutan med omsyn til ambisjonen om å bli eit profesjons- og arbeidslivsretta universitet.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 17/10888-4
Saksbehandler Frank Haugen

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

83/18

ORIENTERING OM FORSLAG TIL STATSBUDDSJETT 2019 PROP. 1 S

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar saka til orientering.

Sammendrag:

Styret blir i denne saken orientert om framlegg til statsbudsjett for 2019.

Vedlegg:

Saken har ingen trykte vedlegg.

Utrykte vedlegg:

Orientering om forslag til statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskoler:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/31af8e2c3a224ac2829e48cc91d89083/orientering-om-forslag-til-statsbudsjettet-2019-for-universiteter-og-hogskolar-v2.pdf>

Saksframstilling:

Bakgrunn for saken:

Regjeringen har 8. oktober 2018 fremmet forslag om statsbudsjett for 2019, jf. Prop. 1 S (2018-2019). Det er foreslått tildelt 37,2 mrd. kroner over kap. 260 Universitet og høyskoler (35,8 mrd. kroner i 2018).

De vesentlige budsjettendringene for hele sektoren er:

- Økt resultatbasert uttelling
- Videreføring av studieplasser fra tidligere år
- Videreføring av rekrutteringsstillinger fra tidligere år
- Reduksjon knyttet til samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon og sammenslåinger (SAKS-midler)
- Reduksjon (0,5%) knyttet til avbyråkratisering og effektivisering
- Realvekst på 0,8% for universiteter og høyskoler.
- Reduksjon knyttet til digital post er fjernet

Høgskulen på Vestlandet har fått en nettobevilgning over kapittel 260 post 50 på totalt **1.996.909.000 kr.** (Tilsvarende for 2018 Prop. 1 S var: 1.892.853.500 og endelig tildelingsbrev: 1.905.586.000). Totalt en økning på **91,3 mill.** fra endelig tildelingsbrev 2018. Veksten i budsjettrammen er på 4,8% (totalt for sektoren er økningen 3,7%), og av dette utgjør pris- og lønnsvekst 2,9%. Realøkningen for høgskolen er 1,9% i 2019.

Høgskulen på Vestlandet er en nettobudsjettert institusjon. Det betyr at høgskolen får en rammebevilgning fra departementet som vil inkludere all virksomhet, både ordinær drift og investeringer. Inntekter fra eksternt finansiert virksomhet og andre inntekter kan høgskolen disponere fullt ut. Eventuell ubrukt bevilgning eller merinntekter vil bli overført i sin helhet til neste budsjettermin. På samme måte vil eventuelt merforbruk/overskridelser bli overført til neste budsjettperiode.

Vurdering:

Erfaringsmessig har regjeringens tidligere budsjettavtaler inneholdt flere elementer som har ført til endringer fra budsjettforslaget til det endelige tildelingsbrevet som hvert år kommer ultimo desember. Det kom f.eks. ikke nye studieplasser eller nye rekrutteringsstillinger før endelig tildeling.

Følgende positive forhold kan trekkes frem:

- Finansiering og videreføring av tidligere tildelte studieplasser.
- God resultatuttelling både i den lukkede og den åpne rammen for resultatbasert tildeling.
- Midler til innføring av nye rammeplaner for grunnskolelærerutdanningene er inkludert i rammen for basismidlene.
- Kuranbyggprosjekt Kronstad 2 blir videreført med prosjektmidler over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 530.
- Budsjettreduksjon som følge av overgang til digital post er fjernet.

Av negative forhold kan nevnes:

- Budsjettkutt knyttet til krav om avbyråkratisering og effektivisering
- Budsjettkutt knyttet til tilpassing til nytt finansieringssystem
- Ingen nye studieplasser eller rekrutteringsstillinger

Tabell 1: Statlig finansiering 2019, kap 260 (alle tall i tusen kr)

Tildeling 2018	1 905 586
Kompensasjon for pris- og lønnsvekst	55 557
Videreføring/opptrapping av studieplasser	21 518
Budsjettreduksjon ift. overgangsordning, tilpasning til ny finansieringsmodell	-4 909
Budsjettreduksjon ift. tiltak for avbyråkratisering og effektivisering	-9 654
Resultatuttelling åpen ramme	25 678
Resultatuttelling lukket ramme	3 133
Sum 2019	1 996 909

Høgskolens tildeling for 2019 innebærer en nominell økning på om lag 91,3 mill. kr (4,8%). Med en pris- og lønnsvekstkompensasjon på 2,9% i budsjettet (55,6 mill. kr) blir realøkningen på 1,9%, som er en nedgang sammenliknet med de to siste årene (2017: 3,35% og 2018: 2,7%).

HVLs basisfinansiering utgjør 1,39 mrd. kr (69,5%) og resultatbasertuttelling 608,8 mill. kr. (30,5%) av den totale rammetildelingen for 2019.

Veksten i budsjettet for 2019 skyldes i all hovedsak videreføring av tidligere tildelte studieplasser (om lag 21,5 mill. kr) og den resultatbaserte delen av tildelingen.

Det ble varslet at for 2019 vil den resultatbaserte tildelingen være basert på endringen fra ett år til det neste. Departementet har i år benyttet tall for 2017 sammenliknet med grunnlaget som ble nyttet i beregningen av resultatbasert uttelling i 2018. Høgskolen har en økning (25,7 mill.; 4,7%) på resultatuttellingen av åpen ramme og en økning (3,1 mill.; 10,5%) på den lukkede resultatbaserte uttellingen. Sammenliknet med hele sektoren innen resultatbasert uttelling har HVL den tredje største økningen fra 2018. Dette spesielt som følge av økt studiepoengs- og kandidatproduksjon.

Generelle kutt i sektoren gir effekt for HVL med -9,7 mill. kr. som følge av tiltak for å redusere byråkrati i og effektivisere offentlig sektor.

Innføringen av den nye finansieringsmodellen i 2017 innebar en omfordeling mellom institusjonene på om lag 180 mill. Omfordelingen ble vedtatt innfasert over 3 år, fra 2017 til 2019. HVL har fått redusert bevilgningen for 2019 med 1/3 (om lag 4,9 mill. kr.) av det som ble den endelige omfordelingen og da 3/3 totalt (om lag 14,3 mill. kr.).

HVL er ikke tildelt øremerkede midler til bygg eller utstyr gjennom statsbudsjettet, men det er avsatt 161 mill. kr. til oppgradering av bygg i sektoren. Disse midlene skal fordeles senere.

Av SAKS-midler fikk HVL tildelt 11 mill. kr i høsten 2016, 39 mill. kr for 2017 og 15 mill. kr for 2018. Det var avsett 145 mill. kr totalt for sektoren i 2018, dette er nå redusert til 15 mill. kr i 2019. Det er usikkert om HVL vil motta en andel av disse.

Det er ikke knyttet finansiering til utviklingsavtalene som er inngått med departementet, - en slik finansiering er varslet å komme i 2020.

Rektor sin vurdering:

Rektor mener at budsjettforslaget for 2019 må kunne sies å være et nøkternt, men likevel et positivt budsjett for høgskolen. Budsjettet bør kunne sikre et fortsatt økt handlingsrom og gi høgskolen et godt grunnlag til å følge opp ambisjonene for faglig kvalitetsutvikling, både innenfor utdanning og forskning, og at HVL kan oppfylle sitt samfunnsmandat.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 17/03120-15
Saksbehandler Kristine Tangen

Arkivkode. 121

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

84/18

**INTERNREVISJONSRAPPORT UTFØRT VÅREN 2018 OM OVERTID
VED HVL, SAMT REVISJONSTEMA FOR HØSTENS
INTERNREVISJON**

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret tar revisjonsrapporten og informasjon om haustens revisjon til orientering.

Sammendrag

Denne saken legger frem rapporten etter siste utførte internrevisjon, samt presenterer hvilket område som skal revideres høsten 2018.

Vedlegg:

1. Internrevisjonsrapport: Revisjon av overtidsbruk ved Høgskulen på Vestlandet
2. Vedlegg til revisjonsrapport: Overordnet testskjema
3. Tilbakemelding fra HR-avdeling

Saksframstilling:

Bakgrunn

Formålet med revisjonen var å undersøke om virksomhetens behandling av overtid er i henhold til gjeldende lovverk og interne retningslinjer. Funnene oppsummeres i rapportens vedlegg. Revisjonen omfatter kun utbetalt overtid ved virksomheten.

Revisjonen er gjennomført ved Universitetet i Stavanger (UiS), Universitetet i Agder (UiA), Nord universitet og Høgskulen på Vestlandet (HVL).

Den vedlagte revisjonsrapporten gjelder kun for HVL, men rapportene som gjelder de andre virksomhetene er tilgjengelig på forespørsel.

Internrevisjonsgruppen har gitt anbefalinger med hensyn til hvilke tiltak virksomheten kan foreta seg for å imøtekomme reglement og lovverk, og samtidig sikre god internkontroll på revidert område.

Hovedkonklusjon fra revisjonsrapporten:

Det fremgår av revisjonen at omfanget av overtidsarbeid ved HVL er av et betydelig omfang og beløpsmessig størrelse. Ved enkelte tilfeller har personer hatt overtid som overstiger arbeidsmiljølovens maksgrenser for antall overtidstimer.

De fusjonerte enhetene hadde ulik praksis for håndtering av overtid, og det er fremdeles ikke fullt ut lik praksis i nærregionene. Det ble ellers funnet mindre avvik i form av noe manglende dokumentasjon.

Det henvises videre til vedlagte revisjonsrapport og overordnet testskjema.

Som en kvalitetssikring av rapportens innhold ble et utkast sendt til HR-avdelingen for kommentar og innspill. HR-avdelingens svar (vedlegg 3) viser at funn allerede er tatt til etterretning, og rutinene innskjerpet på de aktuelle områdene.

Revisjon høsten 2018

Revisjonstema for høsten 2018 blir:

Hvordan kvalitetssikres prosjektsøknadene ved eksternfinansierte prosjekter.

Eksterne prosjekt og innsats for å skaffe inntekter ut over bevilgningen er et satsningsområde for HVL, og mangelfull kvalitet i søknads-/anbudsfasen kan føre til dårlige prosjektbeslutninger, mangelfull og svak økonomistyring i prosjekter og dermed dårlig forvaltning av ressursene.

Revisjonen vil foregå med henblikk på virksomhetenes interne rutiner og gjeldende lovkrav for revidert område.

Rektor sin vurdering:

Rektor tar rapportens anbefalinger til etterretning og vil ha oppmerksomhet rettet mot utvikling av bemanningsplaner, samt implementering av lik praksis i alle nærregionene. Det er nylig besluttet at også alle faglige tilsatte skal registrere overtid i SAP/ESS slik det tidligere har vært praktisert ved nærregion Bergen og i henhold til internrevisjonsgruppens anbefaling. Dette sikrer at det lovmessige kravet om forhåndsgodkjenning og sporbar timeregistrering

etterfølges. Rektor vil også understreke at bruk av overtid skal være innenfor de rammer arbeidsmiljøloven setter, dette vil bli fulgt opp i arbeidet med implementering av felles rutiner.

Internrevisjonsgruppen har observert at overtidsutbetalingene er beløpsmessig høye samlet sett for virksomheten. Dette er ikke unikt for HVL, men er også en sektoriell utfordring. Det forventes at overtidsbruken reduseres nå som fusjonen og de nye enhetene begynner å bli godt etablert og organiseringen totalt sett snarlig er på plass. Alle enhetene ved HVL skal ha en målsetning om å redusere bruk av overtid.

Videre vurderer rektor høstens internrevisjonstema som relevant for HVL da virksomheten har som målsetning å øke ekstern aktivitet og inntjening.

Utsatt offentlighet jf. Off. lova § 5

REVISJONSRAPPORT

Revisjon av overtidbruk ved Høgskulen på Vestlandet

Distribuert til:

Styret

Rektor

Deltakere ved samtale

Gjennomført av enhet for internrevisjon:

Rolf Jegervatn (UiS), Cathrine V. Rasmussen (Nord), Annette Sundsdal (UiA), og Kristine Tangen (HVL)

Bergen

Revisjonsdato 11. og 12. juni 2018

1. Innledning

Det er i denne revisjonen sett på virksomhetens bruk av overtid og behandling av dette området. Revisjonen har basert seg på testing av et tilfeldig utvalg utbetalinger av overtid fra 01.01.2017 til og med 30.04.2018. Det er i tillegg sett på tidligere års utbetalinger både totalt sett, men også der dette har blitt ansett som relevant for å kunne se om utbetalingene har vært preget av regelmessighet.

Testingen ble foretatt med henblikk på hvilke forutsetninger som ligger til grunn for utbetaling av overtid. Gjeldende regulatoriske krav er Arbeidsmiljøloven (Aml.), Statens personalhåndbok 7.3.13 § 13 om overtid, Hovedtariffavtalene i staten 1. mai 2016 – 30. april 2018, samt forskrifter og interne retningslinjer.

Formålet med revisjonen har vært å undersøke om virksomhetens behandling av overtid er i henhold til gjeldende lovverk og interne retningslinjer. Funnene oppsummeres i rapportens vedlegg. Revisjonen omfatter kun utbetalt overtid ved virksomheten.

Revisjonen er gjennomført ved Universitetet i Stavanger (UiS), Universitetet i Agder (UiA), Nord universitet og Høgskulen på Vestlandet (HVL).

Det rettes en stor takk til intervjudeltakere og lønnsavdelingen for god bistand slik at denne revisjonen kunne gjennomføres.

2. Metode

Metodisk er det benyttet samtale med relevante ansatte, samt bilagstesting av et tilfeldig utvalg registrerte overtidsutbetalinger i den valgte tidsperioden. Utvalget bestod totalt av 80 kontrollerte bilag. Revidert part har hatt anledning til å kommentere og korrigere fakta-innholdet i rapporten. Internrevisjonens samlede vurdering er at anvendt metode har gitt tilstrekkelig grunnlag til å svare på formålet med revisjonen.

3. Rutiner Høgskulen på Vestlandet

Ved HVL er kun ansatte i faglig-/administrative lederkoder omfattet av unntaket i bestemmelsene i AML § 10-12 vedrørende særlig uavhengig stilling. Kun administrativt personale fører timer fast i ESS og omfattes av avtale om fleksitid, høyskolen har avtalt at vitenskapelig tilsatte ikke skal være en del av fleksitidavtalen som er en særavtale. Dette betyr ikke at de vitenskapelig tilsatte er fritatt fra å kunne pålegges overtid. Vitenskapelig tilsatte skal dokumentere både normalarbeidstid samt overtidstidspunktene når det skal utbetales overtid.

Overtid skal for alle tilsatte forhåndsgodkjennes av leder, og for vitenskapelig tilsatte skal skjema fylles ut og sendes til lønnskontoet (skjema tilgjengelig på intranett). Lønnskontoet åpner da opp ESS slik at den ansatte kan registrere timer digitalt. Utbetaling av overtid for vitenskapelig tilsatte forutsetter at både den ordinære arbeidstiden i tillegg til overtiden registreres i ESS. Egenregistreringen av arbeidstid skal skje fra det tidspunkt overtidsarbeid blir pålagt og resten av studieåret i henhold til avtaleskjema for overtid (minimum 4 uker i henhold til Aml.) Pålagt overtid blir da utbetalt fortløpende månedsvis.

Det foreligger en utdatert avtale mellom arbeidsgiver (tidligere HiB) og de tillitsvalgte om utvidede grenser for overtid i henhold til Aml. § 10-6 punkt 3 og 5.

4. Konklusjon

Det fremgår av revisjonen at omfanget av overtidsarbeid ved HVL er av et betydelig omfang og beløpsmessig størrelse. En langsiktig bemanningsplan samt sterkere styring og kontroll av overtidsbruk kan kunne bidra til å sikre etterlevelse av arbeidsmiljølovens regler og reduserte lønnsutgifter.

De fusjonerte enhetene hadde ulik praksis for håndtering av overtid, og det er fremdeles ikke fullt ut lik praksis i nærregionene. HVL anbefales å implementere fullt ut felles praksis av retningslinjene i hele organisasjonen. Det ble ellers funnet mindre avvik i form av noe manglende dokumentasjon.

5. Revisjonsfunn Høgskulen på Vestlandet

Internrevisjonens gjennomgang ved HVL viser at det er et stort omfang av overtidsutbetalinger og at utbetalingene av overtidsgodtgjørelse varierer fra måned til måned. Enkelte bilag i testutvalget har timeantall som overskrider arbeidsmiljølovens maksgrenser for antall overtidstimer per måned, og i noen tilfeller antyder samlet beløp per person per år at den totale arbeidsbelastningen kan overskride arbeidsmiljølovens maksgrense for lovlig årlig antall timer overtid uten søknad om dispensasjon.

Det har tidligere i de fusjonerte virksomhetene vært ulik praksis og retningslinjer på håndtering av revidert område. I deler av testperioden har det vært tre gjeldende praksiser. Avtale om utvidede grenser for overtid mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte ligger på intranett, men er utdatert og gjaldt kun for nærregion Bergen.

HVL har ikke foretatt risikovurdering av revidert område.

Funn fra revisjonen:

- Interne retningslinjer ved HVL praktiseres ulikt ved de tidligere nærregionene.
- Det foreligger ikke en gyldig skriftlig avtale mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte om utvidede grenser for overtid for tilsatte ved HVL.
- Enkelte personer i testutvalget manglet forhåndsgodkjenning og avtale om overtid. Revisjonen har ikke grunnlag til å uttale seg om overtiden er ekstraordinær, tidsavgrenset eller pålagt av leder når avtale ikke foreligger.
- I testutvalget ble det funnet tre bilag der fleksitidssaldo og reisetidssaldo var omgjort til overtid og utbetalt.
- Det ble funnet noen tilfeller der avtale om overtid i forbindelse med ekstra undervisning ble signert i etterkant av utført overtidsarbeid.
- Det ble funnet enkelte tilfeller av ufullstendige timelister der ordinær arbeidstid ikke var fullstendig dokumentert.
- I testutvalget ble det funnet ett bilag som manglet både attestasjon og anvisning, og ett bilag der anvisning manglet.
- Personer i testgrunnlaget har hatt utbetalinger av overtid i perioden 01.01.15-30.04.18 i hele eller deler av perioden som kan bære preg av at overtidsbruk i noen tilfeller er en fast ordning.

- Bilagstesting viste at flere av avtalene om pålagt overtid er av omfattende art med høye timeantall over forholdsvis korte tidsperioder, samt noen overtidsutbetalinger der timeantallet var høyere enn hva maktgrensen i Aml. §10-6 tillater.

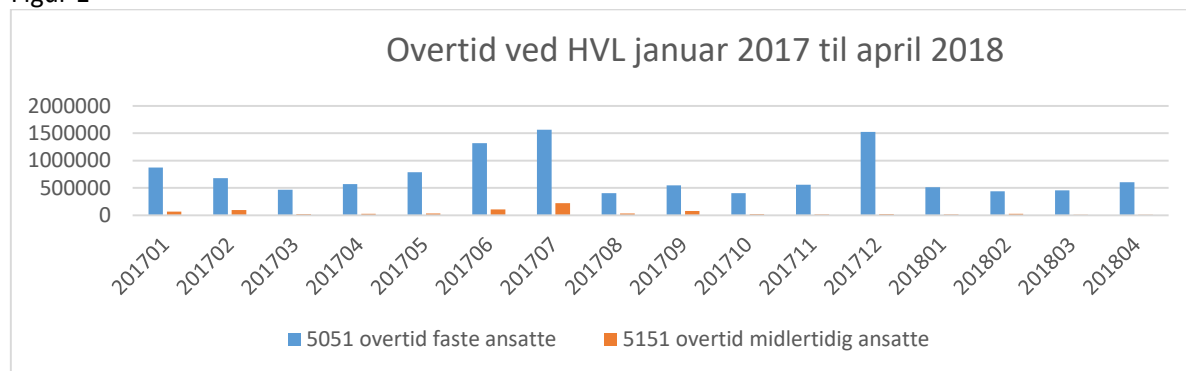
Det er noen fellestrekk ved alle de fire reviderte virksomhetene. Alle har utstrakt bruk av overtid og i samtlige testutvalg er det funnet til dels stor grad av regelmessighet i bruken av overtid. Ved alle virksomhetene er arbeidstidsregistreringen for vitenskapelig ansatte påfallende lik fra dag til dag. Det er ikke foretatt risikovurdering av bruken av overtid på tross av at overtidsutbetalinger utgjør en relativt stor kostnad for virksomhetene.

Det henvises videre til vedlagte overordnede testskjema for mer detaljer.

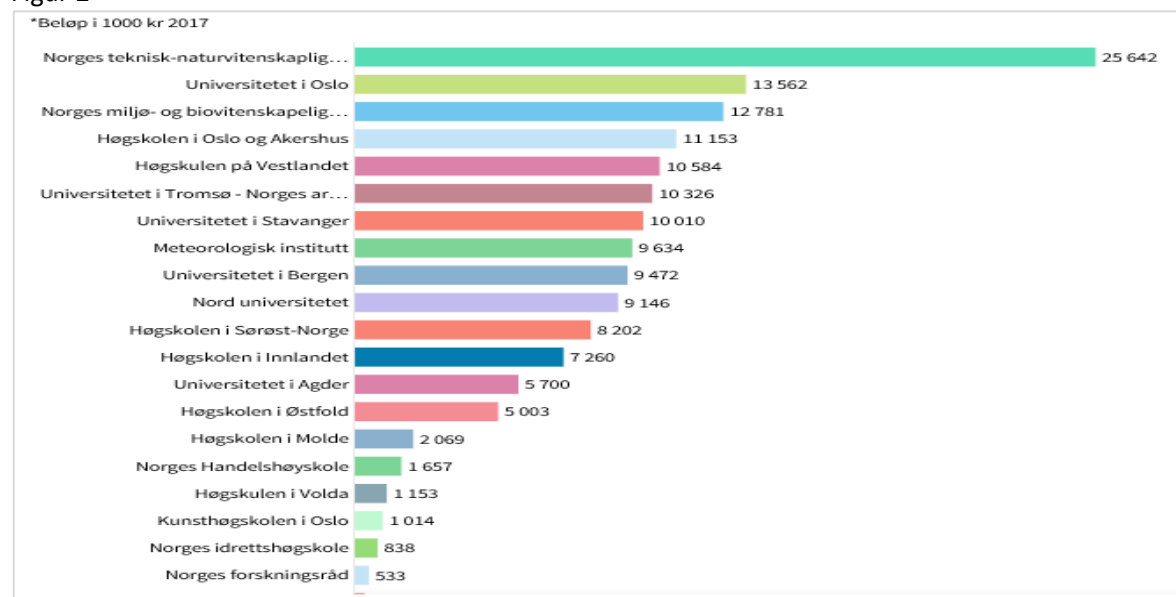
6. Statistikk

I testperioden var det belastet overtid med totalt 12,6 millioner kroner. Figur 1 viser belastet overtid fordelt per måned i testperioden, og viser overvekt av utbetalinger i juni, juli og desember.

Figur 1

Figur 2

Figur 2 viser hvordan bruken av overtid på fast ansatte (konto 5051) i sektoren fordeler seg.

7. Forslag til forbedringer

Gjennom samtalene og bilagstesting har funnene vist hvor det kan være behov for forbedring og tydeliggjøring av reglene for utbetaling av overtid. Disse forslagene kan være til nytte for utvikling og økt fokus på dette området. Forslagene til forbedringer er til dels felles for alle fire virksomhetene og vil kunne inneholde punkter som allerede er ivaretatt ved enkelte av virksomhetene. Forslagene er derfor kun ment som anbefalinger.

Høgskulen på Vestlandet anbefales å:

1. Utarbeide en overordnet risikovurdering knyttet til bruk av overtid. Dette kan være nyttig i forbindelse med bemanningsplanlegging og en overordnet vurdering av arbeidsbelastning for de ansatte. Risikovurderingen bør inneholde tiltaksplan som i neste omgang vil kunne bidra til å redusere identifisert risiko.
2. Vurdere rutinene for overtidsbruk med særlig henblikk på når overtid skal benyttes og hvordan dette skal dokumenteres. Rutinene må være tydelige, lett tilgjengelige og godt kommunisert ut i virksomheten.
3. Samkjøre og oppdatere interne retningslinjer på intranettet, samt jobbe med å få de felles rutinene implementert og praktisert i hele virksomheten. Skjema på intranett bør ikke betegnes som særlig tilhørende en av nærregionene.
4. Tydeliggjøre dokumentasjonskravet som foreligger når overtid skal benyttes. Avtale/dokumentasjon om pålegg av overtid må for faglige tilsatte sendes til lønnskontoet for åpning av timeføring til ESS.
5. Implementere i rutinen at der ESS ikke brukes til føring av overtid bør timelistene føres og innleveres løpende og ikke samles opp for utbetaling etter avsluttet semester/studieår. Dette vil kunne bidra til å gi virksomheten større forutsigbarhet og kontroll med økonomien samt de ansattes arbeidsbelastning.
6. Utvikle langsiktige bemanningsplaner, da vitenskapelige tilsettingsprosesser er tidkrevende. Dette for å være i forkant og unngå bruk av overtid ved vakanse i stillinger.
7. Påse at fleksisaldoer ikke omgjøres og utbetales som overtid da det i slike tilfeller ikke foreligger avtale om pålagt overtid av tidsbegrenset art.
8. Arbeidsgiver plikter å undersøke at pålagt overtid er forsvarlig for den enkelte ansatte. Internrevisjonen referer til samtale med arbeidstilsynet.
9. Fortsette praksis med å registrere overtid i ESS for faglige tilsatte, da innsending av avtale til lønnskontoet for åpning av føring i ESS tilfredsstiller kravet om forhåndsgodkjenning, samt den løpende registreringen fører til at overtidsutbetalingene utbetales jevnlig.

Dato: 28.08.2018

Cathrine Vasset Rasmussen

Annette Sundsdal

Rolf Jegervatn

Funn nr.	Kategori av funn	Status		Regulatorisk krav - Paragraf
HVL-01	Intet å anføre	Godkjent	Lovverk og regulatoriske rammer for revidert område - Virksomheten er kjent med de regulatoriske rammene for revidert område.	Arbeidsmiljøloven Aml § 10-6 og 10-7, Statens personalhåndbok 7.3.13 § 13 Overtid, Hovedtariffavtalene i staten 1. mai 2016 – 30. april 2018
HVL-02	Intet å anføre Forbedringspunkt Kategori 2	Åpen	Interne retningslinjer og rutiner ved HVL for vitenskapelige og teknisk administrativt ansatte (02-a) Det foreligger felles interne retningslinjer for HVL i personalhåndboken på intranett. (02-b) Interne retningslinjer ved HVL praktiseres ulikt ved de tidligere nærregionene. (02-c) Det foreligger ikke en gyldig skriftlig avtale mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte om utvidede grenser for overtid for vitenskapelige og/eller teknisk-administrativt ansatte.	Arbeidsmiljøloven Aml § 10-6 (5) om utvidede grenser for overtid
HVL-03	Forbedringspunkt	Åpen	Har virksomheten foretatt risikovurdering av revidert område? Eller finnes risikovurdering av virksomhetens bemanningsplanlegging på overordnet nivå, evt lokalt ved fakulteter? (03-a) Ikke overordnet risikovurdering på overtid og bemanningsplanlegging ved HVL. Samtalene med virksomheten gir inntrykk av høy bevissthet rundt utfordringene ved bruk av overtid.	
HVL-04	Kategori 2 Kategori 2 Kategori 2	Åpen	Er overtid pålagt og avtalt jf. Statens personalhåndbok § 13.1 (04-a) - Enkelte personer manglet forhåndsgodkjenning og avtale om overtid i testutvalget. (04-b) - I testutvalget ble det funnet tre bilag der fleksitidssaldo og reisetidssaldo var omgjort til overtid og utbetalt. (04-c) - Det ble funnet noen tilfeller der avtale om overtid i forbindelse med ekstra undervisning ble signert i etterkant av utført overtidsarbeid.	jf. Statens personalhåndbok § 13.1
HVL-05	Intet å anføre Kategori 1 Observasjon	Åpen	Er overtid dokumentert med timelister /oversikt over mengde arbeidstimer jf. aml. § 10-7 (kontrollerbart) (05-a) - Det er utstrakt bruk av SAP/ESS til registrering av både normaltid og overtid, noe som forenkler behandling av overtid. (05-b) - Det ble funnet enkelte tilfeller av ufullstendige timelister der ordinær arbeidstid ikke var fullstendig dokumentert. (05-c) - Det registreres at timelisteføring er påfallende lik fra dag til dag for deler av testutvalget.	aml. § 10-7
HVL-06	Kategori 1	Åpen	Kontrollert og attestert for overtid (JA/NEI) Statens Personalhåndbok 7.3.13 § 13 Overtid (komm dep) (06-a) I testutvalget ble det funnet ett bilag som manglet både attestasjon og anvisning, og ett bilag der anvisning manglet.	Statens Personalhåndbok 7.3.13 § 13 Overtid (komm dep)
HVL-07	Kategori 2 Observasjon	Åpen	Er overtid regelmessig på person (ser ut som fast ordning?) jf. aml. § 10-6 (ekstraordinært behov og pålagt av leder) (07-a) - Personer i testgrunnlaget har hatt utbetalinger av overtid i perioden 01.01.15-30.04.18 i hele eller deler av perioden som kan bære preg av at overtidsbruk i noen tilfeller er en fast ordning. (07-c) - Revisjonen gir ikke grunnlag til å uttale seg om overtiden er ekstraordinær, eller pålagt av leder når avtale ikke foreligger	jf. aml. § 10-6 Et særlig og tidsavgrenset behov for overtid jf aml § 10-6 (1)

Funn nr.	Kategori av funn	Status		Regulatorisk krav - Paragraf
HVL-08	Observasjon	Åpen	Er overtid ihht til grensene i aml. § 10-6 (4), (5) og (8) (08-a) - Flere av avtalene som foreligger om pålagt overtid er av omfattende art med høye timeantall over forholdsvis korte tidsperioder, noe som kan være belastende for den enkelte medarbeider. (08-b) - I 12,5 % av testutvalget ble det funnet personer med flere overtidstimer enn det som tillates i Aml. §10-6. (08-c) - Det inngås avtaler om pålagt overtid som er av vesentlig art og må vurderes opp mot grensene i aml § 10-6.	aml. § 10-6 (4), (5) og (8)
HVL-09	Intet å anføre	Godkjent	Er overtid godtgjort ihht gjeldende satser jf aml. § 10-6 (11) Overtid utbetales via SAP/ESS og i henhold til regelverket.	aml. § 10-6 (11)
Definisjon av funn:				
Vesentlige avvik (kategori 1)				
• Fravær av ett eller flere kravelement eller en situasjon som reiser betydelig tvil om hvor vidt prosessen oppfyller spesifiserte lovkrav.				
• Flere kategori 2 avvik innen samme kravelement i lovverket som indikerer mangelfull iverksettelse eller virkning av internkontrollsystemet.				
• Et kategori 2 avvik som gjentar seg (eller hvor korrigerende tiltak ikke er iverksatt som avtalt) skal oppgraderes til kategori 1.				
• Brudd på etterlevelse av regulatoriske krav eller egne retningslinjer				
Mindre avvik (kategori 2)				
En enkeltstående svikt i internkontrollen eller implementeringen av et lovkrav/andre regulatoriske krav, men som ikke indikerer mangelfull iverksettelse av internkontrollsystemet eller reiser tvil om hvor vidt prosessen vil oppfylle spesifiserte krav.				
Observasjon				
En observasjon er ikke et avvik, men noe som vil kunne føre til et avvik dersom det ikke blir iverksatt korrigerende tiltak; eller en uønsket tilstand uten objektive bevis på at et avvik foreligger.				
Forbedringsmulighet				
Forbedringsmuligheter relaterer seg til områder hvor virksomheten bør vurdere andre løsninger.				

Tilbakemelding på revisjonsrapport – revisjon av overtidsbruk ved Høgskulen på Vestlandet

Vi takker for godt samarbeid under revisjonen og har følgende tilbakemeldinger til rapporten:

Vedrørende bruk av tidsregistrering og unntak fra særavtale om fleksibel arbeidstid, samt hvem kommer inn under særlig uavhengig stilling.

Det er kun toppledelsen som er unntatt fra særavtale om fleksibel arbeidstid. Andre ledere fører tid i portalen og opparbeider seg avspaseringstid, men er unntatt fra bestemmelsene om overtid i AML § 10-12 vedrørende særlig uavhengig stilling.

Når det gjelder hvem som kommer inn under fleksitidsavtalen er det for undervisnings – og forskningspersonalet ulike ordninger i de ulike nærregionene.

Ved nærregion Sogn – og Fjordane fører alle tilsatte tid i Portalen. For nærregion Stod/Haugesund har det vært et prosjekt der flere ansatte i undervisnings – og forskningsstillinger i ulike institutt fører tid.

Ved nærregion Bergen gjelder fleksitidsavtalen for teknisk- administrative ansatte, mens undervisnings – og forskningspersonale ikke fører tid. Dersom undervisnings – og forskningspersonalet fører tid, så har det vært en unntaksbestemmelse i forbindelse med dokumentasjon på pålagt overtid. Dokumentasjon på pålagt overtid har også blitt levert som et skjema hvor tiden er dokumentert i et exelark.

Vi vil nå kommentere de ulike funnene ved å henvise til vedlegget i rapporten og til de kategorier som blir brukt der.

Kategori 1:

HVL05

Der overtiden kommer i etterkant sender den ansatte og leder inn et exelark, jf overnevnte informasjon. Her er rutinene ikke overholdt og vi tar det til etterretning og vil sørge for at timelistene blir fullstendig ført. HVL må ha felles praksis for hvordan vi skal håndtere bilag som kommer inn.

HVL06

Dette tar vi til etterretning og det må arbeides med en felles praksis og større innslag av internkontroll.

HVL08

Det at 12,5 % av testutvalget blir funnet personer med flere overtidstimer enn AML tillater, henger sammen med kategori 2, HVL 02, hvor vi trodde vi hadde en gyldig avtale, men erkjenner at denne ikke var forlenget i det nye HVL.

Kategori 2

HVL02

HVL erkjenner at avtalen er utgått og at den burde vært forlenget og reforhandlet i HVL.

HVL 04

- a. Forhåndsgodkjenning av pålagt overtid skjer muntlig og det skjer uavhengig om man registrerer overtid manuelt eller elektronisk
- b. Dette skal ikke skje. Her blir det innskjerping av våre interne rutiner

HVL 07

Overtid skal ikke være en fast ordning og det skal ikke forekomme planlagt overtid. Dette må tas opp internt og presiseres overfor ledere som har myndighet til å planlegge arbeidsplan til den enkelte.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/08389-1
Saksbehandler Elin Kvaale

Arkivkode.

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

85/18

INTERNASJONALISERINGSMELDING FOR HVL

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tek saka til orientering.

Samandrag

Styret blir i denne saka presentert for ei internasjonaliseringsmelding for HVL. Meldinga gjev oversikt over internasjonalisering ved HVL, hovudsakleg for områda studentmobilitet, andre ordningar for internasjonalisering, kopling mellom forskning og utdanning i internasjonalisering, internasjonal rekruttering til vitskaplege stillingar og for eksterne midlar til forskning og internasjonalt utdanningssamarbeid. Styret inviterast også til å kome med innspel til tema for framtidige internasjonaliseringsmeldingar.

Vedlegg:

Internasjonaliseringsmelding 2017

Saksframstilling:

Bakgrunn for saka

For fyrste gong får styret ei eiga melding om internasjonalisering ved HVL. For å gje eit bilete av utvikling over tid er det for nokre områder henta fram data tilbake til 2013. Det er også tatt med tal for studentutveksling for 2018 sjølv om dei ikkje er offisielle før i februar 2019. Det har vore utfordrande å hente ut tal for dagens faglege einingar i og med at dei ikkje eksisterte så langt tilbake i tid men ved hjelp av manuell teljing er det produsert data som gjev eit heilskapleg bilede.

Om meldinga

Internasjonalisering i utdanning, som studentmobilitet og bruk av andre ordningar for internasjonalisering i studieprogramma, utgjer ein stor del av meldinga. Dette er fordi det er knytt ei rekke nasjonale krav og forventningar til dette området, til dømes i Studietilsynsforskrifta. I Forskingsmeldinga (sak til styret 19/18) fekk styret ei oversikt over mellom anna ph.d.- utdanningar, eksternfinansiering av forskning og vitenskapleg publisering ved HVL. For å auke kvaliteten på utdanning må det vera tett kopling til forskning også i høve til internasjonalisering. Meldinga tek derfor opp igjen nokre av områda frå forskingsmeldinga for å undersøke i kva grad denne koplinga er synleg ved HVL. Meldinga ser også på korleis det vert jobba med rekruttering til vitenskaplege stillingar ved høgskulen og på resultat for tildeling av eksterne midlar til forskning og internasjonalt utdanningssamarbeid. Med bakgrunn i skildringa av status for desse områda, peikar melding avslutningsvis på nokre sentrale utviklingsområder for HVL.

Det er planlagt at styret skal få ei årleg internasjonaliseringsmelding. Det vil bli arbeida vidare med å finne ein god struktur på meldinga. Vårsemesteret, etter årsrapporteringa i DBH og til KD føreligg, er truleg det beste tidspunktet for framtidige meldingar.

Rektor si vurdering

HVL sin nyleg vedtekne strategi løftar fram internasjonalisering som eit sentralt område. For å nå ambisjonane me har sett oss, vil me legge ned ein særleg innsats på nokre prioriterte område. Internasjonalisering må prioriterast dersom HVL skal nå dei høge ambisjonane som er sett for institusjonen. Dette krev mobilisering som må forankrast i alle delar av organisasjonen og som krev samarbeid på tvers av nivå, kjerneoppgåver og ansvarsområder. Styret vert invitert til å kome med innspel til tema/parameter som det ønskjer at skal belyst i framtidige internasjonaliseringsmeldingar.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Internasjonaliseringsmelding

HØGSKULEN PÅ VESTLANDET 2017

1. Innledning

Regjeringen har høye ambisjoner for utviklingen av det norske kunnskapssamfunnet, og internasjonalisering i forskning og utdanning er omtalt som en forutsetning for å sikre kvalitet i norsk høyere utdanning. Regjeringens mål og forventninger er beskrevet i Meld. St. 7 (2014-2015) *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning* og Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning*, og konkretisert blant annet i *Strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeid med EU – Horisont 2020 og ERA*, *Strategiske mål for utdanningssamarbeidet i Erasmus+*, *Panorama - strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020)*, samt ulike programordninger for internasjonalt samarbeid.

Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. Alle studieprogram i norsk høyere utdanning skal tilbys av fagmiljøer som deltar aktivt i internasjonale samarbeid og nettverk, og alle studieprogram skal ha internasjonaliseringstiltak (Meld. St. 16).

Internasjonaliseringsmeldingen tar mål av seg å gi styret et oversiktsbilde over HVL sin internasjonale virksomhet med tanke på hvordan vi svarer på de forventninger og krav som stilles til institusjonen på noen sentrale områder. Meldingen forsøker å holde et detaljnivå tilpasset målgruppen og fakultetene vil kunne få egne rapporter med nærmere beskrivelser av aktiviteten på institutt og studieprogramnivå dersom ønskelig.

Meldingen er organisert under følgende overskrifter:

- Studentmobilitet
- Andre ordninger for internasjonalisering
- Kobling mellom forskning og utdanning i internasjonalisering
- Internasjonal rekruttering til vitenskapelige stillinger
- Eksterne midler til forskning og internasjonalt utdanningssamarbeid
- Oppsummering med utviklingsområder

Internasjonalt utdanningssamarbeid utgjør en stor del av meldingen fordi det er knyttet en rekke nasjonale krav og forventninger til dette området, for eksempel i Studietilsynsforskriften. I Forskingsmeldingen (sak til styret 19/18) fikk styret blant annet oversikt over Ph.d.- utdanninger, eksterntfinansiering av forskning og vitenskapelig publisering. Internasjonaliseringsmeldingen tar opp igjen noen av disse områdene, blant annet i forhold til studentutveksling, og for å undersøke graden av kobling mellom utdanning og forskning i internasjonalisering ved HVL. Meldingen ser også på hvordan det jobbes med rekruttering til vitenskapelige stillinger ved høgskolen og på uttelling i form av eksterntfinansiering av internasjonalt samarbeid innen forskning og utdanning. Med bakgrunn i beskrivelsen av status for disse områdene vil meldingen avslutningsvis peke på noen utviklingsområder som bør følges opp.

Tallmateriale til meldingen er hentet fra DBH og FS. Fordi den nye faglige organiseringen ved HVL ikke ble lagt inn i DBH før mars 2018, har det vært nødvendig med manuell telling i FS for å hente ut en

rekke data for fakultetene og instituttene før 2018. Disse tallene er funnet ved søk i FS på aktive studieprogrammer (studie-tilbudet). Det er derfor en del programmer som ikke er talt. Det gjør totalsummen for studentutveksling i FS noe lavere enn det som ligger i DBH, men er mer nyttig i denne sammenheng for sammenligning av fakultetene og instituttene slik de er organisert i dag.

I tillegg til numeriske data fra FS/DBH er det også sett til internasjonale og nasjonale undersøkelser samt interne rapporter utarbeidet ved HVL. Det er også gjennomført en undersøkelse i fakultetene for å få informasjon om deler av virksomheten som ikke er tilgjengelig i databaser eller andre rapporter.

Når det gjelder studentdata så er tall for 2018 inkludert selv om de ikke er offisielle før etter rapporteringen i februar (DBH)/mars (årsrapport) 2019. 2018-tallene er likevel mer eller mindre endelige i og med at alle utvekslingsstudenter er på plass enten ved HVL eller ved vertsinstitusjonen i utlandet.

2. Studentmobilitet

Internasjonal studentmobilitet har vært og er fortsatt et av hovedmålene i Bolognaprosessen og ifølge Kunnskapsminister Iselin Nybø (Khrono 29.08.18) er studentmobilitet et av de mest sentrale aspektene ved internasjonalisering av høyere utdanning. Gjennom å utfordre studenter og institusjoner og gi impulser utenfra bidrar mobilitet til å øke kvaliteten og relevansen på norsk utdanning, og er således et sentralt virkemiddel for omstilling og verdiskapning i Norge. I årsskiftet 2019/2020 kommer det en stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning hvor regjeringens ambisjoner for dette området de neste årene vil bli gjort rede for.

Studentmobilitet med varighet over 3 måneder utløser insentivmidler. For innkommende studentutveksling (alle program) og utreisende studentutveksling (utenom Erasmus+) utgjør det pr. i dag NOK 10 000 pr. mobilitet. For utreisende Erasmus-utveksling er summen NOK 15 000 pr mobilitet. Over Statsbudsjettet for 2019 vil Høgskulen på Vestlandet motta totalt NOK 5 715 000 i insentivmidler for studentmobilitet¹ (Orientering om forslag til statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar).

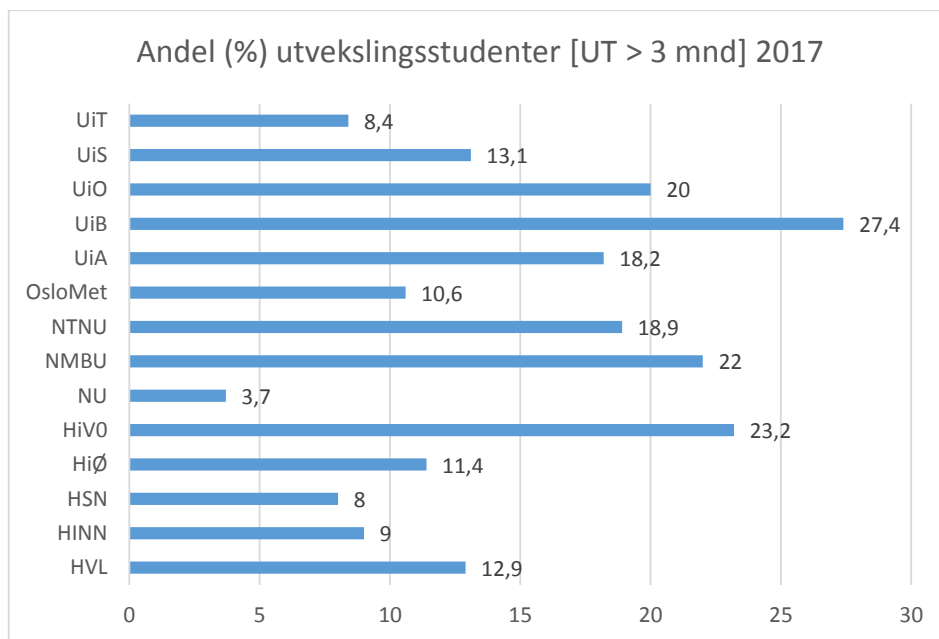
KD har hatt særlig fokus på studentutveksling i grunnskolelærerutdanningene. HVL har for få lærerstudenter som drar på utveksling men KD merker seg at HVL i 2017 fikk tildelt tre NOTED-prosjekter² som skal bidra til økt studentutveksling innenfor grunnskolelærerutdanningene (Etatsstyring 2018 Tilbakemelding til Høgskulen på Vestlandet).

2.1. Studentutveksling UT

Regjeringens målsetting er at innen 2020 skal 20 % av alle uteksaminerte kandidater ved norske UH-institusjoner ha vært på utveksling i løpet av studietiden og at flere skal velge utveksling gjennom Erasmus-programmet.

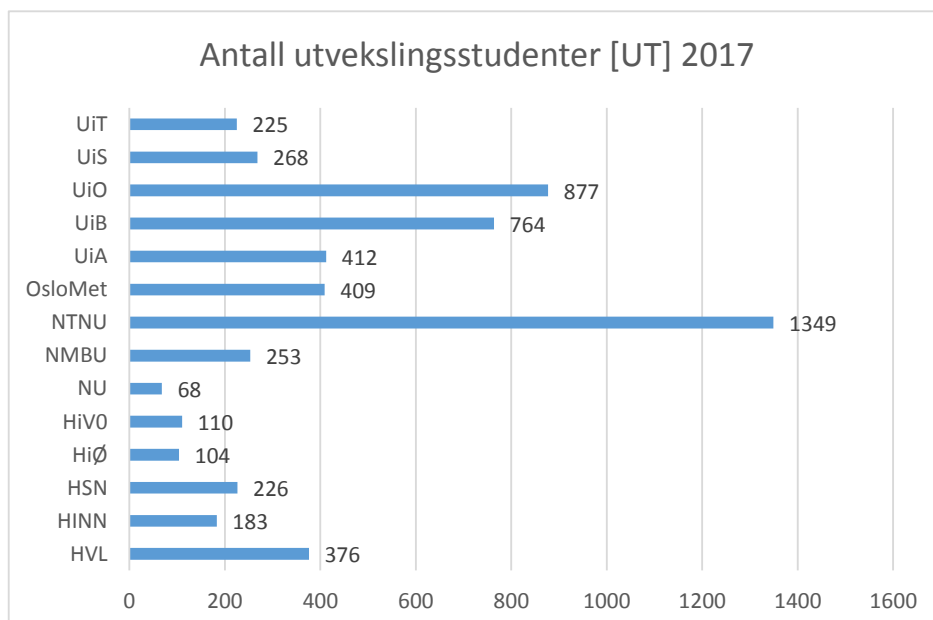
¹ Tildelingen er basert på totalt innrapportert antall innkommende og utreisende studentutveksling i 2017 til DBH, totalt 532 mobiliteter hvorav 79 utreisende Erasmus-mobiliteter.

² NOTED: Norwegian Partnership Programme for International Teacher Education

Figur 1. Andel utreisende utvekslingsstudenter med varighet over tre måneder av alle uteksaminerte kandidater ved norske UH-institusjoner (Tilstandsrapporten 2018).

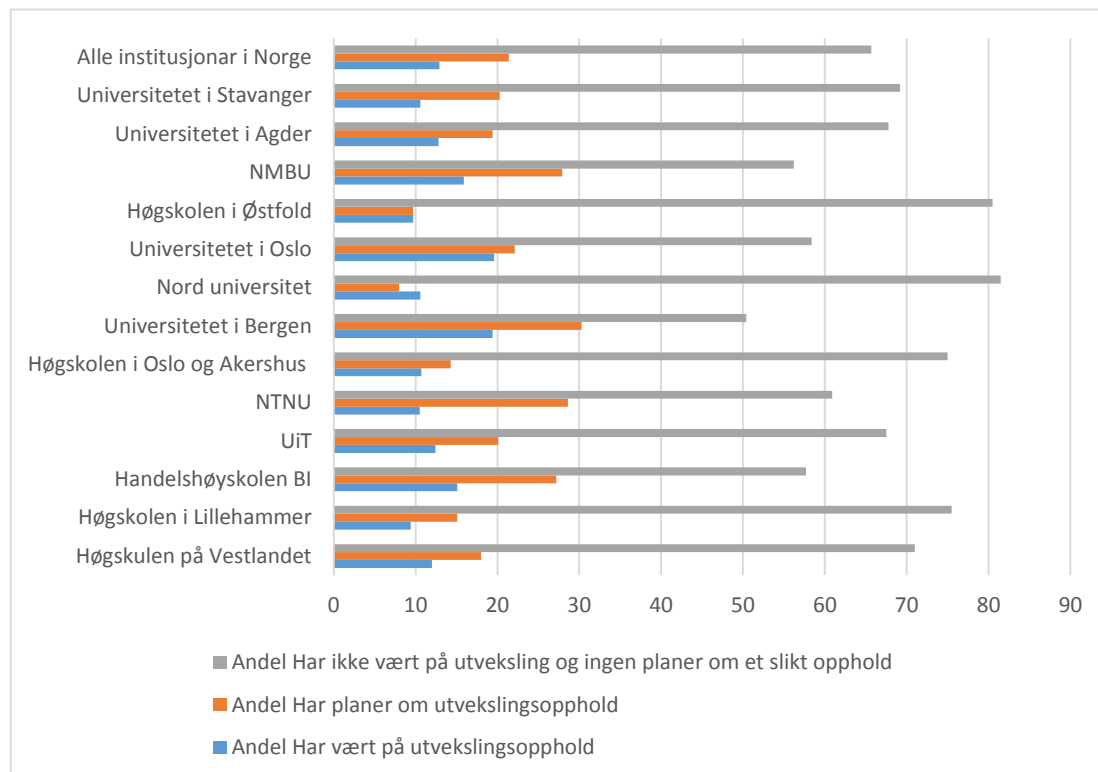
Figur 1 viser andelen av alle uteksaminerte kandidater i 2017 som hadde vært på et utvekslingsopphold i løpet av studietiden sin. Det er et fåtall av norske institusjoner som når måltallet om 20 %. Heller ikke HVL, med en andel på 12,9%, når dette målet. Dette til tross, så har HVL en positiv utvikling når det gjelder utreisende studenter på bachelornivå, i tillegg til at høyskolen er en av de institusjonene som har flest utreisende studenter med varighet over tre måneder (Figur 2).

Figur 2. Antall utreisende utvekslingsstudenter med varighet over tre måneder ved norske UH-institusjoner (Tilstandsrapporten 2018).

Den nyeste Eurostudentundersøkelsen har blant annet kartlagt hva europeiske studenter opplever som hinder for mobilitet. Sosioøkonomiske forhold blir trukket frem som et betydelig hinder i Europeisk sammenheng. Litauen topper listen med 64 % som oppgir Erasmus-stipend som viktigste

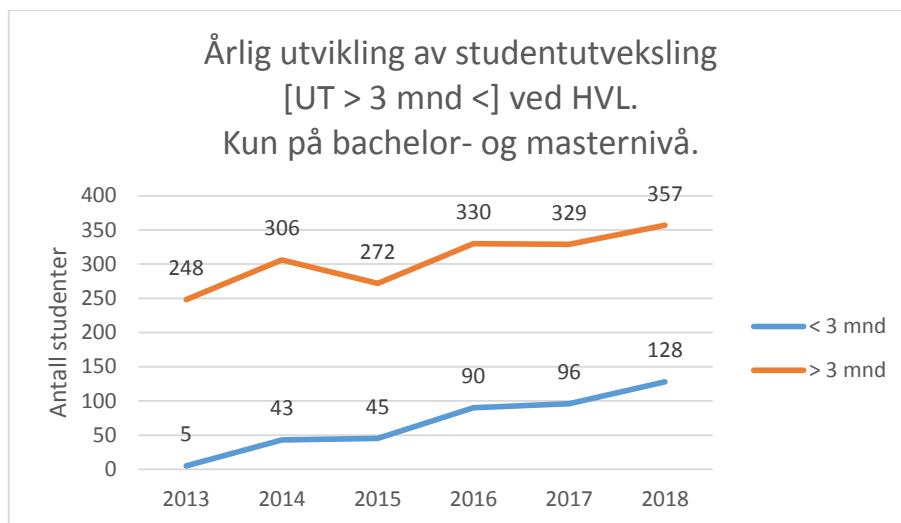
finansieringskilde for utveksling. Norge er nederst med kun 1 % som er avhengig av stipend utover Lånekassen.

Figur 3. Eurostudent VI 2016-2018: Social and Economic Conditions of Student Life in Europe

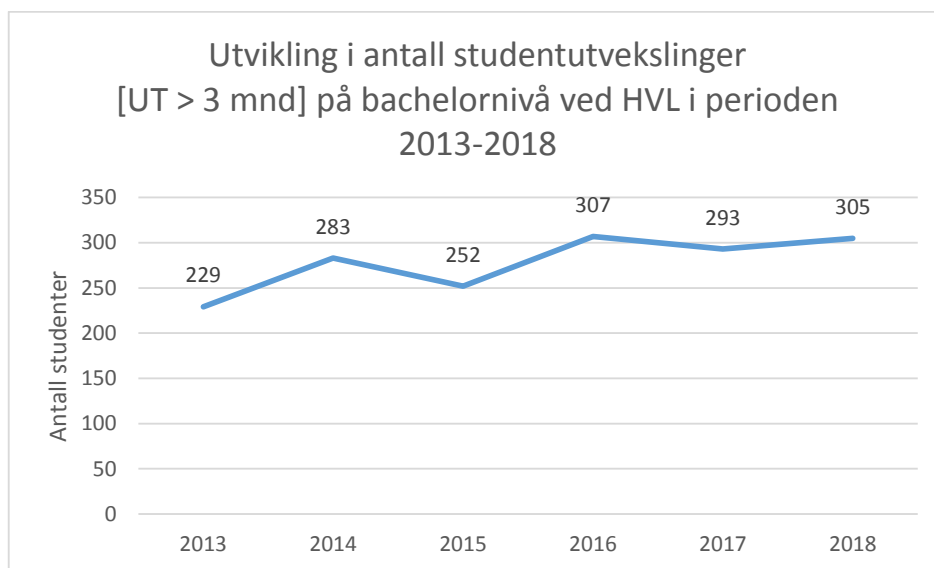
Resultatet for Norge viser at en stor del av studentene i undersøkelsen ikke har planer om et utvekslingsopphold (Figur 3). Mange av de norske studentene i undersøkelsen oppgir manglende informasjon fra studiestedet som en (svært) stor hindring for utveksling. Videre oppgir mange at de har liten nytte av utvekslingen i sin norske utdanning, at utveksling ikke passer inn i studieprogrammet i Norge, og at det er vanskelig å få godkjent utdanning fra utlandet i Norge, som (svært) store hindringer for utveksling. Begrenset tilgang til utvekslingsprogrammer blir også trukket frem. Resultatene i Eurostudentundersøkelsen gir viktig informasjon til videre arbeid med å tilrettelegge for studentutveksling ved HVL. Det er viktig at utvekslingstilbudet er forankret i studieprogrammene via fagplanene og at man beskriver hvordan utvekslingen bidrar til læringsutbytte. Det er også viktig at mulighetene er oversiktlige og at informasjon om utvekslingstilbudet er lett tilgjengelig. Faglærerne er nøkkelpersoner i dette arbeidet og undersøkelser viser at studentene i stor grad lytter til råd fra dem.

Ser man på den årlige utviklingen for HVL totalt sett gjennom de siste seks år, er det tydelig at institusjonen er i en positiv utvikling hva studentutveksling ut angår. Dette gjelder både korte og lengre opphold, samt på ulike studienivå (Figur 4, Figur 5, Figur 6). Likevel må antall utvekslingsstudenter økes ytterligere dersom HVL skal nå målet om 20 % utveksling innen 2020.

Figur 4. Oversikt over utvikling av antall studentutvekslinger ut ved HVL i perioden 2013-2018. Tallene er fordelt på utvekslingsopphold på mindre³ eller mer enn tre måneder.

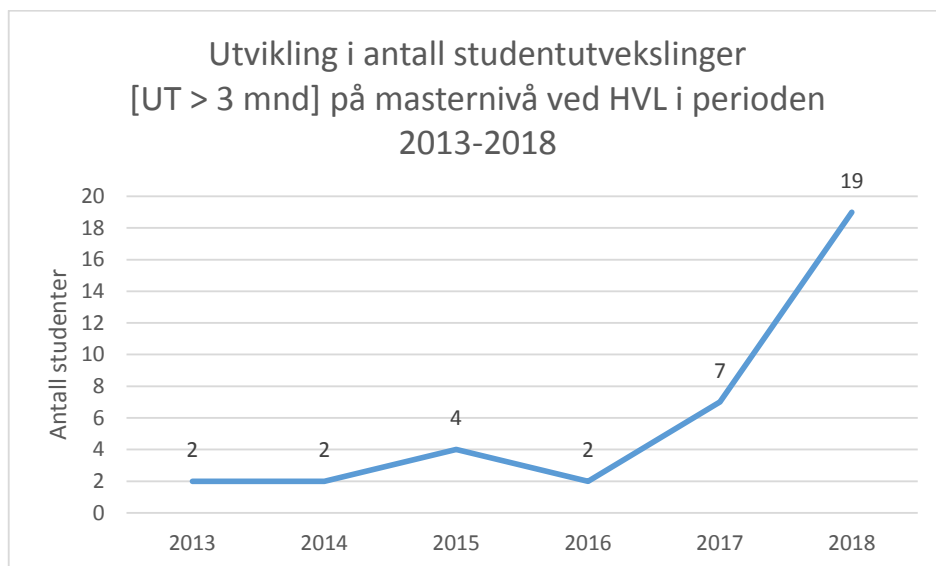
Ser man på utviklingen for de to studienivåene hver for seg, har antall utvekslinger over tre måneder på bachelornivå økt fra ca. 230 til om lag 305, noe som tilsvarer 32,6 % (Figur 5).

Figur 5. Utvikling i antall studentutvekslinger ut med varighet over tre måneder på bachelornivå i perioden 2013-2018.

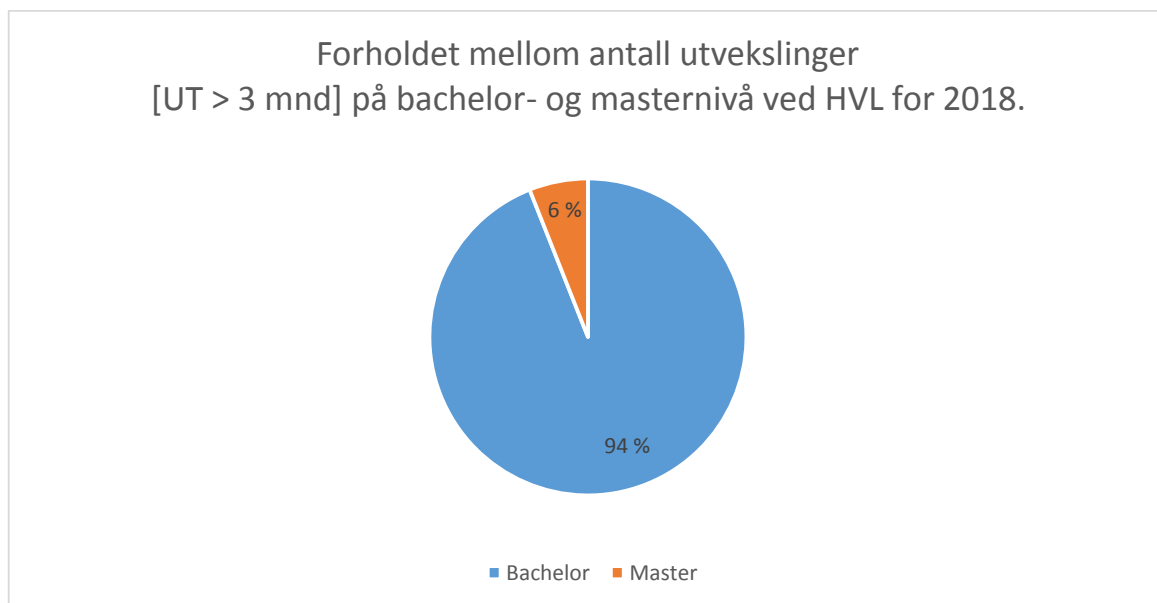
³ Mobilitet under 3 måneders varighet blir ikke regnet med i offisielle statistikk for studentutveksling og utløser ikke insentivmidler til institusjonene.

På masternivå ser vi også en positiv utvikling, men tallene er svært lave. (Figur 6).

Figur 6. Utvikling i antall studentutvekslinger ut med varighet over tre måneder på masternivå i perioden 2013-2018. Tallet for 2018 inkluderer 10 studenter fra den nye integrerte Grunnskolelærerutdanningen 5. – 10. trinn.

Data fra FS viser at HVL har 92 studieprogrammer på bachelornivå (studienivå 390) og 49 studieprogrammer på masternivå (studienivå 570/580/590). Ser man på forholdet mellom antall utvekslinger på de to nivåene, står bachelorprogrammene for 94 % av all studentutveksling over tre måneder i 2018 og masterprogrammene for 6 % (Figur 7). Tolket på en annen måte vil dette si at 65 % av studieprogrammene står for 94 % av utvekslingene over tre måneder.

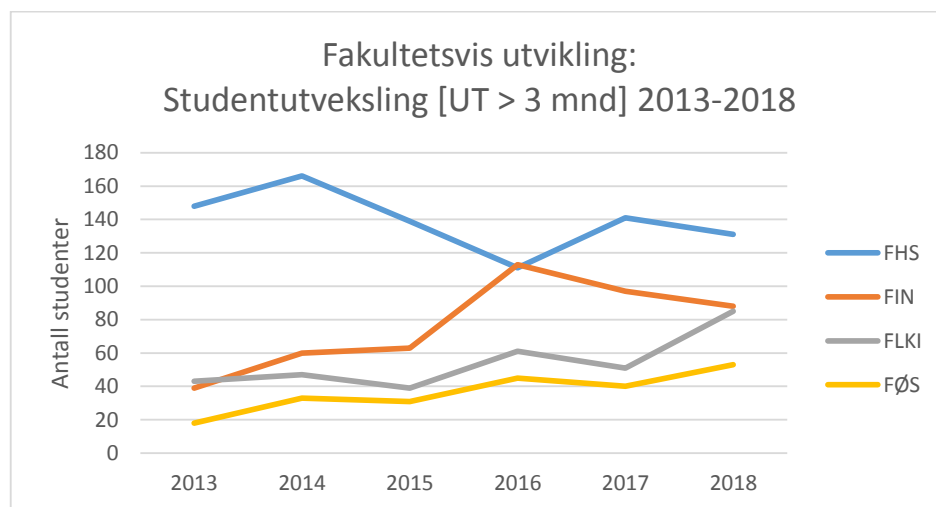

Figur 7. Forholdet mellom antall utvekslinger ut med varighet over tre måneder på bachelor- og masternivå ved HVL for 2018.

Nasjonalt er snittet for utveksling på masternivå høyere enn for bachelor. Årsaken til den lave mobiliteten ved HVL på masternivå er ikke kartlagt, men noen av forklaringen kan ligge i at enkelte masterprogrammer er deltidsprogrammer med yrkesaktive studenter som har forpliktelser som gjør utveksling vanskelig. En annen årsak kan være at noen masterprogrammer har praksiserfaring som

opptakskrav og således gjerne rekrutterer mer voksne studenter. Den lave utvekslingsandelen på masternivå er uansett en stor utfordring for HVL fordi kravet om å ha ordninger for internasjonal studentutveksling med faglig relevant innhold gjelder for akkreditering av alle gradsgivende studieprogrammer (jfr. Studietilsynsforskriften § 2-2. (8)). På Ph.d.-nivået er det ikke registrert noen utreisende utvekslingsstudenter ved HVL hittil.

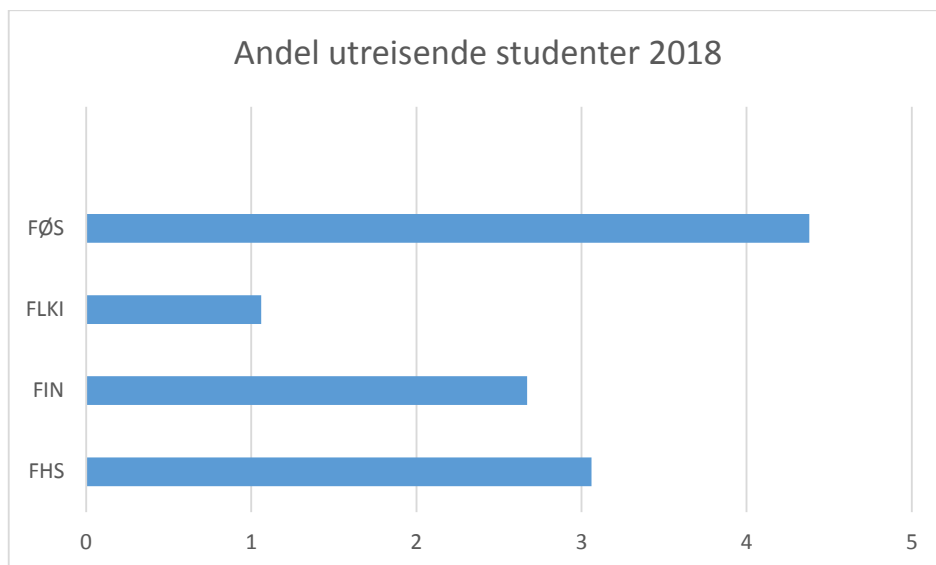
Figur 8 viser en positiv utvikling for utreisende utvekslingsstudenter for tre av fire fakulteter⁴. Ved FHS er det sykepleierutdanningen, som er den største utdanningen, som også sender ut flest studenter. FIN hadde en oppgang i 2016 blant annet grunnet en omlegging ved maskin- og marinfagene som gjorde utveksling enklere. Ved FLKI sees en positiv utvikling fra 2017 til 2018 hovedsakelig grunnet økt utveksling i Bachelor i barnehagelærerutdanning med vekt på barns utvikling, lek og læring, samt Bachelor i folkehelsearbeid med vekt på kosthold og fysisk aktivitet. Sistnevnte har obligatorisk utveksling som del av studieprogrammet. Tall for lærerutdanningene viser 29 og 33 utreisende utvekslingsstudenter i henholdsvis 2017 og 2018. Dette gjelder i all hovedsak tall fra de gamle grunnskolelærerutdanningene, med unntak av 10 studenter fra nye GLU (5.-10. trinn) som i 2018 er på utveksling som del av NOTED-prosjekter (se side 2). Ved FØS gjenspeiler utviklingen i antall studentutvekslinger hovedsakelig utveksling innen økonomiske og administrative fag. Alle studieprogrammer på bachelor og masternivå har tilbud om utveksling, men sender ikke ut studenter hvert år. I 2017 sendte 52 % av studieprogrammene ved FHS studenter på utveksling. Tallene for de andre fakultetene i samme periode var: 49 % ved FIN, 35 % ved FLKI og 44 % ved FØS. Dette gjaldt i all hovedsak studenter på bachelornivå.

Figur 8. Den grafiske fremstillingen viser fakultetenes årlige utvikling i antall studentutvekslinger ut med varighet over tre måneder i perioden 2013 – 2018. Tallene gjelder studentutvekslinger på bachelor- og masternivå.

Det er ulik størrelse på fakultetene og figur 9 viser andel utreisende utvekslingsstudenter i 2018 av totalt antall registrerte studenter pr. fakultet. Figuren viser at FØS, til tross for et lavere antall utreisende utvekslingsstudenter, har den høyeste andelen utvekslingsstudenter av de fire fakultetene.

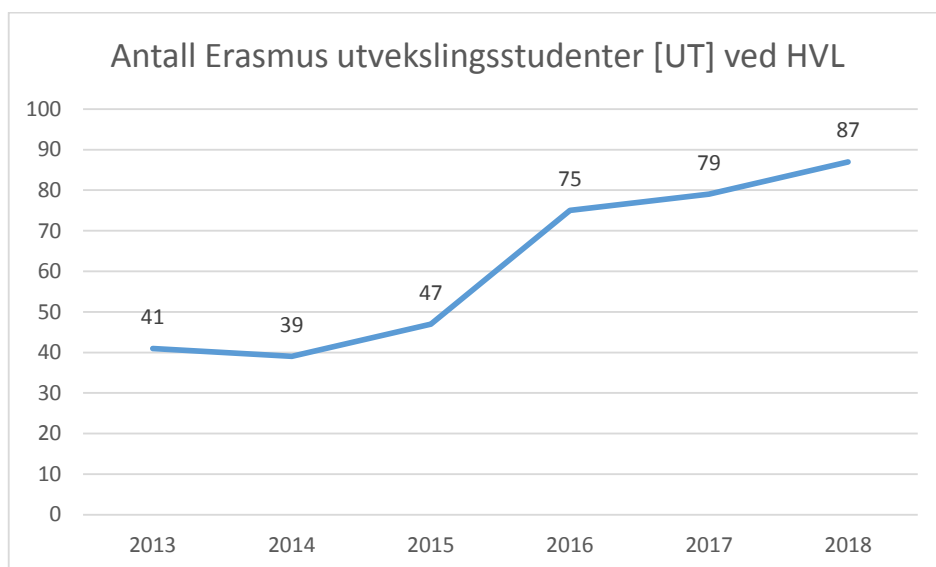
⁴ Det er tatt utgangspunkt i dagens faglige organisering og tallmateriale før den var på plass er basert på manuell telling pr. studieprogram.

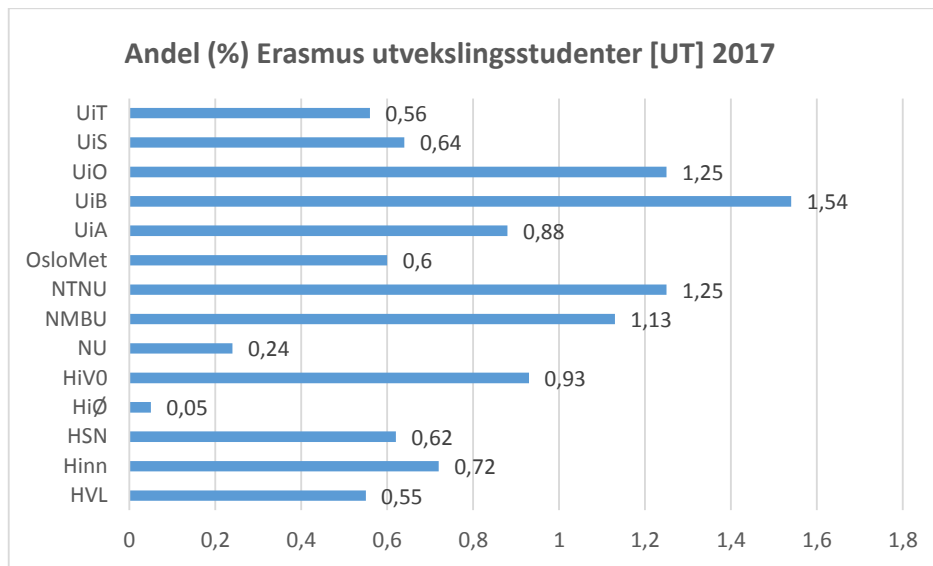
Figur 9. Andel utreisende utvekslingsstudenter pr. fakultet av alle registrerte studenter på bachelor- og masternivå.

2.2. Erasmus-utveksling

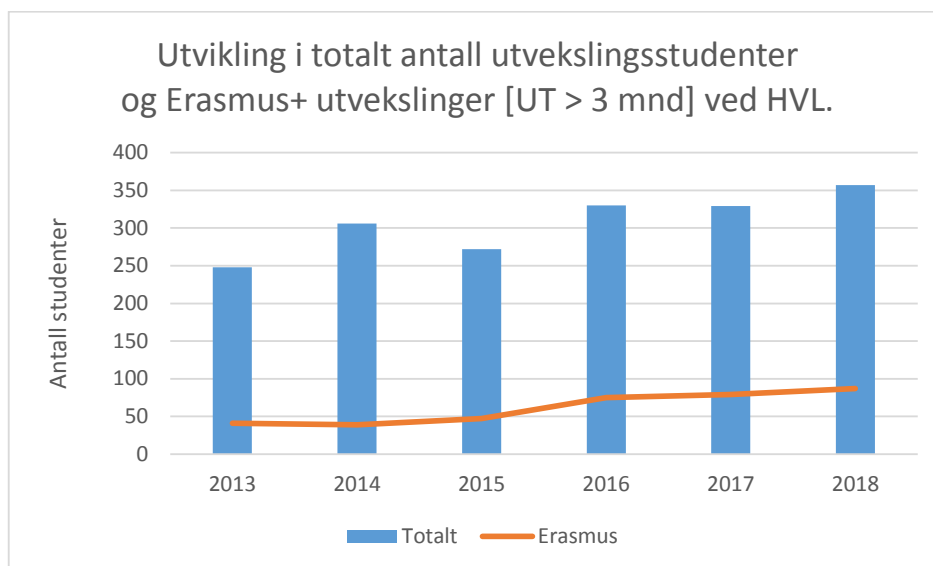
EUs Erasmus-program er verdens største utvekslingsprogram og norske myndigheter forventer at HVL skal være en aktiv deltaker gjennom blant annet studentutveksling. Erasmus-utveksling er også en nasjonal styringsparameter som HVL blir målt på. Høgskolen har hatt en øking både for utreisende og innkommende utvekslingsstudenter i Erasmus-programmet (figur 10). KD kommenterer den positive utviklingen i sin skriftlige tilbakemelding til HVL (Etatsstyring 2018 Tilbakemelding til Høgskulen på Vestlandet), men påpeker at «høgskolen ligger fortsatt under snittet for statlige institusjoner, så departementet forventer at det settes inn ytterligere tiltak», jfr. figur 11. Erasmus-programmet muliggjør også praksisutveksling og dette er en del av programmet som norske institusjoner, deriblant HVL, ikke benytter i stor nok grad. Noe av årsaken til dette er at HVL har utvekslingsavtaler som kombinerer studier og praksis. Men for mange av HVL sine studieprogram som inkluderer praksis så er Erasmus-utveksling en mulighet som bør benyttes bedre.

Figur 10. Antall Erasmus utreisende utvekslingsstudenter i perioden 2013-2018

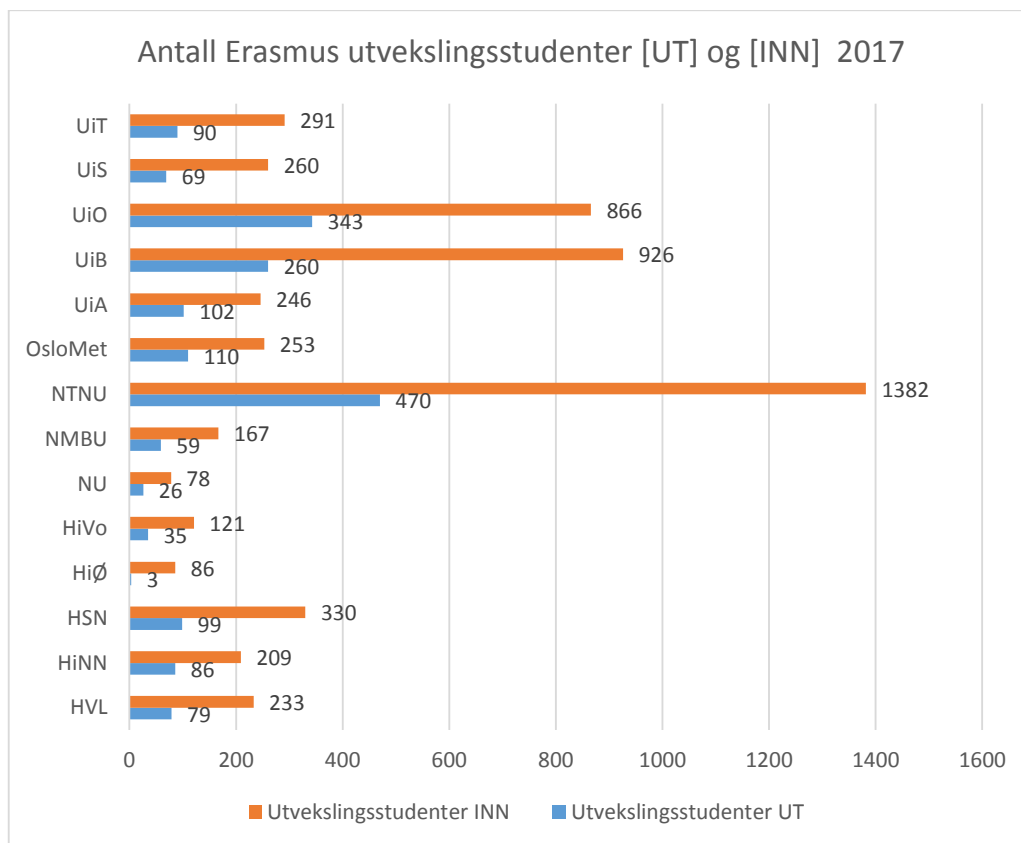

Figur 11. Andel Erasmus utreisende utvekslingsstudenter i 2017 av totalt antall registrerte studenter (Tilstandsrapporten 2018).

Figur 12. Forholdet mellom totalt antall utvekslingsstudenter og Erasmus studentutveksling i perioden 2013-2018

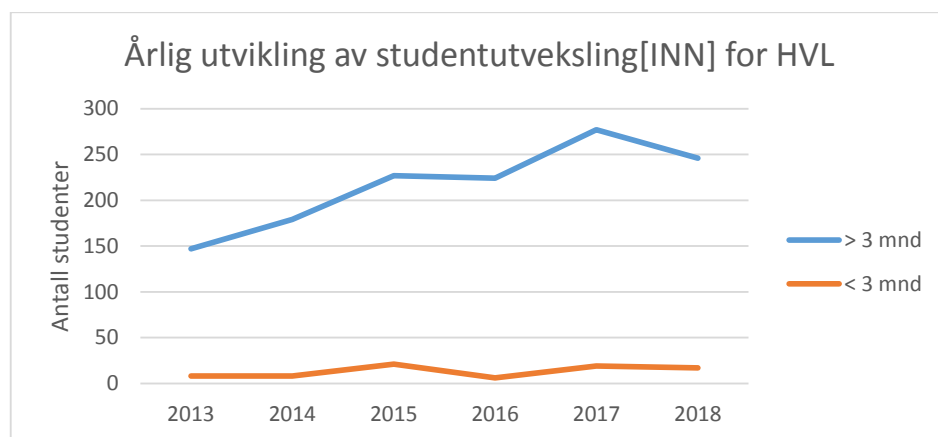
Figur 12 viser at en liten andel av utvekslingsstudentene ved HVL velger Erasmus. Det motsatte er tilfellet når det gjelder innkommende utvekslingsstudenter (Figur 17). Figur 13 viser at HVL, på lik linje med mange andre UH-institusjoner, har en stor ubalanse mellom antallet innkommende og utreisende utvekslingsstudenter innenfor Erasmus-programmet. Dette stemmer med resultatene i Eurostudentundersøkelsen som viser at norske studenter ikke er avhengig av Erasmus-stipend for å dra på utveksling.

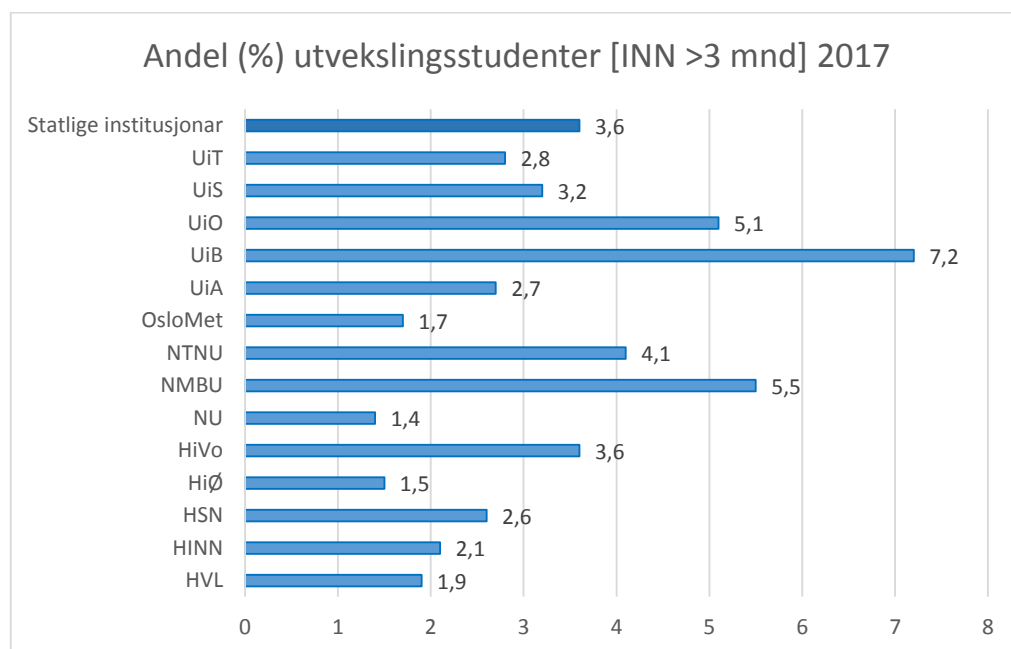
Figur 13. Tilstandsrapporten 2018 – Oversikt over antall utreisende utvekslingsstudenter via Erasmus-programmet og inn i 2017 ved norske UH-institusjoner.

2.3. Studentutveksling INN

Nasjonalt har antallet innreisende utvekslingsstudenter nesten doblet seg siden 2006. Også ved HVL har det vært en økning i antallet (Figur 14), men andelen er allikevel lav sammenlignet med andre norske UH-institusjoner (Figur 15). Regjeringen har markert at de vil se mer strategisk bruk av inngående mobilitet. Den vil se bedre tilbud for innkommende studenter og at innkommende mobilitet i større grad bidrar til internasjonalisering av norske campuser og studieprogrammer. Man kan anta at de aller fleste innkommende utvekslingsstudentene til HVL kommer inn på fremmedspråklige studietilbud. Enkelte studieprogrammer åpner for å ta inn utvekslingsstudenter som kan følge undervisning på norsk. Det foreligger ingen oversikt over andelen innkommende utvekslingsstudenter som kommer til HVL på denne måten, men det er grunn til å tro at det er et fåtall.

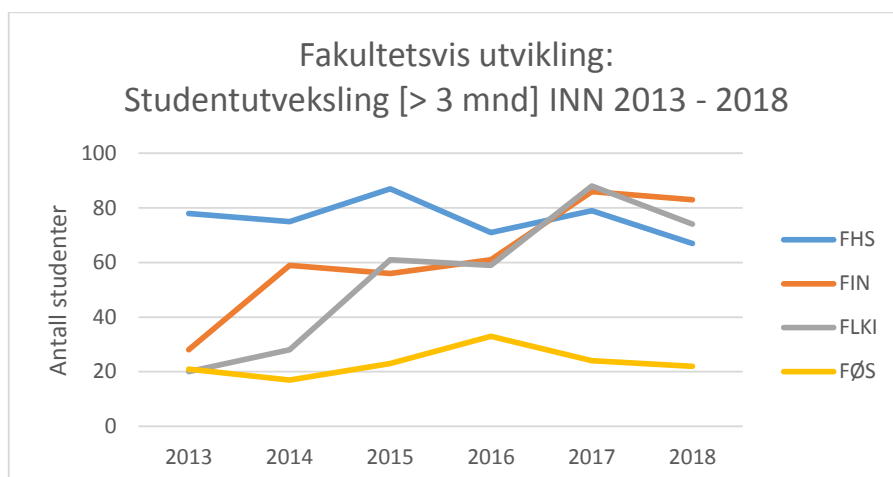

Figur 14. Figuren viser årlig utvikling og fordeling av antall studentutvekslinger inn på nivå og lengde i perioden 2013 – 2018. Tallene er fordelt på mindre og mer enn tre måneder.

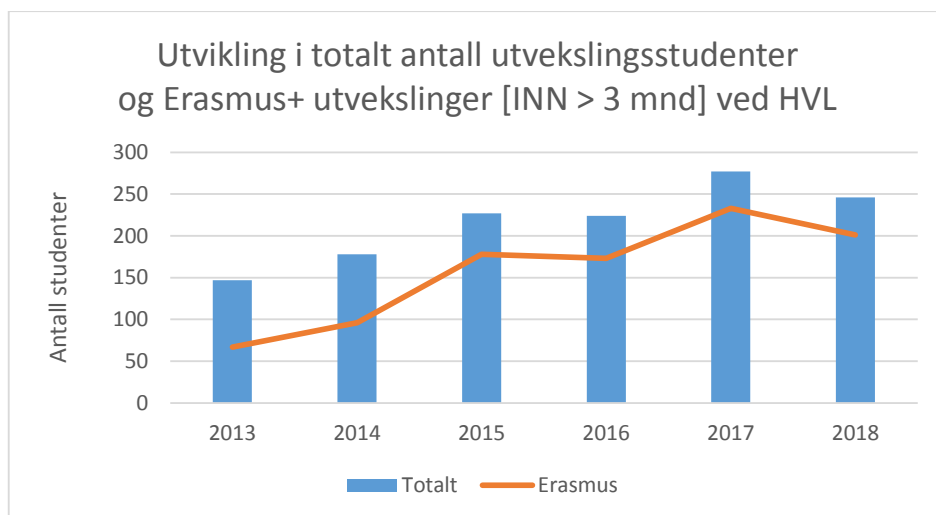

Figur 15. Andel innkommende utvekslingsstudenter med varighet over 3 måneder av alle registrerte studenter i 2017 (Tilstandsrapporten 2018).

Når det gjelder fakultetenes utvikling så har særlig FIN og FLKI hatt en meget positiv utvikling med unntak av inneværende år, som viser en nedgang i antall innkommende studenter for samtlige fakulteter (Figur 16). Det er ikke gjort noen karlegging av årsaken til dette, men antall registrerte fremmedspråklige emner har økt også for inneværende år og kan ikke settes i umiddelbar sammenheng med den negative utviklingen siste år.

Figur 16. Figuren viser årlig utvikling for antall studentutvekslinger inn med varighet over tre måneder på bachelor- og masternivå for hvert av de fire fakultetene i perioden 2013 – 2018.

Figur 17. Utvikling i totalt antall utreisende utvekslingsstudenter og innkommende Erasmus-studenter med varighet over tre måneder ved HVL.

Figur 17 viser at i motsetning til studentutveksling ut (Figur 12) er nesten all studentutveksling inn til HVL Erasmus-utveksling. Dette innebærer at HVL har mange Erasmus-avtaler hvor det ikke er gjensidig mobilitet slik det er forventet i Erasmus-programmet.

2.4. Utvekslingsavtaler

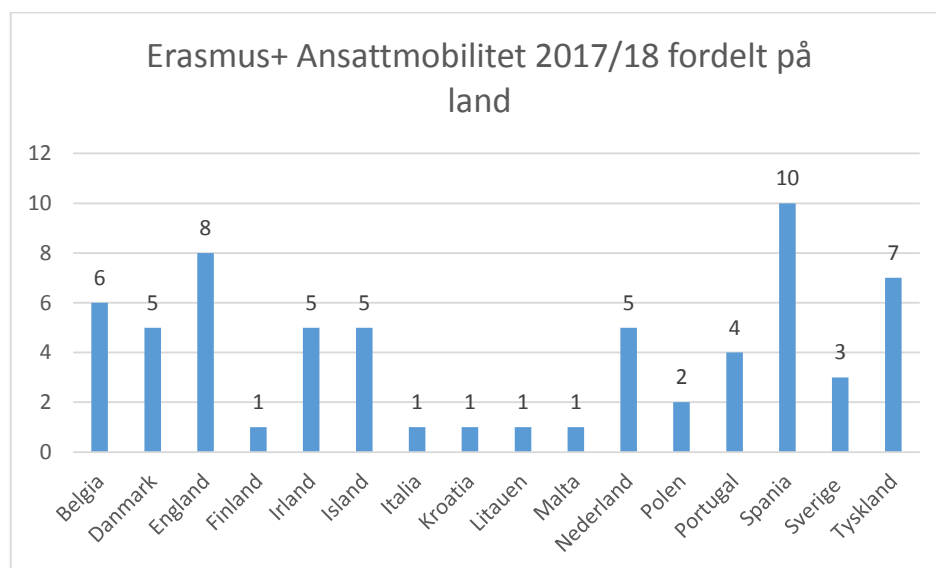
HVL har i underkant av 360 utvekslingsavtaler fordelt på alle studieprogram. Rundt 250 av disse er Erasmus-avtaler og i overkant av 100 er bilaterale avtaler med institusjoner utenfor Europa. I tillegg har mange fagmiljøer samarbeid med nordiske institusjoner innenfor Nordplus-programmet. Mange av Erasmus-avtalene er med samme institusjon men innenfor flere fagområder. Dette medfører at antallet Erasmus-avtaler er en god del høyere enn antallet faktiske samarbeidsinstitusjoner. En annen årsak til at HVL har så mange Erasmus-avtaler er at avtalene forutsetter gjensidig mobilitet og omfatter ofte bare 2 – 4 studentmobiliteter hver vei. Mange av utvekslingsavtalene blir lite benyttet. I 2018 har HVL 357 utreisende utvekslingsstudenter. Av disse dro nesten 50 % på utveksling til Australia og USA. Den institusjonen som mottok flest studenter fra HVL i 2018 er Queensland University of Technology i Australia med 22 %. Siden 2013 har HVL sendt ut 1842 studenter på opphold over tre måneder. Seks

institusjoner; 4 i Australia og 2 i USA, har tatt imot over 40 % av disse studentene. Tabell 1 viser de ti mest populære utvekslingsinstitusjonene i 2018. På listen er det bare én Europeisk institusjon (Erasmus-partner). Dette innebærer at HVL har veldig mange Erasmus-avtaler som benyttes lite eller ikke i det hele tatt for utreisende utvekslingsstudenter. Potensialet er altså stort for å øke andelen utreisende Erasmus-studenter innenfor den eksisterende avtaleporteføljen. De fleste avtalene på listen benyttes av flere studieprogrammer fordelt på flere fakulteter. Unntakene er avtalen med Holguín Medical School på Cuba, som foreløpig kun gjelder for Bachelor i sykepleie i Bergen, avtalen med Livingstone School of Nursing i Zambia, som gjelder for Bachelor i sykepleie i Førde og avtalen med Southern Province Ministry of Social Welfare i Zambia, som gjelder for Bachelor i barnevern i Sogndal og Bachelor i sosialt arbeid i Sogndal.

Tabell 1. Oversikt over de mest populære institusjonene for studentutveksling ut fra HVL i 2018.

Land	Institusjoner	2018
Australia	Queensland University of Technology	76
USA	San Diego State University	32
Australia	Griffith University	23
Australia	University of the Sunshine Coast	18
Danmark	UCC - Københavns Professionshøjskole	14
Tanzania	Muhimbili University of Health and Allied Sciences	12
Tanzania	Kilimanjaro Christian Medical Centre	11
Cuba	Holguín Medical School	11
Zambia	Livingstone School of Nursing	10
Zambia	Southern Province Ministry of Social Welfare	10

Det foreligger ikke oversikt over all ansattmobilitet ved HVL, kun for ansattmobilitet i Erasmus-programmet som høgskolen rapporterer til Diku årlig. For studieåret 2017/18 rapporterte HVL 66 mobiliteter til totalt 40 europeiske institusjoner. Av disse var seks administrativt ansatte og resten vitenskapelig ansatte. Spania, England og Tyskland var de mest populære landene med nærmere 40 % av alle mobilitetene (Figur 18). Ingen av de mest populære institusjonene for studentutveksling ut fra HVL i 2018 er å finne blant de 40 vertsinstitusjonene for ansattmobilitet i 2017/18.

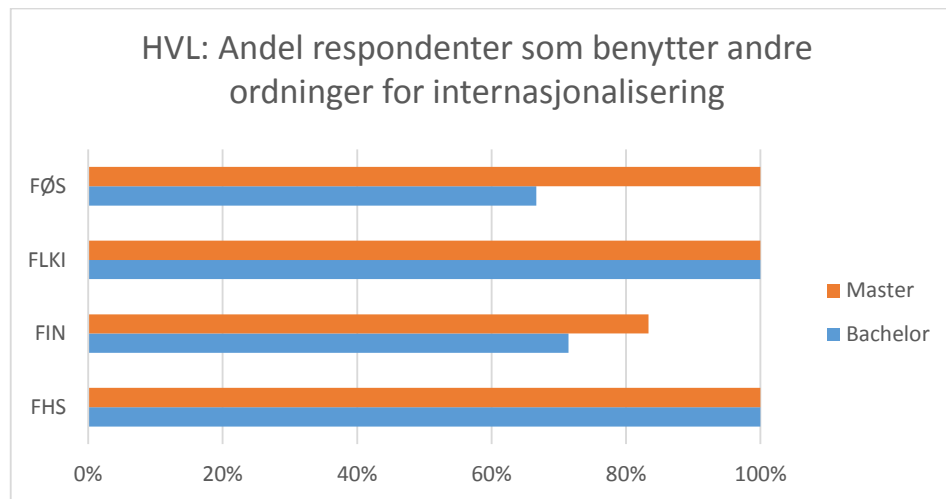
Figur 178. Erasmus+ ansattmobilitet i 2017/18 fordelt på land.

3. Andre ordninger for internasjonalisering

Ikke alle kan få internasjonal erfaring gjennom å dra på utveksling. I tillegg til å ha formelle avtaler om studentutveksling skal alle studieprogrammer som fører frem til en grad ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart (Studietilsynsforskriften § 2-2. (7)). Kravet innebærer at studietilbudet settes i en internasjonal kontekst, og at studentene på denne måten eksponeres for et mangfold av perspektiver. Dette refereres i mange sammenhenger til som *Internasjonalisering hjemme* og peker på at internasjonalisering må være integrert i fagplanene og definert i læringsutbytte og ikke utelukkende være forbeholdt studenter som drar på utveksling. Man må med andre ord ikke må være avhengig av internasjonale studenter og fremmedspråklige studietilbud for å «internasjonalisere studentene hjemme». Det kan være mange ulike måter å tydeliggjøre fagets internasjonale dimensjon på, for eksempel gjennom bruk av internasjonal litteratur, internasjonale gjesteforelesere og felles veiledning (bi-veiledning). Noe som har blitt mer aktualisert i det siste er virtuell eller digital mobilitet for eksempel gjennom å delta på MOOCS/ digital undervisning. Dette kan enten ses på som en måte å forberede fysisk mobilitet på, eller det kan ses på som et substitutt for fysisk mobilitet og således gi ikke-mobile studenter muligheten for kulturell læring og å lære språk.

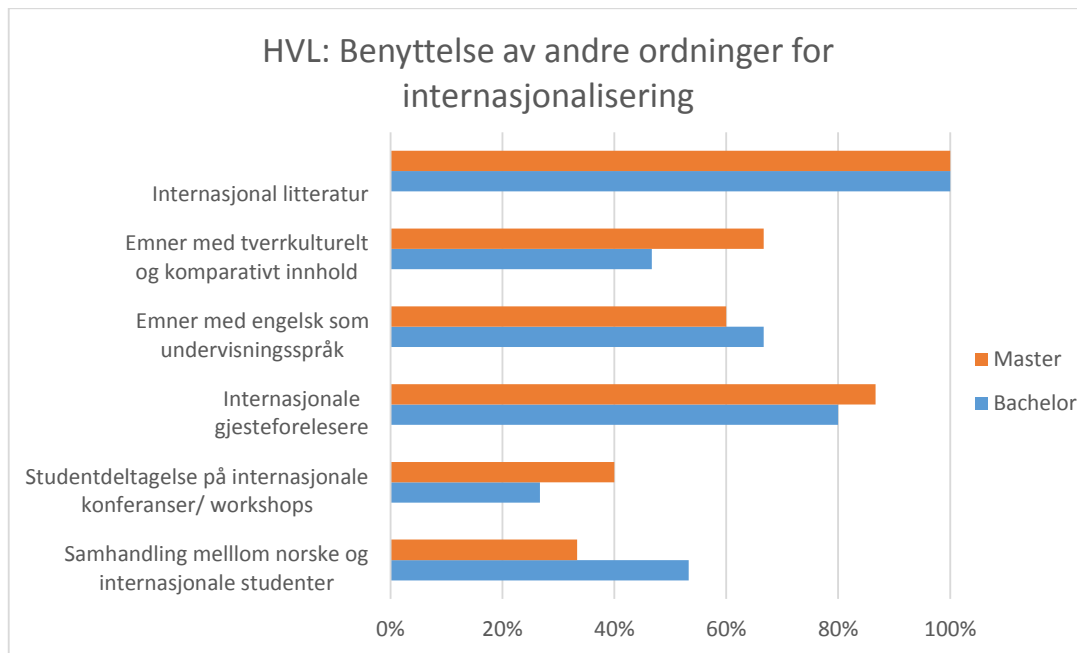
For å kartlegge fakultetenes og instituttenes bruk av andre ordninger for internasjonalisering ble det sendt ut en spørreundersøkelse til instituttledere ved fakultetene (studieprogramledere ved FLKI). Fokuset i spørreundersøkelsen lå på bachelor- og mastergradsutdanninger, og Dykkerutdanningen (FIN), praktisk-pedagogisk utdanning og etter- og videreutdanning (begge FLKI) falt dermed utenfor målgruppen. I alt deltok 18 respondenter, hvorav alle svarte på vegne av sin enhet (institutt/ studieprogramansvar).

Generelt ble det meldt om store variasjoner rundt hvordan fagmiljøet bruker andre ordninger for internasjonalisering. Noen meddelte at deres enhet ikke benytter seg av andre ordninger for internasjonalisering, annet enn studentutveksling (Figur 19).

Figur 19. Figuren viser en fakultetsvis oversikt over andelen respondenter som bekrefter bruk av andre ordninger for internasjonalisering, i tillegg til studentutveksling.

Videre var det stor variasjon rundt tilbakemeldingene om hvor mange ulike ordninger for internasjonalisering som ble benyttet (Figur 20). Mens internasjonal litteratur ble brukt på begge nivåer ved samtlige enheter, var det langt færre som bekreftet at de aktivt brukte internasjonale studenter som en ressurs i klassemiljøet eller inkluderte studenter på internasjonale konferanser eller workshops.

Figur 19. Oversikten som viser i hvor stor grad andre ordninger for internasjonalsisering benyttes ved HVL. Hver respondent kunne velge flere svaralternativer. Andelen er ekskludert de respondenter som ikke benyttet andre ordninger for internasjonalsisering utenom studentutveksling.

3.1. Faglige nettverk

Kunnskap oppstår i fellesskap og det kreves av HVL at våre fagmiljøer deltar aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. (Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3.8 (7)). Særlig gjelder det fagmiljø tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad (Studietilsynsforskriften § 2-3 (6)).

HVL medlem i noen internasjonale nettverk på institusjonsnivå. Deltakelsen i disse nettverkene er forankret i strategisk ledergruppe og er fakultetsovergripende.

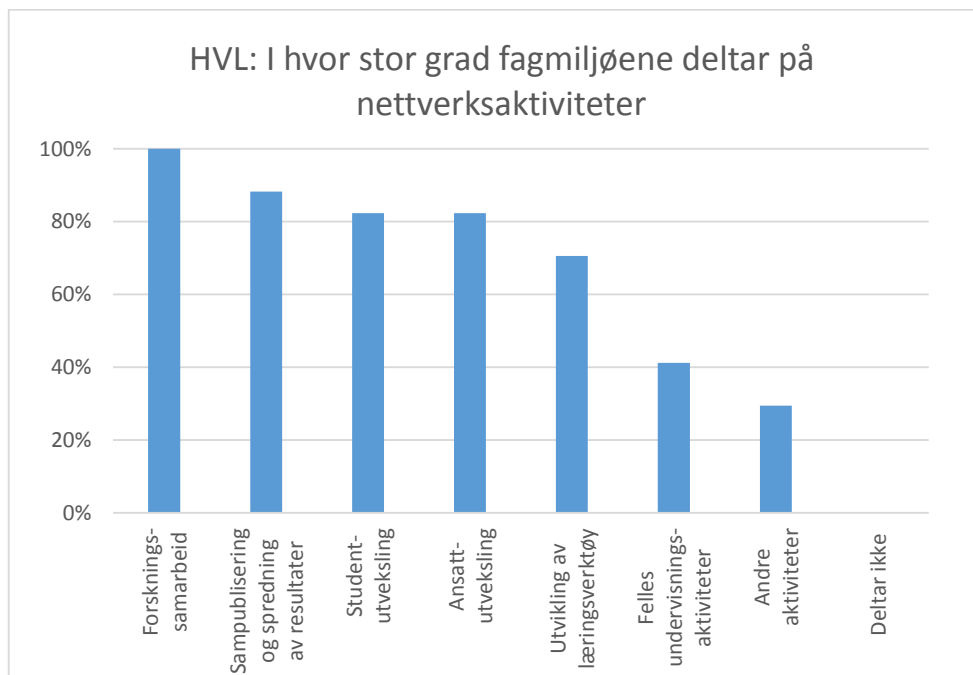
- European University Association (EUA)
- Southern-African – Nordic Network (SANORD)
- Scholars at Risk (SAR)

EUA har 850 medlemsinstitusjoner i 47 land med til sammen over 17 millioner studenter. Hovedkontoret ligger i Brussel og en av hovedoppgavene til EUA er å representere universitetenes interesser gjennom å påvirke politiske beslutningsprosesser på europeisk nivå. Som medlem blir man invitert inn i og kan delta i relevante diskusjoner innenfor UH-sektoren gjennom de arenaer og fora som EUA koordinerer. Eksempler er EUA Council for Doctoral Education, som er et nettverk av universiteter som tilbyr doktorgradsutdanning med fokus på utvikling av europeisk doktorgradsutdanning gjennom utveksling av erfaringer, EUA Funding Forum og EUA Quality Assurance Forum.

SANORD er et nettverk bestående av universiteter og høyskoler i de nordiske landene og i det sørlige Afrika. Nettverket ble etablert i 2007 og hensikten er å være en møteplass for institusjonsledere og forskere for å fremme dialog og samarbeid. HVL har sittet i styret fra 2017 og fra 2018 som nestleder. I 2020 står HVL som arrangør for den årlige SANORD-konferansen i samarbeid med UiB.

SAR er et internasjonalt nettverk innenfor høyere utdanning som arbeider for å beskytte forskere og å fremme akademisk frihet. En av de tingene SAR gjør er å organisere midlertidig forsknings- og undervisningsstillinger ved universiteter og høyskoler i nettverket for akademikere hvis frihet eller liv er truet. Ved å være med i nettverket sier HVL seg villig til å ta imot forskere som trenger beskyttelse.

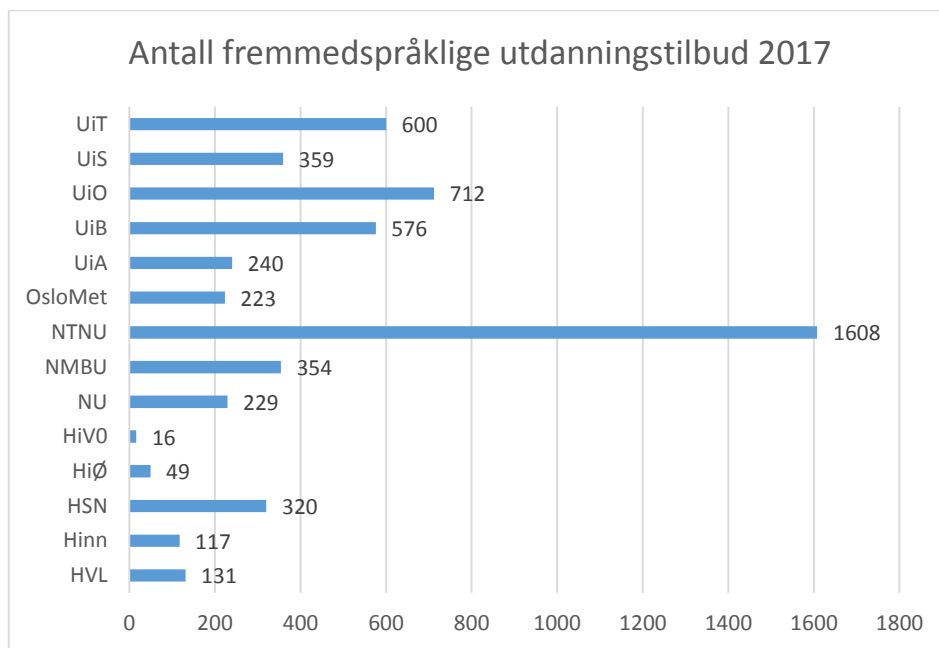
I spørreundersøkelsen som ble gjennomført blant instituttledere og programansvarlige kom det frem at fagmiljøene deltar i mange ulike former for nettverksaktiviteter (Figur 21), men når det gjelder tilbakemeldinger på deltakelse i konkrete faglige nettverk var tilbakemeldingene få, så her må det gjøres en mer grundig kartlegging.

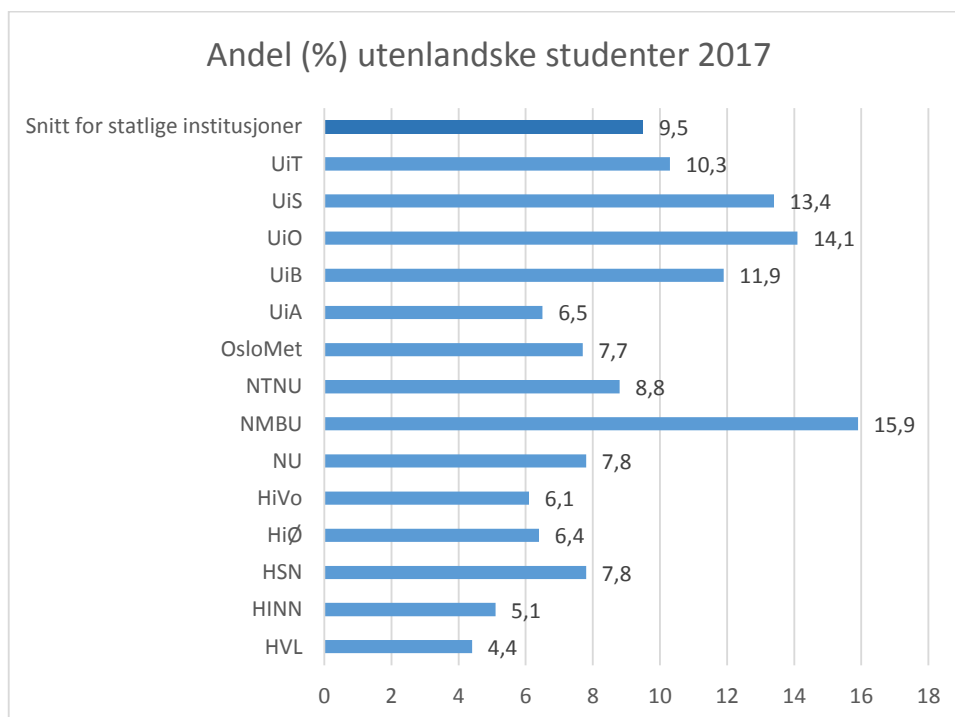
Figur 21. Figuren viser i hvor stor grad fagmiljøene deltar på ulike nettverksaktiviteter.

3.2. Fremmedspråklig utdanningstilbud

«Det er et mål at studentene i norsk høyere utdanning er i et læringsmiljø som også omfatter internasjonale studenter» (Meld. St. 16). Dette krever at vi har fremmedspråklige utdanningstilbud, både enkeltemner for innreisende studenter og hele grader. Tall fra Tilstandsrapporten 2018 viser at HVL har få fremmedspråklige utdanningstilbud sammenlignet med andre UH-institusjoner, og at andelen utenlandske studenter er lav (Figur 22, Figur 23). Dette kan bety at mange av studentene ved HVL ikke er i et læringsmiljø som omfatter internasjonale studenter. Tilbakemeldingene i spørreundersøkelsen viser også at samhandling mellom norske og internasjonale studenter er lav.

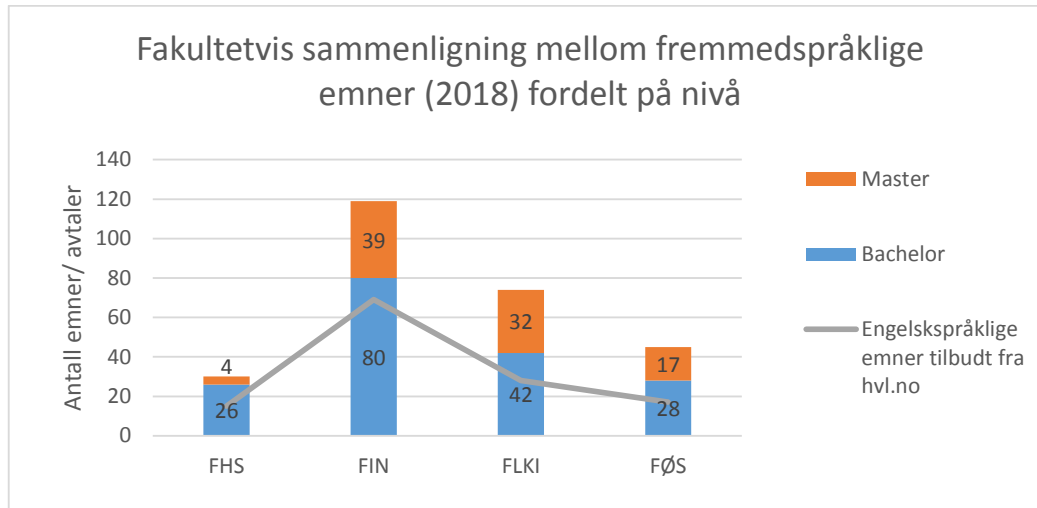
Figur 22. Tilstandsrapporten 2018 - Andel fremmedspråklige utdanningstilbud av alle studietilbud (emner).

Figur 23. Tilstandsrapporten 2018 - Andel utenlandske studenter av alle registrerte studenter.

HVL har flere fremmedspråklige studietilbud (emner) enn det antallet som gjengis i Tilstandsrapporten 2018 (Figur 24). Det skyldes tekniske forhold i FS. Årsaken er at det er emner som i FS er registrert med undervisningsspråk og vurderingsspråk engelsk, men som ikke er markert for publisering. Hva som er årsaken til dette er ikke kartlagt. Det kan imidlertid være tegn på at det bør foretas en gjennomgang av fremmedspråklige studietilbud for å sikre at rapporteringen til DBH er korrekt. I spørreundersøkelsen ble respondentene bedt om å beskrive prosessen rundt etablering av

fremmedspråklige emner. Det varierer i hvor stor grad instituttene har fremmedspråklige emner og hvor målrettet arbeidet med utvikling er. I spørreundersøkelsen oppga fire respondenter at deres enhet ikke tilbyr fremmedspråklige emner på bachelornivå. Seks respondenter oppga at deres enhet ikke tilbyr fremmedspråklige emner på masternivå.

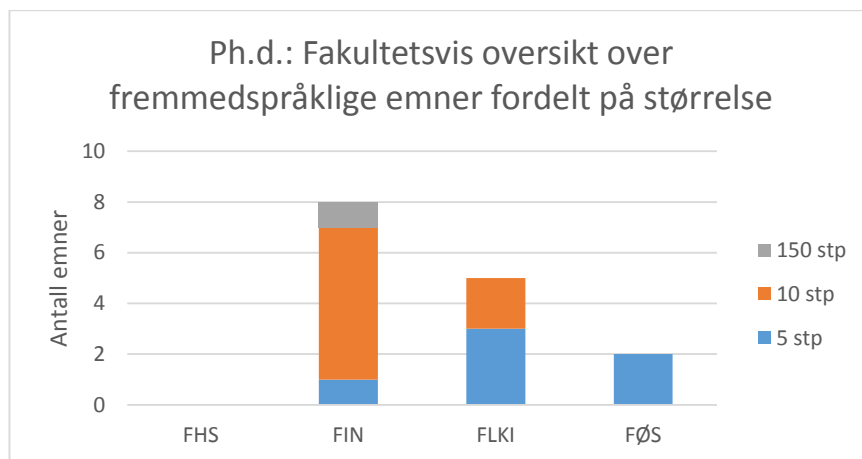
Figur 24. Fakultetsvis sammenligning mellom antall fremmedspråklige emner, fordelt på nivå, som er registrert som aktive for året 2018.

Videre viser spørreundersøkelsen at de aller fleste fremmedspråklige emnene som tilbys ved HVL er integrert i ordinære studieprogrammer. Det kan tolkes som at det er gjort en strategisk beslutning i forhold til å tilby emnet på for eksempel engelsk. Tilbakemeldingene viser imidlertid at beslutningen mange ganger er tilfeldig, for eksempel at faglærer ikke snakker norsk. Skal HVL være attraktiv for internasjonale utvekslings- og helgradsstudenter må studietilbudet være relevant for denne gruppen. I tillegg må de internasjonale studentene inn i de ordinære studieprogrammene og bidra til at også de norske studentene som ikke drar på utveksling blir eksponert for den internasjonale dimensjonen i utdanningen. Dette krever målrettet utvikling av fremmedspråklige studietilbud, både når det gjelder enkeltemner og hele grader.

På grunn av begrensninger i FS er det ikke mulig å lage en oversikt over antall internasjonale studenter på hvert fremmedspråklig emne som tilbys ved HVL. Vi vet imidlertid at ikke alle emnene som tilbys har søkere hvert år, men det er ikke kartlagt om årsaken er at tilbudene ikke er relevant for innkommende studenter, om det er rekrutteringsarbeidet som må forbedres eller om det er andre årsaker. Dette bør undersøkes nærmere.

Når det gjelder fremmedspråklige emner på doktorgradsnivå, tilbys disse per dags dato ved tre av fire fakulteter⁵ (Figur 25). Det er ennå ikke registrert innkommende utvekslingsstudenter på doktorgradsnivå ved HVL.

⁵ FHS er i prosess for å akkreditering av nytt Ph.d.-program

Figur 25. Figuren viser en fakultetsvis oversikt over antall og størrelse på fremmedspråklige Ph.d.-emner som tilbys ved HVL. Dataene gjelder for 2018.

Tabell 2. Fremmedspråklige studieprogram (2018).

Studieprogram	Fakultet	Institutt	Kommentar
Master in Climate Change Management	FIN	Institutt for miljø og naturvitenskap	
Master of Maritime Operations	FØS	Institutt for maritime studier	Fellesgrad med Hochschule in Emden-Leer.
Master in Fire Safety	FIN	Institutt for brann sikkerhet og HMS	
Master in Software Engineering	FIN	Institutt for data- og realfag	

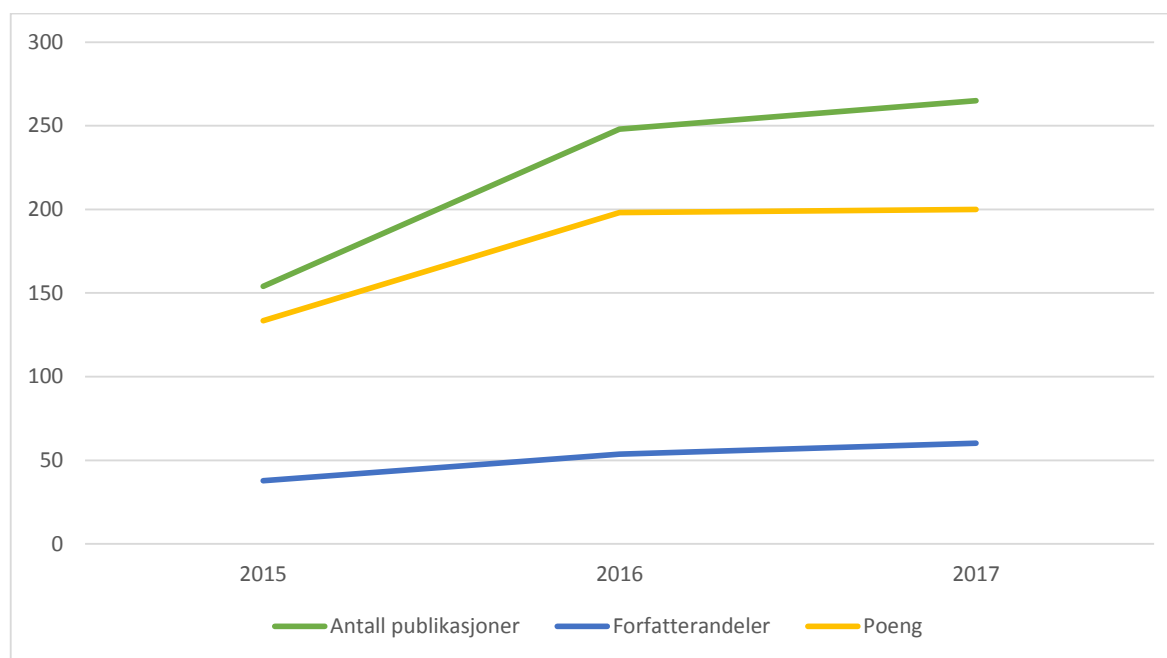
HVL tilbyr fire studieprogrammer som utelukkende består av fremmedspråklige emner. Samtlige ligger på masternivå, og tre av fire tilbys gjennom FIN (Tabell 2). FHS planlegger å tilby et engelskspråklig masterprogram fra høsten 2019 og FLKI arbeider med å utvikle masterprogrammet i dramapedagogikk og anvendt teater til å bli et internasjonalt masterprogram. Høgskolen har gjennom Master in Maritime Operations etablert en fellesgrad med Hochschule Emden-Leer i Tyskland og det jobbes også med å utvikle en felles mastergrad innenfor barnehagekunnskap med Beijing Normal University, Kina. Internasjonale fellesgrader blir i Kvalitetsmeldingen referert til som en svært kompleks form for internasjonalisering som vitner om høy grad av faglig samarbeid. Med unntak av UiO som har ni og NTNU som har åtte har flere norske institusjoner mellom en og fire fellesgrader hver.

4. Kobling mellom forskning og utdanning i internasjonalisering

Forskning er internasjonalt. HVL har forskningssamarbeid over store deler av verden gjennom deltakelse i forskningsnettverk, forskningsprosjekter og så videre. For å øke kvaliteten på utdanning må det være tett kobling til forskning også når det gjelder internasjonalisering. Det er imidlertid ikke definert nasjonale parametere for å måle i hvilken grad denne koblingen er til stede, men det er for eksempel en forventning om at det er kobling mellom hvor vi har ulike former for forskningssamarbeid og hvor vi har avtaler om studentutveksling. Denne meldingen ser på følgende områder som kan tyde på en kobling: 1) sammenligning av data for internasjonal sampublisering med data for internasjonalt utdanningssamarbeid, 2) forhold mellom utvekslingsavtaler og samarbeid innen forskning, 3) deltakelse av studenter på workshops og seminarer og studentmobilitet på master- og Ph.D.-nivå og 4) deltakelse i forskerskoler.

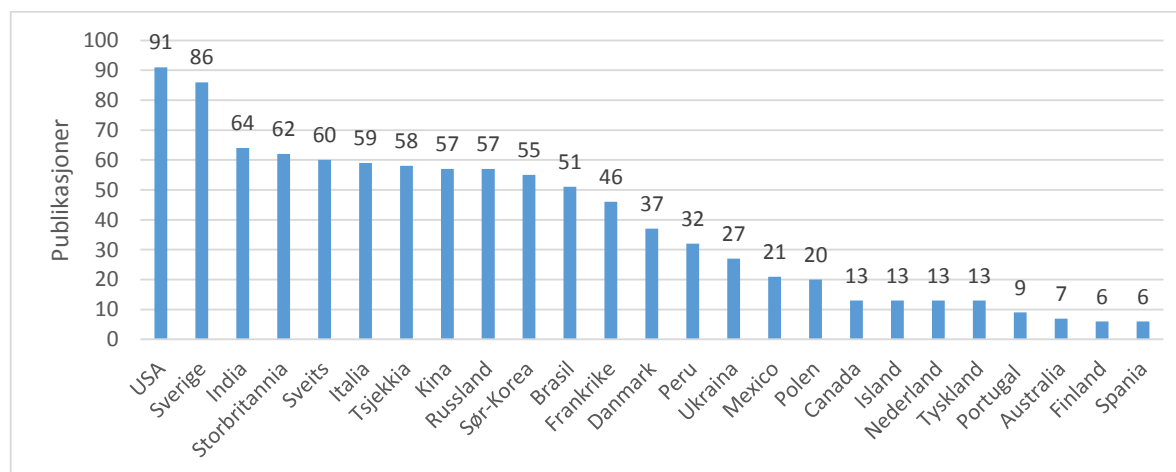
4.1. Internasjonal sampublisering og internasjonalt utdanningssamarbeid

Det som kjennetegner en internasjonal sampublikasjon er at dens forfatter(e) har kreditert institusjoner i mer enn ett land. Det kan være en forfatter som har tilhørigheter i flere land, eller flere forfattere med tilhørigheter i hver sine land. Figur 26 viser at institusjonen har hatt en positiv utvikling i antall internasjonale sampublikasjoner siden 2015. I 2017 hadde HVL sampublikasjoner med forfattere fra i alt 61 ulike land. Av disse landene var 20 EU-land, 20 land i Asia, 7 land i Sør-Amerika, 6 land i Afrika, 4 land i Europa utenom EU inkludert Russland, 2 land i Nord-Amerika og 2 i Oseania.

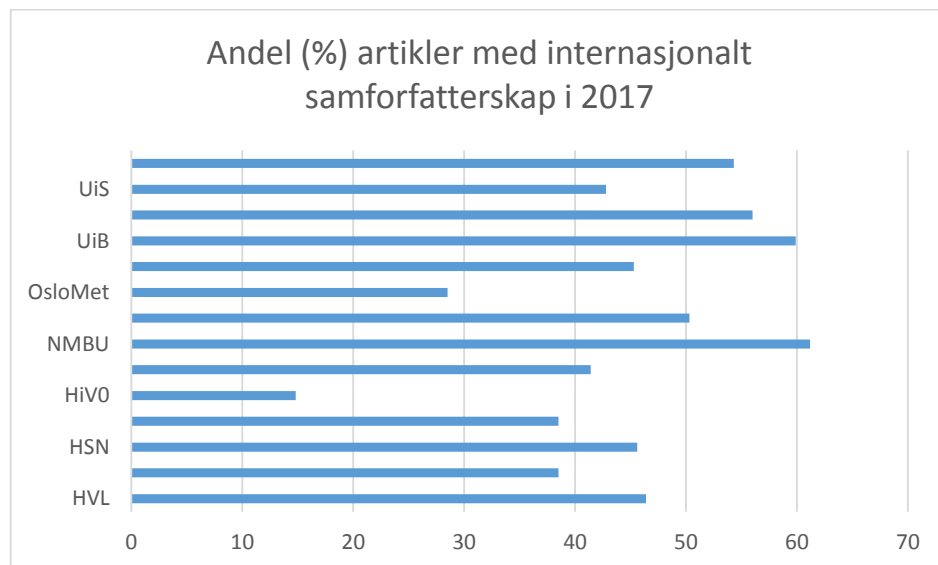
Figur 26. Antall publikasjoner, forfatterandeler og poeng med internasjonalt samforfatterskap for HVL (simulert) 2015-17

Figur 27 viser at USA er det landet som HVL har flest internasjonale sampublikasjoner tett fulgt av Sverige.

Figur 27. Land med mer enn fem sampublikasjoner med HVL i 2017

Figur 28 viser at HVL har høy andel artikler med internasjonalt samforfatterskap sammenlignet med mange andre norske UH-institusjoner.

Figur 28. Andel artikler med internasjonalt samforfatterskap i 2017 (Tilstandsrapporten 2018).

Av de nærmere 400 ulike institusjonene som er på listen over internasjonale sampublikasjoner for 2017 har HVL utvekslingsavtaler med under 20. Blant de 22 institusjonene med mer enn 20 sampublikasjoner er det én samarbeidsinstitusjon for studentutveksling; Lund Universitet. Lund er ikke blant de mest brukte utvekslingsinstitusjonene (jfr. Tabell 1). Det er grunn til å presisere at sammenligningen mellom sampublikasjoner og utvekslingsavtaler er gjort kun basert på tall fra 2017. For at dette bildet skulle blitt helt dekkende burde det vert sett på data tilbake i tid.

For de institusjonene der HVL hadde mer enn 20 sampublikasjoner i 2017 viser det seg at alle er tilknyttet ett konkret prosjekt: ALICE (A Large Ion Collider Experiment), som er knyttet til CERN (The European Organization for Nuclear Research). HVL har ikke egen utvekslingsavtale med CERN, men organisasjonen har et studentprogram som er åpent for alle utdanningsinstitusjoner i alle medlemsland, deriblant HVL, og siden 2013 har 12 studenter fra FIN hatt kortere eller lengre utvekslingsopphold der.

Kunnskapsdepartementet har opprettet internasjonale samarbeidsprogrammer som skal bidra til økt kobling mellom forskning og utdanning. Ett av disse er UTFORSK-programmet. Programmet er en del av KD sin oppfølging av Panoramastrategien⁶, og siden programmet ble opprettet har HVL fått innvilget ti søknader. Tabell 3 viser samarbeidspartnere for eksterntfinansierte internasjonale utdanningsprosjekt som HVL har internasjonale sampublikasjoner med. De prosjektene som ikke er Erasmus-prosjekter er finansiert av midler fra Kunnskapsdepartementet som blir administrert av Direktorat for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku).

⁶ Panoramastrategien: Strategi for samarbeid innen høyere utdanning og forskning med Brasil, Russland, India, Kina, Sør-Afrika og Japan.

Tabell 3. Samarbeidspartnere for eksternfinansierte internasjonale utdanningsprosjekt som HVL har internasjonale sampublikasjoner med.

Samarbeidspartner	Internasjonalt utdanningsprogram	Antall sampublikasjoner
York University, Canada	NORAM (Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika)	1
Coimbatore Institute of Technology, India	UTFORSK	6
The University of Dublin, Trinity College, Irland	Erasmus+ Strategiske partnerskap innen høyere utdanning	1
University of Jaffna, Sri Lanka	NORPART (Norwegian Partnership Programme for Global Academic Cooperation)	1
Høgskolan Dalarna	Erasmus+ Strategiske partnerskap innen høyere utdanning	1
Karolinska institutet	Erasmus+ strategiske partnerskap innen høyere utdanning	13
Duke University	NORAM og Erasmus+ strategiske partnerskap høyere utdanning	12

4.2. Forhold mellom utvekslingsavtaler og samarbeid innen forskning

Det ser ut til å være lite samsvar mellom hvor vi sender studenter og hvor vi har forskningssamarbeid. I 2017 sendte HVL ut 329 utvekslingsstudenter. 89 av disse dro til institusjoner i Australia som HVL ikke har kjent forskningssamarbeid. 56 studenter dro til USA, hovedsakelig til partnere som HVL ikke har kjent forskningssamarbeid. Det er vanskelig å finne eksakte tall på samsvar mellom utvekslingsavtaler og konkrete forskningsprosjekter fordi det ikke finnes gode oversikter over internasjonale samarbeidspartnere i alle forskningsprosjekter.

4.3. Studentmobilitet på master- og Ph.D.-nivå og deltagelse av studenter på workshops og seminarer

I spørreundersøkelsen til instituttene ble respondentene bedt om å svare på i hvilken grad studenter deltar på workshops og konferanser. Tilbakemeldingene er at det i liten grad skjer. Andre områder som kan gi en pekepinn på i hvilken grad HVL lykkes med å koble utdanning og forskning i internasjonalisering er tall for studentutveksling på master- og Ph.D.-nivå og for HVL er disse lave (Figur 5 og 6). Det foregår mest sannsynlig aktiviteter som kunne være relevant å ta med i denne sammenhengen, som felles veiledning av master/ Ph.D.-studenter eller kortere opphold på master og Ph.D.-nivå så her vil det være nyttig med en grundigere kartlegging.

4.4. Forskerskoler

HVL er partner i flere forskerskoler som har internasjonaliseringsperspektiver og -formål. Spesielt kan Bergen sommer-forskerskole nevnes. Her organiseres en rekke åpne gjesteforelesninger og debatter med prominente norske og utenlandske forskere. Bergen sommer-forskerskole ble opprettet i 2008 og er et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Chr. Michelsens institutt, Høgskulen på Vestlandet, NHH Norges handelshøyskole og Uni Research.

5. Internasjonal rekruttering til vitenskapelige stillinger

Skal HVL oppnå høy kvalitet i forskning og utdanning må vi ha forskere og undervisere som holder et høyt nivå. Internasjonale forskere og undervisere bringer med seg sine internasjonale faglige nettverk

og kan bidra med internasjonale perspektiv inn i undervisningen. Det er også slik at internasjonale forskere ofte er flinkere til å få inn eksterne midler fordi de kommer fra høyere utdanningssystemer hvor evnen til å få inn eksterne midler er avgjørende for å få/ beholde en jobb i akademien.

Det finnes pr. dags dato ikke oversikt over antallet internasjonalt rekrutterte ansatte ved HVL, men HR-avdelingen jobber med en slik kartlegging.

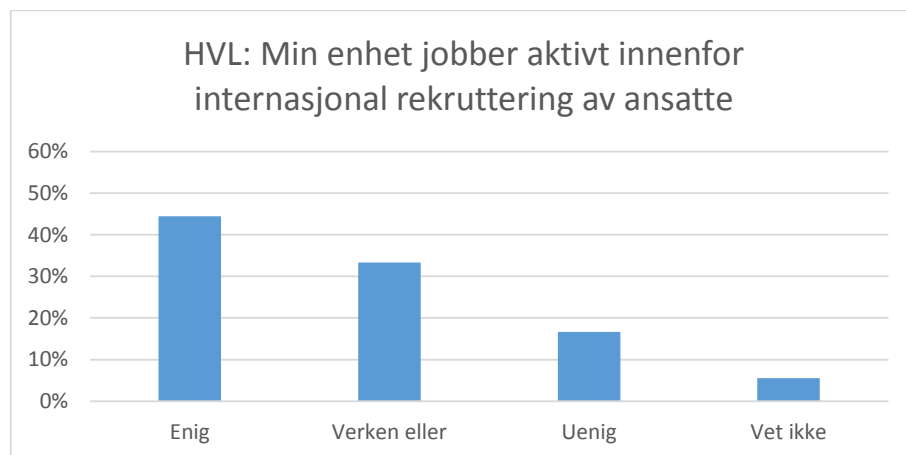
HVL har ingen sentrale retningslinjer for internasjonal rekruttering. Det er opp til fakultet, institutt eller senter å avgjøre hvilke språk utlysningsteksten skal være på, samt bruk av eventuelle andre kanaler for utlysning utover de som HR sentralt kunngjør gjennom (Finn.no, NAV.no, Jobbnorge.no, HVL.no, BT).

Skal HVL rekruttere internasjonalt må institusjonen være synlig. Noe av det første mange potensielle jobbsøker gjør etter å ha lest utlysningen er å lete opp informasjon om det faglige nivået ved institusjonen og praktisk tilrettelegging for nytilsatte. Da er det viktig at HVL har engelske nettsider som appellerer til søkere som ikke kjenner institusjonen og som gir dem den informasjonen de behøver for å vurdere om HVL er en attraktiv arbeidsplass. I den sammenheng kan det for eksempel være et problem at HVL ikke deltar i internasjonale rankinger. Det kan argumenteres for at det er bedre å ha en lavere plassering enn at institusjonen ikke finnes på listen.

Det eksisterer per dags dato ingen felles rutiner for mottak av internasjonalt rekrutterte ansatte ved HVL. Ved de fem campusene har det vært ulike rutiner som har ulikt innhold av tjenester og tilrettelegging. Ved campus Bergen, for eksempel, inkluderer rutinen utlevering av skjemaer fra UDI, samt å henvise den ansatte til Service Centre for Foreign Workers (SUA), hvor de får hjelp til utfylling av nødvendige papirer.

Høgskolens språkpolitiske retningslinjer understreker at det er nødvendig at HVL tar ansvar for å styrke norskkunnskapene, både muntlig og skriftlig, for ansatte med annen språkbakgrunn enn norsk. Det er ikke felles ordninger for norskopplæring ved HVL, men opp til det enkelte fakultet. FIN har for eksempel en egen ordning med innleid lærer fra UiB som har norskkurs for nyansatte og Ph.D.-studenter (et kurs for nybegynner og et for viderekomne).

I spørreundersøkelsen til instituttledere og programansvarlige ble de spurt om internasjonal rekruttering, og under halvparten av respondentene svarte at deres enhet jobber aktivt innenfor dette feltet (Figur 29). Videre mente et mindretall av respondentene at deres enhet hadde gode rutiner for integrering av internasjonalt ansatte.

Figur 29. Grafisk fremstilling på institusjonsnivå som viser i hvor stor grad respondentene er enige i utspillet: "Min enhet jobber aktivt innenfor internasjonal rekruttering av ansatte".

5.1. Charter & Code

Måltrettet rekruttering, godt mottak og integrering er viktige virkemidler for å beholde nyansatte. I 2005 innførte EU-kommisjonen to dokumenter knyttet til rekruttering av forskere: The European Charter for Researchers og Code of Conduct for the Recruitment of Researchers. Målet er å styrke forskningskvaliteten og de europeiske forskningsmiljøene samt gjøre de mer konkurransedyktige gjennom bedre HR for forskere. Flere norske universiteter og høyskoler jobber med å implementere Charter & Code og HVL vil også gjøre dette.

6. Eksterne midler til forskning og internasjonalt utdanningssamarbeid

Økonomiske virkemidler er viktige for at norske myndigheter og norske universiteter og høyskoler skal oppnå målsettingene om høy kvalitet i utdanning og forskning. I Norge er det først og fremst Norges Forskningsråd og Diku som administrerer de ulike ordningene. Særlig er norske myndigheter opptatt av at norsk UH-sektor deltar i konkurransen om og får tilslag på EU-midler.

Foruten det økonomiske bidraget er deltagelse i internasjonale prosjekter en måte for HVL å markere seg på nasjonalt og internasjonalt, noe som igjen gjør høyskolen til en attraktiv samarbeidspartner for nye prosjekter og samarbeid. HVL jobber måltrettet for å øke uttellingen når det gjelder eksterne midler til forskning og når det gjelder midler til internasjonalt samarbeid innenfor utdanning.

Avdeling for forskning, internasjonalisering og innovasjon er en nyopprettet administrativ enhet i fellesadministrasjonen og skal ha kompetanse på internasjonale programmer knyttet til forskning og utdanning. Når avdelingen er i drift med alle ansatte på plass vil den, i tillegg til å bistå og tilrettelegge for fagmiljøene i søknadsarbeid, også kunne utvikle gode rapporter og analyser innenfor dette feltet.

6.1. EU-midler til forskningssamarbeid

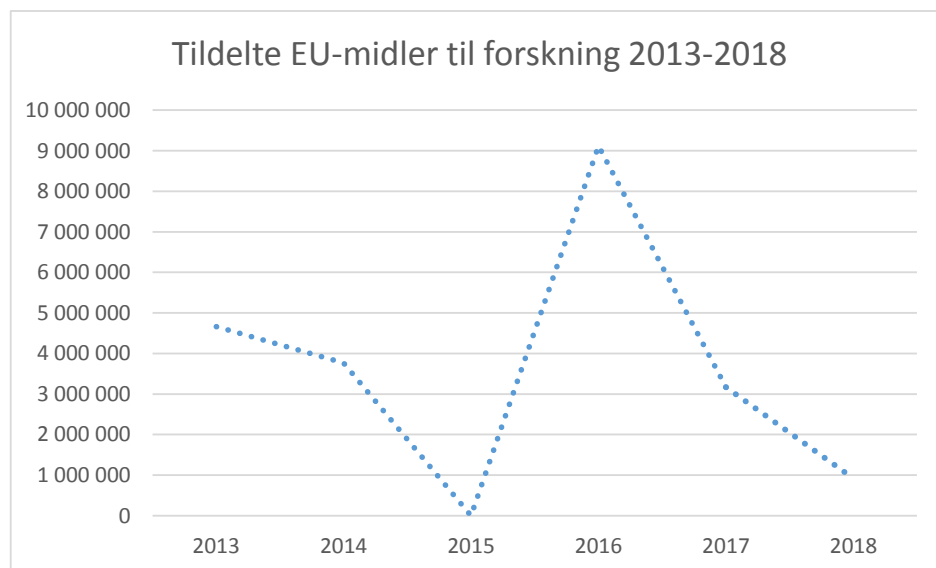
Det europeiske rammeprogrammet for forskning og innovasjon, Horisont 2020, og andre EU/EØS-programmer er sentrale virkemidler for internasjonalt forskningssamarbeid. HVL har prioritert innsats for å øke deltagelsen i EU-programmer. Dette anerkjenner også KD: «HVL har fortsatt tre prosjekter i det europeiske rammeprogrammet for forskning og innovasjon, Horisont 2020, og har i løpet av det siste året økt innsatsen for å få tilslag på nye prosjekter. Departementet ser deltagelse i Horisont 2020 som et tegn på høy faglig kvalitet, anerkjenner innsatsen som er gjort, og ser frem til nye prosjekter til HVL fremover» (Etatsstyring 2018 Tilbakemelding til Høgskulen på Vestlandet). I tillegg til EU-kommisjonenes offisielle oversikt over Horisont 2020-søknader fra HVL, oppdatert juni 2018 (Tabell 4), har HVL sendt inn seks søknader til Horisont 2020 etter dette, hvorav to som koordinator og fire som partner. I denne perioden har det også blitt sendt 16 søknader til andre EU/EØS-programmer. Tabell 5 viser alle innvilgede midler i EU/ EØS-programmer i perioden 2013-2018.

Tabell 4. Resultat for Horisont 2020-søknader pr. juni 2018

Program	Programkortnavn	ANT. DELTAKER			EU-STØTTE			ANT.	
		i søknader	i innstilte søknader	Suksessrate deltaker	i søknader (mill. euro)	i innstilte søknader (mill. euro)	Finansiell suksessrate	i søknader	i innstilte søknader
European Research Council (ERC)	ERC	1			1.1			1	
Marie-Sklodowska-Curie Actions	MSCA	1			0.3				
Research Infrastructures	INFRA	1			1.7				
Sum Excellent Science:		3			3.1			1	
Leadership in enabling and industrial technologies (LEIT)	LEIT-ICT	2	1	50,0%	1.4	0,7	54,9%		
Innovation in SMEs	INNOSUPME	2			0.4				
Sum Industrial Leadership:		4	1	25,0%	1.7	0,7	43,4%		
Health, demographic change and wellbeing	HEALTH	2			1.4			1	
Secure, clean and efficient energy	ENERGY	2			0.5				
Climate action, environment, resource efficiency and raw materials	ENV	1			0.2				
Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective Societies	SOCIETY	2	1	50,0%	0.5	0,3	54,5%		
Sum Societal Challenges:		7	1	14,3%	2,6	0,3	10,8%	1	
Fast Track to Innovation	FTI	2			0.7				
Sum Cross-theme:		2			0,7				
Make scientific and technological careers attractive for young people	CAREER	2	1	50,0%	0.2	0,1	57,1%		
Promote gender equality in research and innovation	GENDEREQ	1			0.1				
Integrate society in science and innovation	INEGSOC	1			0.3				
Sum Science with and for Society:		4	1	25,0%	0,5	0,1	20,3%		
Sum total H2020:		20	3	15,0%	8,7	1,1	13,1%	2	

Tabell 5. Innvilgede midler i EU/ EØS-programmer i perioden 2013-2018.

Tildelt	Programnavn	Prosjektnavn	Tildelt
2013	EU Health	HEPCOM	461 088
2013	EØS Pol-Nor	MEDUSA	1 070 132
2013	EØS Pol-Nor	RADCARE	3 127 187
2014	H2020-YOUNG-SOCIETY-2014, RIA	MOVE	2 799 250
2014	H2020-SEAC-2014-1, CSA	CREATIONS	970 000
2016	ERA-NET	SPACERGY	1 819 000
2016	H2020-ICT-2016-1, RIA	COEMS	7 300 500
2017	ERA-NET Cofund, SUSFOOD2	SUSCHOICE	2 400 000
2017	Eurostars-2	CaliSonic	770 000
2018	Interreg	DecomTools	921 150
		Tildeling total	21 638 307

Figur 30. Utvikling i tildelte EU-midler (kontraktsmidler) til i perioden 2013-2018. Den stiplede linjen markerer at tallene for 2018 er foreløpige.

Figur 30 viser utviklingen i tildelte EU-midler til forskning i perioden 2013 – 2018. Tilslagsprosenten for EU-programmer er akseptabel, men HVL må fortsette det strategiske arbeidet med å øke både antall søknader til europeiske forskningsprogrammer og tilslag på nye prosjekter. Gjennom tildeling av strategiske midler til forskning er det tilrettelagt flere ordninger med fokus på å stimulere til internasjonalisering av forskning:

- Frikjøp av personale og innkjøp av ekstern kompetanse i prosjektutviklingsfasen for miljøer som søker midler til EU-forskningsprosjekter
- Økonomisk støtte til utenlandsopphold for forskere, knyttet til arbeid med søknad om eksterne forskningsmidler
- Stipendiatstilling som egenandel i søknad om eksterntfinansiert forskningsprosjekt

I tillegg har HVL rammebevilgning for 2018 for prosjektetableringsstøtte innenfor Forskningsrådets PES2020-ordning mot deltakelse i Horisont 2020. Dette er midler som kan dekke utgifter til deltakelse på ulike europeiske arenaer for blant annet å presentere ideer, bygge nettverk og få innpass i konsortier, samt til reiser og møtevirksomhet i forbindelse med utvikling av konkrete søknader til Horisont2020.

Som del av en strategisk tilnærming mot økt deltakelse i EU-programmene, signerte HVL i år avtale om medlemskap i Vest-Norges Brusselkontor (VNB) for 2018-2019. VNB er ett av seks norske regionskontor i Brussel. Medlemmene utgjøres p.t. av 18 kommuner, tre fylkeskommuner (Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal), kraftselskapet BKK, Botnaneset Industriselskap AS og Høgskulen på Vestlandet. VNB skal blant annet formidle informasjon om utviklingen i EU og EØS, om EU-programmer og arrangementer, bidra til tettere kontakt med EU-organer og nettverk av særlig interesse for HVL, formidle informasjon om mulighetene for, og bistå i forbindelse med arbeid med EU-søknader, organisere seminarer, kurs og kompetansehevingstiltak, samt tilrettelegge for delegasjonsbesøk i Brussel. HVL har også et samarbeid med Stavangerregionens Europakontor, som er et samarbeid mellom offentlig sektor, kunnskapsmiljøer og næringslivet i Rogaland.

Høsten 2018 vil det nylig etablerte forsknings- og innovasjonsutvalget (FI-utvalget) ved HVL få seg forelagt sak om ekstern finansiering. Utvalget vil der bli bedt om å bidra til videreutvikling og målretting av ressurser for å intensivere arbeidet med innhenting av eksterne midler, spesielt med tanke på EU-programmene.

6.2. EU-midler til utdanningssamarbeid

EU/ EØS-midler til utdanningssamarbeid er delt i to hovedområder; midler til mobilitet av studenter og ansatte (Key Action 1) og midler til samarbeid (Key Action 2). Key Action 2 er igjen delt inn i tre programordninger: Strategiske partnerskap, Kapasitetsbygging og Kunnskapsallianser. Strategiske partnerskap skal støtte faglig samarbeid mellom organisasjoner som jobber innenfor høyere utdanning. Partnerskapene skal ha som mål å utvikle, overføre og implementere nyskapende praksis som fører til økt kvalitet i utdanning og læring på tvers av landegrensene. Kapasitetsbyggingsprosjekter er internasjonale samarbeid basert på multilaterale partnerskap, primært mellom høyere utdanningsinstitusjoner. Formålet med samarbeidsprosjektene er å støtte modernisering, tilgjengelighet og internasjonalisering av høyere utdanning i partnerland⁷ og fremme nettverksbygging, interkulturell bevissthet og forståelse. Kunnskapsallianser er partnerskap mellom høyere utdanning og arbeidsliv. Et hovedmål er å skape innovative løsninger på felles utfordringer. Mens strategiske partnerskapsmidler administreres av Diku er de to andre sentraliserte tiltak, det vil

⁷ Partnerland er land som ikke er med i EU/ EØS

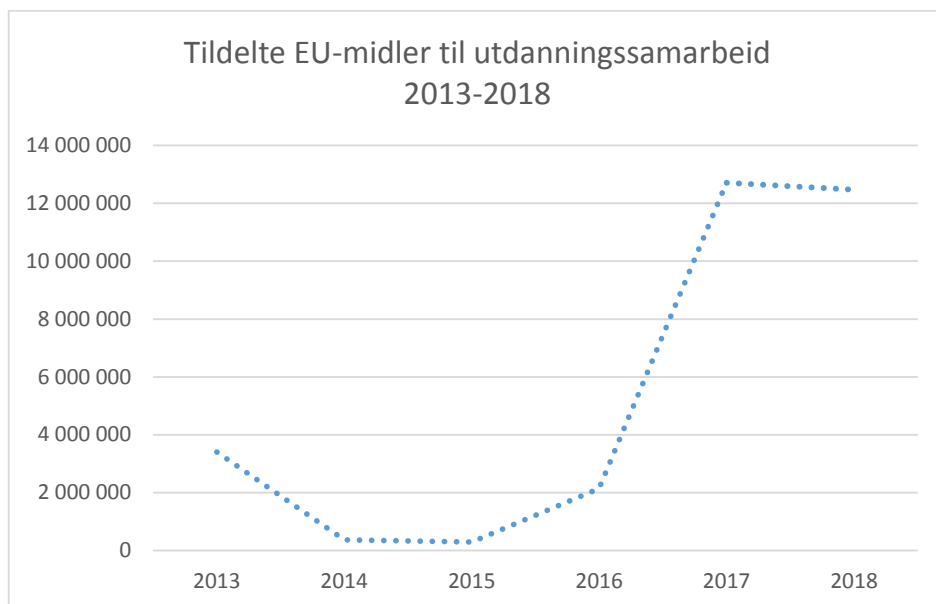
si at de tildeles direkte fra EU-kommisjonen og i likhet med Horisont 2020-midler utløser resultatmidler fra KD. HVL er både koordinator og partner for strategiske partnerskap og i 2018 ble institusjonen for første gang med som partner i en Kunnskapsallianse. EU ønsker å se synergier mellom Key Action 2 i Erasmus og Horisont 2020 og alle signaler tyder på at dette aspektet vil bli enda tydeligere det nye rammeprogrammet for forskning og i det neste Erasmus-programmet som snart blir lansert.

Tabell 6. Innvilgede midler (kontraktsmidler) til internasjonale utdanningsprosjekt i EU/ EØS pr. september 2018.

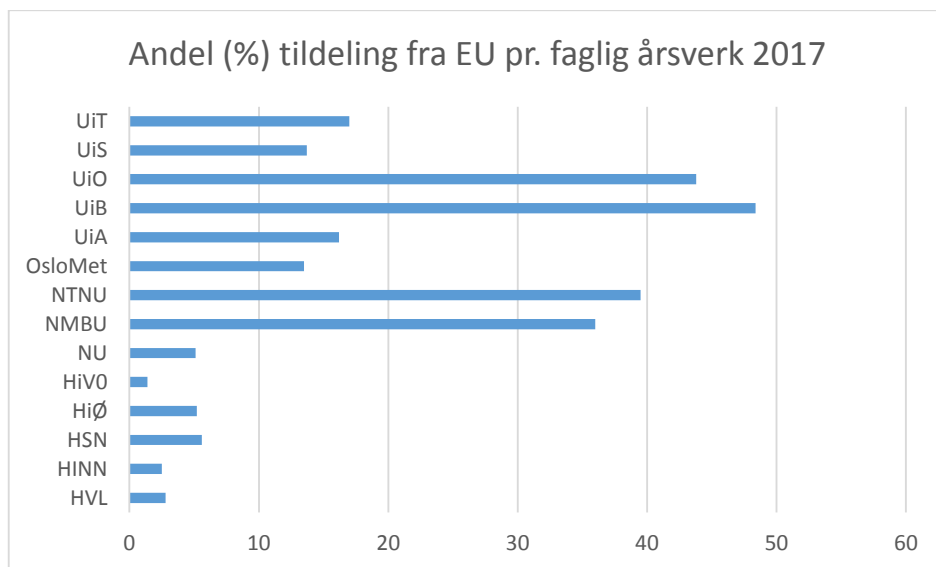
Innvilget	Programnavn	Prosjektnavn	Koordinator/ partner	Tildeling ⁸
2013	ERASMUS+	Creative and aesthetic learning processes	Koordinator	400 000
	COMENIUS	Implementing Creative strategies into Science Teaching (creat-it)	Koordinator	3 000 000
	ERASMUS+	Student- og ansattmobilitet	Koordinator	1 393 840
2014	ERASMUS+	Strategiske partnerskap, høyere utdanning	Partner	584 738
	ERASMUS+	Student- og ansattmobilitet	Koordinator	1 417 408
	EØS	Write a Science Opera (WASO)	Partner	300 000
2015	ERASMUS+	Global mobilitet Brasil	Koordinator	83 952
	ERASMUS+	Global mobilitet Kina	Koordinator	182 014
	ERASMUS+	Global mobilitet UK	Koordinator	156 176
	ERASMUS+	Global mobilitet USA	Koordinator	140 294
	ERASMUS+	Strategiske partnerskap høyere utdanning	Partner	345 000
	ERASMUS+	Student- og ansattmobilitet	Koordinator	1 933 293
2016	ERASMUS+	Global mobilitet Albania	Koordinator	82 736
	ERASMUS+	Global mobilitet Brasil	Koordinator	572 992
	ERASMUS+	Student- og ansattmobilitet	Koordinator	1 480 517
2017	ERASMUS+	Erasmus+ PES-midler - Kapasitetsbygging	Koordinator	100 000
	ERASMUS+	Global mobilitet Australia	Koordinator	389 247
	ERASMUS+	Global mobilitet Serbia	Koordinator	587 607
	ERASMUS+	Global mobilitet South Africa	Koordinator	184 975
	ERASMUS+	Global mobilitet Ukraina	Koordinator	184 312
	ERASMUS+	Global mobilitet USA	Koordinator	243 395
	ERASMUS+	Global mobilitet USA	Koordinator	163 224
	ERASMUS+	Strategisk partnerskap grunnskole	Koordinator	1 859 264
	ERASMUS+	Strategisk partnerskap grunnskole	Partner	885 562
	ERASMUS+	Student- og ansattmobilitet	Koordinator	282 049
2018	ERASMUS+	2018-1-NO01-KA203-038834 EISEN	Koordinator	3 563 276
	ERASMUS+	2018-1-NO01-KA203-038891 PREP	Koordinator	3 107 190
	ERASMUS+	Erasmus+ PES-midler - Kapasitetsbygging	Koordinator	100 000
	ERASMUS+	Kunnskapsallianse	Partner	819 559
	ERASMUS+	Professionalization of administrators to drive internationalisation of HEIS	Koordinator	100 000
	ERASMUS+	SciTalk	Koordinator	2 452 264
	ERASMUS+	Strategiske Partnerskap Skole	Partner	898 608
	ERASMUS+	Student- og ansattmobilitet	Koordinator	1 858 488
			Tildeling total	29 851 980

⁸ Viser til kontraktsmidler til HVL.

Tabell 6 viser alle tildelte EU/ EØS-midler til utdanningssamarbeid i perioden 2015 til 2018 (pr. september). Figur 31 viser at det har vært en betydelig økningen i tildelingen. Økningen skyldes først og fremst at HVL de senere år har fått innvilget flere søknader innenfor Key Action 2: Samarbeid.

Figur 31. Utvikling i tildelte EU-midler (kontraktsmidler) til utdanningssamarbeid i perioden 2013- 2018. Den stiplede linjen markerer at tallene for 2018 er foreløpige.

Figur 32. Andel tildeling fra EU (alle EU-programmer for forskning og utdanning) pr. faglig årsverk ved HVL i 2017.

Figur 32 viser at HVL fortsatt har en vei å gå for å nå opp mot de andre store norske UH-institusjonene når det gjelder andel EU-tildelinger. Det jobbes målrettet både i fagmiljøene og i det administrative støtteapparatet for å bygge kompetanse og kapasitet på disse områdene.

6.3. Midler til internasjonalt samarbeid utenfor EU/ EØS

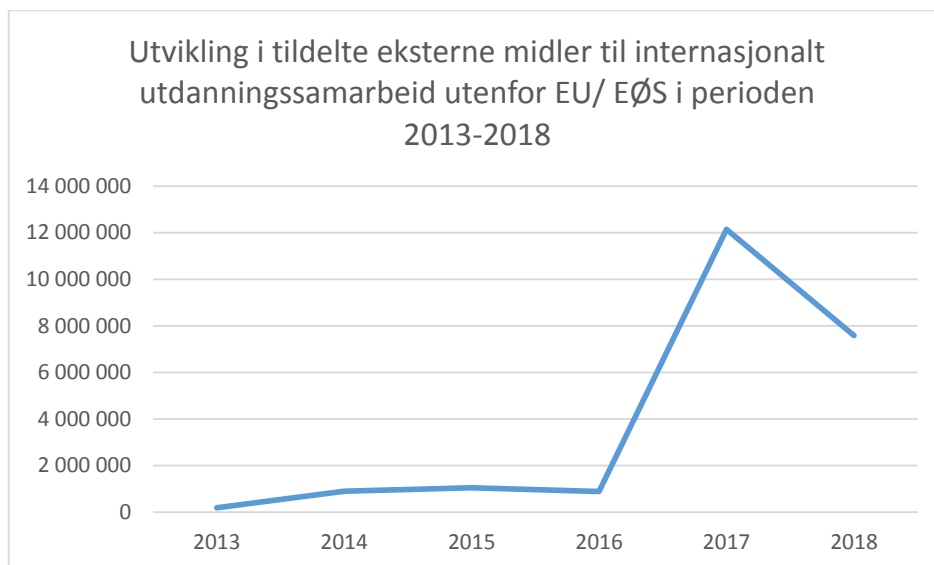
Virkemiddelapparatet for internasjonalt utdanningssamarbeid utenfor EU/ EØS har økt betydelig de senere årene. Det er i all hovedsak Diku (Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i

høyere utdanning) som administrerer disse midlene. Tabell 7 viser en oversikt over alle innvilgede midler i perioden 2013-2018.

Tabell 7. Alle innvilgede midler (kontraktsmidler) til internasjonale utdanningsprosjekt utenfor EU/ EØS fra 2013 – sept. 2018.

Innvilget	Program	Prosjektnavn	Partner/ koordinator	Tildeling ⁹
2013	RUSSLAND-PROGRAMMET	Cooperation in Petroleum and Subsea Technology for Arctic Environment	Koordinator	200 000
2014	INT. FELLESGRADER	CoDIME	Koordinator	500 000
	NORAM	Computational physics MIT-HSH	Koordinator	200 000
	UTFORSK	Fieldwork and research approaches in international Early Childhood Education	Koordinator	800 000
2015	INCP	Indiaprosjekt Clean Energy med CIT	Koordinator	1 050 000
2016	UTFORSK	International peer assisted learning (iPAL)	Koordinator	299 980
	UTFORSK	Modern Refactoring	Koordinator	594 150
2017	INTERN-ABROAD	Internship, Cape Town	Koordinator	300 000
	INTERN-ABROAD	Internship, Berkeley	Koordinator	300 000
	INTERN-ABROAD	Enhancing work and intercultural competence through Internship	Koordinator	300 000
	NORAM	Building global perspectives		1 900 000
	NORPART	Higher Education and Research in Nanomaterials for Clean Energy Technologies (HRNCET)	Koordinator	4 757 510
	UTFORSK	Dual master degree in early childhood education	Koordinator	2 000 000
	UTFORSK	Nanomaterials for Energy and Health applications with ICT as enabling technology	Koordinator	2 000 000
	UTFORSK	Developing best practice of training in biomedical laboratory sciences	Koordinator	299 900
	UTFORSK	Methods and Tool Support for Refinement, Model Transformation and Verification of Network Systems	Koordinator	297 850
2018	NOTED	Teacher students in Mathematics – Mobility and collaboration between Bergen and Copenhagen	Koordinator	285 000
	NOTED	Teacher Students in English- Mobility and collaboration between Bergen and York	Koordinator	500 000
	NOTED	Student exchange in teacher education between HVL and UKZN	Koordinator	2 500 000
	UTFORSK	Joint master courses in teacher education between HVL and UKZN	Koordinator	2 000 000
	UTFORSK	Drama Education and Applied Theatre	Koordinator	2 000 000
	UTFORSK	Teaching indices as mathematical models and as entry points to critical discussions	Koordinator	299 950
			Tildeling totalt	23 384 340

⁹ Viser til kontraktsmidler til HVL.

Figur 33. Utvikling i tildelte midler (kontraktsmidler) til internasjonalt utdanningssamarbeid i perioden 2013-september 2018.

Figur 33 viser en tydelig oppadgående trend i tildeling av eksterne midler til internasjonalt utdanningssamarbeid i perioden 2013- september 2018. Den store økningen fra 2016 til 2017 skyldes at HVL fikk innvilget fire større prosjekter innenfor henholdsvis Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika, NORPART-programmet og UTFORSK-programmet.

7. Oppsummering

Globale utfordringer påvirker alle områder i samfunnet. Dette gjelder i aller høyeste grad også universitets- og høyskolesektoren, hvis viktigste bidrag til verdiskapningen er å utdanne kandidater til arbeidslivet. Meld. St. 16 Kultur for kvalitet i høyere utdanning beskriver internasjonalt samarbeid og internasjonale perspektiver er en forutsetning for å håndtere de globale samfunnsutfordringene.

Internasjonalisering er en viktig del av den totale virksomheten ved HVL. Resultatene fra Internasjonaliseringsmeldingen peker på flere områder som blir sentrale i det videre arbeidet for å oppfylle nasjonale krav og forventninger, samt nå HVL sitt eget mål om å oppnå universitetsstatus. Denne mobiliseringen må forankres i alle deler av organisasjonen og betinger samarbeid på tvers av nivåer, kjerneoppgaver og ansvarsområder. Under er noen sentrale utviklingsområder trukket frem. Én måte å sikre at de følges opp videre er å organisere dem innenfor et eget internasjonaliseringsprosjekt under universitetsprosjektet.

- Studentmobilitet
 - HVL må øke antallet utreisende og innkommende utvekslingsstudenter på alle tre nivå. Alle studieprogram må ha studentutveksling ut og inn og flere studenter må velge utveksling, både studier og praksis, gjennom Erasmus+. Informasjonen om tilbudet og om læringsutbyttet må være tydelig. Som en del av oppfølgingen av denne meldingen bør det gjøres en grundig kartlegging av internasjonalisering i studieprogrammene som blant annet ser på muligheter og hindringer for utveksling.
- Faglige nettverk og internasjonalisering i studieprogrammene
 - Alle studieprogram må ta i bruk andre ordninger for internasjonalisering utover studentutveksling som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart

- Alle fagplaner bør inneholde en beskrivelse av den internasjonale dimensjonen knyttet til læringsutbytte.
- Alle fagmiljøer må delta i internasjonale faglige nettverk og bør benytte disse i forhold til internasjonaliseringstiltak i fagmiljøene og studieprogrammene. For eksempel som gjesteforelesere, bi-veiledning av studenter og i forhold til samarbeid om undervisningstilbud, studietilbud eller hele gradstudier.
- HVL må øke andelen internasjonale studenter og graden av samhandling mellom norske og internasjonale studenter.
- Fremmedspråklige utdanningstilbud
 - HVL bør øke andelen fremmedspråklige utdanningstilbud på bachelor og masternivå (emner og hele grader) som er attraktive for internasjonale helgradsstudenter og sikre god rekruttering til disse gjennom en helhetlig strategi for internasjonal rekruttering.
 - Alle studieprogram (på alle nivå) må tilby minimum ett semester med emner på engelsk.
- Internasjonal rekruttering av vitenskapelig ansatte
 - HVL bør øke internasjonal rekruttering til vitenskapelige stillinger og sikre at vi har et godt system for både mottak og integrering.
 - HVL bør implementere Charter & Code.
- Kopling mellom forskning og utdanning i internasjonalisering
 - HVL bør i større grad jobbe for å koble internasjonalt forskings- og utdanningssamarbeid. Det kan gjøres ved å etablere formelle ordninger for studentutveksling, spesielt på master og Ph.d. nivå, hvor det er eksisterende forskningssamarbeid. Når det utvikles nye forskningssøknader bør det vurderes å koble på utdanningssamarbeid, enten i form av ordninger for studentutveksling eller avtaler om gjesteforelesninger eller bi-veiledning av studenter.
- Eksterne midler forskning og internasjonalt utdanningssamarbeid
 - HVL må jobbe for å øke deltakelsen i EU-program innen forskning og utdanning spesielt Horisont 2020 og Erasmus+. I tillegg bør HVL øke deltakelse i program for internasjonalt samarbeid administrert av DIKU og andre relevante finansieringskilder.

8. Referanseliste

- Orientering om forslag til statsbudsjettet 2019 for universitet og høyskolar:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/31af8e2c3a224ac2829e48cc91d89083/orientering-om-forslag-til-statsbudsjettet-2019-for-universiteter-og-hogskolar-v2.pdf>
- Etatsstyring 2018 Tilbakemelding Høgskulen på Vestlandet:
<https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0618/2018-06-innkalling.pdf#page=233>
- HVL Styresak 11/17: Fagleg plattform, profil og strategi: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2017-02-innkalling.pdf#page=30>
- HVL Styresak 56/17: Universitetsambisjonen: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2016-2017/2017-07-innkalling-offentlig.pdf#page=183>
- HVL Styresak 13/18: Årsrapport HVL 2018: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0218/2018-02-innkalling-komplett.pdf#page=38>
- Sak til FOUI-utvalget FI 01/18: Vitenskapelig publisering ved HVL, P360 Sak 18/06509
- Meld. St. 7 (2014–2015): Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/e10e5d5e2198426788ae4f1ecbbbbc20/no/pdfs/stm201420150007000dddpdfs.pdf>
- Meld. St. 16 (2016–2017): Kultur for kvalitet i høyere utdanning:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/sec1>
- Tildelingsbrev HVL 2018: <https://www.hvl.no/globalassets/tildelingsbrev-2018.pdf>
- Kunnskapsdepartementet (2015): Panorama - Strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020):
https://www.regjeringen.no/contentassets/ca08629ce24349aab4c7be35584707a5/f-4418-b_panorama_strategi_net.pdf
- Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU) (2017): Nasjonal handlingsplan for norsk deltagelse i utdanningsdelen av Erasmus+: <https://www.siu.no/publikasjoner/Alle-publikasjoner/nasjonal-handlingsplan-for-norsk-deltakelse-i-utdanningsdelen-av-erasmus>
<https://www.siu.no/publikasjoner/Alle-publikasjoner/nasjonal-handlingsplan-for-norsk-deltakelse-i-utdanningsdelen-av-erasmus>
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften):
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>
- Europakommisjonen: The European Charter for Researchers and the Code of Conduct of the Recruitment of Researchers" (Charter and Code):
https://www.euraxess.at/sites/default/files/am509774cee_en_e4.pdf
- DBH: Tilstandsrapporten 2018: Data til sektoranalyse 2018 (ikke tilgjengelig)
 - Figur 2.11 Utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ 2013-17 av totalt antall studenter (prosent)
 - Tabell V2.30 Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus av totalt antall studenter 2013-17, per institusjon
 - Tabell V2.33 Innreisende utvekslingsstudenter 2008-17. Antall, prosent endring siste år og utvekslingsandel 2017
 - Tabell V2.34 Utenlandske studenter av alle registrerte studenter 2008-17. Prosent
 - Tabell V2.35 Erasmus-studenter 2017
 - Tabell V2.36 Internasjonale fellesgrader 2010-17. Antall
 - Tabell V2.37 Kandidater med utveksling fordelt på nivå, 2015-17. Antall og prosent
 - Tabell V2.38 Fremmedspråklige utdanningstilbud 2008-17. Antall og prosent endring
 - Tabell V2.39 Fremmedspråklige utdanningstilbud 2008-17. Prosent av det totale fagtilbudet
 - Tabell V2.40 Kandidater med utveksling per institusjon, 2015-17. Antall og prosent

. Arkivsak-dok. 18/02944-18 Arkivkode. 410
Saksbehandler Merete Sviggum

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 25.10.2018

86/18

GODKJENNING AV ENDRINGER I EKSISTERENDE STUDIUM: FAGLÆRERUTDANNING I MUSIKK

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner dei endringar som er føreslegne i studieprogrammet Faglærerutdanning i musikk, i tråd med krav gitt i lov om universitet og høyskoler med tilhøyrande forskrifter.

Sammendrag

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett søker om å foreta endringer i studieprogrammet Faglærerutdanning i musikk ved Institutt for kunstfag.

Vedlegg:

1. Søknad om utviding av studietilbud – Faglærerutdanning i musikk ved HVL
2. Studieprogramplan for Faglærerutdanning i musikk
3. Oversikt over fagmiljø – Faglærerutdanning i musikk

Utrykte vedlegg:

- Fusjonsavtalen: <http://fusjonsinfo.no/wp-content/uploads/2015/12/fusjonsavtale-endeleg.pdf>
- HVL strategi 2018-2023: <https://www.hvl.no/om/strategi>
- Tildelingsbrev for HVL med utviklingsavtale 2018: <https://www.hvl.no/globalassets/tildelingsbrev-2018.pdf>
- Årsrapport 2017-2018: <https://www.hvl.no/contentassets/c8b6dabdf524bad963c8eed83e228e2/arsrapport-2017-2018---hogskulen-pa-vestlandet.pdf>
- Statsstyring 2018 - tilbakemelding HVL: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0618/2018-06-innkalling.pdf#page=233>
- Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften): <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>
- Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-21-1851>
- Forskrift om opptak til Høgskulen på Vestlandet: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-21-1875>
- Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-03-18-290>
- Nasjonale retningslinjer for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag: <https://www.uhr.no/f/p1/ie425b925-ad1c-4560-9d7c-4f7f8535fb2e/nasjonale-retningslinjer-for-trearige-faglærerutdanninger-27102017-etter-vedtak-nrlu.pdf>

Saksframstilling:

Bakgrunn for saken

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett søker om følgende endringer i studieprogrammet Faglærerutdanning i musikk ved Institutt for kunsthøgskolen.

Utvidelse av antall campus

Per i dag tilbys studiet ved campus Stord. Fakultetet ønsker å tilby studieprogrammet ved to campus: Stord og Bergen, med lærerkrefter fra tre campuser, som også inkluderer Sogndal.

Utvikling av nettbasert undervisning

De nye utdanningstilbudet vil bestå av både sted- og nettbasert undervisning. Studentene vil få kompetanse i nyskapende arbeidsformer med digital teknologi som samtidig bygger på en tradisjonsrik musikkutdanningskultur. Det digitale vil i faglærerstudiet være representert både i undervisningsformer som integrerer digital teknologi, og som innhold i undervisningen gjennom blant annet musikkproduksjon, studioarbeid, og bruk av digital teknologi i musikkutøving. Per i dag er ikke digital kompetanse i musikk omtalt direkte i emneplanen til faglærerstudiet, mens det er et sentralt kunnskapsområde i grunnskolenes læreplan. Ved å betone kompetansen studentene skal oppnå i bruk av digital teknologi og artefakter, både som pedagogiske hjelpemiddel og som uttrykksmiddel i kreative musiseringsprosesser, ønsker fakultetet å oppdatere og aktualisere faget.

Studentmedvirkning og aktiv læring vil være sentralt i et utvidet studietilbud. Både samhandling og deling mellom studentgruppene på de ulike campusene gjennom felles prosjekter, undervisning, gruppearbeid og veiledning, samt mellom lærere og forskere fra musikkmiljøene på tvers av campus vil være en viktig del av hvordan studiet blir bygget opp.

Fakultetet ønsker å bygge kompetanse rundt nettundervisning og interaktive lærings- og undervisningsformer gjennom digital deling og samhandling. En viktig utfordring er å finne løsninger som tar hensyn til musikkfaget sin egenart som utøvende fag. Fakultetet arbeider med å utvikle søknader til [Diku](#)¹ og [Norgesuniversitetet](#)² angående teknologistøttet lærings- og undervisningsformer. Det er pågående prosjekter knyttet til NFR- og EU-midler som vil kunne bidra til både kompetanseheving og utvikling av nye undervisningsformer og arbeidsmåter i musikkfaget. Fakultetet er i dialog med IT- seksjonen for å finne gode måter å utvikle og forme en digital infrastruktur til denne utdanningen, for eksempel inspirert av det spennende samarbeidet på masternivå mellom NTNU og UiO der de har laget en [portal for interaksjon på tvers av campus](#)³.

Studiet har hatt svak rekruttering over år. I 2018 og 2015 ble studiet trukket grunnet lave søkertall. I 2014 ble det tatt opp 10 studenter til studieprogrammet, mens 5 studenter ble tatt opp i henholdsvis 2016 og 2017.

Fakultetet forventer at en utviding av studietilbudet vil gi et større rekrutteringsgrunnlag. Bergen er en storby, med et rikt musikk- og kulturmiljø. Det tilbys ulike former for musikktilbud på flere videregående skoler i byen, og både sentralt og i distriktene rundt byen er folkehøgskoler, musikkskoler og kulturskoler som vil kunne være viktige rekrutteringsarenaer for studenter til dette studietilbudet.

1. Juridiske rammer

Det framkommer av lov om universiteter og høyskoler § 3-3 (2) at

¹ <https://www.siu.no/Hoeyere-utdanning/nasjonale-ordninger/program-for-studentaktiv-laering>

² <https://norgesuniversitetet.no/prosjekter>

³ <https://www.hf.uio.no/imv/english/about/rooms-and-equipment/mct-portal/index.html>

Institusjoner som er akkreditert som vitenskapelig høyskole eller høyskole, har fullmakt til selv å akkreditere studietilbud de skal tilby på lavere grads nivå.

Institusjonenes akkrediteringer skal bygge på standarder og kriterier gitt av departementet og NOKUT, og vurderingen av studietilbud skal være dokumentert (lf. uhl § 3-1(3)). NOKUTs Studietilsynsforskrift er her sentral. Det framkommer av merknad til forskriftens § 5-1 (2)

Dersom et studietilbud institusjonen ikke har fullmakt til å akkreditere, endres vesentlig, må institusjonen informere NOKUT. NOKUT vurderer om det er nødvendig å søke om ny akkreditering.

Følgende presisering er gitt i NOKUTs merknad til forskriftens § 5-1 (2)

- (2) Eksempler på vesentlige endringer i et akkreditert studietilbud er
(...)
c) etablering av studietilbudet på nye steder
d) endring fra stedbaset til nettbaset utdanning eller omvendt.*

De endringer som FLKI foreslår blir av NOKUT definert som vesentlige. For det aktuelle studiet har høgskolen selvakkrediteringsfullmakt og saken legges derfor fram for styret for godkjenning.

2. Beskrivelse av studieprogrammet

- Studiet finansieres innenfor de eksisterende rammene i studieporteføljen til FLKI, HVL. Det er ikke behov for nye/eksterne ressurser i forbindelse med utviding av studietilbudet.
- Studiet skal beholde nåværende navn, Faglærerutdanning i musikk.
- Det vil heller ikke bli gjort endringer i studiets totale læringsutbytte
- Det skal ikke utvikles nye emner. De eksisterende emneplanene vil være utgangspunktet for det utvidede studiet. Fagmiljøet på tvers av campus vil sammen i nye faglærerteam arbeide med revidering av studiets emner etter fakultetets rutiner for emneplanrevisjon med frist 1. februar. De reviderte emnene i et utvidet studietilbud vil være publisert og gjort tilgjengelige for søkerne i god tid før søknadsfrist 15. april.
- Det er ikke lagt opp til nye praksisemner i studiet, men det vil være behov for nye praksisavtaler i Bergen.
- Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet (jf. Studietilsynsforskriften § 2-3 (1)). Det fram går av fakultetets redegjørelse at fagmiljøene vil arbeide i team på tvers av campus i alle emner i studiet, slik at studentene får mulighet til å ta del i den samlede kompetansen i musikk ved Institutt for kunstfag. Tabell i vedlegg 3 Oversikt over fagmiljø – Faglærerutdanning i musikk gir en oversikt over fagpersonale knyttet til studiet.

For en detaljert beskrivelse av innhold og oppbygging av studiet, opptakskrav, relevans og fagmiljø vises det til vedlegg 1-3.

Rektor sin vurdering

Fusjonsavtalen slår fast at HVL skal samordne fag- og undervisningstilbud samt satse på og utvikle sterke og dynamiske forskingsmiljø på tvers av nærregioner. Rektor konstaterer at omsøkte studiet bidrar til dette.

Høgskolen er i startgroppen hva gjelder utvikling av studietilbud på tvers av campus hvor undervisnings- og arbeidsformer i stor grad er digitalisert/nettbasert. Rektor ønsker derfor velkommen studiemodellen som det omsøkte studiet legger opp til. Det framgår av fakultetets søknad at studentene vil få kompetanse i nyskapende arbeidsformer med digital teknologi som samtidig bygger på en tradisjonsrik musikkutdanningskultur. Videre viser fakultetet til at studentmedvirkning og aktiv læring vil være sentralt i et utvidet studietilbud.

Rektor minner i denne sammenheng om bestemmelsene i Studietilsynsforskriften i § 2-2 (5) om undervisning- og læringsformer og NOKUTs merknad:

(5) De ulike undervisnings- og læringsformene må være tilpasset studietilbudets innhold og oppbygging. Det forutsettes at undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er tilpasset et digitalisert samfunn.

NOKUTS merknad:

For studietilbud med få studenter og/eller geografisk spredt studentgruppe innebærer bestemmelsen at institusjonen skal treffe tiltak for å sikre et godt studiemiljø som legger til rette for faglig samhandling mellom studentene og/eller mellom studentene og fagmiljøet.

Fakultetet understreker i sin søknad at studentene får tilgang på et bredt og solid fagmiljø på tvers av campus. Studentene blir en del av et faglig miljø med faglærerstudenter på andre campus via nett, og gjennom samhandling med musikkstudenter på sin lokale campus på andre studieprogram.

Gitt de mål vi finner i fusjonsavtalen, HVLs strategi 2019-2023 og førende dokumenter fra departementet, minner rektor om at digitalt støttet undervisning i tiden framover vil bli en større del av hverdagen for mange studieprogram ved HVL.

Undervisere i nettbaserte studier eller annen digitalt støttet undervisning trenger i tillegg til faglig, pedagogisk og didaktisk kompetanse, kunnskap om hvordan digital teknologi kan brukes i undervisnings- og læringssammenheng. De ulike fagmiljøet må ta stilling til hvilke digitale arbeidsformer og studentaktiviteter som egner seg for å stimulere og støtte opp under studentenes læring. Det må også avklares hvilke digitale plattformer og verktøy som er egnet.

Rektor viser også til at HVL etablerer en enhet for utvikling av undervisning og læring som skal legge til rette for studentaktiv læring, bruk av teknologi i utdanningene og utvikle fleksible utdanningstilbud. Enheten er organisert som en virtuell fellestjeneste, men skal også være fysisk tilgjengelig på alle campus. Enheten skal bidra til mer systematisk støtte til de som arbeider med bruk- og utvikling av digitale ressurser i læringsprosesser.

Når det gjelder opptakssammer for studiet, vil dette bli behandlet av styret i egen sak i møte i november.

Studieprogramplan for Faglærerutdanning i musikk

Felt med informasjon som vises i studieplanen på nettsidene vert markert med E

Felt med intern (administrativ) informasjon vert markert med I

FS-kode visar til om informasjonen på nettsidene kjem frå eit fast felt i FS eller er koden for ein «infotag»

Felt:	Engelsk	FS-kode	I/E	Forklaring
Nynorsk namn		Fast felt	E	Faglærerutdanning i musikk
Bokmål namn		Fast felt	E	Faglærerutdanning i musikk
Engelsk namn		Fast felt	E	Bachelor of music teacher education
Institutt	Department		I	Institutt for kunstfag
Utdanningsområde	Study area		I	Musikk
Studiepoeng	Credits	Fast felt	E	180
Normert studietid	Length of study		E	- 3 år - Heiltid
Stadiestad	Campus	RESTAD	E	Førde ☐ Sogndal ☐ Bergen ☒ Stord ☒ Hagesund ☐
Finansiering	Funding	Fast felt	I	Basisfinansiert ☒ Internfinansiert ☐ Delfinansiert ☐ andel Kursavgift ☐ Oppdrag ☐
Studienivå	Level	Fast felt	I	Bachelornivå ☒ Masternivå ☐ PHD ☐ Fagskolenivå ☐
Innleiing	Introduction	SPINNL	E	Faglærerutdanninga i musikk er ei profesjonsutdanning som kvalifiserer for arbeid i grunnskule, vidaregåande skule og kulturskule. Utdanninga ved HVL høver også godt for arbeid innanfor det friviljuge musikklivet, i kor, korps, band, ensembleverksemd (som arrangør, komponist, dirigent),

				folkehøgskular, privat musikkopplæring, musikkorganisasjonar og i musikkprosjekt av ulike slag. I dette studiet legger vi vekt på sammenhengen mellom utvikling som utøver, lytter og komponist og det å formidle musikk på en god måte. Som student får du blant annet undervisning på hovedinstrument gjennom hele studiet, delta i spennende konsertprosjekter og gjennom praksis prøve deg som lærer i forskjellige skoleslag. Utdanninga er organisert som eit samarbeid mellom Stord og Bergen, der digitale verktøy og nyskapande måter å arbeide med musikk på står sterkt saman med solide tradisjonar i musikk lærarutdanning. Som student på faglærerutdanningen enten på Stord eller i Bergen vil du møte personale frå musikkmiljøa ved Institutt for kunstfag som har ei brei og solid fag- og forskningskompetanse. Campus Stord og campus Bergen har studio, konsertsal og gode øvingsrom. Du får ta del i de internasjonale nettverkene våre, og delta på studieturer i inn- og utland. Studia byggjer på eit felles plangrunnlag med rom for ulike vektleggingar og retningar. Det er dette plangrunnlaget det blir gjort greie for her. Dei ulike studia blir konkretiserte i form av semesterplanar og timeplanar. Det vil bli lagt til rette for ein ekskursjon til utlandet kvart studieår. Deltaking på ekskursjon er til vanleg obligatorisk og studentane må rekna med utgifter knytt til ekskursjonen. Same kva for måtar undervisning og rettleiing er organiserte på, er det overordna siktemålet at særpreget i faget og den heilskaplege kvaliteten i utdanninga må takast vare på. (Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanningar i praktiske og estetiske fag: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-03-18-290).
--	--	--	--	---

Undervisningsspråk	Language of instruction	SPSPRAK	E	Norsk og/eller engelsk
Læringsutbytte	Learning outcome Knowledge Skills General qualifications	SPLUB	E	Kunnskaper: Kandidaten: - har grunnleggande pedagogiske kunnskaper, fagleg kunnskap i eige fagområde og inngåande fagdidaktiske kunnskaper i faga som inngår i utdanninga - har kunnskap om utviklinga av skulen som organisasjon og faga som skole-, kultur-, og forskingsfag - har kunnskap om lovgrunnlag, inkludert skulen sitt formål, verdigrunnlag, læreplanar og rettar og plikter for elevane og skulen - har brei kunnskap om klasse- og gruppeleiing, læringsmiljø og utvikling av gode relasjonar til og mellom elever - har brei kunnskap om arbeidsmetodar, læringsstrategiar, læringsressursar og ulike læringsarenaer og om samanhengen mellom mål, innhald, arbeidsmåtar, rammevilkår og vurdering- - har kunnskap om barn og unge sitt oppvekstmiljø og barne- og ungdomskultur, livsløpsutvikling og identitetsarbeid - har kunnskap om barn og unge i vanskelege situasjonar og deira rettar i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv - kjenner til nasjonalt og internasjonalt forskings- og utviklingsarbeid og kunstnarleg utviklingsarbeid med relevans for lærarprofesjonen og dei praktiske og estetiske faga, og kan oppdatere sin kunnskap innanfor fagområdet. Ferdigheiter: Kandidaten: - kan, med utgangspunkt i styringsdokument og forskings- og erfaringsbasert kunnskap, planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning, aleine og i samarbeid med andre - kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggande ferdigheiter

				- kan bruke ulike uttrykk, former og teknikkar i utøvande og skapande aktivitetar, reflektere over egen faglege utøving og justere denne under rettleiing - kan legge til rette for utfolding, oppleving og erkjenning samt rettleie og samarbeide med kollegaer for å styrke dei praktiske og estetiske dimensjonane i alle fag og i skulen som heilskap - kan motivere og rettleie elevane, og tilpasse opplæringa til elevane sine evner og anlegg, interesser og sosiale og kulturelle bakgrunn - kan vurdere elevar si læring og utvikling i forhold til opplæringa sine mål, gi læringsfremjande tilbakemeldingar og bidra til at elever kan vurdere eiga læring - kan finne, vurdere, bruke og vise til relevant forskings- og utviklingsarbeid, kunstnarleg utviklingsarbeid og anna aktuelt fagstoff, og framstille dette slik at det belyser en problemstilling Generell kompetanse: Kandidaten: - har innsikt i relevante fag- og profesjonsetiske problemstillingar, og kan bidra i et profesjonelt fellesskap og til utvikling av skulen - kan beherske norsk munnleg og skriftleg og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssamanheng - kan inspirere til og legge til rette for entreprenørskap, nytenking og innovasjon, og for at lokalt arbeids, samfunns- og kulturliv blir involvert i opplæringa - kan bidra til et godt samarbeid mellom skule og heim og saman med føresette og faglege instansar identifisere behov hos elevane og sette i verk nødvendige tiltak - kan formidle sentralt fagstoff munnleg og skriftleg, delta i faglege diskusjonar innanfor fagområdet og dele sine kunnskapar og erfaringar med andre
Opptakskrav	Admission requirements	SPOPP	E	For å komme inn på studiet Faglærerutdanning i musikk må søkeren ha oppnådd minimum karakter 3 i norsk og matematikk. Søkarane må også dokumentere utøvande og teoretiske ferdigheiter gjennom en opptaksprøve.

				Prøven har tre delar: 1. Dokumentasjon av ferdigheiter på instrument. Breidde og spisskompetanse. 2. Teoretiske ferdigheiter og gehør. 3. Erfaring, utdanning og motivasjon Prøven vert gjennomført digitalt (innsending av opptak og ein eigenerklæring) eller fysisk på campus (speleprøve og intervju).
Innhald og oppbygging	Contents and programme structure	SPINNH	E	Faglærerutdanninga i musikk er ei profesjonsutdanning som kvalifiserer for arbeid i grunnskule, vidaregåande skule og kulturskule. Utdanninga ved HVL høver også godt for arbeid innanfor det friviljuge musikklivet, i kor, korps, band, ensembleverksemd (som arrangør, komponist, dirigent), folkehøgskular, privat musikkopplæring, musikkorganisasjonar og i musikkprosjekt av ulike slag. På faglærerutdanninga i musikk ved HVL legg ein vekt på at studentane får utvikle seg som musikkutøvarar samtidig som dei opparbeider evna til å resonnere over eigen og andre sin praksis. Utdanninga er sett saman av utøvande fag, som til dømes hovudinstrument og samspel, samt støttefag som blant anna musikkteori og musikkhistorie. Gjennomgåande i heile studiet vil studentane få opplæring i hovudinstrument og andre sentrale fagdisiplinar i musikkfaget. I tillegg kjem profesjonsfaget, som dekkjer ein tredjedel av studiet. Studentane vil i løpet av studiet få ein allsidig kompetanse som skal gjera dei i stand til å fungere som musikkpedagogar og musikkutøvarar på ulike arenaer. Gjennom alle tre åra vil profesjonsfaget i faglærerutdanninga gjera studentane kjende med læraryrket. Faget skal ta vare på og fornye innhaldet i pedagogikkfaget og fagdidaktikk, og trekke linjer mellom desse fagdisiplinane og praksis. Dette inneberer også eit fokus på sosial- og yrkesetisk kompetanse, samt endrings- og utviklingskompetanse. Dei meir konkrete metodiske aktivitetane knytt til undervisning er fordelt innanfor dei

				musikkfaglege disiplinane, som til dømes musikkhistorie, ensemblekunnskap, komponering/arrangering og hovudinstrument. Saman med praksis og undervisninga i dei musikkfaglege disiplinane vil profesjonsfaget sette studentane i stand til å fungera som musikk lærarar på ulike opplæringsarenaer. Høgskulen på Vestlandet vil tilby faglærarstudentane i musikk praksis på relevante og varierte arenaer; hovudsakleg i skuleverket, men også i det frivillige kulturlivet. Det første året på faglærarutdanninga ved HVL har ein brei profil, der studentane får innføring i mange ulike fagdisiplinar, som hovudinstrument, biinstrument, samspel, kor, profesjonskunnskap, musikkteori, høyrrelære, komponering, arrangering, musikkhistorie og ensembleleiing. Mange av desse fagdisiplinane er gjennomgåande i heile studiet. Eit hovudpoeng med studieåret er at studentane skal danne seg ein vid og solid basis i ulike fag, som dei kan byggje vidare på seinare i utdanninga. Praksisarenaen første året er barne- og ungdomsskule. I andre klasse blir det i stor grad fokusert på musikkformidling. I deler av haustsemesteret lagar studentane ein tverrfagleg musikkscenisk produksjon der dei samarbeider med studentar frå andre fag og utdanningar ved HVL. I vårsemesteret har andreklassen fokus på ensemblekunnskap. Som ein del av studiet skal dei etablere eit fast ensemble saman med medstudentar eller musistar utanfrå HVL. Sentralt i denne delen av studiet står konsertarrangering og ensemblespel. Praksisarenaen andre året er kulturskule og ensembleverksemd. I det tredje studieåret skal studentane gjennomføre eit bachelorarbeid relatert til faglærarprofesjonen. Tredje året vil også ha undervisning i arrangering og komponering, hovudinstrument og profesjonskunnskap. Tredjeklassepraksisen kan gå føre seg på ulike arenaer som vidaregåande skule, folkehøgskule og som prosjektpraksis av ulike slag.
--	--	--	--	---

				Det er viktig at studentane opplever utdanninga som heilskapleg i den forstand at det blir trekt linjer mellom praksis, profesjonsfaget og dei musikkfaglege disiplinane. Dette blir tatt vare på ved at ein rettar delar av innhaldet i profesjonsfaget og musikkfaga opp mot praksisarenaene for kvart år. Til dømes vil delar av aktivitetane i arrangering- og komponeringsfaget vera retta inn mot grunnskulen i det første studieåret. Studieprogram for Faglærerutdanning i musikk ved Høgskulen på Vestlandet byggjer på Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag, fastsett 18. mars 2013 av Kunnskapsdepartementet. Rammeplanen er felles for all norsk faglærerutdanning i musikk og gir utdanningane eit felles mål og grunnlag. Studentane må gjere seg kjende med det faglege grunnlaget for utdanninga ved å lese det gjeldande forskriftsdokumentet. Studieprogramplanen ved HVL er eit forpliktande dokument mellom høgskulen og studenten. Planen er ei konkretisering av rammeplanen og gir informasjon om studiet generelt, om innhald og arbeidsmåtar i praksisopplæringa, om enkeltfag og fagområde og tverrfaglege emne. For kvart studieår vert det i tillegg utarbeidd årsplanar som synleggjer det faglege og pedagogiske innhaldet, ulike emne og prosjekt og praksis. Årsplanen vert utarbeidd i samarbeid mellom faglærarar, øvingslærarar og studentar.
Praksis	Placement	SPPRAKSIS	E	Studentane skal ha praksis både i grunnskolen og i vidaregåande opplæring. Deler av praksis kan leggst til kulturskole og anna opplæring og formidling knytta til fagleg og kulturelt arbeid med barn, unge og vaksne. 70 dagar praksis fordelt over 3 år.
Omfang av praksis i studiet	Extent of placement	Fast felt	I	70 dagar (jfr. Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag, §3)
Arbeidsformer	Teaching method	SPARB	E	Ein del av faga og enkelte emne og temaområde har krav til 80 % obligatorisk deltaking for å få gå opp til eksamen. Dette inkluderer også prosjekter,

				ekskursjonar, kor, rettleiing og liknande. Ei oversikt over obligatoriske aktivitetar vil framkomme av semesterplanane for kvart studieår. Den obligatoriske delen av utdanninga består av profesjonsfag (60 studiepoeng) og musikkfaglege disipliner (120 studiepoeng). I tillegg kjem praksis med eit omfang tilsvarande 70 dagar. For studentar som ikkje kan delta i undervisning som krev eigenbetaling, legg høgskulen til rette for alternativt undervisningsopplegg som tilfredstiller dei faglige krava.
Vurderingsformer	Assessment	SPVURD	E	Vurderingsformene i lærarutdanninga ved HVL blir lagt opp slik at studentane får vurdering i fag og praksis, undervegs og til slutt i dei ulike emnene. Studentane skal oppleve varierte vurderingsformer tilpassa det forventa læringsutbyttet og arbeidsformer i studiet Med heimel i Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 fastsette Kunnskapsdepartementet Forskrift om skikkethetsvurdering i høvere utdanning 30. juni 2006. Lærarutdanningsinstitusjonen har ansvar for å vurdere om lærarstudentane er skikka for læraryrket. Dette er ei heilskapleg vurdering av studenten som omfattar både faglege, pedagogiske og personlege føresetnader. Vurderinga vil gå føre seg gjennom heile studiet. Praksislærarar og faglærarar har alle ansvar for så tidleg som råd i studiet å melde eventuell tvil om studenten er skikka. Studentar og andre tilsette kan òg levere tvilsmeldingar. Slike tvilsmeldingar skal gå via institusjonsansvarleg ved HVL. Studentane vil tidleg i studiet få nærare informasjon om skikkethetsvurdering.
Krav til studieprogresjon	Required progression	SPKRA	E	Studieprogresjon er regulert av eventuelle forkunnskapskrav og Forskrift om studium og eksamen ved HVL.
Internasjonalisering	Study abroad	SPINT	E	Musikkmiljøa ved HVL har eit stort internasjonalt nettverk og kontakt med utdanningsinstitusjonar i mange land, blant anna Irland, Belgia og Hellas, nordiske og baltiske land. Det blir lagt til rette for studieopphald i utlandet i siste del av studiet.

Studieprogramansvarleg	Programme coordinator	SPANSV	E	Tine Grieg Viig
Godkjent av	Approved by	SPGOD	I	
Dato	Date			

Oppbygging/Emnekombinasjon for studieprogrammet

Tabellen gir ein oversikt over korleis studieløpet er. Dersom det er fleire studieløp/vegar på same studieprogram må det lagast ein tabell for kvart løp. Statuskolonnen skal innehalde informasjon om emnet er obligatorisk, valfritt osv. Emnekolonnane skal innehalde Emnekode.

Tabellen tar høgde for femårige utdanningar og talet rader per semester er oftast i overkant. Bruk det som er nødvendig.

Semester	Emnekode og -navn	Studiepoeng	Status	Emnet går over tal semester/kommentar
1.semester (haust)	FM1-AVM: Anvendt musikk	10	Obligatorisk	1
1.semester (haust)	FM1-MUS1: Musikarskap 1	10	Obligatorisk	1
1.semester (haust)	FM1-PRA-1: Grunnskulepraksis, 15 dagar	0	Obligatorisk	1
1.semester (haust)	FM1-PRO: Profesjonsfag 1, Læraren, eleven og utdanninga	15	Obligatorisk	2
1.semester (haust)			Obligatorisk	
<i>Sum studiepoeng 1. semester:</i>		35		
2.semester (vår)	FM1-AVM2: Anvendt musikk 2	10	Obligatorisk	1
2.semester (vår)	FM1-MUS2: Musikarskap 2	15	Obligatorisk	1
2.semester (vår)	FM1-PRA2: Grunnskulepraksis, 15 dagar	0	Obligatorisk	1
2.semester (vår)			Obligatorisk	FM1-PRO (15 stp) startar om hausten og går over 2 semester
2.semester (vår)			Obligatorisk	

<i>Sum studiepoeng 2. semester:</i>		25		
3.semester(haust)	FM2-ENS1: Spel i ensemble 1	10	Obligatorisk	1
3.semester (haust)	FM2-PRA-3: Praksis i kulturskule og ensemble, 25 dagar	0	Obligatorisk	2
3.semester (haust)	FM2-PRO: Profesjonsfag: Læraren, eleven og kulturskulen	15	Obligatorisk	2
3.semester (haust)	FM2-TPR: Tverrfagleg prosjektarbeid og metode	10	Obligatorisk	
3.semester (haust)			Obligatorisk	
<i>Sum studiepoeng 3. semester:</i>		35		
4.semester(vår)	FM2-ENS2: Spel i ensemble 2	15	Obligatorisk	1
4.semester (vår)	FM2-LED: Ensembleleiing	10	Obligatorisk	1
4.semester (vår)				
4.semester (vår)				FM1-PRO (15 stp) startar om hausten og går over 2 semester
4.semester (vår)				
<i>Sum studiepoeng 4. semester:</i>		25		
5.semester (haust)	FM3-MUS3: Musikarskap 3	15	Obligatorisk	1
5.semester (haust)	FM3-PRA: Praksis i varierte og vidaregåande opplæringsarenaer i 15 dagar	0	Obligatorisk	2

5.semester (haust)	FM3-PRO: Profesjonsfag 3: Læraren, eleven og forskaren og samfunnet	15*	Obligatorisk	1
5.semester (haust)				
5.semester (haust)				
<i>Sum studiepoeng 5. semester:</i>		30		
6.semester (vår)	FM3-MUS4: Musikarskap 4	15	Obligatorisk	1
6.semester (vår)	FM3-PRO: Profesjonsfag 4: Bacheloroppgåve	15*	Obligatorisk	1
6.semester (vår)				*Endring frå dette studieårets emneplan iht forskriftene om bacheloroppgåva
6.semester (vår)				
6.semester (vår)				
<i>Sum studiepoeng 6. semester:</i>		30		
7.semester (haust)			<i>Obligatorisk/Eit av to/valfritt osb</i>	
7.semester (haust)				
7.semester (haust)				
7.semester (haust)				
<i>Sum studiepoeng 7. semester:</i>				

8.semester (vår)			<i>Obligatorisk/Eit av to/valfritt osb</i>	
8.semester (vår)				
8.semester (vår)				
8.semester (vår)				
<i>Sum studiepoeng 8. semester:</i>				
9.semester (haust)			<i>Obligatorisk/Eit av to/valfritt osb</i>	
9.semester (haust)				
9.semester (haust)				
9.semester (haust)				
9.semester (haust)				
<i>Sum studiepoeng 9. semester:</i>				
10.semester (vår)			<i>Obligatorisk/Eit av to/valfritt osb</i>	
10.semester (vår)				
10.semester (vår)				
10.semester (vår)				
<i>Sum studiepoeng 10. semester:</i>				

Søknad om utviding av studietilbud- Faglærerutdanning i musikk ved HVL

Bakgrunn for saken

Vi viser til § 5-1 (2) i Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) og merknaden til denne bestemmelsen, punkt *c) etablering av studietilbudet på nye steder*, og søker med dette om utviding av studieprogrammet Faglærerutdanning i musikk, Institutt for kunstfag, Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett ved HVL. Søknaden innebærer en endring i studietilbudet fra nåværende tilbud ved en campus, til å tilbys på to steder: Stord og Bergen, med lærerkrefter fra tre campuser som også inkluderer Sogndal.

Søknaden er bygget opp etter mal for saksutgreiing fra HVL, *Revisjon av studieplan - endringer som må behandlast i styret*. Først vil vi gjøre rede for studieprogrammet og dets solide forankring i HVL og FLKI sine strategier og mål, samt stortingets satsinger på de praktiske og estetiske fagene i skole og samfunn. Gjennom å utvide faglærerutdanningen i musikk til et samordnet utdanningsprogram fundert på fusjonens drivkraft, ideal og metode, deling, vil vi utforme et studietilbud som gir studentene tilgang på vår samlede kompetanse som et av Norges største og sterkeste musikkfaglige forskningsmiljø.

Musikkmiljøet på campus Stord (HVL) har siden 2008 tilbudt Faglærerutdanning i musikk som et av sine studietilbud. Dette er en treårig profesjonsutdanning som kvalifiserer for arbeid i kulturskole, grunnskole, videregående skole og frivillig musikkliv. Utdanningen har gjennom årene hentet studenter fra store deler av Sør-Norge. Kreativt arbeid, yrkesrefleksjon, prosjektarbeid og samhandling mellom de utøvende, teoretisk og didaktiske delene står sentralt i utdanningen. Praksis i ulike skoleslag og prosjekt er en viktig del av faglærerutdanningen i musikk. Gjennom samarbeid med blant annet Falturiltu (barne- og litteraturfestival) ivaretar utdanningen en god kontakt med kulturlivet i regionen. Studentene på studiet får også jevnlig glede av musikkmiljøet på Stord sitt store internasjonale nettverk gjennom EU-støttede Intensive Study Programs der våre musikkstudenter møter og arbeider sammen med studenter fra ulike land i Europa.

Allerede i 2015 leverte musikkseksjonen en styresak til daværende HSH der en i påvente av fusjon ønsket å opprettholde studietilbudet Faglærerutdanning i musikk for å eventuelt kunne utrede en mulig utviding av studietilbudet. **Initiativet baseres på blant annet svake søkertall til studiet ved tilbud bare på en campus.** Nå åpner fusjonen for et mye større rekrutteringsgrunnlag av søkere fra hele **vestlandet**. Gjennom å bidra til HVLs ambisjoner om å satse på digital samhandling, har vi nå en unik mulighet til å utvikle nyskapende måter å jobbe med musikkstudier både på campus og online. Som et bærekraftig studietilbud, vil kunnskap og ferdigheter som er avgjørende for å utdanne fremtidens musikkfaglige bli tilbudt studenter fra hele vestlandsregionen.

Navn

Vi søker ikke om endring av navn på studiet, som er Faglærerutdanning i musikk.

Innhold og oppbygging

Søknaden gjelder utviding av studietilbud, der den eksisterende faglærerutdanningen i musikk skal utvides til å tilbys på to studiesteder, med faglærerteam bestående av lærerkompetanse i musikk fra

tre campuser. Studiets faglig robusthet og bærekraft blir ivaretatt ved at studentene får tilgang på et bredt og solid fagmiljø på tvers av campus. Studentene blir en del av et faglig miljø med faglærerstudenter på andre campus via nett, og gjennom samhandling med musikkstudenter på sin lokale campus som studerer på andre studieprogram.

Faglærerutdanningen er bygget på gjeldende [Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag](#), og [Nasjonale retningslinjer for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag](#). Disse planene er for tiden under revidering, der det nå arbeides med modeller for femårige faglærerutdanninger. Vår nåværende studieportefølje på campus Bergen og campus Stord, med solide etablerte masterutdanninger i musikk på begge studiesteder, vil sammen med det nye utvidede tilbudet i faglærerutdanningen støtte opp om en slik utvikling og enkelt kunne tilpasses nye rammeplaner når de kommer.

Det første året på faglærerutdanninga ved HVL har en bred profil, der studentene får innføring i mange ulike fagdisipliner som hovedinstrument, biinstrument, samspill, kor, profesjonskunnskap, musikkteori, hørelære, komponering, arrangering, musikkhistorie og ensembleledelse. Mange av disse fagdisiplinene er gjennomgående i heile studiet. Studieåret skal danne en grunnmur som studentene skal bygge videre fra. Praksisarenaen første året er barne- og ungdomsskole.

Andre år har fokus på musikkformidling. I deler av høstsemesteret lager studentene en tverrfaglig musikkscenisk produksjon der de samarbeider med studenter fra andre fag og utdanninger ved HVL, mens vårsemesteret har fokus på ensemblekunnskap. Studentene etablerer fast ensembler sammen med medstudenter eller musikere utenfra HVL, og jobber med konsertarrangering og ensemblespill. Praksisarenaen andre året er kulturskole og ensemblevirksomhet.

I det tredje studieåret skal studentene gjennomføre et bachelorarbeid relatert til faglærerprofesjonen. Tredje året vil også ha undervisning i arrangering og komponering, hovedinstrument og profesjonskunnskap. Praksisen kan gå føre seg på ulike arenaer som videregående skole, folkehøgskole og som prosjektpraksis av ulike slag.

I det nye utvidede utdanningstilbudet vil vi utdanne for fremtiden med hybridformer av campusbasert- og nettundervisning. Studentene vil få kompetanse i nyskapende arbeidsformer med digital teknologi som samtidig bygger på en tradisjonsrik musikkutdanningskultur. Det digitale vil i faglærerstudiet være representert både i undervisningsformer som integrerer digital teknologi, og som innhold i undervisningen gjennom blant annet musikkproduksjon, studioarbeid, og bruk av digital teknologi i musikkutøving. Per i dag er ikke digital kompetanse i musikk omtalt direkte i emneplanen til faglærerstudiet, mens det er et sentralt kunnskapsområde i grunnskolens læreplan. Ved å betone kompetansen studentene skal oppnå i bruk av digital teknologi og artefakter, både som pedagogiske hjelpemiddel og som uttryksmiddel i kreative musiseringsprosesser, ønsker vi å oppdatere og aktualisere faget.

Studentmedvirkning og aktiv læring vil være sentralt i et utvidet studietilbud. Både samhandling og deling mellom studentgruppene på de ulike campusene gjennom felles prosjekter, undervisning, gruppearbeid og veiledning, samt mellom lærere og forskere fra musikkmiljøene på tvers av campus vil være en viktig del av hvordan studiet blir bygget opp.

Læringsutbytte

Det vil ikke bli gjort endringer i det samlede læringsutbyttet, som er i tråd med [Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag](#), og gjeldende [nasjonale retningslinjer](#).

Nye emner i studiet

Det er ingen nye emner i studiet.

De eksisterende emneplanene vil være utgangspunktet for det utvidede studiet. Fagmiljøet på tvers av campus vil sammen i nye faglærerteam arbeide med revidering av studiets emner etter fakultetets rutiner for emneplanrevisjon med frist 1. februar. Vi kommer i vårt felles arbeid med emneplanene til å legge vekt på samhandling på tvers av campus, mot relevante praksis-, forsknings- og fagmiljø i det utvidede studietilbudet, og et bærekraftig og digitalt oppdatert utdanningstilbud i revisjonen. Det faglige innholdet og læringsutbyttet vil være knyttet opp mot nåværende emneplaner, gjeldende forskrift og nasjonale retningslinjer. De reviderte emnene i et utvidet studietilbud vil være publisert og gjort tilgjengelige for søkerne i god tid før søknadsfrist 15. april.

Internasjonalisering

Studiet har i dag et pensum som også inkluderer internasjonal litteratur. Vi legger vekt på at studentene skal få muligheten til å delta på forelesninger og workshops med internasjonale gjesteforelesere og lærere, som kommer blant annet gjennom Nordplus- og Erasmus-utvekslingsprogram. Gjennom FoU-baserte EU-prosjekter (se [CASE-senterets nettsider](#)) kan studentene også møte andre studenter og lærere i spennende samarbeid internasjonalt. Vi har som følge av dette (Erasmus +) vært med på å arrangere, tilrettelegge og organisere to IP (Intensive Programmes) samt opprettet et praksissamarbeid med AP Hogeschool, Antwerpen.

Det er lagt til rette for at studentene kan reise på utveksling 3. studieår høst, men det vil også være muligheter for studenter å reise på utveksling på andre tidspunkter i løpet av studieløpet etter avtale. Musikkseksjonene driver nettverk og aktuelle utvekslingsprogram som er relevante for studiet. Et eksempel er [Teacher Education Network](#), som omfatter 11 institusjoner i nordiske og baltiske land, tilbyr utveksling og kurs for studenter og ansatte med fokus på estetiske fag og komparativ utdanning.

Nordplus er et viktig nettverk for student- og lærerutveksling på master. Sentrale samarbeidspartnere (for både lærerutveksling, studentutveksling og forskning) vil kunne være Sibelius Akademiet og Universitetet i Helsinki som holder på å utvikle en teknologisk profil på faglærerutdanningene sine. Det vil også være aktuelt å samarbeide med Det Rytmske Musikkonservatoriet i København som har studier innen musikkutøving og musikkpedagogikk som integrerer digital teknologi.

Institutt for kunsthøgskolen arbeider med en stadig utvikling av nye og spennende samarbeidsprosjekter og fagpersonalet har et bredt spekter av samarbeidspartnere og kontakter internasjonalt.

Praksis

Det er ikke lagt opp til nye praksisemner i studiet, men det vil være behov for nye praksisavtaler i Bergen. Dette vil kunne inkludere ulike arenaer som presisert i forskriften §3: "Studentene skal ha praksis både i grunnskolen og i videregående opplæring. Deler av praksis kan legges til kulturskole og annen opplæring og formidling knyttet til faglig og kulturelt arbeid med barn, unge og voksne".

Fagmiljø

Fagmiljøet i musikk ved HVL er det største i lærerutdanningssammenheng i Norge. Den samlede fagkompetansen i miljøet er høy: Totalt tretten av 29 fast ansatte har førstekompetanse, herav seks professorer og en dosent. Miljøet er også i gang med en omfattende kompetanseheving ved at

ytterligere åtte fast ansatte er i ulike typer kvalifiseringsløp mot førstelektor- og professorkompetanse. I det nye utvidede studietilbudet vil fagmiljøene arbeide i team på tvers av campus i alle emner i studiet, slik at studentene får mulighet til å ta del i den samlede kompetansen i musikk har å tilby ved Institutt for kunsthøgskole, FLKI, HVL.

Stord har i ti år tilbudt Faglærerutdanning i musikk på campus, og har en bred studieportefølje som også inkluderer en bachelorgrad i Community music, årsstudium i musikk, musikk i grunnskolelærerutdanninga og barnehagelæreutdanning, samt masterstudium i kreative fag og læreprosesser. Fagmiljøet består av ansatte som har stor bredde i kompetanse rettet mot disse studietilbudene, med erfaring fra ulike praksis-, fag og forskningsfelt som er relevante i en faglærerutdanning i musikk.

Campus Stord har betydningsfulle eksternt finansierte forskningsprosjekt fra EU og NFR som de ansatte på musikkseksjonen er sentrale i (DiSko, DigiSus, Global Science opera, for full oversikt se casecenter.no), som vil utgjøre et godt grunnlag for forskningsbasert undervisning på studiet.

Musikkseksjonen i Bergen har, helt siden opprettelsen av den treårige musikklinjen i 1958, hatt en stor nasjonal faglig tyngde innen musikkutdanning av lærere, rettet både mot grunnskole, kulturskole og frivillig musikk. I 1994 ble Griegakademiet opprettet; et samarbeidstiltak mellom musikkmiljøene på UiB og HiB. Mange studenter har også etter endt utdanning gjort store karrierer som musikere og artister, både innen klassisk og andre sjangre, og flere har hatt viktige lederoppgaver i norsk kulturliv. Foruten grunnutdanning (musikklinjen) har vi hatt Årsstudium 1 (grunnutdanning) samt Årsstudium 2 (storfag) i tillegg til masterstudium i musikkpedagogikk, som utgjorde det første hovedfagsstudiet (master) ved Bergen Lærerhøgskole.

Alle didaktiskrelaterte og teoretiske sider ved en faglærerutdanning vil være dekket innen det fast ansatte fagmiljøet i Bergen, i tillegg til utøvende fag (hovedinstrument) som gitar, fløyte, blokkfløyte, klaver, bass og sang. For studenter som har hovedinstrument ut over dette har musikere fra Bergen Filharmoniske orkester og andre profesjonelle ensembler i Bergen, vært hyppig brukt som faglærere. I tillegg til tradisjonelle orkesterinstrumentalister har byens beste frilansmusikere vært mye brukt som lærere i jazz, rock, folkemusikk og andre ikke-klassiske sjangre.

Fagmiljøet i musikk i Sogndal har spesiell erfaring med feltarbeid og emner rundt musikk i ulike kulturelle settinger. Spesialområder de ansatte forsker og jobber med er mellom anna bruk av samisk musikk og andre kulturuttrykk i samband med kulturell brubygging i barnehagen. I tillegg arbeider de med kommunikasjon, og da med for eksempel vokal musikk, rytmisk sang, med hovedvekt på jazz, lokal folkemusikk og kryssninger mellom disse ulike sjangrene. De ansatte har i flere år brukt Adobe Connect i samband med nettundervisning av deltidsstudenter og har verdifulle erfaringer med muligheter og begrensninger som ligger i bruken av dette. Aktiv bruk og utvikling av nettressurser i samband med undervisning er kompetansehevende for fagmiljøa i seg selv.

Personalet på musikkseksjonene er organisert i ulike forskergrupper under det strategiske forskningsprogrammet «Kunst, kreativitet og kulturelle praksisar» ved FLKI. Noen av forskergruppene er orientert mot kunstnerisk utviklingsarbeid, andre grupper driver tradisjonell vitenskapelig virksomhet. Ansatte bidrar jevnlig i internasjonale forskningssamarbeid og publiserer mye internasjonalt. Det skal også nevnes at tilsatte ved HVL-musikk har blant den fremste nasjonale fag- og forskningskompetanse på initiativer i skjæringspunktet mellom kultur- og utdanningsfeltet som realiseres i skolen. Denne høye forskningsfaglige kompetansen i personalet vil komme studentene til gode i form av forskningsbasert undervisning, dette gjelder både i utøvende emner og i profesjonsrettede emner i faglærerutdanningen.

Opptakskrav og rekruttering

For å komme inn på studiet Faglærerutdanning i musikk må søkere ha oppnådd minimum karakter 3 i norsk og matematikk. Søkerne må også dokumentere utøvende og teoretiske ferdigheter gjennom en opptaksprøve, dette vil ikke endres ved utviding av studietilbudet.

For å sikre at studentene er forberedt på oppgavene de møter i utdanninga, gjennomfører vi en opptaksprøve. Studentene er avhengige av et visst startnivå for å takle t.d. kulturskole og videregående skole.

Prøven har tre deler:

1. Dokumentasjon av ferdigheter på instrument. Bredde og spisskompetanse.
2. Teoretiske ferdigheter og gehør.
3. Erfaring, utdanning og motivasjon

Prøven vert gjennomført digitalt (innsending av opptak og en egenerklæring) eller fysisk på campus (spilleprøve og intervju).

Vi forventer at en utviding av studietilbudet vil gi et større rekrutteringsgrunnlag. Bergen er en storby, med et rikt musikk- og kulturmiljø. Det tilbys ulike former for musikktilbud på flere videregående skoler i byen, og både sentralt og i distriktene rundt byen har vi folkehøgskoler, musikkskoler og kulturskoler som vil kunne være viktige rekrutteringsarenaer for studenter til dette studietilbudet.

Relevans

I 2014 kom rapporten "Det muliges kunst" fra ei ekspertgruppe oppnevnt av Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet. Ekspertgruppa peker på sammenhengen mellom forskjellige formelle og uformelle kulturelle relasjoner barn og unge befinner seg i i og utenfor skolehverdagen og oppfordrer til samarbeid og samordning. Faglærerutdanninga har stor relevans når det gjelder barns og unges, men også voksnes musikalske opplæring og aktivitet også utenfor den formelle skolehverdagen. Når det gjelder grunnskolens formelle musikkopplæring, så ba Stortinget i 2016 regjeringen om å komme med en plan for videre utvikling av de estetiske fagene i skolen. I debatten før vedtaket ble det vist stort engasjement for at estetiske fag og læreprosesser skulle vektlegges i skolen. I Stortingsmelding 28 fag-fordypning-forståelse prioriteres temaene folkehelse og livsmestring, demokrati og medborgerskap samt bærekraftig utvikling. Dette er tema som har relevans for hele skolens virksomhet. Samtidig vil vi peke på at både helse/livsmestringsaspektet og demokrati og medborgerskap er områder som kan knyttes tett til god musikkundervisning.

Faglærerstudiet i musikk utdanner studenter med en unik dybdekompetanse. Det er et stort behov for lærere med kompetanse i musikk i skolen (se for eksempel [By, Holthe, Sandven, Vestad og Hordvik 2018](#), s. 12ff), og det er også behov for dyktige dirigenter i kor og korps, kulturskolelærere og musikkverkstedslærere med kunnskap i å lede større grupper, og musikere med allsidig kompetanse. Kandidatene er ved endt studium kvalifiserte for arbeid i skole- og kultursektoren, som inkluderer grunnutdanning (1-13), kulturskole, folkehøgskole og i det frivillige musikklivet. Å være faglærer i musikk innebærer store muligheter til å være viktige bidragsytere til samfunnet, gjennom en allsidig opplæring i musikkens fagtradisjoner og som tilrettelegger og utvikler av fremtidens kultur-, utdannings- og læringsfellesskap i bred forstand.

En utviding av studietilbudet innebærer også at vi vil kunne tilby et fremtidig femårig faglærerutdanningstilbud i praktiske og estetiske fag ved HVL. På begge campuser er det nå gode etablerte masterutdanningstilbud i musikk som gir studentene fra faglærerutdanningen mulighet til å ta en femårig utdannelse allerede nå.

Kostnadsprofil

Det vil ikke bli opprettet nye emner på studiet, og vi har mulighet til å gjennomføre utvidingen av studiet høsten 2019 uten å opprette nye fagstillinger. Fagmiljøet ved musikkseksjonene på begge campusene som vil tilby studietilbudet har solide eksisterende internasjonale nettverk som det kan bygges videre på.

Det vil være behov for videreføring av administrativ støtte ved campus Stord, som kan samarbeide med administrativ støtte for eksempel ved praksiskontoret i Bergen.

I det nye utvidede utdanningstilbudet vil vi utdanne for fremtiden med hybridformer av campusbasert og nettundervisning. Vi ønsker å bygge kompetanse rundt nettundervisning og interaktive lærings- og undervisningsformer gjennom digital deling og samhandling mellom studenter, studenter og lærere, og i lærerteam. En viktig utfordring er å finne løsninger som tar hensyn til musikkfaget sin egenart som utøvende fag. Vi arbeider i skrivende stund med å utvikle søknader til Diku og Norgesuniversitetet angående teknologistøttet lærings- og undervisningsformer. Vi har pågående prosjekter knyttet til NFR- og EU-midler som vil kunne bidra til både kompetanseheving og utvikling av nye undervisningsformer og arbeidsmåter i musikkfaget. Vi er i dialog med IT internt for å finne gode måter å utvikle og forme en digital infrastruktur til denne utdanningen, for eksempel inspirert av det spennende samarbeidet på masternivå mellom NTNU og UiO der de har laget en portal for interaksjon på tvers av campus.

Det er per dags dato 20 studieplasser på studiet. Vi vil bruke de eksisterende studieplassene som et utgangspunkt for det utvidede studietilbudet, og eventuelt se nærmere på behovet når vi har på plass første kull for studieåret 2019.

Finansiering

Studiet finansieres som innenfor de eksisterende rammene i studieporteføljen til FLKI, HVL. Det er ikke behov for nye/eksterne ressurser i forbindelse med utviding av studietilbudet.

Vedlegg til styresak

	Nærare omtale	Referanse
a)Studieplan b)Emneplanar	HVL-malane fyllast ut	Studieplan vedlagt i eget dokument (se merknad om emner under 'Nye emner i studiet' i søknadsteksten).
c)Fagmiljøet sitt bidrag i studiet	Mal fyllast ut	<i>Forslag til forenkla tabell i høve NOKUT sin tabell over fagmiljø, på sikt digitalisert</i>

c) Tabell for fagmiljøet som bidrar med meir enn 0.1 årsverk i studiet

Vedlagt i eget dokument.

Vedlegg til sak 86/18

Oversikt over lenker brukt fortløpende i søknadsteksten

Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-03-18-290>

Nasjonale retningslinjer for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag:

<https://www.uhr.no/f/p1/ie425b925-ad1c-4560-9d7c-4f7f8535fb2e/nasjonale-retningslinjer-for-treareige-faglærerutdanninger-27102017-etter-vedtak-nrlu.pdf>

Nåværende emneplaner i Faglærerutdanning i musikk ved HVL:

<https://www.hvl.no/studier/studieprogram/2018h/fag-musikk/utdanningsplan/>

CASE-senterets nettsider: <http://casecenter.no/>

TEN-nettverket: <https://www.hvl.no/samhandling/ten/>

By, I., Holthe, A., Sandven, J., Vestad, I.L og M. Hordvik (sekretær)(2018) *Master i faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag Utredning av kompetansebehov og konsekvenser av å innføre master i faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag, og anbefaling til departementet om hvorvidt det bør innføres en master i faglærerutdanning:*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/92e3d751d5c24289ae139202839c1c91/master-i-faglærerutdanning---utredning-og-anbefaling-rev.pdf>

DIKU åpen utlysning: <https://www.siu.no/Hoeyere-utdanning/nasjonale-ordninger/program-for-studentaktiv-laering>

Aktuell utlysning fra Norgesuniversitetet: <https://norgesuniversitetet.no/prosjekter>

Portal for samhandling i Music, Communication and Technology-programmet på UiO/NTNU:

<https://www.hf.uio.no/imv/english/about/rooms-and-equipment/mct-portal/index.html>

c) Tabell for fagmiljøet som bidrar med meir enn 0.1 årsverk i studiet

De estimerte tallene tar utgangspunkt i forventet personalsituasjon som vil bidra inn mot studiet ved studiestart høst 2019, inn mot et studentkull over 3 år.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Tilsette som bidreg fagleg	Stillings-omtale	Tilsetjings forhold	Faglege årsverk i studiet				Årsverk i andre studier oppgi studium	Undervisnings- /rettleiings- område i studiet**	Formell pedagogisk kompetanse	Ekstern praksiserfaring, t.d. klinisk erfaring*	
			Total ₁	U&V ₂	FoU ₂	Annet ₂				Tal år	Årstall
Åsmund Espeland	Høgskolelektor (+)	Fast	0.15				Master	Musikerskap Bacheloroppgave	Ja		
Trine Daviknes	Høgskolelektor	Fast	0.1				BLU	Ensembleledelse	Ja		
Sigrid J. Havre	Høgskolelektor (+)	Midl.	0.25				Master	Profesjonsfag Ensemble Bacheloroppgave Tverrfaglig prosjektarb. og met.	Ja		
Ole G. Eikeland	Høgskolelektor	Fast	0.15				GLU	Ensemble Musikerskap	Ja		
Jonas Selås Olsen	Høgskolelektor	Fast	0.2				CM	Anvendt musikk Musikerskap	Ja		
Aslaug Furholt	Høgskolelektor	Fast	0.15				GLU, BLU	Anvendt musikk Musikerskap Profesjonsfag	Ja		
Jonas Romme	Høgskolelektor	Midl./fast	0,15				CM	Tverrfaglig prosjektarb. og met. Musikerskap	Ja		
Hans Mark Svedal	Høgskolelektor	Fast	0.15				BLU, GLU, barnevern	Anvendt musikk Ensemble Musikerskap	Ja		
Helga Gunnes	Høgskolelektor	Midl.	0.15				BLU	Profesjonsfag Anvendt musikk Bacheloroppgave	Ja		
Egil Haugland	Førsteamanuensis	Fast	0.2				GLU	Musikerskap Ensemble	Ja		
Synnøve Kvile	Stipendiat (+)	Fast	0.15					Profesjonsfag	Ja		

Siv K. Klippen	Høgskolelektor	Fast	0.2				GLU	Ensemble Musikerskap	Ja		
Ingrid G. Arnesen	Førstelektor	Fast	0,1				BLU	Profesjonsfag	Ja		
Gunhild Rolfsnes	Høgskolelektor (+)	Fast	0.2				GLU, årsstudium	Ensemble Ensembleledelse Musikerskap	Ja		
Lena Skjerdal	Høgskolelektor (+)	Fast	0.2				BLU, GLU, barnevern	Musikerskap Anvendt musikk Ensemble Ensembleledelse	Ja		
Espen Rotevatn	Høgskolelektor	Midl.	0.15					Profesjonsfag Ensembleledelse Ensemble	Ja		
Kari Holdhus	Førsteamanuensis (+)	Fast	0,1				Master	Bacheloroppgave	Ja		
Jostein Stalheim	Professor	Fast	0.15				Master, GLU, CM	Anvendt musikk Tverrfaglig prosjektarb. og met. Musikerskap	Ja		
Rigmor D. Titt	Høgskolelektor	Fast	0.15				GLU	Musikerskap Ensemble	Ja		
Njål Vindenes	Professor	Fast	0.15				GLU Master	Anvendt musikk Musikerskap Ensemble	Ja		
Catharina Christophersen	Professor	Fast (#)	0.1				Forsknings- progr.leder		Ja		
Magne Espeland	Professor	Fast	0.1				Master	Profesjonsfag Bacheloroppgave	Ja		
Tiri B. Schei	Professor	Fast	0.1				Master, PhD	Profesjonsfag Bacheloroppgave	Ja		
David Hebert	Professor	Fast	0.1				Master	Musikerskap	Ja		
Frode Hammersland	Høgskolelektor (+)	Fast	0.25				CM	Musikerskap Ensemble	Ja		
Silje V. Onsrud	Førsteamanuensis	Fast (#)	0.1				Senterleder	Profesjonsfag Bacheloroppgave	Ja		

Wenche B. Lien	Høgskolelektor	Fast	0.1				CM	Profesjonsfag Ensemble	Ja		
SUM											

1) Dette er et foreløpig estimat basert på gjeldende ressursmodeller. Dette angir del av stillingen som vi estimerer vil bli brukt inn mot studiet. Her vil det forekomme endringer.

2) U&V, FoU og annet: I en total stilling utgjør admin 10% og FF 7%, mens forskningstid avhenger av bl.a. stilling og eksterne prosjektet. De ansatte som skal bidra inn mot studiet vil bruke deler av dette relevant for studiet avhengig av den totale stillingsprosenten.

* Vi har i dette dokumentet knyttet undervisningsområdet opp til emnenavn, men de ansatte dekker ulike områder innenfor hvert emne, inkludert hoved- og biinstrument.

** Samtlige faglærere har relevant utøvende og pedagogisk praksiserfaring for studiet både gjennom sin stilling ved HVL og ved engasjement eksternt. Om ønskelig kan vi ettersende CV for de ansatte som vil bli involvert i det nye studietilbudet, men på grunn av kort tidsfrist har vi ikke samlet inn denne informasjonen nå.

(+) Ansatte som i dag er i et kompetansehevingsløp med stipend til kompetanseheving til første-/professor-/dosent-stillinger.

(#) Ansatte som i dag er i en åremålsstilling eller lignende (lederstillinger) som vil bidra inn mot studiet når åremålet er ferdig/i den grad åremålet legger til rette for muligheten til å undervise i deler av stillingen. Dette gjelder flere ansatte på IK enn det fremgår av tabellen.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/02944-22
Saksbehandler Merete Sviggum

Arkivkode. 410

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

87/18

SØKNAD OM ENDRING AV NAVN PÅ STUDIEPROGRAMMET COMMUNITY MUSIC TIL BACHELOR I MUSIKK: COMMUNITY MUSIC

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret godkjenner endring av navn på studieprogrammet *Community Music* til *Bachelor i musikk: Community Music*.

Sammendrag

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett ber om å få endret navn på studieprogrammet Community Music til Bachelor i musikk: Community Music. Bakgrunnen for den foreslåtte endringen er svak rekruttering til studiet.

Vedlegg:

1. Søknad om endring av navn – Bachelorutdanning i Community Music ved HVL

Utrykte vedlegg

- Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften): <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>
- Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-21-1851>
- Forskrift om opptak til Høgskulen på Vestlandet: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-21-1875>

Saksframstilling:

Bakgrunn

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett søker om å få endret navn på studieprogrammet Community Music. Forslag til nytt navn er Bachelor i musikk: Community Music.

Studieprogrammet Community music ble opprettet som et bachelorstudium ved tidligere Høgskolen Stord Haugesund med oppstart høsten 2016. Det har vært svak rekruttering av kvalifiserte søkere til studiet, og av den grunn startet ikke studiet opp høsten 2018.

På bakgrunn av dette har fakultet foretatt en evaluering av hva som kan være årsakene til svak rekruttering. Resultatet av evalueringen viser blant annet at utdanningsprogrammets engelske navn kan være en grunn til at potensielle søkere ikke finner frem til studiet, siden 'Community music' ikke enda er et fullverdig etablert fagbegrep i Norge.

Evalueringen bygger blant annet på tall fra kommunikasjonsavdelingen ved HVL, som tydelig viser at det er et lavt antall treff på nettsiden til studiet via såkalte organiske søk (for eksempel nøkkelord med treff i google-søk og lignende). En internettkampanje for studiet der fokuset i tillegg til Community music lå på mer nøytrale nøkkelord som «bachelor i musikk» fra slutten av mars til søknadsfrist i april viser en markant høyere treffprosent (5176 klikk).

På bakgrunn av dette ønsker fakultetet å endre navnet som en viktig del av rekrutteringsstrategien for studiet.

Det er ingen andre endringer i studiet, verken i enkeltemne eller i det samlede læringsutbytte for studieprogrammet.

I henhold til Studiekvalitetsforskriftens § 2-2 (1) skal studietilbudet ha et dekkende navn. I følge NOKUTs merknader til forskriften anses endring av navn som en vesentlig endring, som må legges fram for NOKUT i tilfeller hvor institusjonen ikke har faglige fullmakt til selvakkreditering. I dette tilfelle har høgskolen selv faglig fullmakt til å gjøre denne endringen (jf. lov om universiteter og høgskoler § 3-1).

Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet § 3-2 (4) b. slår fast at

Styret gjer vedtak om endring av namn på vedtekne, gradsgjevande studieprogram.

Rektors vurdering

Fakultetet opplyser at «Community music» i dag ikke er et fullverdig etablert fagbegrep i Norge. Rektor støtter derfor forslaget om tilføyelse i navnet på studieprogrammet for å gi et bedre dekkende norsk navn på studiet.

På generelt grunnlag vil rektor fraråde at man tar i bruk utenlandsk fagterminologi som ikke er godt innarbeidet i norsk begrepsbruk når man velger norske navn på studieprogram ved høgskolen.

Søknad om endring av navn – Bachelorutdanning i Community music ved HVL

Bakgrunn for saken

[Community music](#) ble opprettet som et bachelorstudium ved tidligere HSH med oppstart høsten 2016. Dessverre var det ved opptak høsten 2018 ikke nok kvalifiserte søkere til studiet. På bakgrunn av dette har vi foretatt en evaluering av hva som kan være årsakene til at studiet ikke har rekruttert et stort nok antall søkere. Evalueringen viser blant annet at utdanningsprogrammets engelske navn kan være en grunn til at potensielle søkere ikke finner frem til studiet, siden 'Community music' ikke enda er et fullverdig etablert fagbegrep i Norge. Dette bygger vi blant annet på tall fra kommunikasjonsavdelingen ved HVL som tydelig viser at det er et lavt antall treff på nettsiden til studiet via såkalte organiske søk (for eksempel nøkkelord med treff i google-søk og lignende). En internettkampanje for studiet der fokuset i tillegg til Community music lå på mer nøytrale nøkkelord som «bachelor i musikk» fra slutten av mars til søknadsfrist i april viser en markant høyere treffprosent (5176 klikk), noe som indikerer en tydelig og stor interesse for studiet. På bakgrunn av dette ønsker vi å endre navnet fra «Community music» til «Bachelor i musikk: Community music» som en viktig del av vår rekrutteringsstrategi for studiet.

Navn

Vi søker om å endre navnet på bachelorutdanningen i Community music til *Bachelor i musikk: Community Music*.

Innhold og oppbygging

Det vil ikke bli gjort endringer i innhold og oppbygging av studiet, kun endring av navn på studiet.

Læringsutbytte

Det vil ikke bli gjort endringer i det samlede læringsutbyttet for studiet, kun en navneendring.

Nye emner i studiet

Det er ingen nye emne i studiet.

Internasjonalisering

Det er ingen endringer i forhold til dagens arbeid for internasjonalisering i studiet.

Praksis

Det vil ikke bli endringer i praksis.

Fagmiljø

Det er ingen endringer i fagmiljøet på studiet.

Opptakskrav og rekruttering

Det er ingen endringer i opptakskrav på studiet.

Navneendringen er knyttet opp mot rekrutteringsarbeidet, der vi ønsker å nå en større andel søkere med et norsk og gjenkjennelig navn på studiet (se bakgrunn for saken ovenfor).

Relevans

Det er ingen endringer i relevansen for studiet.

Kostnadsprofil

Det er ingen endringer i studiets kostnadsprofil.

Finansiering

Det er ingen endringer i finansiering.

Vedlegg til styresak

	Nærare omtale	Referanse
a)Studieplan b)Emneplanar	HVL-malane fyllast ut	Studieplan og emneplaner ligger her: https://www.hvl.no/studier/studieprogram/2018h/comus/
c)Fagmiljøet sitt bidrag i studiet	Mal fyllast ut	<i>Forslag til forenkla tabell i høve NOKUT sin tabell over fagmiljø, på sikt digitalisert</i>

c) Tabell for fagmiljøet som bidrar med meir enn 0.1 årsverk i studiet

Det er ingen endringer i fagmiljøet og bidraget mot studiet.

**Høgskulen
på Vestlandet**

Arkivsak-dok. 18/02944-15
Saksbehandler Merete Sviggum

Arkivkode. 410

Saksgang
Høgskulestyret

Møtedato
25.10.2018

88/18

GODKJENNING AV SØKNAD OM ETABLERING AV NYTT STUDIUM - BACHELOR I MARITIME MANAGMENT VED FAKULTET FOR ØKONOMI OG SAMFUNNSVITENSKAP

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Styret godkjenner etablering av studieprogrammet Bachelor i Maritime Management ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap.
2. Styret gir sin tilslutning til at det arbeides videre med å få etablert studieprogrammet Bachelor i Maritime Management som en fellesgrad mellom HVL, NTNU, UiT og USN.
3. Med grunnlag i fakultetets redegjørelse til styret i denne saken, finner styret å kunne godkjenne etablering av fellesgrad når det foreligger en gjensidig forpliktende avtale om fellesgrad mellom de samarbeidende institusjoner i henhold til forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 4-2 (1). Styret gir rektor fullmakt til å etablere fellesgraden Bachelor i maritime management under forutsetning av at slik avtale foreligger.

Sammendrag

Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (FØS) søker om å få etablert Bachelorgrad i Maritime Management. Studieprogrammet har status som en pilot som skal sikre nasjonale overgangsordninger for kandidater med fullført og bestått maritim teknisk fagskole som ønsker å oppnå en bachelorgrad. Det er gitt midler til piloten fra Kunnskapsdepartementet og MARKOM2020. Studieprogrammet er planlagt som en fellesgrad i samarbeid mellom HVL, NTNU, UiT og USN.

Samarbeidet om piloten startet opp i januar 2018. Ut fra institusjonenes frister for godkjenning av nye program med oppstart kalenderåret etter, er det bare HVL som har en frist prosjektgruppen har hatt mulighet til å nå. En måte å få til oppstart f.o.m. høsten 2019 på, er derfor at HVL gjør opptaket og står som eier av programmet det første året. Etter planen skal overgangsordningen i løpet av våren 2019 godkjennes ved UiT, USN og NTNU. Planverket for en fellesgrad vil deretter ferdigstilles, slik at en starter opp andre året av piloten som en fellesgrad.

Vedlegg:

1. Saksgrunnlag – nytt studietilbud – FØS 2018
2. Vedlegg 1 – Fagmiljøet
3. Vedlegg 2 – Hvordan emnene bidrar til programmets LUB
4. Vedlegg 3 – Finansiering av pilot gjennom MARKOM2020
5. Søknad om midler til utvikling av overgangsordning fra maritime fagskoleutdanninger til bachelorutdanning fra MARKOM2020 til KD

6. Supplerende tildelingsbrev – statsbudsjettet 2017 – Kap. 281 post 01 - midler til overgangsordning fra maritime fagskoleutdanninger til bachelorutdanning

Utrykte vedlegg:

- Fusjonsavtalen: <http://fusjonsinfo.no/wp-content/uploads/2015/12/fusjonsavtale-endeleg.pdf>
- HVL strategi 2018-2023: <https://www.hvl.no/om/strategi>
- Tildelingsbrev for HVL med utviklingsavtale 2018: <https://www.hvl.no/globalassets/tildelingsbrev-2018.pdf>
- Årsrapport 2017-2018: <https://www.hvl.no/contentassets/c8b6dabadf524bad963c8eed83e228e2/arsrapport-2017-2018---hogskulen-pa-vestlandet.pdf>
- Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15>
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2010-02-01-96>
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (Studietilsynsforskriften): <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-02-07-137>
- Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-21-1851>
- Forskrift om opptak til Høgskulen på Vestlandet: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-21-1875>
- Meld.St.16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/sec1>
- Meld.St.9 (2016-2017) Fagfolk for fremtid: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20162017/id2522412/sec1>
- Sak 48/18 Nye studietilbud ved HVL fra studieåret 2019/2020. Innspill fra fakultetene: <https://www.hvl.no/globalassets/hvl-internett/dokument/motepapir/hogskulestyret-2018/0518/2018-05-innkalling.pdf#page=66>

Saksframstilling

Bakgrunn for saken

I sak 48/18 Nye studietilbud ved HVL fra studieåret 2019/2020. Innspill fra fakultetene ble styret gjort kjent med fakultetenes planer om nye studietilbud for studieåret 2019/2020. I rektors vurdering heter det:

For 2018 innvilget Kunnskapsdepartementet 1 mill. kroner til MARKOM2020 for utvikling av overgangsordning fra maritim fagskoleutdanning til maritim bachelorutdanning. I tillegg kommer midlene som tildeles MARKOM2020-prosjektet årlig. FØS har i denne sammenheng spilt inn et forslag om oppstart av Bachelorgrad i Maritime Management, en planlagt fellesgrad mellom fire samarbeidende institusjoner. Det er tildelt eksterne midler, som blant annet skal bidra til oppstart av en pilot fra og med høsten 2019. Rektor anbefaler at det arbeides videre med planene.

Styret selv fatter vedtak om etablering av nye studieprogram med et omfang på over 30 studiepoeng (ECTS) (jf. Forskrift om studium og eksamen ved HVL, § 3-2 (3) a). Alle studietilbud ved høøgskolen skal fylle krav gitt i Lov om universiteter og høøgskoler (universitets- og høøgskoleloven), Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høygere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høygere utdanning (studietilsynsforskriften).

1. Kompetansehevingsprosjektet MARKOM2020

HVL er en av fire partsinstitusjoner i det nasjonale kompetansehevingsprosjektet innen maritim utdanning, MARKOM2020. MARKOM2020 svarer på Meld.St.16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høygere utdanning og Meld.St.9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden uttrykte ønske om overgangsordninger mellom fagskole og bachelor, ved at de i hovedmål 4 poengterer at studieløpet fra fagskole til Ph.d. skal være helhetlig og næringslivstilpasset (<http://markom2020.no/>). I 2018 innvilget Kunnskapsdepartementet 1 mill. kroner til MARKOM2020 for utvikling av overgangsordningen fra maritim fagskoleutdanning til maritim bachelorutdanning ut over de midlene som tildeles MARKOM2020-prosjektet årlig. Midlene er brukt til å følge opp arbeidet med å legge til rette for en overgangsordning for kandidater med maritim fagskoleutdanning, ved å etablere et tilpasset nasjonalt bachelorløp.

MARKOM2020 startet arbeidet med å finne og foreslå overgangsordninger fra maritim fagskole til bachelor i 2016. T84s sluttrapport «*Fra maritim teknisk fagskole til bachelor*» datert 05.12.2017, inneholdt anbefalinger for en overgangsordning. For å videreutvikle og ferdigstille en pilot med forventet oppstart fortrinnsvis høsten 2019, ble det etablert et nytt tiltak (T120), og i februar 2018 ble det nedsatt en nasjonal arbeidsgruppe.

Arbeidet har resultert i forslag til studieprogrammet Bachelor i maritime management, som er planlagt som en fellesgrad i regi av Høgskolen på Vestlandet (HVL), Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Universitetet i Tromsø (UiT) og Universitetet i Sørøst-Norge (USN). Programmet er planlagt med oppstart høsten 2019 ved Høgskulen på Vestlandet ved Institutt for maritime studier (IMS), FØS. Det ikke har lyktes de samarbeidende institusjoner å fatte vedtak om fellesgrad for opptak 2019/2020. Det planlegges derfor opptak ved HVL høsten 2019. Videre plan er å omgjøre programmet til en fellesgrad i løpet av første studieår. Dersom det ikke skulle foreligge vedtak på fellesgrad i de andre institusjonene har HVL selv et fagmiljø til å bære programmet i sin helhet.

2. Omgjøring av studieprogrammet til en fellesgrad i studieløpet

Fakultetet har gitt følgende redegjørelse for hvordan studieprogrammet skal omgjøres til fellesgrad i studieløpet:

«Når det gjelder overgang til fellesgrad i løpet av studieløpet, kan dette sammenlignes med de endringene studentene har opplevd i forbindelse med fusjonene i sektoren, der mange studenter har vært tatt opp til en annen institusjon, enn den de søkte på. De har imidlertid fått god informasjon underveis, og har fullført graden og emnene de søkte på. Ved overgang til fellesgrad og godkjenningen på den enkelte institusjon, forventes det kun mindre endringer i programmet. I planen som godkjennes på HVL er HVL ansvarlig for 60 stp. Dette vil endres i forbindelse med overgang til fellesgrad slik at de fire institusjonene har ansvar for tilnærmet like stor del av programmet. Siden emnene hvor ansvarlig institusjon endres ligger i de to siste semestrene, vil dette ikke få praktiske konsekvenser for studentene. Programmet går over fire år, og denne endringen vil derfor gjøres flere år før studentene skal gjennomføre emnene.

Piloten KD og MARKOM2020 har gitt midler til å utvikle et nasjonalt program som er tenkt å skulle rekruttere studenter fra hele landet. Etter planen skal det være samlinger på alle de fire institusjonene. Arbeidsgruppen skal i det videre arbeidet lage en plan for hvordan piloten skal markedsføres, og nytte det at de maritime fagskolene også er med i MARKOM2020. I planen for rekruttering vil informasjon om at dette er et felles program stå sentralt.

HVL har ansvar for det første emnet, og USN har ansvar for emnet som går våren i første studieår. Dette vil studentene også få informasjon om både gjennom nettsider og når de starter opp på studiet.»

3. Kort beskrivelse av studieprogrammet Bachelorgrad i Maritime Management

FØS har redegjort for hvordan studieprogrammet oppfyller krav gitt i Studietilsynsforskriften. Det vises til vedlegg 1-4 for en nærmere redegjørelse.

Organiseringen av programmet

Programmet er et deltidsstudium med 50 % studieprogresjon, og skal gå over 4 år.

Studentene vil kunne søke innpass av 60 studiepoeng fra maritim fagskole (1. studieår).

Det følger av fagskolemeldingen at

«Enkelte fagskoler har inngått avtale med en høyskole eller et universitet om overgang fra én eller flere fagskoleutdanninger til ett eller flere nærmere definerte studieprogram ved høyskolen/universitetet, slik at fagskolens kandidater som ønsker videre utdanning, kan få en forenklet fritaksvurdering og dermed et mer forutsigbart studieløp for å oppnå bachelorgrad på studieprogrammet/ene som er omfattet av avtalen».

Fritakene skal imidlertid fremdeles baseres på enkeltvedtak. Hvordan dette formuleres i forbindelse med utlysning av programmet er viktig. Her vil representantene fra de fire samarbeidende institusjoner i den studieadministrative gruppen bli enige om en tekst før programmet lyses ut.

I vurderingene knyttet til omfang av fritak, har prosjektgruppen i tillegg sett til eksisterende regelverk for et sammenlignbart fagområde; ingeniør. For overgangsordninger mellom fagskole og bachelor på ingeniør er omfanget hjemlet i *FOR-2011-02-03-107 Forskrift om rammeplan for ingeniørutdanning, §5 Fritaksbestemmelser*, hvor det er forskriftsfestet at «det gis fritak for maksimalt 60 studiepoeng for 2-årig relevant fagskoleutdanning i tekniske fag». Innpass av 60 studiepoeng for fullført toårig fagskoleutdanning er i henhold til de normer som per i dag finnes og praktiseres.

Ut over 60 studiepoeng fritak med bakgrunn i maritim teknisk fagskole, består programmet av 7 obligatoriske emner. Studentene kan fordype seg enten via valgfag eller utveksling utenlands i høstsemesteret, siste studieår. Emnestørrelsen er 15 stp for alle emner. Dette betyr at studentene tar ett emne per semester.

Rekrutteringsgrunnlag

De siste tre årene har det i Norge blitt tatt opp mellom 480-520 studenter på fagskoler innen ferdypning dekk eller maskin. En stor andel av disse tas også opp til sitt 2. år, slik tabellen under viser.

Årstall	Inntak 1. år	Inntak 2. år
2016	478	451
2015	480	431
2014	516	477

Kilde: Maritimt opplæringskontor Sørvest

Maritim næring er svært konjunkturbasert, og i perioder med nedgang er det relevant for mange av disse å søke videre utdanning for å gjøre seg ytterligere attraktive på arbeidsmarkedet. På grunn av bachelorløpets planlagte fleksibilitet og normalprogresjon på 50% vil det være mulig for kandidater å kombinere studiene med arbeid. Mange av dagens sjøoffiserer ønsker etter hvert arbeid på land, for eksempel på rederikontor, tilsynsmyndigheter, klasseselskap, undervisningsinstitusjoner m.m. Da er det et uttalt behov fra maritim næring og andre maritime sektorer at man har utdanning på minimum bachelornivå for å kunne gå inn i denne type stillinger

Finansiering

MARKOM2020 har bevilget 3,4 millioner kroner til finansiering av pilotgjennomføringen av Bachelor i maritime management. Det vises til vedlegg *Finansiering av pilot gjennom MARKOM2020* for tilleggsinformasjon om finansiering fra prosjektet. Det vil bli utarbeidet en avtale knyttet til fordeling av utgifter og inntekter i programmet før dette omgjøres til en fellesgrad. Gjennom MARKOM2020 vil det også jobbes målrettet for å få tildelt øremerkede studieplasser inn mot neste års statsbudsjett.

For HVL sin del vil de enkelte modulene ikke bare kunne tilbys som en del av den felles bachelorutdanningen, men også inngå som en del av tilbudet for livslang læring ved Campus Haugesund. Emnene som tilbys i programmet vil for eksempel være svært relevante som kompetanseheving for kandidater uteksaminert fra bachelor i nautikk, bachelor i nautikk Y-vei, flere ingeniørretninger, m.fl. Dette bidrar til økt studiepoengproduksjon, og dermed økte inntekter på programmet. Fakultetet forventer derfor at programmet skal være selvfinansierende innen pilotgjennomføringen er fullført, slik at instituttet har full dekning av alle utgifter knyttet til studietilbudet.

Fakultetet finner ikke behov for ny eller utvidet infrastruktur som følge av opprettelsen av programmet, og ved gjennomgang er det ikke funnet konstnadsdrivere tilknyttet utvikling og drift av programmet, som ikke allerede dekkes av tildeling gjennom MARKOM2020 og etter hvert studiepoeng- og kandidatproduksjon. Fakultetet anser det derfor ikke å være en finansiell risiko for institutt, fakultet eller HVL, dersom studieprogrammet igangsettes.

Rektors vurdering

Rektor stiller seg positiv til utdanningssamarbeid på tvers av utdanningsinstitusjoner. Slikt samarbeid er i tråd med føringer om nasjonal arbeidsdeling og kan bidra til komplementære effekter. Rektor støtter etablering av det omsøkte studiet.

Det omsøkte studieprogrammet planlegges på sikt som en fellesgrad, men HVL skal lyse ut studiet på egen kjøp til opptak høsten 2019. Fakultetet gir en god redegjørelse for hvorfor etablering av fellesgraden må foregå i to trinn, ved først å lyse ut studieprogrammet ved HVL for deretter å omgjøre studiet til en fellesgrad.

Rektor understreker viktigheten av adekvat og tilstrekkelig informasjon til søkere til studiet/studenter om den planlagte studiemodellen.

Rektor finner at studiet er godt forankret i HVLS strategiske plan 2019-2023 og Fusjonsavtalen datert 25.05.2016 mellom de tre tidligere høyskolene.

Flere stortingsmeldinger uttrykker ønske om overgangsordninger mellom fagskole og bachelor. Det omsøkte studieprogrammet bidrar til å sikre en slik overgangsordning for studenter fra maritim fagskole. Studiet er næringslivstilpasset, og møter behov for kompetanse i maritim næring lokalt og nasjonalt.

Studentene som tas opp på programmet er kandidater som har gjennomført og bestått to-årig maritim teknisk fagskole med fordypning dekk eller maskin. Siden Bachelor i Maritime Managements første studieår består av innpassede emner fra fagskolen, er det viktig med et tydelig akademisk fokus i studieprogrammets to siste år. Rektor ser derfor positivt på de tiltak fakultetet skisserer og som skal sikre at studentene får ekstra oppfølging knyttet til akademisk skriving og kravene som stilles i UH-sektoren.

Når det gjelder opptaksrammer for studiet, vil dette bli behandlet av styret i egen sak i møte i november.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Søknad om oppretting av nytt studietilbud i FØS/IMS: Bachelor i maritime management

Bakgrunn

I Meld.St.16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning påpekes det at det må etableres «smidige overgangsordninger mellom fagskole- og universitets- og høyskoleutdanning». Meld.St.9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden fremhever også viktigheten av denne typen overgangsordninger, og peker på at gjennom MARKOM2020 «er det startet et prosjekt for å se på overgangsordninger mellom fagskoleutdanning og universitets- og høyskoleutdanning i maritime fag». Det vises også til at «Regjeringen vil følge opp arbeidet som nå gjøres både i NOKUT, ved utdanningsinstitusjonene og i Markom-prosjektene». Kunnskapsdepartementet forventet i tråd med Stortingsmeldingen Fagfolk for fremtiden (St.Mld. 9 2016-2017) en slik overgangsordning i 2017 med oppstart høsten 2018. Det er derfor svært viktig at denne overgangsordningen kommer på plass så snart som mulig, slik at institusjonene i samarbeid kan rapportere til departementet at oppdrag er utført.

HVL er en av fire partsinstitusjoner i det nasjonale kompetansehevingsprosjektet innen maritim utdanning, MARKOM2020. MARKOM2020 svarer på Stortingsmeldingenes uttrykte ønske om overgangsordninger mellom fagskole og bachelor, ved at de i hovedmål 4 poengterer at studieløpet fra fagskole til Ph.d. skal være helhetlig og næringslivstilpasset (<http://markom2020.no/>). I 2018 innvilget Kunnskapsdepartementet 1 mill. kroner til MARKOM2020 for utvikling av overgangsordningen fra maritim fagskoleutdanning til maritim bachelorutdanning ut over de midlene som tildeles MARKOM2020-prosjektet årlig. Midlene er brukt til å følge opp arbeidet med å legge til rette for en overgangsordning for kandidater med maritim fagskoleutdanning, ved å etablere et tilpasset nasjonalt bachelorløp.

MARKOM2020 startet arbeidet med å finne og foreslå overgangsordninger fra maritim fagskole til bachelor i 2016. T84s sluttrapport «Fra maritim teknisk fagskole til bachelor» datert 05.12.2017, inneholdt anbefalinger for en overgangsordning. For å videreutvikle og ferdigstille en pilot med forventet oppstart fortrinnsvis høsten 2019, ble det etablert et nytt tiltak (T120), og i februar 2018 ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av:

- Inger Johanne Lurås, prosjektleder (nasjonal)
- Øyvind Andersen (NTNU)
- William Gyldensten (USN)
- Finn Harald Hansen (UiT)
- Johanne Marie Trovåg (HVL)
- Lars Hellevik (FS i Hordaland)
- Tor Åge Gravdal (FS i Sogn og fjordane)

Arbeidet har resultert i studieprogrammet Bachelor i maritime management som er planlagt som en fellesgrad i regi av HVL, NTNU, UiT og USN. Programmet starter opp høsten 2019 ved Høgskulen på Vestlandet, i regi av Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap (FØS) og Institutt for maritime studier (IMS).

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Bachelor i maritime management

Kriterium	Nærmere omtale	Referanse
Navn	Bokmål: Bachelor i Maritime Management Nynorsk: Bachelor i Maritime Management Engelsk: Bachelor of Maritime Management Begrepet <i>management</i> er innarbeidet over lang tid i maritim næring – både til sjøs og på land. I maritim næring er management brukt for å dekke fagområder knyttet til drift av skipet. Dette betyr at management omhandler både ledelse, styring og håndtering av ulike problemstillinger knyttet til driften av skip og rederi, blant annet innenfor områdene KHMS, bemanning, økonomi, operasjon og teknisk. I praksis betyr dette at både skipsledelse og landansatte i rederiene trenger et bredt kompetansegrunnlag for å sikre at de kan drifte og håndtere prosjekter, skip, osv. Et grunnlag for denne kompetansen får de gjennom utdanningen de har fullført på fagskolenivå, mens den resterende kompetansen historisk sett har blitt tilegnet primært gjennom praktisk erfaring. I tillegg har noen valgt å ta utdanning i en av de ulike retningene innenfor managementbegrepet. Dette betyr at behovet for formell akademisk kompetanse i form av managementverktøy er stort, noe næringen selv også har spilt inn i planleggingen av overgangsordningen. I motsetning til begrepet ledelse, er management et utvidet begrep som omhandler både ledelse, styring, drift og administrasjon. Emnene i programmet speiler derfor godt på tittelen på programmet, basert på den faglige porteføljen som inngår, med emner som maritim IT, maritim økonomi og logistikk, risikostyring og kvalitetsledelse og prosjektledelse, m.fl. Studiets navn gjenspeiler også hvilket læringsutbytte kandidatene sitter igjen med etter endt utdanning og hvor i organisasjonene kompetansen passer inn. Navnet på studieprogrammet oppsummerer derfor innholdet i programmet – som er utviklet i tett samarbeid med næringen og i tråd med deres uttrykte behov, og sier noe helt konkret om den kompetansen som kandidaten sitter igjen med.	Studietilsynsforskriften: §2-2 Krav til studietilbudet (1)
Innhold og oppb.	Korleis er det lagt til rette for at studenten kan ta ei aktiv rolle i læringsprosessen? Bachelor i maritim management er tilrettelagt som et felles, helhetlig og næringslivstilpasset bachelorprogram spesielt tilpasset kandidater med utdanning fra maritim teknisk fagskole med fordypning dekksoffiser eller maskinoffiser. Programmet tilbys på deltid, for å legge til rette for at det kan tas parallelt med arbeid på sjøen eller i landbasert maritim næring.	Studietilsynsforskriften: §2-2 Krav til studietilbudet (4) (5) (6) (9)

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	Fra det internasjonale regelverket «<i>International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers 78 as Amended</i>» (STCW) og fagplaner fra maritim fagskole, er det identifisert innhold som kan gi fritak for 60 sp. Emnene som er satt opp i første studieår vil derfor ikke inngå i undervisning i programmet, siden kandidater uteksaminert fra maritim fagskole, dekk eller maskin, får fritak for disse. Ved å knytte fritaket tett opp til det internasjonale regelverket, bidrar det til at også kandidater uteksaminert fra maritim teknisk fagskole før siste regelverksendring var implementert 1/7-2013 også kan dekke kravene. Dette gir en forenklet fritaksvurdering, og det er kun kandidater uteksaminert fra maritim teknisk fagskole før 1/7-2013 som må vurderes på individuelt grunnlag. Fagskolekandidater uteksaminert i perioden etter 1/7-2013 har alle hatt felles nasjonale fagplaner, og disse studentene kan derfor sjekkes ut mot en godkjent forhåndsvurdering. Programmet er et deltidsstudium med 50 % studieprogresjon. Emnestørrelsen er 15 stp for alle emner. Dette betyr at studentene tar ett emne per semester. Ut over 60 stp fritak med bakgrunn i maritim teknisk fagskole, består programmet av 7 obligatoriske emner. Studentene kan fordype seg enten via valgfag eller utveksling utenlands i høstsemesteret, siste studieår. Det kan velges mellom følgende valgfag/spesialiseringer à 15 sp.: • Green shipping • Maritime og arktiske operasjoner • Maritim jus Det må være nok oppmeldte studenter til at emnet kan kjøres innenfor forsvarlige økonomiske rammer for at valgemnet skal tilbys. Organiseringen av programmet Programmet er planlagt som en fellesgrad mellom de fire UH-institusjonene HVL, NTNU, UiT Norges arktiske universitet og USN. På grunn av at ordningen ble etablert på et tidspunkt hvor det var for sent å få vedtak på dette i de andre institusjonenes styre innen fristene for deres studieportefølje, vil piloten starte opp ved HVL alene. I løpet av studiets første år er det derfor planlagt å omgjøre programmet til en fellesgrad, hvor de fire involverte institusjonene deler på å ha ansvar for emnene. Dette er synliggjort i tabellen for fagmiljø som ligger ved. I tillegg er det synliggjort hvordan HVL sitt interne fagmiljø vil kunne dekke opp, dersom det mot formodning ikke skulle bli vedtak om fellesgrad i de andre institusjonene, slik at det tydelig fremkommer at HVL også vil være i stand til selvstendig å ha ansvar for programmet.	
--	---	--

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	Se- mest- er	Fritak fra fag- skole n	Studieår			
			1	2	3	4
Høst	Fra STC W (60 stp.)	Gis ikke.	Mariti m IT (15 sp.)	Forsknings- metode og akademisk skrivning (15 sp.)	Organisasjon og ledelse (15 sp.)	<u>Valgfag/ spesialisering:</u> - Green shipping - Maritime arktiske operasjoner - Maritim jus (15 sp.)
Vår			Mariti m økono mi og logistik k (15 sp.)	Risikostyring og kvalitetsledel se (15 sp.)	Prosjektledel se (15 sp.)	Bacheloroppga ve (15 sp.)

Så lenge HVL kjører programmet alene gjennomføres samlingene ved HVL campus Haugesund. Med dagens oppbygning vil HVL tilby 60sp i regi av egen institusjon, og 60sp vil kjøres hos UiT, NTNU og USN. Dersom det ikke skulle foreligge vedtak på fellesgrad i de andre institusjonene slik at dette ikke er mulig, har HVL selv fagmiljø til å bære programmet i sin helhet. Dette er synliggjort i de grå feltene i vedlegget med oversikt over fagmiljø tilknyttet studieprogrammet.

Når fellesgraden er opprettet, vil samlingene kjøres hos den institusjonen som har ansvar for det aktuelle emnet. Det tas sikte på deltagelse fra sentrale personer i fellesgraden på alle campus, for å synliggjøre samarbeidet om og sammenhengen i programmet.

Et programstyre skal i fellesgraden ha det faglige ansvaret for programmet. Under oppstart ved HVL ligger programmet under Institutt for maritime studier (IMS), og instituttleder er ansvarlig for programmet.

Programmet er planlagt med valgemner i nest siste semester, slik at det legges til rette for utveksling. Så snart programmet er omgjort til en fellesgrad, vil det tilbys valgemner fra flere av de involverte institusjonene.

Arbeids- og vurderingsformer

Arbeids- og vurderingsformer for emnene i studieprogrammet er valgt for å kunne sikre god sammenheng mellom emnenes innhold, læringsutbytte, arbeidsformer og vurdering.

Gjennom programmet benyttes i hovedsak prinsippet for forberedelse – samling – ettarbeid/forberedelse – samling – etterarbeid. På denne måten sikres jevn arbeidsbelastning gjennom

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	hele semesteret, selv om deltagelsen på campus er begrenset til to samlinger på 4-5 dager hver. Undervisnings- og læringsformer som benyttes i programmet: • Seminar • Forelesning • Praktiske øvinger – inkludert lab, simulator o.l. • Arbeid med oppgaver/innleveringer – individuelt og i gruppe • Bedriftsbesøk • Interaktive diskusjoner • Flipped classroom Til sammen vil de ulike undervisnings- og læringsformene støtte opp under studentenes arbeid med emnene, for på denne måten å sikre god gjennomstrømning i programmet. Siden programmet gjennomføres på deltid, har studentene ett emne å fokusere på hvert semester. Det gjør også samlingene effektive, og det legges i samlingene opp til ulike former for individuelt arbeid og gruppearbeid i tillegg til seminar, forelesninger, praktiske øvinger, bedriftsbesøk, veiledning, o.l. I periodene før, mellom og etter samling vil studentene ha kontakt med både emneansvarlig, andre forelesere involvert i emnet og medstudenter ved hjelp av ulike digitale verktøy. Læringsplattformen Canvas vil stå sentralt i disse periodene, og det samme vil Skype, Adobe Connect, e-post, videosnutter, o.l. Kommunikasjonsform og valg av hjelpemiddel vil være et resultat av hva som er mest hensiktsmessig i det enkelte emne og til den valgte aktivitet etter målsetningen om at arbeidsformene skal være varierte og gi studentene den beste muligheten til å tilegne seg mest mulig kunnskap, ferdigheter og kompetanse i løpet av programmet. Vurderingsformene er valgt for de enkelte emnene fordi disse anses å gi studentene tilbakemelding på hvor de står faglig og dermed legge til rette for forbedring, samtidig som de skal fortelle noe om studentenes læringsresultat. Dette gjelder i både obligatoriske og valgfrie emner i programmet. Det benyttes varierte vurderingsformer: • Skriftlig eksamen • Prosjektrapport • Prosjektoppgave • Hjemmeeksamen – individuelt og i gruppe • Mappeeksamen – med individuelle og gruppebaserte elementer • Muntlig eksamen • Bacheloroppgave Vurderingsformene er i tillegg basert på den typen arbeidsform som forventes at studentene møter i arbeidslivet etter fullført utdanning,	
--	--	--

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	og det er derfor også lagt opp til både gruppebaserte og individuelle vurderingsformer. Informasjon om de ulike vurderingsformene og kravene i tilknytning til disse gis ved oppstart av hvert enkelt emne, slik at studentene allerede fra semesterstart av er klar over hvilke standarder og metoder de vurderes ut fra. Dette bidrar til forutsigbarhet for studentene, og legger til rette for at de skal kunne planlegge arbeidet sitt i emnet tidlig og på en god måte. Detaljert informasjon om vurderingsformen(e) valgt for det enkelte emne inngår som en del av emnebeskrivelsene. Alle emnene vurderes ut fra karakterskalaen A til F. Tilrettelegging av programmet Studentene som tas opp på programmet er kandidater som har gjennomført og bestått to-årig maritim teknisk fagskole med fordypning dekk eller maskin. Siden Bachelor i maritime managements første studieår består av innpassede emner fra fagskolen, er det viktig med et tydelig akademisk fokus i studieprogrammets to siste år. Det er derfor viktig at det legges til rette for at studentene får ekstra oppfølging knyttet til akademisk skriving og kravene som stilles i UH-sektoren. Dette er planlagt ivarettatt gjennom å sette opp egne skrivekurs og referansehåndteringskurs (i samarbeid med Biblioteket), samt jevnlig oppgaveskriving med veiledning og tilbakemelding. I tillegg vil emnet <i>BMMxxx Forskningsmetode og akademisk skriving</i> gå i dybden på problemstillinger knyttet til dette. Gjennom hele programmet er det fokus på studentenes ansvar for egen læring, og basert på deres faglige bakgrunn vil det være særskilt fokus på temaer som skal bidra til å gjøre overgangen fra fagskole til bachelorutdanning håndterbar; ○ Fra lærerstyrt hverdag til studentstyrt læring – ansvar for egen læring i en bachelorutdanning ○ Arbeid i team – fysisk og virtuelt ○ Akademisk skriving – inkludert skrivekurs og oppfølging ifm innleveringsoppgaver (veiledning/tilbakemelding) ○ Referansehåndtering ○ Emnenes innhold har tydelige koblinger til maritim sektor for å synliggjøre relevans og sikre at studentene kan sette teorien i sammenheng med egen erfaring/praksis. Det vil til enhver tid alltid være studentene som er ansvarlige for egen læring, og for å ta initiativ i lærings- og samarbeidsprosesser. Programmets faglige stab vil likevel være tilgjengelige også mellom samlinger for kontakt gjennom ulike plattformer. Det legges i stor grad opp til at diskusjonsforumet i Canvas skal benyttes aktivt, både til kommunikasjon med forelesere, men også med medstudenter på emnene. På denne måten kan studentene oppleve en sterk tilhørighet til både fagmiljøene ved institusjonene og læringsmiljø/	
--	---	--

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	medstudenter selv om de befinner seg på ulike geografiske lokasjoner. For å oppnå læringsutbyttet spesifisert på emner og studieprogram er forventet arbeidsbelastning for studiet som helhet 750-900 timer per år, siden programmet går på deltid. Med 40 ukers studieår utgjør dette 19-23 timer per uke, og inkluderer organiserte aktiviteter, selvstudium og eksamensforberedelser. Studiets kobling til FoU I programmet benyttes en stor andel aktive forskere, gjennom involvering av forelesere med høy akademisk kompetanse og mye erfaring fra forskning. På denne måten bidrar den mer erfarne delen av fagmiljøet til at mindre erfarne forskere kan få støtte i kollegaene sine dersom det er behov for dette. Aktive forskere bidrar også til å sikre at det pågår relevante prosjekter ved de fire institusjonene, som både studentene kan få informasjon om, samhandle med underveis i studiet, og gjerne også skrive bacheloroppgave opp mot i siste semester. Studieprogrammet er tilknyttet fire aktive forskningsmiljø, med relevante forskergrupper på alle de fire institusjonene. For HVL sin del står forskningsprogrammet MarSafe sentralt, og forskerne involvert i programmet er en del av det aktive forskningsmiljøet i MarSafe, hvor det forskes på relevante problemstillinger for studieprogrammet gjennom prosjekter som HUMANE, ArcEvac, m.fl. Dette bidrar også til at programmet gjennom de fagansatte har både nasjonale og internasjonale nettverk. Det er også ut over de involverte fagansattes forskningsaktiviteter lagt til rette for å sikre god forskningsbasert utdanning for studentene på programmet. Programmet er derfor lagt opp slik at de ulike emnene som inngår bygger på det fremste innen FoU innenfor sitt område, både gjennom det som formidles av emneansvarlige og ved at studentene har forskningsartikler og annen FoU-basert litteratur på pensumlistene. Gjennom hele studieprogrammet er emnene også lagt opp med FoU-baserte arbeids- og vurderingsformer, forankret blant annet gjennom kravene som stilles til innlevert materiale, o.l. I tillegg vil studentene på Bachelor i maritime management gjennom læringsmiljøet ved institusjonene kunne samhandle tverrfaglig med nautikkstudenter, masterstudenter og studenter fra andre studieretninger. Studentene introduseres for vitenskapelig teori og metode tidlig i studieprogrammet for å oppøve evne til kritisk tenkning og evne til refleksjon. Det planlegges både referansehåndteringskurs og skrivekurs i første semester. Det er også en målsetning at bacheloroppgavene skrives i tilknytning til FoU-arbeid ved institusjonene i fellesgraden eller i samarbeid med maritim næring. Det legges til rette for at alle studenter har mulighet til å sette seg inn i det FoU-arbeid som foregår ved institusjonene, både gjennom	
--	--	--

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	presentasjoner, dialog med fagansatte og instituttledelse, og gjennom institusjonenes nettsider.	
Inter-nasj.	Programmet er tilrettelagt for at studentene kan reise på utveksling i høstsemesteret i siste studieår. Det foreligger relevante utvekslingsavtaler med følgende institusjoner; - o Gdynia Maritime University http://www.umg.edu.pl/en/erasmusplus - o Latvian Maritime Academy http://www.latja.lv/en/incoming-mobility/ - o Satakunta University of Applied Sciences https://samkstudyguide.solenovo.fi/home - o Tallin University of Technology - Estonian Maritime Academy https://www.ttu.ee/institutes/estonian-maritime-academy/erasmus-2/courses-in-english-2/ - o The University of the Basque Country- https://www.ehu.eus/en/web/nazioarteko-harremanak/en-courses-taught-in-english Studenter som velger å reise på utveksling kan få økonomisk støtte til dette gjennom ulike støtteordninger. Mer informasjon finnes her: https://www.hvl.no/student/utveksling/lan-og-stipend/ I tillegg legges det opp til internasjonalisering i programmet ut over muligheten for utveksling ved at flere emner har engelsk som undervisningsspråk, litteraturen i mange av emnene er på engelsk og flere av emnene åpnes for deltagelse fra innkommende internasjonale studenter.	Studietilsyns-forskriften: §2-2 Krav til studietilbudet (7) (8)
Relevans	Samfunnets behov for kompetansen En innretting mot fagområdene i kategorien management (ref. <i>Navn på studieprogram</i> over) baserer seg på tydelige innspill fra relevant næringsliv. Gjennom flere undersøkelser i maritim næring (også blant fagskoleutdannede) har det kommet frem at det ikke var ønskelig med en overgangsordning som ga «mer av det samme», men en utvidet kompetanse innenfor fagfelt som ikke allerede er dekket gjennom fagskoleutdanningen. Mer spesifikt har næringslivet pekt på behov for økt kompetanse innen bl.a. systemforståelse, IT, automatisering, organisasjon og ledelse. Utviklingen i maritim næring med økt fokus på autonomi o.l. bekrefter behovet for kompetent personell i rederiorganisasjonen, maritime myndigheter, leverandørindustri og classeselskap. Stadig mer av arbeidet er prosjektbasert, og maritimt personell trenger verktøy for å kunne drifte og håndtere prosjekter, enten det dreier seg om prosjektering av nybygg eller nybrottsarbeid relatert til autonome skip. For at Norge som sjøfartsnasjon skal opprettholde sin status som fremst i utviklingen og på kunnskapsfronten, er det behov for økt formalkompetanse hos de som jobber i maritim næring. Overgangsordningen tar mål av seg å bidra til dette,	Studietilsyns-forskriften: §2-2 Krav til studietilbudet (2)

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	gjennom både å bidra til et umiddelbart kompetanseløft etter fullført utdanning, men også gjennom å gi kandidatene fra programmet et fullverdig grunnlag for videre studier på mastergradsnivå. Det forventes at en person med erfaring som kaptein og med denne fullførte graden vil kunne gå inn på senior manager-nivå i en rederiorganisasjon. Emnene som tilbys er i liten grad overlappende med emner som per i dag inngår i bachelorgraden i nautikk. Dette skyldes det internasjonale regelverket nautikkstudiet er underlagt. Emner fra et bachelorprogram innen maritime management vil derfor også være svært aktuelt å tilby som etter- og videreutdanningstilbud for studenter med allerede oppnådd bachelor i nautikk. En slik overgangsordning med basis i disse fagfeltene vil dermed ha stor relevans for arbeidslivet, både for kandidater med fagskolebakgrunn og bachelorkandidater. Det vil i gjennomføringen av bachelorutdanningen legges vekt på fleksible arbeids- og vurderingsformer som gjør det mulig å kombinere studiene med arbeid. Dette er også innarbeidet i studiets oppbygning, hvor programmet kun kjøres på deltid over fire år. Videre studier Mastergrad Programmet er også relevant for videre studier på mastergradsnivå, og i Norge finnes følgende aktuelle masterprogram: • Master of Maritime Operations, HVL • Master i maritim ledelse, USN • Master i ledelse av krevende maritime operasjoner, NTNU Relevante program på masternivå i utlandet omfatter blant annet: • Master of Maritime management – Chalmers, Sverige • Master of Shipping Operations – Southampton, UK • Master of Shipping and Transport – Rotterdam, Nederland PhD Etter endt mastergradsutdanning vil det være mulig å søke opptak på doktorgradsutdanningen i nautiske operasjoner som tilbys ved HVL, UiT, NTNU og USN.	
Fagmiljø	Fagmiljøet som inngår i Bachelor i maritime management er satt sammen av faglig kompetente ansatte ved de fire institusjonene, hvorav flere også har maritim operativ erfaring. Dette er viktig for å kunne sette emnene inn i den riktige konteksten, og for å sikre at fagansatte involvert i programmet har en grundig forståelse for hva maritime management er. Majoriteten av de fagansatte som deltar i programmet er fast ansatt. En av høgskolelektorene er i ferd med å fullføre sin	Studietilsyns-forskriften: §2-3 Krav til fagmiljø Studiekvalitets-forskriften: § 3-2 Akkreditering av

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	doktorgradsavhandling, og innen hun skal undervise i programmet, vil hun ha rykket opp til førsteamanuensis. I <i>vedlegg 1 Fagmiljøet i BMM</i> ligger en oversikt som viser fagmiljøet tilknyttet programmet, ligger det en oversikt over det samlede fagmiljøet i fellesgraden. Dersom det på sikt skulle vise seg at det ikke blir vedtak på fellesgrad i de andre institusjonene, er det gjennom de grå feltene synliggjort at HVL har et fagmiljø med omfang, bredde og kompetanse nok til å kunne kjøre programmet alene. Dette er ikke ønskelig og anses <i>ikke</i> sannsynlig, ettersom alle institusjonene har forpliktet seg til arbeidet gjennom Markom2020s styringsgruppe. Som tabellen i <i>vedlegg 1 Fagmiljøet i BMM</i> viser, er fagmiljøet sammensatt av hovedsakelig fast ansatte, og dekker derfor kravene til at minst 50% av årsverkene skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Kravet om ansatte med førstestillingskompetanse i sentrale deler av studietilbudet anses også dekket.	mastergradsstudier						
Opptaks-krav og rekruttering	MARKOM2020 har som mål å etablere «forente studieløpsmodeller fra fagskole til Phd.». Bachelor i Maritime Management er etablert som en overgangsordning for kandidater med maritim teknisk fagskole fordypning dekksoffiser og fordypning maskinoffiser. Opptakskrav Fullført og bestått toårig maritim fagskole, med fordypning dekksoffiser på ledelsesnivå eller maskinoffiser på ledelsesnivå. Rangering Kandidatene rangeres på bakgrunn av karakterer fra fagskoleutdanningen. Det gis 2 tilleggspoeng dersom søkeren har løst sertifikat (D1/M1 eller høyere). Alderspoeng tildeles fra og med det året søker fyller 20 år, og det tildeles 2 alderspoeng for hvert år. Det går totalt sett ikke an å få mer enn 8 alderspoeng. Ved ellers lik poengsum i en kvote skal eldre søkere rangeres foran yngre. Kvote og antall Det er på piloten 30 studieplasser. Inntil 30 % av plassene er reservert for søkere som kommer direkte fra fagskolen. Dersom det ikke er nok søkere til å fylle kvoten, kan plassene tilfalle andre kvalifiserte søkere. For å kunne starte opp pilot høsten 2019 er det krav til minst 12 studenter. Rekrutteringsgrunnlag De siste tre årene har det i Norge blitt tatt opp mellom 480-520 studenter på fagskoler innen fordypning dekk eller maskin. En stor andel av disse tas også opp til sitt 2. år, slik tabellen under viser. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Årstall</th><th>Inntak 1. år</th><th>Inntak 2. år</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td><td>478</td><td>451</td></tr> </tbody> </table>	Årstall	Inntak 1. år	Inntak 2. år	2016	478	451	
Årstall	Inntak 1. år	Inntak 2. år						
2016	478	451						

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	2015	480	431																								
	2014	516	477																								
Kilde: Maritimt opplæringskontor Sørvest Maritim næring er svært konjunkturbasert, og i perioder med nedgang er det relevant for mange av disse å søke videre utdanning for å gjøre seg ytterligere attraktive på arbeidsmarkedet. På grunn av bachelorløpets planlagte fleksibilitet og normalprogresjon på 50% vil det være mulig for kandidater å kombinere studiene med arbeid. Mange av dagens sjøoffiserer ønsker etter hvert arbeid på land, for eksempel på rederikontor, tilsynsmyndigheter, klasseselskap, undervisningsinstitusjoner m.m. Da er det et uttalt behov fra maritim næring og andre maritime sektorer at man har utdanning på minimum bachelornivå for å kunne gå inn i denne type stillinger. Antall uteksaminerte ved norske maritime fagskoler som har fått kadettplass siste fem år: <table> <tr> <th>Årstall</th><th>Nautikk</th><th>Maskin</th><th>Totalt</th></tr> <tr> <td>2013</td><td>208</td><td>134</td><td>342</td></tr> <tr> <td>2014</td><td>229</td><td>157</td><td>386</td></tr> <tr> <td>2015</td><td>235</td><td>162</td><td>397</td></tr> <tr> <td>2016</td><td>226</td><td>167</td><td>393</td></tr> <tr> <td>2017</td><td>219</td><td>156</td><td>375</td></tr> </table> Kilde: Kadettdatabasen, Maritimt Forum Dette viser at det hvert år i snitt uteksamineres ca. 380 studenter fra fagskolene som får kadettplass, og som utgjør målgruppen for studieprogrammet. Dersom så lite som 20% av disse studentene er interessert i programmet vil det resultere i et minimum tilfang på 76 søkere per år. Det utgjør dermed 2,5 søkere per planlagt studieplass (30 studieplasser). Realistisk sett forventes interessen for programmet å være høyere enn en av fem kadetter fra fagskolen. I tillegg viser tabellen over at det bare innenfor de siste fem årene vil være et oppdemmet behov, når totalt 1893 uteksaminerte fagskolekandidater har fått kadettplass. Dersom det tas utgangspunkt i at kun 20% av disse er interessert i programmet, vil dette utgjøre nesten 400 potensielle fra den siste femårsperioden. Per i dag finnes det ikke en slik overgangsordning eller spesifikt relevant alternativ til dette programmet, og studenter utdannet i maritim fagskole må gjennom alternative løp for å få en bachelorutdanning. Oppsummert konkluderes det med at rekrutteringsgrunnlaget er solid, og at det forventes svært god søkning til programmet når tilbudet er innarbeidet i markedet. Den maritime UH-utdanningens tette bånd til de maritime fagskolene og rederinæringen sikrer at informasjonen om et slikt tilbud vil kunne kommuniseres direkte til målgruppen.				Årstall	Nautikk	Maskin	Totalt	2013	208	134	342	2014	229	157	386	2015	235	162	397	2016	226	167	393	2017	219	156	375
Årstall	Nautikk	Maskin	Totalt																								
2013	208	134	342																								
2014	229	157	386																								
2015	235	162	397																								
2016	226	167	393																								
2017	219	156	375																								
Kostnad s-profil	MARKOM2020 har bevilget 3,4 millioner kroner til finansiering av pilotgjennomføringen av Bachelor i maritime management. Viser til vedlegg 3 Finansiering av pilot gjennom MARKOM2020 for																										

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	tilleggsinformasjon om finansiering fra prosjektet. Det blir utarbeidet en avtale knyttet til fordeling av utgifter og inntekter i programmet før dette omgjøres til en fellesgrad. Gjennom MARKOM2020 vil det også jobbes målrettet for å få tildelt øremerkede studieplasser inn mot neste års statsbudsjett. For HVL sin del vil de enkelte modulene ikke bare kunne tilbys som en del av den felles bachelorutdanningen, men også inngå som en del av tilbudet for livslang læring ved Campus Haugesund. Emnene som tilbys i programmet vil for eksempel være svært relevante som kompetanseheving for kandidater uteksaminert fra bachelor i nautikk, bachelor i nautikk Y-vei, flere ingeniørretninger, m.fl. Dette bidrar til økt studiepoengproduksjon, og dermed økte inntekter på programmet. Det forventes derfor at programmet skal være selvfinansierende innen pilotgjennomføringen er fullført, slik at instituttet har full dekning av alle utgifter knyttet til studietilbudet. Det er ikke behov for ny eller utvidet infrastruktur som følge av opprettelsen av programmet, og ved gjennomgang er det ikke funnet konstnadsdrivere tilknyttet utvikling og drift av programmet, som ikke allerede dekkes av tildeling gjennom MARKOM2020 og etter hvert studiepoeng- og kandidatproduksjon. Det anses derfor ikke å være en finansiell risiko for institutt, fakultet eller HVL, dersom studieprogrammet igangsettes.	
--	---	--

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Vedlegg – Læringsutbyttebeskrivelser på program og emner

	Nærmere omtale	Referanse
a) Studieplan	Læringsutbytte Bachelor i maritime management	<i>Mal studieplan og emneplan</i>
b) Emneplaner	KUNNSKAP Kandidaten • Har bred kunnskap om maritim IT og ulike grader av automatisering • Har bred kunnskap om systemene om bord, deres styrker og svakheter, samt utfordringer knyttet til IT-sikkerhet • Har bred kunnskap om maritim økonomi og logistikk, • Har bred kunnskap om risikostyring og kvalitetsledelse • Har bred kunnskap om organisasjon og ledelse, herunder også prosjektledelse • Har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor maritim management • Kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til områder innenfor maritim management • Kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet, for eksempel gjennom litteratursøk, kontakt med ulike fagmiljøer og revisjon av egen praksis • Har et helhetlig perspektiv på maritim management, herunder også maritim nærings historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet. • Har grunnleggende kunnskap om innovasjonsprosesser som bidrar til utvikling av maritim næring FERDIGHETER Kandidaten • Kan se de ulike fagområdene under maritim management i sammenheng, slik at han/hun kan benytte kunnskap, ferdigheter og kompetanse fra flere områder på en problemstilling • Kan anvende teknisk IT-kompetanse til å bidra i sikring av systemer • Forstår systemene om bord, deres styrker og svakheter, samt utfordringer knyttet til IT-sikkerhet • Forstår økonomistyring i bedrifter og prosjekter • Kan lede et prosjekt og nå målsetningene for prosjektet innenfor budsjettammene • Forstår organisasjoners oppbygning, og kan anvende relevante organisasjons-, motivasjons- og ledelsesverktøy • Kan anvende faglig kunnskap fra maritim management og grunnlagsfag, egne erfaringer og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid, på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg • Kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning	

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	• Kan finne, vurdere og henwise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling knyttet til maritime management • Behersker relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer fra maritim næring GENERELL KOMPETANSE Kandidaten • har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger innenfor tema som maritim IT, organisasjon og ledelse, prosjektledelse, risikostyring og kvalitetsledelse. • kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer • kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger til ulike målgrupper både på engelsk og norsk • kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis • Kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser i det maritime fagfeltet. • Har utviklet et grunnlag for utvikling av analytisk evne og vilje, samt tilegnet seg teoretiske kunnskaper til å fortsette med studier på masternivå i inn- og utland. Se emnebeskrivelse under for hvert enkelt emne for utfyllende informasjon om emnene som inngår i studieprogrammet. I <i>vedlegg 2 Hvordan emnene bidrar til programmets LUB</i> er det synliggjort hvordan det enkelte emne bidrar til å oppfylle hvert eneste punkt i programmets overordnede læringsutbyttebeskrivelse.	
c) Fagmiljøet sitt bidrag i studiet	Se tabellen i <i>vedlegg 1 Fagmiljøet i BMM</i> for hvordan fagmiljøet i fellesgraden bidrar i studieprogrammet. Det er i vårsemesteret 2019 planlagt en oppstartssamling for alle involverte fagansatte i fellesgraden, for å sikre god involvering og en enhetlig forståelse av programmet. Tabellen synliggjør også hvordan HVL kan bære studieprogrammet alene, dersom det ikke skulle gå i orden med styrevedtak om fellesgrad i de andre institusjonene. Dette anses ikke sannsynlig, da alle parter har forpliktet seg til arbeidet gjennom MARKOM2020s styringsgruppe hvor alle institusjonene er representert.	<i>Forslag til forenkla tabell i høve NOKUT sin tabell over fagmiljø, på sikt digitalisert</i>

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Emnebeskrivelser

I Bachelor i maritim management er første studieår et år som ikke undervises, da totalt 60 studiepoeng blir innpasset på bakgrunn av fullført maritim teknisk fagskole og gjennom de definerte emnene under. Siden disse emnene ikke skal undervises, er de kun beskrevet ved hjelp av læringsutbyttebeskrivelser.

Det er totalt 48 studiepoeng i emner som er felles uavhengig av hvorvidt studenten har hatt fordypning dekk eller maskin i fagskolen. 12 studiepoeng er spesielle for hver av de to retningene, og emnet som innpasses avhenger derfor av gjennomført fordypning; Profesjonskunnskap – dekk, 12sp, eller Profesjonskunnskap – maskin, 12sp.

Emner på første studieår:

Emne	Omfang
Kontroll av skipets drift og omsorg for personer om bord	18 sp
Matematikk og fysikk	14 sp
Språk og kommunikasjon	12 sp
Økonomi og leiling	4 sp
<i>Enten:</i> Profesjonskunnskap – nautikk	12 sp
<i>Eller:</i> Profesjonskunnskap – maskin	12 sp
Totalt	60 sp

LUB – 1. studieår – Bachelor of Maritime Management

Kontroll av skipets drift og omsorg for personer ombord – 18 sp

Kunnskaper

Studenten

- Har kunnskap om prinsipper for skipskonstruksjon
- Har kunnskap om hvilke faktorer som påvirker trim og stabilitet, og hvilke tiltak som er nødvendige for å opprettholde disse.
- Har kunnskap om IMO's anbefalinger knyttet til skipets stabilitet, inkludert lekkstabilitet
- Kjenner internasjonalt maritimt regelverk i form av relevante resolusjoner og konvensjoner
- Har kunnskap om skipets sertifikater, deres oppbevaring og gyldighet, ansvar iht SOLAS, lastelinjekonvensjonen, MARPOL, m.fl., herunder også krav til helse, sikkerhet for skip, passasjerer og last, samt miljø.
- Har kunnskap om nasjonalt regelverk knyttet til implementering av internasjonale traktater og konvensjoner.
- Har kunnskap om personalledelse og opplæring
- Har kunnskap om situasjons- og risikovurdering, herunder også relevante vurderinger og evaluering
- Har kunnskap om hvordan forurensning kan forhindres, samt relevant utstyr

Ferdigheter

Studenten

- Forstår prinsippene for skipskonstruksjon og kan forklare disse med utgangspunkt i teori

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

- Kan bruke stabilitets-, trim- og belastningstabeller og utstyr for å kalkulere dette
- Kan iverksette tiltak dersom skipets stabilitet utfordres
- Overvåker og kontrollerer samsvar med nasjonalt og internasjonalt maritimt regelverk
- Kan opprettholde skipets, mannskapets og passasjerers sikkerhet og iverksette tiltak dersom disse trues
- Kan vedlikeholde redningsutstyr og –systemer
- Kan forberede nød- og skadekontrollplaner og håndtere nødsituasjoner
- Kan fordele ressurser og gjøre prioriteringer knyttet til personell og oppgaver, samt sørge for nødvendig opplæring
- Kan vurdere en situasjon/risiko, identifisere muligheter og gjøre valg, samt evaluere disse i etterkant.
- Kan vurdere og iverksette forebyggende og akutte tiltak for å forhindre forurensning

Generell kunnskap

Studenten

- Bidrar til sikker seilas og skipets sjødyktighet
- Kan sikre at skipets dokumentasjon er i tråd med nasjonalt og internasjonalt regelverk
- Bidra til å forbedre skipets sikkerhet og på denne måten sikre at liv, helse, miljø og materielle verdier ikke kommer til skade
- Sørger for hensiktsmessig og effektiv ressursfordeling og rett prioritering av oppgaver
- Kan bidra til utvikling og implementering av prosedyrer
- Har fokus på forebyggende tiltak mot forurensning

Matematikk og fysikk – 14 sp

Kunnskaper

Studenten

- Har innsikt i definisjonen av de trigonometriske funksjonene.
- Har forståelse av oppbygningen til et koordinatsystem.
- Kan oppdatere sin kunnskap både igjennom litteratursøk og kontakt med fagmiljø.
- Har kunnskaper innenfor tallbehandling og algebra, prosentregning, funksjoner, trigonometri, ligninger, potenser og røtter.
- Har kunnskap om begrepene masse, tyngde og kraft i fysikk for å kunne utføre nødvendige beregninger ved behandling av skip og last.
- Har kunnskap om bevegelsesligningene for rettlinjett bevegelse
- Har kunnskap om sammenhengen mellom arbeid, energi og effekt
- Har kunnskap om Newtons lover
- Har kunnskap om bølgers utbredelse
- Har kunnskap om dynamisk trykk og oppdrift i fluider.
- Har kunnskap om varmelære for å kunne beregne fysiske endringer på et stoff i fast og flytende form.
- Har innsikt i de relevante fysiske lovene som kommer til anvendelse om bord i et skip.
- Har faglig grunnlag og forståelse i matematikk og fysikk som andre emner kan bygge videre på, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor feltet.
- Kan vurdere egne beregninger i forhold til de fysiske lover og matematikkens regler og krav.

Ferdigheter

Studenten

- Kan anvende tallbehandling og algebra for å løse relevante matematiske problemstillinger.
- Kan anvende formelsamling og kalkulator i problemløsning
- Kan anvende trigonometriske funksjoner for å løse matematiske problemer relevant for skip.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

- Kan anvende koordinatsystem for å fremstille grafer på grunnlag av formler og tabeller og trekke ut informasjon fra grafer.
- Kan anvende lineær interpolering for å finne relevant informasjon for skip.
- Kan gjøre rede for sine valg av metode innen problemløsning på matematiske oppgaver innen tallbehandling, algebra, første – og andregradsligninger, potenser, logaritmer, røtter, prosent, vekstfaktorer, funksjoner og grafer.
- Kan reflektere over egne matematiske beregninger og justere seg inn under veiledning.
- Kan anvende relevante faglige verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer innen fysikk og matematikk.
- Kan anvende størrelser og enheter med og uten prefikser.
- Kan anvende faglig kunnskap om trykk i væsker og gasser, akselerasjon, kraftlikevekt, rotasjonslikevekt konstant og gjennomsnittsfart for å løse praktiske og teoretiske problemstillinger i sitt fagfelt.
- Kan anvende faglig kunnskap om masse, kraft, tyngdekraft, normalkraft og friksjonskraft for å løse praktiske og teoretiske problemstillinger i sitt fagfelt.
- Kan finne informasjon om de fysiske og matematiske lovene som kommer til anvendelse om bord i et skip.
- Kan reflektere rundt og gjøre rede for sine faglige valg basert på de tilegnede kunnskaper innen fysikk og matematikk og justere seg inn under veiledning.
- Kan finne og henvise til informasjon om forskjellige problemstillinger i fysikk og matematikk knyttet til skipsdrift og vurdere denne informasjonens relevans.

Generell kompetanse

Studenten

- Kan bruke matematiske beregninger for videre opplæring i matematikk og funksjonsfagene.
- Har en systematisk og analytisk tankemåte i forhold til generelle problemstillinger, og kan bruke matematikk og fysikk til å løse problemer.
- Kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper innen matematikk på operativt nivå.
- Kan utføre nødvendige beregninger i navigasjon, lasteberegninger, stabilitetsberegninger og andre beregninger som en dekksoffiser stilles ovenfor i sitt arbeid.
- Har matematisk kunnskap og forståelse for videre læring.
- Kan utveksle synspunkter med skipsledelse, rederi og andre fagfolk, og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis innenfor fagfeltet med bakgrunn i matematikk og fysikk.
- Kan utføre arbeidet etter behovene som oppstår om bord i skip med grunnlag av tilegnede kunnskaper og ferdigheter i matematikk og fysikk.
- Kan planlegge og gjennomføre arbeidsoppgavene basert på matematikk og fysikk innen drift og operasjon av skip, alene og som deltaker i en gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer.

Språk og kommunikasjon – 12 sp

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som anvendes i maritimt engelsk for å kunne bruke tekniske publikasjoner, forstå lovgivende tekster og bidra til effektiv og trygg kommunikasjon om bord også i nød- og krisesituasjoner.
- har innsikt i internasjonalt engelsk maritimt språk (Maritime standarduttrykk)

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

- kan oppdatere sin kunnskap innenfor språk og kommunikasjon både gjennom litteraturen og kontakt med det maritime miljø.
- har tilstrekkelig kunnskap i maritim engelsk til å kunne kommunisere med andre om bord og på land, samt utføre sine oppgaver på en god måte.
- har språkkunnskaper nok i norsk og maritim engelsk til å være gode ledere og teamarbeidere i et maritimt mannskap.
- har kunnskap om norsk fagspråk og språklig variasjon
- har kunnskap om standardiserte tekstmaler i profesjonen.
- forstår forholdet mellom språk og makt
- har kunnskap om retoriske virkemidler i kommunikasjon.

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende maritim engelsk på praktiske og teoretiske problemstillinger knyttet til operasjon og drift av skip.
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling på norsk og engelsk.
- kan anvende relevante faglige verktøy og uttrykksformer på norsk og engelsk relatert til operasjon og drift av skip.
- kan finne relevant informasjon og fagstoff på norsk og engelsk.
- kan på en klar og korrekt måte gi engelskspråklige ordrer og meldinger som er relevante for et sikkert og trygt arbeidsmiljø om bord og for vern av det marine miljø.
- kan på både skriftlig og muntlig engelsk vurdere eget arbeid i forhold til internasjonale krav innen sjøfart.
- kan uttrykke seg klart og presist på norsk og engelsk både skriftlig og muntlig
- kan lede ulike muntlige kommunikasjonssituasjoner
- kan anvende og oppgi kilder
- kan skrive ulike teksttyper innenfor ulike sjangre som er relevante for det maritime feltet

Generell kompetanse

Studenten

- kan anvende sin språk- og kommunikasjonskompetanse i nye og sammensatte sammenhenger.
- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fagfelt og språk, samt med eksterne samarbeidspartnere.
- Kan utveksle synspunkter og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis på norsk og engelsk.
- kan planlegge og utføre sine offiserplikter i et multinasjonalt mannskap i tråd med etiske krav og retningslinjer.
- kan reflektere over egne holdninger og verdier i samhandling med andre
- kan tilpasse kommunikasjon etter målgruppe og situasjon
- er bevisst egen og andres rolle i ulike kommunikasjonssituasjoner

Økonomi og ledelse – 4 sp

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om hvordan et moderne rederi driftes
- har kunnskap om grunnleggende psykologi og utvalgte organisasjons-, ledelses- og motivasjonsteorier

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

- har kunnskap om oppbyggingen av et sikkerhetsstyringssystem og kravene til slike systemer
- har kunnskap om maritim økonomi, herunder bedriftsetablering og selskapsformer, lønnsomhet og likviditet, budsjettering og regnskap
- har kunnskap om persepsjon/oppmerksomhet og tolking av sanseinntrykk, fatigue og persepsjonsbedrag
- har kunnskap om stress og stressrespons, fysiologiske og psykologiske aspekter med stress, samt hvordan stress kan motvirkes
- har kjennskap til etiske problemstillinger knyttet til bedriftens samfunnsansvar, normer og verdier, integritet og korrupsjon
- har kunnskap om personalledelse og personaladministrasjon
- har kunnskap om organisasjonskultur, forebygging av konflikter, konflikthåndtering og strategier, samt makt og maktmisbruk

Ferdigheter

Studenten

- Kan gjennomføre øvelser i henhold til beredskapsplaner og –manualer
- Kan anvende faglig kunnskap med tanke på å utøve godt lederskap og god praksis
- Demonstrerer godt lederskap etter anerkjente ledelsesprinsipper og motivasjonsteori
- Kan bidra til å etablere, gjennomføre og videreutvikle et dokumenterbart og verifiserbart sikkerhetsstyringssystem i rederiet og på det enkelte skip, for å kartlegge og kontrollere risiko, samt sikre etterlevelse av fastsatte krav

Generell kompetanse

Studenten

- Kan medvirke til at arbeidet om bord tilrettelegges og utføres slik at hensynet til liv, helse og arbeidsmiljø blir ivaretatt på en god og hensiktsmessig måte
- Kan medvirke til at et skip har nødvendig beredskap, herunder en beredskapsplan, for å kunne avverge tap av liv eller begrense virkningene av forurensning av det ytre miljø fra skipet, og planlegge og gjennomføre øvelser for å trene på slike uforutsette hendelser
- Kan vise toleranse, respekt og tillit i møte med mennesker fra andre kulturer og med ulike livssyn

I tillegg får studentene innpasset ett av de to følgende emnene, avhengig av hvilken utdanning de har tatt i fagskolen (nautikk eller maskin):

Profesjonskunnskap nautikk – 12 sp

Kunnskaper

Studenten

- Har kunnskap om vedlikehold og drift av skip med tilhørende verktøy og systemer, samt behandling av last tilsvarende krav i STCW 78 med tillegg for overstyrmann og skipsfører
- Grundig kjennskap til innholdet i, anvendelsen av og formålet med De internasjonale regler til forebygging av sammenstøt på sjøen, 1972, med endringer
- Har kunnskap om vakthold, navigering og planlegging av seilas tilsvarende krav fastsatt i STCW 78 med tillegg for overstyrmann og skipsfører

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

- Grundig kjennskap til innholdet i, anvendelsen av og formålet med prinsippene som skal iakttas for brovakt.
- Har kunnskap om funksjonsprinsippene for maskineri og hjelpemaskineri på skip
- Har kunnskap om driftsbegrensningene ved skipets fremdrifts-, styre- og kraftsystemer, slik at disse opereres sikkert og ikke overskrides ved normale manøvrer
- Har kunnskap om skipsfart og en dekksoffisers rolle i yrkesfeltet
- Har kunnskap om vern av havmiljøet
- Kjenner til skipsfartens historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet nasjonalt og internasjonalt

Ferdigheter

Studenten

- Kan gjennomføre vakt og vaktskifte i samsvar med anerkjente prinsipper og framgangsmåter
- Kan holde forsvarlig utkikk til enhver tid og på en slik måte at anerkjente prinsipper og framgangsmåter følges
- Kan identifisere lanterner, signalfigurer og lydsignaler i tråd med kravene i De internasjonale regler til forebygging av sammenstøt på sjøen, 1972, med endringer
- Er i stand til å forsvarlig registrere bevegelser og aktiviteter relevant for skipets navigering
- Kan betjene fjernkontroller for fremdriftsanlegg og maskinsystemer og –funksjoner
- Kan justere skipets kurs og fart for å opprettholde navigasjonssikkerheten
- Kan vurdere eget arbeid i henhold til relevante IMO-konvensjoner, regelverk, avtaleverk, prosedyrer og forskrifter

Generell kompetanse

Studenten

- Kan planlegge og gjennomføre sikker seilas og lasting og lossing alene og som deltager i gruppe, i tråd med etiske standarder og nasjonale og internasjonale krav og retningslinjer for kvalitet, teknologi og miljø
- Kan utveksle synspunkter med fagfolk og eksterne knyttet til skipets drift, og delta i diskusjoner om utvikling av god praksis ved drift, vedlikehold og operasjon av skip
- kan bidra til å bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt utveksle synspunkter med andre innenfor det maritime miljøet og delta i diskusjoner om utvikling og god praksis.

Eller:

Profesjonskunnskap maskin – 12 sp

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om klargjøring, start, drift og nedstengning av fremdriftsmaskineri, hjelpemaskineri og andre systemer som kuldeanlegg, ferskvannsevaporator og osmoseanlegg, hydroforanlegg, separatorsystemer, starte- og serviceluftsystem, air conditionssystem, styremaskineri og hjelpekjeleanlegg, samt manøver- og kontrollsystemer for fremdriftsmaskineri
- har kunnskap om automatisk belastningskontroll for diesel fremdriftsmotorer ved oppstart og drift, samt alarm- og nødstoppgrenser,
- har kunnskap om prosedyrer for klargjøring, start, drift og nedstengning av dampturbinanlegg, herunder oppfyring av kald kjele, klargjøring av kondenser og oppstart av dampturbiner,

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

- har kunnskap om start og drift av generatorer, herunder diesel-, turbo-, aksel- og nødgenerator, samt til-/frakopling til nett for disse,
- har kunnskap om operasjons- og driftshold for diesel- og gassmotor fremdriftsanlegg i forhold til fart, effekt og brennstoff forbruk, herunder skipsmotstand, skrogruhet og «propellerloven», prøvestands- og prøveturskurver,
- har kunnskap om prinsipper for kontroll og rengjøring av turboladersystemet,
- har kunnskap om operasjons- og driftsforhold for dampturbin anlegg i forhold til fart, effekt og brennstoff forbruk,
- har kunnskap om nivå og trykk/belastnings regulering på dampkjeler
- har kunnskap om effektiv drift, overvåking og vurdering av driftsforhold med sikte på sikker og økonomisk drift av hoved- og hjelpemaskineri,
- har kunnskap om typiske feil, skader og driftsforstyrrelser ved drift av dieselmaskineri, herunder feil i brennstoff- og/eller turboladersystem, skade/nedbrenning av eksosventiler, sylindere og ringslitasje mv., og kunne vurdere mulige konsekvenser og forholdsregler for å hindre- eller begrense skade,
- har kunnskap om brann- og eksplosjonsfare («Oil mist alarm») ved drift av diesel fremdriftsmaskineri, samt forholdsregler for å sikre videre drift,

Ferdigheter

Studenten

- kan gjøre rede for operasjon, drift og vedlikehold av marint maskineri og teknisk utstyr, kunne identifisere årsak(er) til uregelmessigheter ved fremdriftsmaskineriet, herunder konsekvens og tiltak ved typiske feil/skader i brennstoff- og turbolader system,
- kan gjennomføre en sikker maskinvakt og anvende tilgjengelige kommunikasjonsmidler.

Generell kompetanse

Studenten

- kan planlegge operasjon og vedlikehold på marint maskineri og teknisk utstyr alene og i samarbeide med deltagere i grupper og i tråd med etiske krav og retningslinjer,
- kan planlegge og gjennomføre yrkesrettet arbeid i henhold til maritimt regel- og lovverk, sikker drift og miljøkrav alene og i samarbeide med deltagere i grupper og i tråd med etiske krav og retningslinjer,
- kan bidra til å bygge relasjoner med fagkollegaer og på tvers av fag, samt utveksle synspunkter med andre innenfor det maritime/tekniske miljøet og delta i diskusjoner om utvikling og god praksis som bidrar til organisasjonsutvikling. Spesielt samarbeid med resten av mannskapet på et skip.

Emner på 2. og 3. studieår – obligatoriske emner

BMMxxx Maritim IT, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Maritim IT
Emnekode	BMMxxx
Emnetype	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.
Omfang	15 stp.
Studiested	Høgskulen på Vestlandet, campus Haugesund.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen, samt ønskemål fra representanter fra maritim industri.
Faglig innhold	Emnet tar for seg: 1. Standardsystemer om bord, med sine styrker og svakheter, og arbeid med disse systemene. 2. Feilsøking, analyse av feil og avvik, samt testing og inspeksjon. 3. Sikkerhet på grunnleggende og avansert nivå. 4. Introduksjon til automatisering, ny utvikling og trender. 5. Fordeler og utfordringer med automatisering, og ulike nivåer av autonomi. 6. Prinsipper for integrasjon av nye systemer, herunder også kommisjonering, påvirkning og leveranse av input. 7. Rammer og regelverk, samt ledelse og administrasjon knyttet til maritim IT.
Relevans i studieprogram	Obligatorisk emne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskap Kandidaten • Har bred kunnskap om IT-baserte standardsystemer om bord, inkludert styrker og svakheter ved systemene og miljøkrav • Har inngående kunnskap om klassifisering av vanlige IT-systemer om bord og bruken av disse, herunder også nettverk, rutere, brannmur, identitets-, fil- og e-postservere. • Har bred kunnskap om prinsippene for kommisjonering og testing • Har kunnskap om vanlige sikkerhetsprinsipper og hvordan man kan unngå angrep og sikkerhetsutfordringer • Har inngående kunnskap om grader av automatisering/autonomi • Har bred kunnskap om fordeler og ulemper med grader av automatisering og autonomi • Har kunnskap om nye trender som big data, smart ships, block chain, o.l. • Har kunnskap om selskapers policy og etiske regler • Har inngående kunnskap om ledelsesoppgaver som forvaltning, kontrakter, vedlikeholds- og serviceavtaler, ISO 20 000, m.fl. Ferdigheter Kandidaten: • Kan identifisere standardsystemer om bord og forstår hvordan disse installeres. • Kan benytte muligheter for hjelp og grunnleggende fjernhjelp • Kan lede og styre elektronisk kommunikasjon, e-post og sosiale media • Kan undersøke og prioritere når system ikke virker • Kan teste og inspisere for å bekrefte korrekt ytelse etter at en endring har blitt gjort (versjonskontroll) • Kan demonstrere hvordan malware kan infisere systemer, hvordan dette kan oppdages og forhindres • Forstår og kan gjennomføre grunnleggende trusselvurderinger

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	• Kan forholde seg til og opprettholde standarder for BYOD (bring your own devices) Generell kompetanse Kandidaten: • Kan innhente relevant informasjon for å identifisere hardwarefeil eller softwarefeil – og kan håndtere og rapportere problemet i dialog med interne eller eksterne. • Kan diskutere risikostyring og –kontroll, samt hvordan integrere problemstillinger relatert til maritim IT i ISM systemet med rederiledelse, klaseselskap og myndigheter. • Kan bidra i designprosessen og gi innspill og tilbakemelding om maritim IT knyttet til oppdateringer, ettermontering av utstyr og prosjektering av nybygg. • Lokalisere og forholde seg til regelverk og etiske standarder relevant for maritim IT og maritim IT-sikkerhet. • Kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser innenfor maritim IT
Undervisning og arbeidsform	Forelesninger, flipped classroom, praktiske øvelser og egenstudier.
Arbeidskrav	Ingen
Eksamen og vurdering	Mappeeksamen – 50% Mappen inneholder individuelle elementer som rapporter fra praktiske øvelser, innleveringer og presentasjoner (opptak) som leveres etter hver samling. Hjemmeeksamen – 50% Hjemmeeksamen gjennomføres i gruppe hvor studentene forbereder en risikovurdering og en aksjonsplan for et skip Begge eksamensdelene må bestås. Alle hjelpemidler tillatt. Karakterskala A-F.
Ny eksamen	Det gis anledning til å levere ny eksamen i semesteret etter at emnet er gjennomført.
Undervisnings- og eksamensspråk	Engelsk
Pensum	○ https://www.nist.gov/sites/default/files/documents/cyberframework/cybersecurity-framework-021214.pdf ○ https://www.marinesocietyshop.org/an-introduction-to-ship-automation-and-control-systems ○ https://www.amazon.com/Computer-How-Works-David-Carey/dp/0721402860 (apparently excellent) Weblinker f eks. ○ https://thedigitalship.com/news/maritime-satellite-communications/item/5453-cyber-security-system-to-protect-stamco-fleet ○ https://airlinerwatch.com/boeing-wants-to-train-pilots-against-cyberattacks/

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Overlapp	7,5 sp overlapp med EVN1006 Maritime IT-systemer og sikkerhet
	7,5 sp overlapp med EVNxxxx (ennå ikke navngitt)

BMMxxx Maritim økonomi og ledelse, 15 sp

Innholds krav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emne navn	Maritim økonomi og Logistikk
Emnekode	BMMxxx
Emnetype	Emnet er forbeholdt studenter med studierett på «Bachelor i Maritime management», eller ”Emnet kan tas som enkeltemne.
Omfang	15 studiepoeng
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Ingen
Faglig innhold	Faget er fokusert på den økonomiske siden av maritim industri med en kombinasjon av historiske og geografiske tilnærming. Samt en generell skips markeds teori med fokus på nøkkel drivere innen det maritime markedet. Faget inneholder også teori om industriens klynger og konkurransen om best plassering mellom land. En introduksjon til grunnleggende logistikk hvor de fundamentale teorier fra logistikk vitenskap studeres. • Analyser av de forskjellige shipping segmentene • Historisk utvikling innen de globale shipping trender • Internasjonal konkurranseevne og de maritime klyngene. • Global maritim økonomi herunder makro og mikro økonomi. • Grunnleggende maritim logistikk og distribusjonsskjeder
Relevans i studieprogram	Obligatorisk emne i programmet
Læringsutbytte	Kunnskap: • Ha bred kunnskap om historisk utvikling og konkurranseevne innen de forskjellige maritime segmenter • Ha innsikt i hvordan den maritime globale økonomien fungerer, og innen mikro- og makroøkonomi • Ha kunnskap om grunnleggende maritim logistikkteori • Ha innsikt i oppbygging av maritime distribusjonsskjeder Ferdigheter: • Kunne lese og tolke årsregnskap • Kunne anvende grunnleggende bedriftsøkonomiske ord og uttrykk • Forstå de ulike finansieringsformene som brukes i maritime prosjekter. Samt kunne beregne lønnsomheten ved ulike investeringer • Analysere hvordan den maritime økonomien fungerer i et globalt perspektiv

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	- Kunne forklare grunnleggende prinsipper innen maritim logistikk - Kunne forklare oppsettet og funksjonene i de maritime distribusjonsskjedene og hvilke faktorer som påvirker denne. - Kunne gi kvalifiserte forklaringer på trender og sykluser inne de forskjellige skipsmarkedene. Kompetanse: - Kunne planlegge og gjennomføre arbeidsoppgaver som omhandler problemstillinger i den maritime næringen. Samt reflektere og presentere den økonomiske påvirkningen av maritim økonomi nasjonalt og internasjonalt. - Kunne tilegne seg oppdatert kunnskap innen maritim økonomi og logistikk samt kunne videreformidle dette til andre. - Beherske grunnleggende vitenskapelig kildebruk, etikk og etterrettelighet, skrive- og leseferdigheter.
Undervisning og arbeidsform	Nettbasert studium med samlinger.
Arbeidskrav	Obligatoriske innleveringsoppgaver
Eksamen og vurdering	Hjemmeeksamen skal telle 100% av karakteren Karakterskala A-F
Ny eksamen	Det gis anledning til å levere ny eksamen i semesteret etter at emnet er gjennomført.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk
Pensum	Utgis ved oppstart av kurset

BMMxxx Forskningsmetode og akademisk skriving, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Forskningsmetode og akademisk skrivning
Emnekode	BMMxxx
Emnetype	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.
Omfang	15 stp.
Studiested	NTNU, campus Ålesund
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Som for studiet
Faglig innhold	Vitenskapsteori, Årsaksforklaringer/formålsforklaringer, Forskningsprosessen, Forskningsetikk, Forskningsdesign

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	- Hvordan kvalitative og kvantitative metoder har et komplimentert forhold til hverandre. - Problemformulering - Operasjonalisering og måling - Formelle krav til utforming av mål (validering) - Datainnsamling (observasjon, intervju og surveyundersøkelser) - Kvantitativ analyse (beskrivende statistikk, krystabeller, korrelasjons- og regresjonsanalyse) - Kvalitetssikring, reliabilitet- og validitetskrav
Relevans i studieprogram	Obligatorisk emne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskap Kandidaten - har tilegnet seg grunnprinsippene innen tradisjonell forskningsmetode knyttet til økonomisk-administrative problemer - har innsikt i hovedprinsippene for kvalitative og kvantitative analyser - har kunnskap om forskningsetiske problemstillinger - har kunnskap om presentasjon og rapportering av forskningsresultat - kan utforme egne akademiske tekster, vet hvordan tekster bygges opp, behersker argumentasjon og kildebruk. - kan identifisere sentrale prinsipper for god skriving og hvilke krav som stilles til akademiske tekster Ferdigheter Kandidaten - kan gjennomføre et enkelt, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt i tråd med gjeldende forskningsetiske normer - kan reflektere over relevante faglige, yrkesmessige og forskningsetiske problemstillinger - kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner - kan søke, evaluere, bearbeide og kommunisere informasjon og kilder. Dette innebærer å kunne anvende relevant teori og verktøy. - beherske akademisk skriving, samt lesing av tekst. Dette innebærer ferdigheter i å argumentere, dokumentere, bruke og drøfte teori og empiri, samt språklige og analytiske ferdigheter. Generell kompetanse: Kandidaten - kunne analysere relevante faglige og forskningsetiske problemstillinger, - kunne anvende kunnskap og ferdigheter på nye områder for å kunne gjennomføre avanserte oppgaver og prosjekter, - kan tilegne seg oppdatert kunnskap innenfor ovennevnte kunnskaps- og ferdighetsområder i faget - behersker grunnleggende vitenskapelig kildebruk, etikk og etterrettelighet, skrive- og leseferdigheter.
Undervisning og arbeidsform	Nettbasert undervisning med to samlinger.
Arbeidskrav	Inntil to obligatoriske gruppearbeider i løpet av semesteret.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Eksamen og vurdering	Individuell fagoppgave som teller 100 %.
Ny eksamen	Studenter som ikke har bestått eksamen eller har gyldig fravær, vil få anledning til å avlegge ny eksamen i neste semester.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk

BMMxxx Risikostyring og kvalitetsledelse, 15 sp

Course name	Risk and Quality Management
Course code	BMMxxx
Extent	15 ECTS
Prerequisites	None, except admittance to the study programme
Learning outcome	Knowledge; Upon completing the course the candidate is able to • <i>Describe and explain</i> ○ What is the risk and risk management components ○ What is the quality systems and quality management ○ The role of risk analysis and risk assessment in the context of risk management ○ relevant standards for risk and quality management • <i>Understand</i> ○ Most common risk analysis methods, and how these are used to identify hazard sources, threats and unwanted events, and analyze event sequences, respectively ○ Main sources of uncertainty which can affect the risk and quality management • <i>Appreciate</i> ○ Research and development within the field of study ○ How they can update their knowledge within the subject area's methods and regulations Skills; Upon completing the course, the students should be able to • Identify unwanted events and hazards in a defined context. • Can carry out risk analyzes and assessment using an appropriate tools and models • Can assess the associated uncertainty in a risk management process • Can develop quality control systems and argue for their choices. • Can find, evaluate and refer to information which is needed for an effective risk and quality management General competences; Upon completing the course, the students should be able to:

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	• Use relevant professional knowledge and standards in a professional way towards risk and quality management. • The candidate should have insight into risk, quality, , uncertainty and how risks are identified in a defined context • Can plan and carry out varied work tasks and projects in the context of risk and quality management whith they can extend over time, alone or as a member of a group, and in line with standards and guidelines
Relevance in study programme	Mandatory course in the program for Bachelor in Maritime Management
Course content	The course will provide students with advanced, scientifically based, interdisciplinary knowledge, which will make them to identify unwanted events and hazards, their associated risks, quantify and then manage considering different sources of uncertainties. The students will gain knowledge about theoretical principles and models that are the foundation for quality management in organizations. Based on the theoretical foundations and the methods and tools, the students shall be able to suggest adequate measures to control hazards and enhance the quality. The course provides an introduction to what risk and quality management are and how risk analysis and assessment related to major accidents should be implemented: • The risk concept – historical and recent development trends. • Risk management and its components (establishing the context, risk identification, risk analysis, risk evaluation, risk treatment, monitoring and review, communication and consultation) • Risk analysis and risk assessment process • Common analytical methods for risk analysis. • Uncertainty analysis in risk management. In addition, the subject provides an introduction in quality systems, standards and regulations, quality tools and methods.
Course work requirement	Lectures, exercises, seminar and project works.
Examination and assessment	Project report and home exercise (50%) and 4-hour written exam (50%). Letter grading A - F.
Re-sit exam	The re-sit exam may be changed from a written to an oral exam.
Teaching and examination language	Lectures and exam will be given in the English language. Exam to be answered in the English language.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

BMMxxx Organisasjon og ledelse, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Organisasjon og ledelse
Emnekode og emnenivå	BMMxxx
Emnetype	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.
Omfang	15 stp.
Studiested	HVL, Institutt for maritime studier, campus Haugesund
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Ingen
Faglig innhold	Innholdet i emnet er basert på gjeldende organisasjons- og ledelsespsykologisk teori, tilpasset kandidater med tidligere nevnte bakgrunn. Innholdet i emnet er delt opp i tre hovedbolker. 1. Organisasjonen Liten bolk med grunnleggende organisasjonsteori, følges opp av spesielle kjennetegn ved maritim industri generelt og fartøyet som enhet spesielt. • Hva er en organisasjon? • Organisasjonskultur • Organisasjonsutvikling, organisasjonslæring og omstilling 2. Medarbeideren: mennesket i organisasjonen Allmennmenneskelige og gruppebaserte forutsetninger og begrensninger i en maritim setting. • Team- og gruppepsykologi • Mangfold- og kulturforståelse • Arbeidsmiljø, jobbtrivsel og sikkerhetsklime • Operativ psykologi 3. Ledelse Hoveddel av emnet. Utgangspunkt tas i ulike ledelsesteorier og perspektiv. Fokus på hva det vil si å være leder i maritim setting. Lederrolle og ledelsesutvikling står i fokus. Vi legger til rette for at studentene kan jobbe med å utvikle forståelse av egen lederrolle, og tilegne seg kunnskap om kriseledelse og sikkerhetsledelse. • Hva er ledelse? • Samspill mellom leder- og medarbeider. • Teamledelse og kommunikasjon • Konflikthåndtering • Motivasjonspsykologi

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	• Operativ ledelse og kriseledelse. • Sikkerhetsledelse
Relevans i studieprogram	Obligatorisk emne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskap Kandidaten • har bred kunnskap om sentrale teorier og relevante arbeids- og organisasjonspyskologiske tema knyttet til ulike nivåene i en maritim organisasjon (organisasjon, ledelse, team og medarbeider). • kjenner til relevant nyere forskning innen fagområdet • har inngående kunnskap om lederroller, kriseledelse og sikkerhetsledelse Ferdigheter Kandidaten • evner å bruke relevant teori om ledelse og organisasjon til å forstå egen organisasjon • evner å reflektere over (egen) lederrolle • kjenner relevante motivasjons-, organisasjons- og ledelsesverktøy godt nok til å anvende disse i praksis. Generell kompetanse Kandidaten • Har innsikt i fag og yrkesetiske problemstillinger knyttet til organisasjon og ledelse. • Evner å se egen lederrolle i et større organisatorisk perspektiv. • Kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre innenfor fagområdet organisasjon og ledelse, og på denne måten bidra til utvikling av god praksis.
Undervisning og arbeidsform	Seminar med forelesninger og gruppearbeid.
Arbeidskrav	Ingen
Eksamen og vurdering	Gruppebasert hjemmeksamen 40% Muntlig eksamen 60% Karakterskala A-F.
Ny eksamen	Det gis anledning til å gjennomføre ny eksamen i semesteret etter at emnet har gått.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk
Overlapp	4sp overlapp med NAB3010 4sp overlapp med NAB2013 5 sp overlapp mellom EVN1002

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

BMMxxx Prosjektledelse, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Prosjektledelse
Emnekode og emnenivå	BMMxxx
Emnetype	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.
Omfang	15 stp.
Studiested	NTNU, campus Ålesund
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Som for studiet
Faglig innhold	• Særtrekk ved prosjekter i samfunnet generelt, og maritim næring spesielt. • Strategisk og organisatorisk forankring av prosjekter • Overordnet prosjektplanlegging - mål og milepæler • Detaljplanlegging av prosjektarbeidet - aktivitetsplanlegging • Metoder og teknikker for planlegging og oppfølging • Prosjektorganisering - arbeidsdeling og ansvar • Prosjektøkonomi • Modeller for prosjektgjennomføring • Den prosjektorienterte virksomheten • Erfaringsoverføring i og mellom prosjekter • Ledelse i prosjekt. • Arbeidsformer og bruk av team prosjekter • Virksomhetens prosjektkultur • Håndtering av usikkerhet i prosjekter • Innkjøp i prosjekter • Bruk av kontrakter og håndtering av disse.
Relevans i studieprogram	Obligatorisk emne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskap: Kandidaten • forstår hvorfor prosjekter anvendes som et nødvendig verktøy for å løse komplekse oppgaver i den maritime næringen • kjenner til de metoder som brukes i prosjekter for å ivareta ledelse, planlegging, kontroll og frigjøring av kreativitet • har forståelse for ledelse i prosjekter • har kunnskap om risiko og risikostyring i prosjekter. • kan identifisere kjennetegn ved ulike prosjektformer og hva som kjennetegner effektive og mindre effektive prosjekter. • forstår hvordan enkeltprosjekter skal kjøres for å oppnå ønskede gevinster

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	• har kjennskap til de prosesser, verktøy, metoder og begreper som inngår i prosjektledelse i den maritime næringen. • kjenner til hvordan et prosjekt kan defineres bredt mht. mål, kjennetegn, innhold, omfang, varighet, kostnad, interessenter. • kan gjenkjenne begreper som målformulering, planlegging, organisering, gjennomføring, oppfølging, styring, risikovurdering Ferdigheter: Kandidaten kan: • planlegge, følge opp og lede prosjekter i maritim industri, og være en konstruktiv og god deltaker i prosjekter • reflektere rundt ledelse av prosjektorienterte virksomheter, inkludert sammenhengen mellom enkeltprosjekter, organisasjonens prosjektportefølje og overordnede mål • anvende tilpassede teknikker, metoder og verktøy for effektiv gjennomføring av prosjekter. • anvende og forstå ulike ledelsesprinsipper til bruk i prosjekter. • forstå og reflektere over risiko og muligheter i prosjekter. • forstå og anvende enkle elementer knyttet til økonomi, økonomistyring og budsjettering i prosjekter. • reflektere over prosjekters betydning for organisasjonen og bruk i samfunnet generelt. Generell kompetanse: Kandidaten: • har forståelse for prosjektarbeidsformens rolle i forhold til organisasjoner og samfunn, samt kunne reflektere over etiske problemstillinger knyttet til internasjonale prosjekter. • har forståelse for hva det vil si å jobbe i et team hvor man skal vise respekt for de andre teammedlemmenes kunnskaper, meninger, roller og personlighet. • har forståelse for ledelse, ledelsesverktøy og prinsipper brukt i prosjekter– samt evne til å reflektere over eget lederskap og praksis. • har forståelse for og kan benytte seg av de verktøy og metoder som ligger til prosjektfaget. • kan delta aktivt i faglige diskusjoner og har evne til å dele sin kunnskap og erfaringer med andre og bidra til utvikling av god praksis
Undervisning og arbeidsform	Nettbasert undervisning med to samlinger à 4-5 dager.
Arbeidskrav	Inntil to obligatoriske gruppearbeider i løpet av semesteret.
Eksamen og vurdering	Individuell fagoppgave teller 100%.
Ny eksamen	Studenter som ikke har bestått eksamen eller har gyldig fravær, vil få anledning til å avlegge ny eksamen i neste semester.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

BMMxxx Bacheloroppgave, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Bacheloroppgave
Emnekode og emnenivå	BMMxxx
Emnetype	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.
Omfang	15 sp.
Stuedsted	HVL, campus Haugesund
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Forkunnskapskrav: Det kreves minst 90 sp innen studieprogrammet for å melde seg opp til bacheloroppgaven. I tillegg må emnet <i>BMMxxx Forskningsmetode og akademisk skriving</i> være bestått. Anbefalte forkunnskaper: Ingen.
Faglig innhold	Bacheloroppgaven skal ta opp problemstillinger som har tilknytning til det maritime fagområdet. Oppgaven skal primært knyttes opp mot praktiske problemstillinger eller utfordringer i rederier, maritime bedrifter, maritime offentlige etater eller eksisterende FoU-arbeid ved institusjonen.
Relevans i studieprogram	Obligatorisk emne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskaper: Studenten • Har kunnskap som bidrar til at studentene metodisk kan utrede en konkret faglig problemstilling. • Har bred kunnskap om sentrale tema, teorier og problemstillinger tilknyttet bacheloroppgaven. • Har bred kunnskap om prosesser, verktøy og metoder tilknyttet bacheloroppgaven. • Kjenner til forsknings og utviklingsarbeid innenfor valgt tema. Ferdigheter: Studenten • Kan videreutvikle og anvende den kunnskapen de har tilegnet seg i form av en praktisk problemstilling, eller utfordringer i rederier, maritime bedrifter og/eller maritime offentlige etater og eksisterende FoU-arbeid. • Kan utøve en kritisk forståelse til kunnskap innen de maritime fagområdene. • Kan oppdatere allerede tillært kunnskap og innhente relevant forsknings- og utviklingsarbeid.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	• Kan sette teoriene inn i en større sammenheng. • Behersker relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer. • Kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling • Kan arbeide sammen med andre på samme nivå om et felles mål. • Er i stand til å løse utfordringer relatert til prosjektarbeid i grupper i samarbeid med gruppemedlemmer. • Kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning. Generell kompetanse: Studenten • Har utviklet innsikt i relevante problemstillinger innen det maritime fagområdet. • Kan planlegge og gjennomføre tilsvarende prosjekter, både alene og sammen med andre. • Kan formidle oppgavens problemstillinger, teorier og resultat både skriftlig og muntlig. • Er bevisst etiske retningslinjer og utfordringer knyttet til arbeid med tilsvarende prosjekter. • Har erfaring med å jobbe i grupper mot et felles mål.
Undervisning og arbeidsform	Studentene skal løse oppgaven i grupper på 3-4 personer. Studentene vil få veiledning etter behov. Før oppstart av arbeidet skal veileder/emneansvarlig godkjenne problemstillingen oppgaven rettes inn mot.
Arbeidskrav	Prosjektskisse med beskrivelse av tema, fremdriftsplan og foreløpig problemstilling må være godkjent av tildelt veileder innenfor en nærmere fastsatt frist. Skrivekurs (spesifiseres i semesterplan ved semesterstart). Muntlig fremføring i plenum (spesifiseres i semesterplan ved semesterstart).
Eksamen og vurdering	Vurderingen skjer på grunnlag av den innleverte bacheloroppgaven. Karakterskala A-F.
Ny eksamen	Det er to ordinære innlevering for bacheloroppgaven, en i vårsemesteret og en i høstsemesteret. De ulike datoene oppgis ved oppstart av emnet.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk
Pensum	Rognsaa, Aa. (2015). Bacheloroppgaven: skriveråd og regler for utformingen. Oslo: Universitetsforlaget. Holdepunkter for bacheloroppgaven, v3.5 (internt dokument).
Overlapp	15 sp overlapp med NAB3030 Bacheloroppgave

Emner på 2. og 3. studieår – valgemner

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

BMMxxx Green shipping, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Green shipping
Emnekode og emnenivå	BMMxxx
Emnetype	Valgemne. Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.
Omfang	15 stp.
Studiested	Universitetet i Sørøst-Norge, campus Bakkenteigen
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Ingen.
Faglig innhold	• Maritim miljøstyring • Interaksjon mellom shipping og akvatiske økosystemer • Observert gjennom livssyklusen til et skip fra kjølstrekking til opphugging med et fokus på: ○ Antifouling: ▪ Antifoulingsystemer og det fortsatt eksisterende problemet med biocid-erstatninger ▪ Alternative konsepter basert på coating med non-stick-egenskaper eller pH-verdimodifikasjon ▪ Effektiviteten av miljøvennlige antifoulingsystemer ○ Systemer for ballastvann ▪ Utbredelse av invaderende arter forårsaket av skip ▪ Behandling av ballastvann, rekkevidden av ulike systemer ▪ Kontroll av operasjonell pålitelighet for teknologi knyttet til behandling av ballastvann med mobile analysesystemer for ballastvann utprøvd av IMO og US Coast Guard (øvelser) ○ Avløpsvann og søppel ▪ Systemer for avløpsvann og forbrenningsanlegg ombord i skip, spesielt på cruiseskip ▪ Særlig fokus på mikroplast i marine økosystemer forårsaket av shipping og fiskeri (øvelser) ○ Geopolitikk ▪ Temporal rekkevidde av fossile energiresurser for shipping i en geopolitisk kontekst ▪ Felles refleksjon rundt teknisk terminologi som energieffektivitet, energiforbruk og energibalanse ▪ Energistyringsparameter i lys av et verftsperspektiv, rederiperspektiv og mannskapsperspektiv (øvelser) ○ Støy (under vann) ▪ Støyreduserende tiltak og målinger av forplantning av støy under vann forårsaket av skip

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	○ Kontroll av oljesøl ▪ Miljømessige konsekvenser av oljemedrivning ▪ Teknologier for gjenvinning av olje ○ Demontering av skip ▪ Økologiske og sosiale konsekvenser av strandsetting Det meste av dagens fremdriftssystemer benytter ulike former for fossilt drivstoff. Slikt drivstoff (flytende: diesel, tungolje, etc. og gass: naturgass (lagret som LNG)) er svært ulike for forbrukeren (f.eks. kostnader, tank- og lagringssystemer på land og ombord, energieffektivitet i forbrenningsmotorer og fremdriftssystemer, håndtering av skip og eksosutslipp). Skip er designet for å seile minst 20 til 25 år. Avhengig av skipstype, dimensjoner, fart og frakt må skipene oppfylle ulike miljøkrav i lover og regelverk. I tillegg til de juridiske problemstillingene, er man i stand til å spare energi (=kostnader!) hvis man kan kjøre systemene under optimale forhold (i henhold til last, fart, etc.). For å evaluere et skips fremdriftssystem med tilhørende drivstoff er det nyttig å måle de ulike skips- og maskineriparametre så nøyaktig som mulig. Derfor ser vi på ulike målesystemer (nautiske data som fart, trim, vind, strømning, bølgeretning og -høyde, og tekniske data som motorfart, og dreiemoment (=kraft ut), luft- og drivstoff-forbruk (volum, temperatur og trykk), sylindetrykk, eksotemperaturer, trykk og innhold av f.eks. N₂, O₂, CO₂, NO_x, SO_x, metan, sot og støv, etc.) De ulike systemene ombord (f.eks. kjølevann, ferskvann, ballast, rennestein, etc.) følger de samme prinsippene for energioptimalisering. Derfor må systemene og dieselgeneratorene kontrolleres med de samme målesystemene som fremdriftsmaskineri(et). I tillegg til denne typen måling må hovedstrømskvantiteten observeres. Den teoretiske og praktiske kunnskapen om de ulike måleprinsipper, teknikker og installasjon, i kombinasjon med en grundig evaluering og klassifisering av resultatene fra målingene, vil bidra til at det tekniske maritime personalet drifter et skip som er energieffektivt med et minimum av skadelige utslipp. Den internasjonale maritime transporten er i økende grad konfrontert med nye miljøkrav. Ved å innføre EU-regelverk for overvåking av marine karbonutslipp (MRV-direktivet), er det obligatorisk å måle, dokumentere og teste CO₂-utslipp. Fra 1/1-18 er rederne hvis skip anløper havner i EU pålagt rapportering. En lignende regel er diskutert på IMO-nivå. Et måleverktøy for ytelse kan gi et signifikant bidrag til CO₂-overvåking og CO₂-besparelser. Nåværende utvikling relatert til effektiv og miljøvennlig shipping tilsier at slik ytelsesovervåking blir viktigere og viktigere. Konstant overvåking og jevnlig evaluering av operasjonsdata kan føre til mer effektive operasjoner på skip. Men hvilken metode, hvilket program og hvilket målesystem bør velges for det enkelte skip? På internasjonalt nivå er også Hong Kong-konvensjonen et viktig regelverk relatert til miljøet, siden dette stiller nye krav til resirkulering av skip, i tillegg til det nye EU-regelverket fra Europarådet som skal gjøre regelverket for resirkulering av skip obligatorisk for alle skip over 500 BRT som anløper EU-
--	---

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	havner. For disse skipene er en IHM-liste påkrevd. IHM-listers oppbygning og overvåkning. • Klimapolitikk og shipping • Fornybar energi for skips fremdrift • Vindkraft som fremdrift i kommersiell shipping: ○ Ulike teknologier (vingeseil, Dynarig, Flettner-rotor, traction-kite: funksjonsprinsipper, design og ytelse). ○ Operasjonelle aspekter: effekt på skipets stabilitet, manøvreringsevne, vakthold ○ Optimalisering av ruter ○ Drivstoff(utslipps)reduksjon og økonomiske aspekter ○ Case studier (fra forskningsprosjekter) ○ Studentoppgaver (f.eks. kalkulasjon av effektivitet og drivstoffbesparelser, påvirkning på stabilitet og manøvreringsevne, ytelsesprognoser, ruteplanlegging)
Relevans i studieprogram	Valgemne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskap: Studenten har kunnskap om: • innholdet i IMOs og EUs regelverk som gjelder CO2-overvåkning og resirkulering av skip • ulike systemer for hvordan CO2 kan måles og kalkuleres i henhold til regelverket • hvordan man finner potensielt farlige materialer i skip • fordelene med ulike konsepter for CO2-overvåkning • måleprinsipper, systemer og teknikker for observasjon av fremdrifts- og operasjonelle systemer på skip • evaluering, klassifisering og håndtering av data • Håndtering av skipssystemer og fremdriftssystemer innenfor miljølovgivning og regelverk • Optimal håndtering av skip relatert til fremdrifts- og operasjonelle systemer på skip • Shippings rolle relatert til klimapolitikk • Bruk av fornybar energi for skips fremdrift • Ulike teknologier for moderne vindbaserte systemer på skip i kommersiell fart • Funksjonsprinsipper og ytelsesanalyse for vindbaserte fremdriftssystemer • Operasjonelle aspekter ved vindbaserte fremdriftssystemer, relatert til sikkerhet, stabilitet, manøvrering, m.fl. • Økonomiske aspekter relatert til drivstofforbruk, etc. Ferdigheter:

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	Studenten: • kan analysere data relatert til måling av CO2 • kan utvikle en plan for CO2-måling • kan bidra i utvikling av en IHM-liste • kan arbeide med ulike og komplekse målesystemer • kan analysere innsamlede data • kan bidra til å optimalisere skipets ytelse basert på dataanalysene • kan analysere ulike teknologier for vindbasert fremdrift • er i stand til å identifisere operasjonell risiko • kan kalkulere påvirkningen vindbaserte systemer har på skipets stabilitet • kan kalkulere ytelsen på vindbaserte fremdriftssystemer • kan estimere påvirkningen av vindbaserte systemer på skipets manøvreringsevne Generell kompetanse: Studenten: • kan jobbe i team for å finne kreative og bærekraftige løsninger
Undervisning og arbeidsform	Forelesninger/samlinger, gruppearbeid, presentasjoner i klassen.
Arbeidskrav	Ingen.
Eksamen og vurdering	Mappeeksamen. Karakterskala A-F.
Ny eksamen	Studenter som ikke har bestått eksamen eller har gyldig fravær, vil få anledning til å avlegge ny eksamen i neste semester.
Undervisnings- og eksamensspråk	Engelsk.
Overlapp	15 sp overlapp med NAB3036 Green Shipping.

BMMxxx Maritim jus, 15 sp

Innholdskrav	Utfyllende opplysninger og kommentarer
Emnets navn	Bokmål: Maritim jus Nynorsk: Maritim jus Engelsk: Ship Safety and Security Law
Emnekode og emnenivå	BMMxxx
Emnetype	Emnet er del av en spesielt tilrettelagt overgangsordningen fra 2-årig maritim teknisk fagskole til bachelor. Innhold og oppbygning er basert på denne forutsetningen.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

Omfang	15 stp.
Studiested	Høgskulen på Vestlandet, campus Haugesund
Forkunnskapskrav, anbefalte forkunnskaper	Anbefalte forkunnskaper: Kunnskap om og erfaring fra arbeid med Safety Management. Kjennskap til og forståelse for maritime operasjoner i praksis. Kjennskap til jus, samt norsk og/eller internasjonalt maritimt regelverk, f.eks. sjørett.
Faglig innhold	• Skipssikkerhetsloven og tilhørende forskrifter og koder, samt sentrale internasjonale konvensjoner, som f.eks. SOLAS, STCW, COLREG, ILO, International Seafarer's Code. • Skipssikkerhetsloven og internasjonale konvensjoners krav til miljø sikkerhet, inkludert krav til teknisk miljø sikkerhet, drift av skipet, beredskap, varsling og rapportering (bl.a. IMO og MARPOL mm.). • Risiko og kritiske feil, Safety Management og ansvar i maritime operasjoner • Sikkerhets- og terrorberedskap, herunder maktbruk og andre tiltak mot piratvirksomhet. • Sentrale begreper og ulike forsvarlighets- og aktsomhetsvurderinger og andre rettslige standarder innen Ship Safety and Security. • Nye muligheter og utfordringer relatert til innføring av nye regler, ny teknologi og miljøtiltak mm. • Klasseeselskapenes rolle og ansvar. • Sjøfartsmyndighetenes roller og ansvar, med spesielt fokus på Sjøfartsdirektoratet og Kystverket, inkludert pålegg om tiltak og andre forvaltningsvedtak og forholdet til sivile søksmål, og politi- og påtalemyndighetens (inkludert Kystvaktens) oppgaver. • Mulige rettslige konsekvenser, herunder aktuelle administrative sanksjoner, erstatningsansvar og straffansvar mm.
Relevans i studieprogram	Valgemne i programmet.
Læringsutbytte	Kunnskaper Kandidaten • Bred kunnskap om sentrale deler av skipssikkerhetsloven, inkludert krav til arbeidsmiljø, miljømessig- og personlig sikkerhet, samt internasjonale regler relatert til dette. • Bred kunnskap om forholdet mellom norsk og internasjonal maritim rett • Bred kunnskap om ulike roller og krav, og sentrale rettslige ansvarsforhold og begreper, i maritime operasjonar • Har bred kunnskap om mulige tiltak og krav til sikkerhets- og terrorberedskap, inkludert regler for maktbruk og andre tiltak mot piratvirksomhet o.l., samt internasjonale regler relatert til dette. • Har bred kunnskap om myndighetene sitt tilsyn med skipssikkerhet og sikkerhetsstyring. • Har bred kunnskap om, og forståelse for forskjellene mellom pålegg om tiltak og andre forvaltningsvedtak, sivile søksmål, samt politi- og påtalemyndighetens (inkludert Kystvaktens) oppgaver.

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

	- Bred kunnskap om mulige rettslige konsekvenser, inkludert aktuelle administrative sanksjoner, erstatningsansvar og straffansvar mm. - Kan oppdatere sin kunnskap innan maritim jus. Ferdigheter Kandidaten - Kan anvende faglig kunnskap på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg innenfor sitt fagområde. - Kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning. - Kan reflektere over og diskutere faglig fremtidige muligheter og utfordringer knyttet til innføring av nye regler, ny teknologi, nye miljøkrav o.l. i den maritime næringen. - Kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling. - Behersker relevante og sentrale faglige verktøy (skipssikkerhetsloven og relevante internasjonale konvensjoner) og enkle teknikker (enkel juridisk metode) og uttrykksformer (sentrale juridiske begreper). Generell kompetanse Kandidaten - Har innsikt i relevante rettslige problemstillinger innen maritim jus. - Kan formidle relevant fagstoff innen maritim jus både skriftlig og muntlig. - Kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis i maritime operasjoner.
Undervisning og arbeidsform	Forelesninger, diskusjoner, gruppearbeid, case-studier og egenstudier.
Arbeidskrav	Presentasjoner og innleveringer.
Eksamen og vurdering	Mappeeksamen Karakterskala A-F.
Ny eksamen	Det er mulig å levere eventuelle mappeelementer som ikke er bestått innen angitte datoer i vårsemesteret.
Undervisnings- og eksamensspråk	Norsk
Overlapp	7,5 sp overlapp med EVN1004 Maritim jus 1 7,5 sp overlapp med EVN1005 Maritim jus 2

Merk:

- Valgemnetilbudet vil utvides med flere emner fra UiT, NTNU og USN så snart fellesgraden er godkjent.
- På grunn av at dette er et arbeid som koordineres nasjonalt, er det fortsatt pågående prosesser knyttet til detalj- og kvalitetsutvikling. Det kan derfor forekomme justeringer i

Bachelor i maritime management – nytt studietilbud ved IMS/FØS.

arbeids- og vurderingsformer, læringsutbyttebeskrivelser o.l. før endelig versjon foreligger innen fristen for emnerevisjon våren 2019.

3. Faglig overlapp er ikke ferdig kartlagt for alle emner. Dette arbeidet vil ferdigstilles innen programmet godkjennes i forbindelse med emnerevisjonsprosessen våren 2019.
4. Emner og studieprogram vil legges inn i korrekt HVL-mal i forbindelse med godkjenning av emner gjennom revisjonsprosessen våren 2018 når dette legges inn i EPN/FS.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ansatte som bidrar faglig	Institusjon	Stillingsbetegnelse	Ansettelsesforhold	Faglige årsverk i studiet				Årsverk i andre studier (oppgi studium og inst. navn)	Undervisnings-/veiledningsområde i studiet	Ekstern relevant praksiserfaring		Utdanningsfaglig kompetanse
				Totalt	U&V	FoU	Annet*			Ant. år	Årstall	
Marte Giskeødegård	NTNU	1.Amanuensis	Fast ansatt	20%	20%				Forskningsmetode og akademisk skriving	10		UH pedagogikk NTNU
Antoni Vike Danielsen	NTNU	Universitetslektor	Fast ansatt	20%	20%				Prosjektledelse	3		UH pedagogikk NTNU. Er inne i et PHD program.
Per Haavardtun	USN	Universitetslektor	Fast ansatt	20%	20%				Maritim økonomi og logistikk	14		UH Pedagogikk USN
William Gyldensten	USN	Universitetslærer	Fast ansatt	20%	20%				Green Shipping	12		UH Pedagogikk USN
Abbas Barabadi	UiT	1.Amanuensis	Fast ansatt	20%	20%				Risikostyring og kvalitetsledelse	11		UH Pedagogikk UiT
Magne Petter Sollid	UiT	Universitetslektor	Fast ansatt	20%	20%				Maritime arktiske operasjoner	12		Pedagogisk Mappe, 6.09, 6.10
Guro Fjeld	HVL	Høgskolelektor	Midlertidig	50%	20%	30%		50% Bachelor i nautikk	Organisasjon og ledelse	3		IMO modellkurs 6.09
Margareta Lützhöft	HVL	Professor	Fast ansatt	30%	10%	20%			Human factors, maritim IT	13		Flere ulike kurs i pedagogikk
Gerd Berner	HVL	Høgskolelektor	Timelærer	40%	20%	20%			Maritim IT	17		

Marcus Bentin	HVL	Professor	Fast ansatt	20%	10%	10%		100% Hochschule Emden/Leer	Green shipping	9		
Freerk Meyer	HVL	Professor	Fast ansatt	20%	10%	10%		100% Hochschule Emden/Leer	Green shipping	20		
Hilde Sandhåland	HVL	Førsteamanuensis	Fast ansatt	40%	20%	20%		30% Bachelor i nautikk, 30% Master i maritime operasj.	Bacheloroppgave, sikkerhetsledelse	13		Høgskolepedagogikk, IMO modellkurs 6.09
Sigmund Simonsen	HVL	Professor	Fast ansatt	30%	20%	10%			Maritim jus	8		Universitetspedagogikk
Johanne Marie Trovåg	HVL	Instituttleder/Høgskolelektor	Fast ansatt	30%			30%		Programansvarlig	9		4-årig allmennlærer-utdanning og Master i IKT i læring.
Guro Fjeld	HVL	Høgskolelektor	Midlertidig	50%	20%	30%			Forskningsmetode og akademisk skriving	3		IMO modellkurs 6.09
Helle Oltedal	HVL	Førsteamanuensis	Fast ansatt	30%	30%	10%		70% PhD i nautiske operasjoner	Risikostyring og kvalitetsledelse Prosjektledelse	20		IMO modellkurs 6.09
Hilde Sandhåland	HVL	Førsteamanuensis	Fast ansatt	30%	30%	10%		30% Bachelor i nautikk	Risikostyring og kvalitetsledelse Prosjektledelse	13		Høgskolepedagogikk, IMO modellkurs 6.09
Bjørn-Morten Batalden	HVL	Førsteamanuensis	Fast ansatt	20%	10%	10%		100% UiT – Norges arktiske universitet	Maritim økonomi og logistikk	8		Universitetspedagogikk

Kommentarer:

Personell (og tilleggsoppfølging på personell) merket med grått trår kun i kraft dersom styrene ved UiT, NTNU og USN ikke godkjenner fellesgraden, og HVL ender i en situasjon med eneansvar for programmet. Dette anses ikke sannsynlig.

Bachelor i Maritime Management

	Første året	Maritim IT	Maritim økonomi og logistikk	Forskningsmetode og akademisk skrivning	Risikostyring og kvalitetsedelse	Organisasjon og ledelse	Prosjekt- ledelse	Valgemne	Bachelor- oppgaven
K1		X							
K2		X							
K3	X		X						
K4					X				
K5	X					X	X		
K6	X	X	X	X	X	X	X	X	X
K7	X	X	X	X	X	X	X	X	X
K8	X	X	X	X	X	X	X	X	X
K9	X	X	X	X	X	X	X	X	X
K10	X	X	X	X	X	X	X	X	X
F1	X	X	X	X	X	X	X	X	X
F2		X							
F3		X							
F4	X		X				X		
F5			X				X		
F6						X			
F7	X	X	X	X	X	X	X	X	X
F8	X	X	X	X	X	X	X	X	X
F9		X	X	X	X	X	X	X	X
F10	X	X	X	X	X	X	X	X	X
GK1		X			X	X	X		
GK2	X	X	X	X	X	X	X	X	X
GK3	X	X	X	X	X	X	X	X	X
GK4		X	X	X	X	X	X	X	X
GK5		X	X	X	X	X	X	X	X
GK6	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Finansiering av pilot gjennom MARKOM2020

Skisse til fordeling mellom institusjonene etter studiepoeng produsert hele piloten

												Ant. stud:	15	
	Obligatoriske emner										Valg emner			
	1. år	Ant. stp.	2. år	Ant. stp.	3. år	Ant. stp.	4. år	Ant. stp.	Oblig støtte	Oblig stp	Ve 4. sem	Ve Støtte	Stp totalt	Støtte tot
HVL	218 453	15	-		218 453	15	54 613	4	491 518	34	4	54 613	38	546 131
USN	218 453	15	-		-		54 613	4	273 066	19	4	54 613	23	327 679
NTNU	-		218 453	15	218 453	15	54 613	4	491 518	34	4	54 613	38	546 131
UiT	-		218 453	15	-		54 613	4	273 066	19	4	54 613	23	327 679
Total	436 905	30	436 905	30	436 905	30	218 453	15	1 529 168	105	15	218 453	120	1 747 620
														1 352 380
Det tas forbehold om endringer av utregningsmetode											25% stilling til å følge opp piloten			300 000
														3 400 000

Jørn Kragh

Prosjektleder for MARKOM2020

Tlf: +47 3303 1173 / +47 31008 5354

(Lync)

Mob.: +47 99744229

e-post: prosjektleder@markom2020.no

Dato: 06.11.17

MARKOM2020

c/o Høgskolen i Sørøst-Norge

Besøksadresse:

Raveien 197, 3184 Borre

Postadresse:

Høgskolen i Sørøst-Norge

Postboks 235

3603 Kongsberg

Søknad om midler til utvikling av overgangsordning fra maritime fagskoleutdanninger til bachelorutdanning.

I stortingsmelding 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden — Fagskoleutdanning vil regjeringen prioritere å gi et løft til fagskolesektoren hva gjelder kvalitet, fagmiljø, studentvelferd, finansiering og styring. Flere av tiltakene er rettet mot bedre overgangsordninger fra fagskole- til bachelorutdanning.

Denne søknaden gjelder oppfølging av tiltak 45, utrede overgangsordninger innenfor maritime utdanninger, men målet strekker seg lenger. MARKOM2020 har mål mot å iverksette et nytt tilpasset nasjonalt bachelorprogram for søkere med maritim fagskolebakgrunn som pilot høsten 2019.

MARKOM2020 søker Kunnskapsdepartementet om støtte på kr 1.000 000,- til utvikling av overgangsordning fra maritime fagskoler til bachelor utdanning over Fagskoleprosjektet.

Bakgrunn for søknaden

NTNU i Ålesund, Høgskolen på Vestlandet, Høgskolen i Sørøst-Norge og UiT Norges arktiske universitet samarbeider i MARKOM2020 prosjektet om å heve kvaliteten på maritim profesjonsutdanning. For 2017 har Kunnskapsdepartementet over statsbudsjett bevilget kr 38,5 mill, og i forslaget til statsbudsjett 2018 er bevilgningen videreført. Prosjektet har budsjettert inn aktiviteter og tiltak for 2017 i tråd med dets mandat og leveringsplan. MARKOM2020 har integrert delprosjektet MARKOM FS (tidl. MARFAG2020) slik at maritime fagskoler og de aktuelle universitet- og høgskolene samarbeider om økt kvalitet på maritim utdanning både i fagskolen og UH-sektoren. I dette inngår også arbeidet med overgangsmodeller.

I 2016 startet MARKOM2020 arbeidet med å finne og foreslå overgangsordninger fra maritime fagskoler til bachelorutdanning. Arbeidet har vært inndelt i tre kartleggingsfaser. Første fase var å kartlegge innhold i sammenlignbare fag i de to skoleslagenes studietilbud innen nautikk- og maskinistutdanning. Andre fase var å kartlegge overgangsordninger som i dag praktiseres eller har vært praktisert. Tredje og siste fase var å kartlegge næringslivets behov for tilleggskompetanse hos kandidater med maritim fagskolebakgrunn, samt anslå hvor mange kandidater en tenker seg vil søke på et bachelorstudium tilrettelagt for kandidater med bakgrunn fra maritim fagskole. Nå foreligger det en skisse på en mulig overgangsmodell fra maritim teknisk fagskole til bachelor. *MARKOM2020 har som mål å iverksette et nytt bachelor studietilbud basert på denne modellen.*

Ut fra arbeidet med overgangsordninger for kandidater med maritim fagskoleutdanning så langt, vurderer MARKOM2020 et tilpasset nasjonalt bachelorstudium med de fire samarbeidende institusjonene som eiere. Styringsgruppen i MARKOM2020 er informert om den foreslåtte modellen (styringsgruppemøtet 5. juni i år) og anbefaler at MARKOM UH og MARKOM FS i fellesskap arbeider videre med forslaget med næringslivet som referanse.

MARKOM2020 institusjonene er i en særegen posisjon til å tilby felles nasjonalt studium på bachelornivå. Gjennom MARKOM2020 har institusjonene i fellesskap arbeidet for å kvalitetsheve maritim profesjonsutdanning, har etablert fire nye mastergradsprogrammer og i en ny fellesgrad ph.d. studium i Nautiske operasjoner. Institusjonene har gjennom tiden med samarbeid opparbeidet god tillit til hverandre og kjenner

hverandre meget godt på institusjons- og mellommenneskelig nivå gjennom et administrativt- og faglig nettverk. Til tross for stor geografisk avstand mellom institusjonene, er det i dag liten avstand mellom nettverkets personer som i MARKOM2020 sammenhenger fremstår som ett kollegium. En nasjonal bachelorgrad vil dra nytte av den etablerte tilliten og det etablerte sterke nettverket og ytterligere bidra til et bærekraftig forhold.

For å kunne gå bredere ut enn planlagt og for å starte arbeidet med å realisere en pilot, søker vi KD om midler fra fagskoleprosjektet. *De ekstra søkte midlene gir oss mulighet til å fremskynde arbeidet med å gi modellen faglig innhold, få på plass avtaleverk mellom institusjonene og planlegge oppstart av et pilot-studietilbud høsten 2019.*

Noen grunner til å etablere en nasjonal bachelor for kandidater med maritim fagskolebakgrunn

- Søkergrunnlaget med maritim fagskolebakgrunn er begrenset regionalt, men tilstrekkelig nasjonalt til å utgjøre en full klasse
- Arbeidsdeling mellom institusjonene betyr mindre belastning for hver institusjon både faglig og økonomisk
- Bachelorprogrammet vil bygge på kompetanse fra institusjonenes spesialiseringer
- Studiemodeller kan bygges med samlinger / fjernundervisning som gir høyere grad av fleksibilitet (fleksibel læring) også for kandidater i deltidsjobb
- Nasjonal bachelor vil tilbys lærere innen alle maritime fagskoler som har behov for kompetanseløft. Samlinger nasjonalt – studere lokalt.
- Et nasjonalt bachelorstudium vil ytterligere forplikte og binde institusjonenes øvrige maritime studier sammen i tiden etter MARKOM2020

MARKOM2020 ønsker med dette å videreutvikle og ferdigstille et nytt studietilbud som pilot med forventet oppstart fortrinnsvis høsten år 2019. Arbeidet med denne utviklingen planlegges å ha følgende faser:

Prosjektplan med utviklingsfaser

Fase 1 – Konsolideringsfasen (nov. 2017 – jan. 2018)

Et prosjekt etableres med en egnet prosjektorganisasjon. Samarbeidsform og arbeidsdeling vedtas.

Fase 2 – Realitetsfasen (feb. 2018 – apr. 2018)

Er forslaget til modell direkte realiserbar? Eventuelle hindringer avdekkes. Eventuelle alternativer utformes. Hindringer og alternativer behandles til enighet. Vurdere hvordan en på kort og lang sikt finansierer det nye studietilbudet. Avklare om studiet skal være samlingsbasert, tilrettelagt for fjernundervisning og evt. tilpasset deltidsstudenter. Navngi studiet.

Fase 3 – Oppbyggingsfase (apr. 2018- aug. 2019)

Prosjektleder leder utviklingsarbeidet med oppbygging av tilbudet. Omforent modell til en felles operativ studieplan, emnebeskrivelser i tråd med gjeldende regler inkludert ny studietilsynsforskrift.. Fagskolekandidatenes behov, næringslivets behov og institusjonenes bidrag med kurs og administrasjon sjekkes ut. Nødvendig avtaleverk lages og inngås mellom partnerne som eier tilbudet. Høsten 2018 formell godkjenning av programmet på institusjonsnivå. Nytt tilbud til SO. Praktiske rutiner for felles administrasjon lages og omforenes med institusjonenes eksisterende rutiner. Tilrettelegging av innhold i emner videreutvikles av institusjonene frem mot studiestart.

Fase 4 - Etableringsfase pilot (aug. 2019 – juli. 2020)

Opptak 1. år. Støttefunksjon (sekretariat) etableres og iverksettes. MARKOM2020 følger opp det nyetablerte studietilbudet.

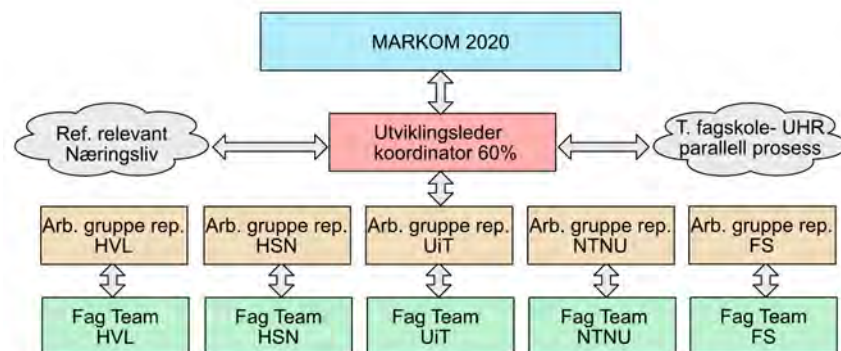
Organisering av utviklingen av et felles bachelorstudium (prosjekt for overgangsordning)

MARKOM2020 vil etablere og lede et prosjektorgan for utviklingen. Det tilsettes en leder av utviklingsarbeidet i 60 % stilling frem til studietilbudet realiseres i 2019 eller frem til ordningen er ferdig utviklet. Lederen leder en nasjonal koordinerende arbeidsgruppe med representanter fra de fire institusjonene og fra fagskolene. Næringslivet orienteres og gis mulighet til innspill underveis blant annet via MARKOM2020s næringsliv referansegruppe. Det vil organiseres opp fagteam ved hver av de fire institusjonene under den nasjonale

koordinerende arbeidsgruppen samt ved fagskolen. Fag teamene bidrar med emneutvikling i bachelorgrad programmet. Fagteamene ved UH institusjonene sørger for at emnene er godt tilpasset nærliggende program på både bachelor og mastergrads nivå.

Arbeidet med overgang fra maritim fagskole- til bachelorutdanning vil ses i sammenheng med UHRs prosjekt om «Utvikling av overgangsordninger og tilrettelagte løp mellom tekniske fagskoleutdanninger og ingenørutdanninger.»

Figur 1: Organisering av utviklingsarbeidet for overgangsordning: Nytt nasjonalt felles bachelorprogram

Budsjett

Budsjett for utvikling av overgangsordning maritim fagskole - UH			
Poster	Finansiering fra MARKOM2020	Beløp det søkes KD om	Sum
Utredning			
Planlegging og koordinering leder, koordineringsgruppe arbeidsgrupper,	1 000	1 000	2 000
Møtevirkksomhet / konferanser	300		300
Reisevirkksomhet	300		300
Sum utredning	1 600	1 000	2 600
Implementering			
Utarbeidelse av studie- dokumentasjon og rapporter	650		650
Utarbeidelse av studiemateriell	1 450		1 450
Klargjøring / innkjøp av materiell for fleksibel læring	100		100
Sum implementering	2 200	0	2 200
		Sum tot	4 800
MÅL: Utvikle frem til pilotgjennomføring høst 2019			
Alle tall i hele tusen			

Figur 2: Budsjett for 2017- 2019, endelig styrevedtak 18. januar 2018

Forklaring til budsjettet:

- Planlegging og koordinering**
 Det tilsettes en leder av utviklingsarbeidet i 60 % stilling. Lederen koordinerer utviklingsarbeidet til samstemthet gjennom å lede en arbeidsgruppe med representanter fra hver institusjon og representant (er) fra fagskolen og eventuelt næringsliv. Lederen rapporterer til MARKOM2020s prosjektledelse. Stillingen besettes til en pilot iverksettes i 2019.
- Møte virksomhet og konferanser**
 Utviklingen til en ny nasjonal bachelor krever jevnlig sammenkomster på nasjonale møteplasser av lederen og de nære involverte i lederskapet, minimum månedlig. Minst ved to anledninger frem mot

høsten 2019 avholdes felles seminarer/konferanser hvor utviklingsarbeidet presenteres overfor en større deltakerkrets for å få innspill i den videre prosessen. Mellom sammenkomstene benyttes elektroniske møter.

- **Reisevirksomhet**

Møtevirksomheten til nasjonale møteplasser utgjør det meste av reisevirksomheten. Det vil i tillegg være behov for at ledelsen gjennomfører enkeltreiser til den enkelte institusjon / myndighet.

- **Utarbeidelse av studie-dokumentasjon og rapporter**

Arbeid med felles studiemodell. Ved det enkelte studiested utføres arbeid med studie- og emnebeskrivelser. Tilfredsstillende gjeldende lover og regler, blant annet NKR og studietilsynforskriften. Lederen følger opp arbeidet og tilrettelegger for progresjon og sammenstiller erfaringer og resultater. Arbeider frem ferdige saker til styrene og rapporter til MARKOM2020 ledelsen.

- **Utarbeidelse av studiemateriell for faglige bidragsmoduler.**

Bidrag til faglig utvikling. Arbeid som utføres av det nære fagpersonellet. Utarbeider samkjørt innhold i enkeltemner til et helhetlig felles studietilbud.

- **Klargjøring og innkjøp av materiell for fleksibel læring**

Konseptvalg og utprøving av eksisterende muligheter til fjernundervisning / samlinger. Utarbeidelse av materiell. –Eventuelle nyanskaffelser som er nødvendig for opprettelse, kontinuitet og tilbakemeldinger i faglig formidling mellom lærere og studenter.

Høgskolen i Sørøst-Norge
Postboks 235
3603 KONGSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

16/2273-18

15. desember 2017

Supplerende tildelingsbrev – statsbudsjettet 2017 – Kap. 281 post 01 - midler til overgangsordning fra maritime fagskoleutdanninger til bachelorutdanning

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet viser til Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) og Innst. 12 S (2016–2017). Vi viser også til Meld. St. 9 (2016-2017) *Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning*. Videre viser departementet til brev av 6. november 2017 der MARKOM2020 søker om midler til å legge til rette for en overgangsordning fra maritim fagskoleutdanning til maritim bachelorutdanning.

2. Orientering om tildelingen

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **1 mill. kroner** til MARKOM2020 for utvikling av overgangsordning fra maritim fagskoleutdanning til maritim bachelorutdanning. Midlene utbetales til Høgskolen i Sørøst-Norges konto **8276 01 00230**.

Midlene skal brukes til å følge opp arbeidet med å legge til rette for overgangsordninger for kandidater med maritim fagskoleutdanning til et tilpasset nasjonalt bachelorløp som MARKOM2020 alt har startet arbeidet med å planlegge. De tildelte midlene skal brukes i henhold til søknaden av 6. november og blant annet bidra til å utvikle det faglige innholdet i modellen, få på plass avtaleverk mellom institusjonene og bidra til oppstart av en pilot fra høsten 2019.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
872 417 842

Avdeling
Universitets- og
høgskoleavdelingen

Saksbehandler
Frode Hauge
22 24 77 65

Forutsetningene for tildelingen følger av Innst. 12 S (2016–2017) og Prop. 1 S (2016–2017), og av forutsetninger og krav fastsatt i dette brevet. MARKOM2020 kan ikke påregne flere midler til prosjektet eller nye studieplasser for å tilby opplegget.

De tildelte midlene kan kreves helt eller delvis tilbakebetalt dersom de ikke benyttes i samsvar med forutsetningene

3. Rapportering

Foreløpig regnskap og rapport for bruk av midlene inkluderes i Årsrapport (2017–2018) for Høgskolen i Sørøst-Norge med frist til departementet **15. mars 2018**. Endelig regnskap og rapport skal foreligge 15. mars 2020.

I rapporteringen skal det gis en beskrivelse av tiltakenes resultater og grad av måloppnåelse på de ulike delmålene. Dersom måloppnåelsen ikke er som forventet, bes det om en redegjørelse for hvilke tiltak som iverksettes for å nå målene. Det skal videre bekreftes at midlene er benyttet i samsvar med forutsetningene i tildelingsbrevet.

Med hilsen

Magnus O. K. Worren (e.f.)
avdelingsdirektør

Frode Hauge
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen

Arkivsak-dok. 17/00146-40 Arkivkode. 011
Saksbehandler Linda Marie Hvaal Mcguffie

Saksgang Møtedato
Høgskulestyret 25.10.2018

O-8/18

ORIENTERINGAR FRÅ REKTOR, STYREMØTE 08/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar sakene til orientering

O-8/18-1 Referat frå IDF-møte

Vedlegg: Referat frå IDF-møte (Vert ettersendt).

O-8/18-2 Årshjul for styresake

Vedlegg Årshjul for styresaker HVL pr. oktober 2018

O-8/18-3 Langtidsplan for forskning og utdanning

Vedlegg: Ingen vedlegg

O-8/18-4 Kompetanseforum Hordaland

Vedlegg: Ingen vedlegg

Vår ref.:
18/00596-11

Dato:
15.10.18

Årshjul for styresaker HVL 2018 pr. oktober

Oversikt over planlagte styresaker ved HVL i 2018.

Årshjulet er rullerende og det tas forbehold om at saker kan bli flyttet, slått sammen eller få ny sakstittel eller kategorisering.

Oppdatert versjon av årshjulet legges fram for styret som orienteringssak på hvert styremøte.

Forklaring til tabellen:

- Faste årshjulssaker er merket med (F).
- Sakene er delt inn i følgende kategorier:
 - (S) Strategiske saker – Styret inviteres til diskusjon/drøfting før vedtak fattes
 - (B) Beslutningssaker – Saker hvor det ikke forventes større diskusjon – enten fordi saken er «ferdigbehandlet» eller vedtak er nødvendig av formelle grunner.
 - (O) Orienteringssaker – saker som organisasjonen vil orientere styret om.
- I tillegg til sakene i oversikten vil det til hvert møte legges fram følgende faste saker:
 - Innkalling, sakliste og godkjenning av protokoll fra forrige møte
 - Samlesak med orienteringer (inkl. oppdatert årshjul, referat fra drøftingsmøte, orienteringer fra rektor, ymse)

Rød skrift = ny sak tatt inn siden forrige versjon

Blå skrift = sak/tema endret plassering (flyttet/splittet/slått sammen el.) siden forrige versjon.

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
01/18 - 01. februar - Bergen			
S	Årshjul for styresaker 2018 (F)	KD – Tildelingsbrev (F)	
S	Strategiprosessen – Form og struktur på strategien		
S	Strømming fra styremøter		
B	Forretningsorden for styret ved Høgskulen på Vestlandet		
B	Oppnevning av sentralt ph.d.-utvalg for perioden 1.1.2018-31.12.2022		
B	Oppnevning av ny vararepresentant i forskningsetisk utvalg ved HVL i perioden 01.02.18-31.12.20		
O	Revidert delegasjonsreglement for HVL		
O	Lokale lønnsforhandlinger 2017 - orientering om resultat (F)		
O	Evaluerings - OU-programmet		
02/18 – 7.-8. Mars - Førde			
S	Årsrapport HVL 2017 (inkl. årsplan 2018) (Vedtak) (KD-frist 15.mars) (F)	KD-frist: (F) 15.03: Innsending av • Årsrapport 2017 • Plan 2017 • Regnskap 2017 Styreseminar: Tema: Forskning ved HVL.	
S	Årsregnskap 2017 (inkl. internregnskap) (Vedtak) (KD-frist 15.mars) (F)		
S	Revidert budsjett 2018 (Vedtak) (F)		
B	Administrativ organisering ved HVL		
B	Rekruttering til administrative lederstillinger ved HVL		
B	Ledelsessystem for informasjonssikkerhet		
O	Retningslinjer for sidegjøremål i HVL		
S	Forskningsmelding HVL		
O	Årsmelding for Forskningsetisk utvalg 2017 (F)		
B	Oppstart av prosess for å undertegne Magna Charta Universitatum		
O	Årsrapport 2017 - Klagenemnda ved Høgskulen på Vestlandet(F)		
O	Årsrapport fra Læringsmiljøutvalget (LMU) (F)		
O	Studiebarometeret 2017 – Resultat for HVL (F)		
B	Oppnevning av studentrepresentant til skikkavurderingsnemnda		
O	Campusutvikling HVL – løypemelding nybygg Haugesund		
O	Campusutvikling HVL – status nybygg Sogndal og Bergen		
03/18 – 26. April - Bergen			
S	Prinsipp for senterstruktur		
S	Språkpolitisk plan		
B	Oppnevning av skikkavurderingsnemnd HVL, inkl. rapport skikkaansvarlige		

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
O	Hovedarbeidsmiljøutvalget for HVL - Årsrapport 2017 (inkl. sykefraværstall)		
O	Orientering om søker tall		
O	Rammer for lederutvikling HVL 2018-2023		
O	Status i beredskapsarbeidet		
B	Revisjonsplan for internrevisjon 2018		
O	Årsrapport fra Studentombudet 2017		
04/18 – 24. Mai - Bergen			
S	Livslang læring - etter- og videreutdanning		
B	Akkreditering av mastergrad - Teknologibasert innovasjon og entrepenørskap		
O	Status for de nye grunnskolelærerutdanningene (F - hvert semester)		
O	Strategiprosessen - løypemelding		
05/18 – 20.-21. Juni - Stord			
S	Regnskap pr. 1.tertial 2018 og status budsjett(F)	KD-frist: (F) 01.06: Innsending av - Regnskap 1. tertial 2018 - Styregodkjent Revisjonsberetning innen 01.07. Styreseminar: Tema: Strategisk plan-	
B	Revisjonsberetning for regnskap HVL 2017 (F)		
S	Rammer for studieporteføljeutviklingen ved Høgskolen på Vestlandet (HVL)		
S	Nye studietilbud ved HVL frå studieåret 2019/2020 - drøfting (F)		
O	Studentrekruttering		
S	Strategiprosessen - løypemelding		
S	Campusutvikling HVL – strategisk arealplan i det lange perspektiv		
B	Campusutvikling HVL - tilbygg Haugesund		
O	Utvikling av kvalitetssystem		
O	Orientering om arbeidet med humaniorameldingen		
B	Oppnevning/godkjenning av studentrepresentanter til styrer, råd og utvalg ved HVL (01.08.18-31.07.19) (F)		
B	Instruks for daglig ledelse		
B	Fullmaktsstruktur: Råd og utvalg i HVL		
O	Tilstandsrapport for høyere utdanning 2018 – hovedtall og tendenser for HVL		

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
06/18 – 30. august - Bergen			
O	Orientering om opptakstall (F)		
B	Møteplan for høgskulestyret 2019 (F)		
S	Strategi for HVL - Høring		
O	Semesterrapport fra Studentombudet – Vår 2018 og justering av mandat		
B	Revidert mandat - Studentombud		
O	Administrativ organisering – orientering om status per august 2018		
B	Søknad om akkreditering av mastergrad i innovasjon og entreprenørskap		
07/18 – 26.-27. Sept. - Sogndal			
S	Strategi for HVL 2018-2023	KD-frist: (F) 01.10: Innsending av Regnskap 2. tertial 2018 Styreseminar: Tema: Utvikling av verksemdsmål for HVL	
S	Eigarskapspolitikk ved Høgskulen på Vestlandet – retningslinjer og oversikt over HVLS eigarskap i aksjeselskap		
S	Utvikling av verksemdsmål for HVL/styreseminar		
S	Innspill til høringssvar – forslag fra utvalg om endringer i stillingsstruktur (Underdal)		
O	Status kompetansenivå (fagleg/fakultetsvise), og prosess for vidare arbeid med strategisk kompetanseutvikling		
O	Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)		
O	Lokale lønnsforhandlinger i 2018 (F)		
B	Evaluering av rektor sitt arbeid		
08/18 – 25. Okt. - Bergen			
S	Innspill til KD - budsjett 2020 (F) (KD-frist 1. nov)	KD-frist: (F) 01.11: Innsending av Innspill til budsjett 2020	
S	Regnskap 2. tertial, KD-rapportering (Eksternregnskap) (KD-frist 1. okt)		
S	Regnskap 2. tertial, internrapport inkl. revidert budsjett + status på tiltak årsplan 2018		
S	Innspill til budsjett 2020 (KD-frist 1. nov) (F)		
	Økonomimodell		
O	Orientering om statsbudsjettet inkl pressemelding (F)		
S	Innovasjonsmelding		
S	Internasjonaliseringsmelding		
S/B	Godkjenning av evt. nye studieprogram 2019-2020		
09/18 – 28.-29. Nov. - Haugesund			
B	Det samla egenfinansierte studietilbudet med opptaksrammer for studieåret 2019-2020 for Høgskulen på Vestlandet (F)	Frist samordna opptak: (F) 01.12. Studietilbud/opptaksrammer	
S	Studentrekruttering (gjennomstrømming/fracfall/rekruttering –status og strategi)		

Type	Sak	Aktiviteter/Frister	Merknad
O	Rapport opptak 2018 (F)	2019/2020. Aktivitet: Styret møter de tillitsvalgte Styreseminar: Tema ikke satt.	
O	Orientering - akademisk kalender kommende studieår (F)		
S	Budsjett 2019 (F)		
S	Utkast til årsplan 2019 (F)		
S	Beslutning senterstruktur		
B	Valgreglement for HVL		
O	Orienteringssak om organ på fakultetsnivå		
S	Innovasjons- og entrepenørskapsmeldingen		
O	Handlingsplan for lederutvikling, lederplattform		
O	Status for de nye grunnskolelærerutdanningene (F)		
O	Styret møter de hovedtillitsvalgte (F)		
S	Styrets handlingsplan og evaluering av eget arbeid		

Tema/saker som ikke er tidfestet (tentativt styremøte for behandling)

- Strategiske regionale møtearenaer/RSA - status og videre utvikling/Samarbeid med nærings- og arbeidsliv (01/2019)
- Evaluering/revidering av [Forskrift om opptak til Høgskulen på Vestlandet \(01/2019\)](#)
- Sak om eksponering av institutt og fagmiljø på hvl.no (02/2019)
- Evaluering/revidering av [Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet \(02/2019\)](#)
- Eierskapspolitikk (01/2019)
- [Årsplan inkl. Utviklingsavtale med KD \(02/2019\)](#)
- Personalpolitiske saker (System for arbeidsmiljøkartlegging (ARK) og rutiner for varsling (ink. Seksuell trakassering, Likestilling og mangfold., etiske retningslinjer for ansatte)
- Digitalisering i HVL